

Udskriftsdato: 3. januar 2026

VEJ nr 10196 af 01/05/2021 (Gældende)

Vejledning om gødsknings- og harmoniregler, Planperioden 1. august 2020 til 31. juli 2021

Ministerium: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Journalnummer: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri,
Landbrugsstyrelsen, j.nr. 20-1361-000003

Vejledning om gødsknings- og harmoniregler, Planperioden 1. august 2020 til 31. juli 2021

Indholdsfortegnelse

Indledning 8

Kalender for 2020–2021

Væsentlige ændringer

1. Register for Gødningsregnskab – tilmelding og afmelding

1.1 Register for Gødningsregnskab

1.2 Hvem har pligt til at blive tilmeldt?

1.3 Hvem kan frivilligt blive tilmeldt?

1.4 Hvem kan ikke tilmelde sig?

1.5 Andre virksomheder der kan eller skal tilmeldes

1.6 Overgang til nye optagelseskrav for at være med i Register for Gødningsregnskab

1.7 Overtagelse af en ophørt virksomhed

1.8 Dine forpligtelser i Register for Gødningsregnskab

1.9 Afmelding fra Register for Gødningsregnskab

1.9.1 Hvornår skal du afmelde din virksomhed?

1.9.2 Særlige tilfælde, hvor du skal afmelde din virksomhed

1.9.3 Hvordan kan du afmelde din virksomhed?

1.9.4 Afmelding i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab

1.9.5 Afmelding ved overdragelseserklæring

1.9.6 Særlige regler ved afmelding fra Register for Gødningsregnskab

1.9.7 Lager ved ophør og overforbrug af gødning ved ophør

1.10 Indberetning af gødningsregnskab

2. Husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning

2.1 Dyreoplysninger: Beregning af normproduktion

2.1.1 Dyretyper: Årsdyr eller producerede dyr

2.1.2 Staldtype

2.1.3 Korrektioner

- 2.1.4 Samlet forbrug af kvælstof og fosfor i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning
 - 2.1.4.1 Startlager og lagerstatus
 - 2.1.4.2 Begrænsninger for størrelsen af slutlager af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning:
 - 2.1.4.3 Den forlængede planperiode
- 2.1.5 Forarbejdet husdyrgødning
- 2.1.6 Modtaget husdyrgødning (herunder forarbejdet husdyrgødning)
- 2.1.7 Afsat husdyrgødning (herunder forarbejdet husdyrgødning)
 - 2.1.7.1 Afsætning til anden virksomhed tilmeldt Register for Gødningsregnskab
 - 2.1.7.2 Afsætning til biogasanlæg, forarbejdningsanlæg og forbrændings- og brændingsanlæg
 - 2.1.7.3 Afsætning til udlandet
 - 2.1.7.4 Til miljøtilsagnsarealer eller andre særlige naturarealer
 - 2.1.7.5 Afsætning af husdyrgødning fra græssende dyr på arealer med solceller
- 2.1.8 Udfyldelse af gødningskvittering (Skema B1) ved indberetning af gødningsregnskab
- 2.2 Andel af kvælstof i husdyrgødning (herunder forarbejdet husdyrgødning og afgasset biomasse), der skal indgå i gødningsregnskabet
 - 2.2.1 Smitsomme husdyrsygdomme
- 3. Anden organisk gødning og bioaske
 - 3.1 Leverancer af anden organisk gødning
 - 3.2 Andel af anden organisk gødning, der skal indgå i gødningsregnskabet
 - 3.2.1.1 Startlager og lagerstatus for anden organisk gødning og bioaske
 - 3.2.1.2 Modtaget og afsat anden organisk gødning
 - 3.3 Fosforloft tilknyttet produkter af anden organisk gødning og bioaske
 - 3.4 Samlet forbrug af kvælstof og fosfor i anden organisk gødning
 - 3.5 Bioaske
- 4. Kunstgødning
 - 4.1 Leverandører af kunstgødning
 - 4.2 Indkøbt kunstgødning i gødningsregnskab
 - 4.2.1 Startlager af kunstgødning
 - 4.2.2 Slutlager af kunstgødning
 - 4.2.3 Samlet forbrug af kvælstof og fosfor i kunstgødning

4.3 Overdraget forbrug af kunstgødning i planperioden

5. Afgasset biomasse

5.1 Afgasset biomasse

5.2 Biogasanlæg

5.2.1 Leverancer af afsat afgasset biomasse og modtaget gødning

5.2.2 Fastsættelse af kvælstof- og fosforindhold i den afgassede biomasse

5.2.3 Udnyttelseskrav for afgasset biomasse

5.2.4 Fosforloft for afgasset biomasse

5.3 Forarbejdningsanlæg

5.3.1 Anmeldelse af forarbejdet husdyrgødning

5.3.2 Kvælstof- og fosforindhold i forarbejdet husdyrgødning

5.3.3 Udnyttelseskrav og fosforlofter for forarbejdet husdyrgødning

5.3.4 Virksomheder der afsætter organisk gødning til forarbejdningsanlæg

5.3.5 Andre bestemmelser for forarbejdningsanlæg

5.4 Forbrændingsanlæg og brændingsanlæg

5.4.1 Leverancer af modtaget husdyrgødning og modtaget forarbejdet husdyrgødning på centrale forbrændingsanlæg

5.4.2 Forbrænding på eget gårdanlæg

5.4.3 Behandling af bioasken

6. Harmoniregler

6.1 Harmonikrav

6.2 Kvægundtagelsen om 230 kg N pr. ha harmoniareal

6.2.1 Særligt for jordprøver

6.2.2 Krav til gødningsplanen og krav om ajourføring

6.2.3 Udtrædelse af ordningen

6.2.4 Specielt for virksomheder, der afsætter foder til undtagelsesbrug

6.3 Opgørelse af harmoniforhold

6.3.1 Opgørelse af harmoniforhold for kvælstof i organisk gødning

6.4 Græssende dyr

6.5 Dokumentation

7. Fosforlofter og fosforarealkrav

7.1 Din virksomheds fosforloft

7.2 Sådan beregnes din virksomheds fosforarealkrav

7.3 Særligt for fosfor i kunstgødning og bioaske

7.3.1 Fradrag for fosfor i kunstgødning og bioaske anvendt på ikke-harmoniregler

7.3.1.1 Afgrøder i drivhuse, planteskoler, lukkede systemer m.m.

7.3.1.2 Grøntsager på friland

7.3.1.3 Dyrkede skovarealer

7.3.1.4 Afgrøder på øvrige ikke-harmoniarealer

7.3.2 Fradrag for levering af halm til fyringsanlæg

7.4 Forøgelse af fosforloftet ved lave fosfortal

7.5 Særlige regler for bedrifter omfattet af kvægundtagelsen

7.6 Ved overførsel af gødning

7.6.1 Fosforlofter ved afsætning til fælles biogasanlæg

7.7 Skærpede fosforlofter

7.8 Beregning af fosforloft og fosforarealkrav

7.8.1 Detaljeret eksempel vedr. korrektion af fosforloftet

8. Gødningsplanlægning

8.1 Generelt om gødningsplanlægning

8.2 Markkort og samlet areal

8.3 Harmoniareal

8.4 Fradragsarealer

8.4.1 Markareal med solceller eller vindmøller

8.5 JB-nr. (jordtype)

8.6 Vanding

8.7 Markens afgrøde

8.7.1 Afgrødekoder

8.7.1.1 Hvilken afgrødekode skal jeg vælge?

8.7.2 Hovedafgrøde

8.7.3 Forfrugt

- 8.7.4 Græsudlæg/efterslæt
- 8.7.5 Flere afgrøder pr. mark
- 8.8 Kvælstofnormer for græs
 - 8.8.1 Overordnede kategorier af græs
 - 8.8.2 Beregning af udnyttelsen af græsset
 - 8.8.3 Græssende dyr, der ikke tilhører dig
- 8.9 Lukkede systemer
- 8.10 Økologiske væksthuse
- 8.11 Bedriftens kvælstofkvote: udregning og korrektioner
 - 8.11.1 N-korrektion
 - 8.11.2 Kvælstofprognosen
 - 8.11.3 Indberetning af kvælstofkvoten i gødningsregnskabet
- 8.12 Miljø-, økologitilsagn eller andre aftaler om nedsat N-tilførsel
 - 8.12.1 MVJ-tilsagn med begrænset kvælstofkvote (tilsagnstype 4 og 5)
 - 8.12.2 Miljøtilsagn uden kvælstofkvote
- 8.13 Økologiske producenter
- 8.14 Forventet højere udbytte
 - 8.14.1 Salg af afgrøden
 - 8.14.2 Anvendelse af kornafgrøder på egen bedrift
 - 8.14.3 Forpagtning/køb og nystartet
- 9. Brødhvedeordningen
 - 9.1 Betingelser
 - 9.2 Dokumentation
 - 9.3 Godkendte hvedesorter
 - 9.4 Hvis du ikke udnytter brødhvedenormen eller overdrager arealer med en brødhvedenorm
 - 9.5 Nyetablerede jordbrugere
- 10. Leverandører af gødning
 - 10.1 Hvem skal indberette?
 - 10.2 Tilmelding til og afmelding fra Leverandørregister for gødningsleverancer
 - 10.3 Anmeldelse af gødningsprodukter 7

10.3.1 Gødning med over 16 pct. kvælstof fra ammoniumnitrat

10.3.2 Kvælstofafgift

11. Generelle oplysninger

11.1 Lovgivning og bekendtgørelser

11.1.1 Miljømæssig forudsætning for støtte efter ordningen grundbetaling samt tilskud efter arealbaserede ordninger under landdistriktsprogrammet

11.2 Oplysning om virksomheds- og personoplysninger

11.2.1 Hvilke oplysninger har Landbrugsstyrelsen?

11.2.2 Hvilke oplysninger videregiver Landbrugsstyrelsen?

11.2.3 Hvad bruger Landbrugsstyrelsen oplysningerne til?

11.2.4 Hvor finder du oplysninger?

11.3 Offentliggørelse af gødningsregnskaber

11.4 Klagemuligheder

11.5 Behandling af personoplysninger

11.6 Vi er den dataansvarlige – hvordan kontakter du os?

11.7 Kontaktoplysninger på databeskyttelsesrådgiveren

11.8 Hvilke type af personoplysninger indhenter vi?

11.9 Oplysninger modtaget og/eller videregivet til evt. tredjepart

11.10 Så længe opbevarer vi oplysningerne

11.11 Dine rettigheder

11.12 Ret til at se oplysninger (indsigtsret)

11.13 Ret til berigtigelse (rettelse)

11.14 Ret til begrænsning af behandling

11.15 Ret til sletning

11.16 Ret til indsigelse

11.17 Klage til Datatilsynet

12. Skemaer

12.1 Skema A: Gødningsplanlægning 2020/2021

12.2 Skema A2: Oversigt over høstudbytter til brug for planperioden 2020/2021

12.3 Skema B: Gødningsregnskab for planperioden 2020/2021

12.4 Skema B1: Kvittering for overførsel af husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og afgasset biomasse fra 1. august 2020 til 31. juli 2021

13. Bilag og tabeller

Bilag 1, tabel 1: Normer til landbrugsafgrøder og grøntsager på friland (kvælstof og fosfor)

Bilag 1, tabel 2: Afgrødenormer for andre plantekulturer (kvælstof og fosfor)

Bilag 1, oversigtstabel 1: Minimum antal græsningsenheder (GE) pr. ha. (for at normerne for græskategorien kan anvendes)

Bilag 1, oversigtstabel 2: Beregning af græsningsenheder (GE)

Bilag 2, tabel 1: Opgørelse af antal dyr inden for forskellige husdyrarter

Bilag 2, tabel 2: Indhold af kvælstof og fosfor i husdyrgødning

Bilag 2, tabel 3: Husdyrgødning, korrektion af kvælstof- og fosforindhold

Bilag 2, tabel 4: Gram råprotein og fosfor pr. kg tørstof i afgrøder til kvæg

Bilag 2, tabel 5: Protein- og fosforkoncentration i fodermidler til svin og fjerkræ

Bilag 2, tabel 6: Standardforudsætninger for produktionen af husdyrgødning

Bilag 2, tabel 7: Hø og wrapensilage, standardforudsætninger til beregning af produktion af FE

Bilag 3: Krav til prøvetagning i forbindelse med analyse af kvælstof og fosfor i afgasset biomasse

Bilag 4: Betingelser for udbringning af op til 230 kg N pr. ha harmoniareal fra husdyrgødning og anden organisk gødning

14. Forkortelser

15. Kort

15.1 Områder med skærpede fosforlofter i planperioden 2020/2021

Indledning

For at sikre et rent vandmiljø er der indført regler for, hvor meget kvælstof og fosfor du må tildele dine marker ift., hvor mange næringsstoffer afgrøderne optager. Gødningsregnskabet er din opgørelse over, hvor meget gødning du har brugt i planperioden. I denne vejledning kan du læse om de krav og muligheder, der knytter sig til gødningsregnskab, gødningsleverancer, brødhvedeordningen, harmoniregler og fosforregulering. Du kan også finde tabeller og skemaer som du kan bruge, når du laver gødningsplanlægning og gødningsregnskab.

Krav og regler, der knytter sig til efterafgrøder findes i separate vejledninger. Reglerne vil knytte sig til den enhver tid gældende bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget. I det nedenstående kan du finde links til de separate vejledninger:

- I vejledning om regler for pligtige og husdyr efterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag kan du læse om de krav og muligheder, der knytter sig til efterafgrøder, forbud mod jordbearbejdning og omlæg-

ning af fodergræs i planperioden 2020/2021. Vejledningen til efterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag kan du finde [her](#).

- I vejledning om tilskud til målrettet kvælstofregulering kan du læse mere om reglerne for efterafgrøder og alternativer i målrettet kvælstofregulering. Der gælder overordnet de samme krav til efterafgrøder og alternativer i målrettet kvælstofregulering som for pligtige og husdyrefterafgrøder. Du kan finde vejledning om tilskud til målrettet kvælstofregulering 2020 [her](#).
- I vejledning om obligatoriske målrettede efterafgrøder kan du læse om reglerne for efterafgrøder i den obligatoriske ordning for målrettede efterafgrøder. Du kan finde vejledningen [her](#).
- I vejledning om grøn støtte kan du læse mere om MFO-efterafgrøder. Pligtige og husdyrefterafgrøder, der er udlagt som blandinger, kan også bruges til opfyldelse af kravet om udlæg af miljøfokusområder. Du kan finde vejledning om grøn støtte 2020 [her](#).
- .

Kalender for 2020-2021

Kalender for administrative krav og frister 2020–2021		
<i>Frister/krav markeret med farve omhandler andre planperioder (grøn: 2019-2020; rød: 2021-2022)</i>		
Når du er med i Register for Gødningsregnskab, skal du overholde nogle krav og frister. Nedenfor er en oversigt over de vigtigste frister. Du kan læse mere i vejledningens enkelte afsnit.		
2020	1. august	Planperioden 2020/2021 starter
	1. aug. til 30. sept.	Forlænget planperiode 2019/2020
	1. september	Frist for indberetning af leverancer af kunstgødning, anden organisk gødning, afgasset biomasse og forarbejdet husdyrgødning for planperioden 2019/2020
	10. september	Frist for indberetning af gødningsplanlægning med markkort med virksomhedens arealer pr. 31. juli 2020
	1. oktober	Indkaldelse af gødningsregnskab for planperioden 2019/2020
2021	31. marts	Sidste frist for indberetning af gødningsregnskab for planperioden 2019/2020
	April (datoen følger fristen for at indberette i Fællesskemaet)	Frist for ansøgning om benyttelse af kvægundtagelsen (230 kg N i organisk gødning) i Tast selv-service
		Sidste frist for at indsende skemaet ”Gødningskvote og efterafgrøder” for ansøgere af Økologisk Arealtilskud.
	31. juli	Sidste frist for tilmelding til Register for Gødningsregnskab for planperioden 2020/2021
	1. august	Planperioden 2021/2022 starter
	1. aug. til 30. sept.	Forlænget planperiode 2020/2021
	1. september	Frist for indberetning af leverancer af kunstgødning, anden organisk gødning, afgasset biomasse, forarbejdet husdyrgødning og bioaske for planperioden 2020/2021
	10. september	Frist for indberetning af gødningsplanlægning med markkort med virksomhedens arealer pr. 31. juli 2021

	1. oktober	Indkaldelse af gødningsregnskab for planperioden 2020/2021
2022	31. marts	Sidste frist for indberetning af gødningsregnskab for planperioden 2020/2021

Væsentlige ændringer

I forhold til vejledningen for planperioden 2019/2020 er der foretaget følgende væsentlige ændringer:

- Denne vejlednings struktur er væsentligt ændret ift. tidligere års vejledninger. I denne vejledning er kapitlerne bygget op omkring gødningstyperne. Herudover vil krav og regler, der knytter sig til efterafgrøder fremover kunne findes i separate vejledninger. Det indholdsmæssige vil hovedsageligt være det samme som i de tidligere vejledninger med undtagelse af de nedenstående væsentlige ændringer.
- Optagekriterierne for medlemskab af Register for Gødningsregnskab er ændret. Herunder bortfald af omsætningskrav.
- Du har mulighed for at dokumentere dit jordbundstypenummer som anden jordbundstype på baggrund af teksturmålinger. Som noget nyt stilles der krav til, hvor teksturprøverne skal analyseres. Dette skal ske på et laboratorium, der som minimum skal have et kvalitetsstyringssystem i overensstemmelse med standarden EN ISO/IEC 17025 eller andre tilsvarende internationalt accepterede standarder.
- Der er tilføjet en ny kategori til produkter af anden organisk gødning, som hedder forædlede organiske gødninger med en Udnyttelseskrav på 90 pct. Desuden er der tilføjet blodmel til kategorien med kød- og benmel, børstemel og fiskemel/fiskeaffald.
- Som noget nyt er der angivet, hvordan prøveudtagning af afgasset biomasse skal foretages, således at det sikres at prøverne er repræsentative. Kravet om repræsentative prøver er ikke nyt, men der har ikke tidligere været specificeret, hvordan prøveudtagningen skal udføres.
- Der vil fra planperioden 2020/2021 være øgede udnyttelseskrav på husdyrgødning. Samtidig er der oprettet nye kategorier og enkelte af kategorierne er blevet justeret.
- Som vanligt er tabellerne sidst i vejledningen opdateret med nye kvælstof- og fosfornormer for afgrøder og husdyrgødning. Som noget nyt vil normerne for afgrøder som udgangspunkt gælde de næste tre år.
- Der er indført en særskilt norm for jordbundstypekategorien JB11 (humusjorde), hvor kvælstofnormen for afgrøder og græs i omdrift nedsættes med 50 kg/N pr. ha. Du skal være opmærksom på, at den særskilte jordbundstype ikke gælder for alle typer af afgrøder.
- I skove med en fosfornorm kan fratrækkes 15 kg P pr. ha pr. planperiode. Fradraget kan opspares. For virksomheder, der i en eller flere af de fem forudgående planperioder ikke har udbragt fosfor i skov, kan der fratrækkes det dyrkede skovareal i planperioden og i de forudgående planperioder, hvor fradragsmuligheden ikke er benyttet, angivet i ha med mindst to decimaler ganget med en fosfornorm på 15 kg P pr. ha, således at der maksimalt kan udbringes 90 kg fosfor fra bioaske pr. ha skov i samme planperiode.

kapitel 1 : Register for Gødningsregnskab - tilmelding og afmelding

1.1 Register for Gødningsregnskab

Hvis din virksomhed er omfattet af reglerne om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, skal virksomheden registreres i Landbrugsstyrelsens Register for Gødningsregnskab i den aktuelle planperiode. Ved planperiode forstås perioden fra den 1. august til den 31. juli.

Du kan tilmelde din virksomhed til Register for Gødningsregnskab i Tast selv under fanebladet ”Ansøg og indberet”. Her skal skemaet udfyldes. Du kan læse vejledningen om tilmelding til Register for Gødningsregnskaber på Landbrugsstyrelsens hjemmeside www.lbst.dk.

Hvis din virksomhed er med i Register for Gødningsregnskab, kan du købe afgiftsfri kunstgødning til anvendelse til jordbrugsformål. Virksomheder, der leverer husdyrgødning og anden organisk gødning samt afgasset biomasse til din virksomhed, kan desuden fratrække husdyrgødningsleverancen i deres gødningsregnskab.

Når du har tilmeldt din virksomhed til Register for Gødningsregnskab, vil virksomheden være tilmeldt i hele planperioden 2020-2021, som går fra den 1. august 2020 til den 31. juli 2021. Din virksomhed vil automatisk være tilmeldt i de efterfølgende planperioder, indtil du aktivt afmelder virksomheden ved enten af indsende et afsluttende gødningsregnskab med en ophørsdato i felt 917 eller indsender en gyldig overdragelseserklæring.

I denne vejledning vil begrebet ”virksomhed” være anvendt om virksomheder, der er registreret i Register for Gødningsregnskab.

1.2 Hvem har pligt til at blive tilmeldt?

Du skal tilmelde din virksomhed, hvis du driver virksomhed med planteavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf og samtidig opfylder mindst én af disse betingelser;

- virksomhedens samlede husdyrbesætning producerer gødning, eller virksomheden modtager husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning, afgasset biomasse eller anden organisk gødning, der har et samlet kvælstofindhold, der overstiger 1.000 kg kvælstof pr. år, eller
- virksomhedens samlede husdyrbesætning producerer gødning, eller virksomheden modtager husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning, afgasset biomasse eller anden organisk gødning, der har et samlet kvælstofindhold, der overstiger 100 kg kvælstof pr. hektar areal med afgrøder, eller
- disponerer over et areal med afgrøder på 10 ha eller derover, som er omfattet af en kvælstofnorm på mere end 0 kg kvælstof eller en fosfornorm på mere end 0 kg fosfor (jf. bilag 1 - tabel 1 og 2).

Du skal tilmelde din virksomhed til registeret i løbet af den planperiode, hvor virksomheden opfylder betingelserne for at være tilmeldt registeret. Det betyder, at du kan tilmelde din virksomhed fra det tidspunkt i planperioden, hvor virksomheden bliver pligtig.

Landbrugsstyrelsen anvender oplysningerne på den enkelte virksomheds CVR-nr. til at vurdere, hvorvidt betingelserne er opfyldt med henblik på tilmelding til registeret.

1.3 Hvem kan frivilligt blive tilmeldt?

Du kan tilmelde din virksomhed frivilligt, hvis virksomheden har et aktivt CVR-nr., driver planteavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf og samtidig opfylder mindst én af disse betingelser;

- disponerer over et areal med afgrøder på 5 ha eller derover, der er omfattet af en kvælstofnorm på mere end 0 kg kvælstof eller en fosfornorm på mere end 0 kg fosfor (jf. bilag 1 – tabel 1 og 2), eller

- dyrker afgrøder på dit areal, som samlet er omfattet af en kvælstofnorm på mindst 90 kg kvælstof pr. ha pr. år (jf. bilag 1 – tabel 1 og 2).

Du skal tilmelde din virksomhed senest 31. juli 2021, hvis virksomheden skal registreres for planperioden 2020/2021.

1.4 Hvem kan ikke tilmelde sig?

Du kan ikke tilmelde en virksomhed, der ikke er momsregistreret, dvs. hvis virksomheden ikke har et CVR-nr. Under særlige omstændigheder kan der i visse tilfælde dispenseres fra kravet om CVR-nr. (se afsnit 1.5).

Du kan heller ikke tilmelde din virksomhed, hvis den ikke opfylder én af betingelserne oplistet i afsnit 1.3.

1.5 Andre virksomheder der kan eller skal tilmeldes

Dødsboer, konkursboer og brugeligt pant, som viderefører en landbrugsbedrift, kan i en afgrænset periode være tilmeldt på et SE-nr. Disse virksomheder er underlagt de samme regler om udarbejdelse af gødningsplaner og gødningsregnskaber som andre virksomheder.

1.6 Overgang til nye optagelseskrav for at være med i Register for Gødningsregnskab

Fra den 1. august 2020 træder nye regler for optagelse i Register for Gødningsregnskab i kraft. I de nye optagelseskrav indgår der ikke længere et omsætningskrav for din virksomhed. De nye krav bygger på, hvor meget kvælstof du producerer, modtager eller størrelsen af arealer med en kvælstof- eller fosfornorm, som du disponerer over.

Nedenfor er nogle af de spørgsmål, der kan komme i forbindelse med overgangen til de nye regler oplistet:

- Jeg er ikke længere pligtig, skal jeg selv afmelde mig?

o Hvis du ikke længere er pligtig, men du stadig vil være tilmeldt og du opfylder kravene til at være frivilligt tilmeldt, skal du ikke afmelde dig.

o Hvis du ikke længere er pligtig og du heller ikke opfylder kravene for være frivilligt tilmeldt, skal du afmelde dig.

- Jeg har tidligere været frivilligt med, men er nu pligtig, hvad skal jeg gøre?

o Ingenting, hvis du stadig er tilmeldt.

o Hvis du har været frivilligt tilmeldt men har afmeldt dig og nu bliver pligtig efter de nye regler, skal du tilmelde dig igen.

- Jeg må ikke længere være frivilligt med, bliver jeg automatisk afmeldt?

o Nej. Hvis du ikke længere opfylder kravene til at være tilmeldt, skal du selv melde dig ud. Enten ved et afsluttende gødningsregnskab eller ved en overdragelseserklæring.

1.7 Overtagelse af en ophørt virksomhed

Hvis du overtager en virksomhed, der er omfattet af reglerne i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag, er det vigtigt, at du er opmærksom på, at du får indmeldt den virksomhed, som du har overtaget i registeret. Virksomheder, der i løbet af en planperiode ophører med at eje eller have brugsretten til et areal, skal udarbejde en gødningsopgørelse. Du skal huske at få denne opgørelse fra den tidligere ejer. Opgørelsen skal indeholde oplysninger om virksomhedens:

- Forfrugt, kvælstofkvote, kvælstof- og fosforlagre, kvælstof- og fosforforbrug og virksomhedens fosforloft.

I planperioden har du ret til virksomhedens kvælstofkvote for hele planperioden. Du skal derfor medtage al det kvælstof i gødning, der er brugt på de arealer, du overtager i perioden - også den gødning som den tidligere jordbruger brugte. Du skal altså have alle forhold med i dit gødningsregnskab, også selvom den tidligere jordbruger vælger at indberette et gødningsregnskab for perioden 1. august 2020 og frem til den dato, hvor du overtager virksomheden. Den tidligere jordbruger afsætter al den husdyrgødning, der er udbragt på ejendommen i 2020/2021, samt evt. lager af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning til dig via gødningskvitteringer (skema B1). Ved afsætning af anden organisk gødning, går indberetningen via Leverandørregister for gødningsleverancer. Kunstgødning, der er udbragt på ejendommen, overføres fra den tidligere jordbruger via felterne 906 og 914 i gødningsregnskabet. I dit regnskab skal du medtage husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning i felt 304, anden organisk gødning i felt 805 og udbragt kunstgødning i felterne 904 og 915.

Hvis din virksomhed allerede er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal du i dit gødningsregnskab medtage forholdene fra den ophørte virksomhed sammen med forholdene for din nuværende virksomhed.

Eksempel 1: Hvad skal den nye bruger indberette?

Eksempel 1: Hvad skal den nye bruger indberette?					
Startlager pr. 1. august (planperiodens start)		600 kg N		80 kg P	708
Indkøbt kunstgødning i planperioden (1. august til 31.juli).		+ 2000 kg N		+ 0 kg P	703
Lagerstatus pr. 31.juli.	750 kg N		0 kg P		705
Forbrug i den forlængede planperiode fra 1. august til 30.september (til afgrøder, der blev høstet eller afgræsset før 31. december.	- 0 kg N		- 0 kg P		704
Planperiodens ultimolager pr. 31. juli (felt 705 minus 704)	= 750 kg N	- 750 kg N	= 0 kg P	- 0 kg P	707
Samlet forbrug af kunstgødning i kg kvælstof i planperioden (felt 708 plus 703 minus 707)		= 1850 kg N		= 80 kg P	706

I dette eksempel overtager en køber den 1. marts i planperioden en ejendom med en samlet kvælstofkvote på 2000 kg N. Sælger har oplyst, at ejendommen havde et startlager på 600 kg N og 80 kg P (felt 708). Sælger har købt kunstgødning med 1500 kg N, og den nye ejer køber fra den 1. marts til den 31. juli i planperioden kunstgødning med 500 kg N. Der er ikke indkøbt fosfor. Indkøbt kunstgødning er derfor i alt: 1500 kg N + 500 kg N = 2000 kg N (felt 703). Ved planperiodens udløb den 31. juli er der et lager på 750 kg N og 0 kg P (felt 707). Det samlede forbrug af kvælstof er derfor indkøb (2000 kg N) + startlager (600 kg N) – slutlager (750 kg N) = 1850 kg N (felt 706). Det samlede forbrug af fosfor er tilsvarende 80 kg P.

1.8 Dine forpligtelser i Register for Gødningsregnskab

Når din virksomhed er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal du:

- Indberette gødningsplanlægningen digitalt på Tast-selv med frist den 10. september 2021 (se kapitel 8).
- Beregne virksomhedens kvælstofkvote (se kapitel 8) og fosforarealkrav (se kapitel 7).
- Udarbejde et gødningsregnskab og beregne din virksomheds kvælstof- og fosforforbrug.
- Indberette virksomhedens gødningsregnskab med frist den 31. marts 2022 digitalt på www.landbrugs-indberetning.dk.

Din tilmelding til Register for Gødningsregnskab er gældende, indtil du skriftligt anmoder om at blive afmeldt registeret, eller Landbrugsstyrelsen, Jordbrugskontrol, afmelder virksomheden (se afsnit 1.9).

1.9 Afmelding fra Register for Gødningsregnskab

1.9.1 Hvornår skal du afmelde din virksomhed?

Hvis du ikke længere opfylder betingelserne for at være med i Register for Gødningsregnskab, skal du selv sørge for at afmelde din virksomhed fra registret. Du kan læse mere om betingelserne for at være med i Register for Gødningsregnskab i afsnit 1.1.

Du opfylder eksempelvis ikke betingelserne for at være med i registeret, når du:

- Sælger din virksomhed.
- Bortforpagter din ejendom.
- Afmelder din virksomhed og dit CVR-nr. hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Hvis din virksomhed ikke længere opfylder betingelserne for at være med i Register for Gødningsregnskab i planperioden 2020/2021, skal du afmelde din virksomhed inden den 31. juli 2021. Du afmelder din virksomhed fra Register for Gødningsregnskab ved enten at indsende et afsluttende gødningsskab med en ophørsdato i felt 917, eller indsender en gyldig overdragelseserklæring.

Bemærk, at af- og tilmelding ikke sker automatisk. Det er derfor dit ansvar som ejer af virksomheden at foretage af- og tilmelding.

Ved afmelding fra register for gødningsregnskab skal gødningsregnskabet for planperioden indsendes senest d. 31. marts 2022.

Se i afsnit 1.9.3, hvordan du afmelder din virksomhed.

1.9.2 Særlige tilfælde, hvor du skal afmelde din virksomhed

Hvis du laver dit selskab om (nyt CVR-nr.)

Du skal afmelde din virksomhed fra Register for Gødningsregnskab, hvis du laver ændringer i din virksomhed, der bevirker, at din virksomhed skal have et nyt CVR-nr. Hvis din nye virksomhed er forpligtiget til at være med i registeret, skal du huske at tilmelde den nye virksomhed til Register for Gødningsregnskab.

Generationsskifte og salg til ægtefælle

Hvis du overlader din virksomhed til andre, herunder dine børn eller din ægtefælle, og virksomheden derved får et nyt CVR-nr., skal du afmelde dit gamle CVR-nr. og tilmelde det nye til Register for Gødningsregnskab.

Dødsfald

Hvis en ejer af en enkeltmandsvirksomhed afgår ved døden, skal virksomheden afmeldes fra Register for Gødningsregnskab. Der skal ikke indsendes gødningsregnskab eller gødningsplanlægning for virksomheden. Det skyldes, at virksomhedens CVR-nr. er knyttet til den afdøde. Landbrugsstyrelsen får oplysninger om dødsfald og vil herefter automatisk afmelde virksomheden samt orientere de efterladte.

Hvis boet efter afdøde ønsker at drive virksomheden videre, og virksomheden har pligt til at være tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal boet oprette en ny virksomhed og have et nyt CVR-nr.

Dødsboer (og konkursboer), som viderefører en landbrugsbedrift, kan i en afgrænset periode være tilmeldt på et SE/CVR-nr. Når boskiftet er afsluttet, skal bobestyreren indberette et afsluttende gødningsregnskab med ophørsdato i felt 917 eller indsende en gyldig overdragelseserklæring i forbindelse med overdragelsen til en ny bruger.

Hvis pårørende driver virksomheden videre i et nyt CVR-nr., gælder de almindelige betingelser for virksomheder, herunder at indsende gødningsregnskaber og gødningsplanlægning, og virksomheden skal tilmeldes til Register for Gødningsregnskab på det nye CVR-nr.

1.9.3 Hvordan kan du afmelde din virksomhed?

Du kan afmelde din virksomhed fra Register for Gødningsregnskab ved at:

- Indberette et gødningsregnskab, hvor du anfører en ophørsdato i felt 917.
- Indsende en gyldig overdragelseserklæring.

Bemærk, at du ikke kan afmelde dig på andre måder.

Ophørsdatoen svarer til den dag, din virksomhed ikke længere opfylder betingelserne for at være med i Register for Gødningsregnskab. Det kan eksempelvis være fra den dato, du har bortforpagtet din ejendom, solgt din ejendom eller lukket din virksomhed. Afmeldingen fra registret sker med virkning fra den oplyste ophørsdato.

Når du afmelder din virksomhed, skal du huske:

- At du kun kan købe afgiftsfri gødning frem til ophørsdatoen.
- At du skal opbevare dit gødningsregnskab og din gødningsplanlægning i 5 år.
- At hvis du har tilsagn om økologisk arealtilskud type 37, kan en afmelding af din virksomhed fra Register for Gødningsregnskab medføre bortfald af tilsagn og krav om tilbagebetaling af tidligere modtaget tilskud. Du kan læse mere om det i vejledning om Økologisk Arealtilskud.
- Afsætning af eventuelt restlager af kunstgødning skal indberettes via Leverandørregister for gødningsleverancer.
- Afsætning af eventuelt restlager af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, skal afsættes via gødningskvitteringer (skema B1)
- Afsætning af eventuelt restlager af anden organisk gødning og bioaske, skal afsættes enten via gødningskvitteringer (skema B1) eller ved indberetning i Leverandørregister for gødningsleverancer.

Hvis virksomheden drives videre af en ny ejer/forpagter, skal den nye ejer/forpagter have en gødningsopgørelse med oplysninger om forfrugt, kvælstofkvote, kvælstof- og fosforlagre, kvælstof- og fosforforbrug og virksomhedens fosforloft frem til ophørsdatoen. Den nye ejer/forpagter skal have oplysningerne senest en måned efter din virksomheds ophør.

Virksomheder, hvor brugsretten ophører som følge af kreditorforfølgning, skal ved ophør udarbejde en tilsvarende gødningsopgørelse. Dette gælder f.eks., når en virksomhed overtages som brugeligt pant eller går konkurs.

1.9.4 Afmelding i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab

Når du afmelder din virksomhed fra Register for Gødningsregnskab i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab, skal du overholde følgende:

- Indberet dit gødningsforbrug fra 1. august 2020 og frem til din ophørsdato. Husk at skrive din ophørsdato i felt 917. Indsend gødningsregnskabet inden for fristen.
- Afmeld din virksomhed i den planperiode, du ophører i. Hvis ophørsdatoen ligger i planperioden efter den periode der aktuelt indberettes, skal der også indberettes gødningsregnskab for den planperiode. Her vil ophørsdatoen være fortrykt. Det er ikke muligt at afmelde sig med tilbagevirkende kraft.
- Giv din leverandør af kunstgødning besked om, at du er afmeldt registret, jf. SKAT's regler.

- Giv en eventuel ny ejer/forpagter skriftlige oplysninger om forfrugt, kvælstofkvote og det forventede fosforloft for den forbrugte gødning, kvælstof- og fosforlagre, kvælstof- og fosforforbrug og virksomhedens fosforloft frem til din ophørsdato. Den nye ejer/forpagter skal have oplysningerne senest en måned efter din virksomhed er solgt eller forpagtet fra.
- Husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning, anden organisk gødning og bioaske, som er på lager, skal via gødningskvitteringer (skema B1) eller via Leverandørregister for gødningsleverancer afsættes til ny ejer eller en anden registreret virksomhed.
- Lager af kunstgødning skal overdrages via Leverandørregister for gødningsleverancer.
- Opbevar din gødningsplanlægning og dit gødningsregnskab i 5 år.

1.9.5 Afmelding ved overdragelseserklæring

En virksomheds gødningsregnskab kan overdrages til en anden virksomhed med en overdragelseserklæring, hvis begge parter er indforstået med, at modtageren overtager forpligtelser ift. Register for Gødningsregnskab dækkende for hele planperioden.

Hvis du afmelder din virksomhed fra Register for Gødningsregnskab med en overdragelseserklæring, skal du ikke indberette et gødningsregnskab, til gengæld skal modtager medtage alle dine gødningsoplysninger i sit gødningsregnskab.

Du kan kun bruge en overdragelseserklæring, hvis den nye bruger er tilmeldt Register for Gødningsregnskab på overdragelsestidspunktet.

Når du indsender en overdragelseserklæring, skal du overholde følgende:

- Indsend, sammen med den nye ejer/forpagter, en underskrevet overdragelseserklæring inden udgangen af planperioden, dvs. inden den 31. juli 2021.
- Give din gødningsleverandør besked om, at du er afmeldt registret, jf. regler fra SKAT.
- Give den nye ejer/forpagter skriftlige oplysninger om forfrugt, kvælstofkvote, indkøbt gødning og modtagelse af andre typer af gødning, det forventede fosforloft for den forbrugte gødning, kvælstof- og fosforlagre, kvælstof- og fosforforbrug og virksomhedens fosforloft frem til din ophørsdato. Den nye ejer/forpagter skal have oplysningerne senest en måned efter din virksomhed er solgt eller forpagtet fra.
- Lager af kunstgødning skal overdrages via Leverandørregister for gødningsleverancer.
- Ajourfør ændringerne i din gødningsplanlægning.
- Opbevare din gødningsplanlægning og overdragelseserklæringen i 5 år.

Overdragelseserklæringen kan du hente på Landbrugsstyrelsens hjemmeside, www.lbst.dk

1.9.6 Særlige regler ved afmelding fra Register for Gødningsregnskab

Når du afmelder din virksomhed fra Register for Gødningsregnskab, gælder der særlige regler, hvis din virksomhed:

- Har lager af kvælstof og fosfor i gødning, når den ophører.
- Har haft et overforbrug af kvælstof og fosfor i gødning, når den ophører.

Ophørsdatoen svarer til den dag, du ikke længere opfylder betingelserne for at være med i Register for Gødningsregnskab. Det kan eksempelvis være fra den dato, du har bortforpagtet din ejendom, solgt din ejendom eller lukket din virksomhed.

1.9.7 Lager ved ophør og overforbrug af gødning ved ophør

Hvis du overdrager din virksomhed, og der forud for overdragelsen er sket en overgødsning på virksomheden, er det dig, der hæfter for denne.

Når din virksomhed ophører, skal du anføre din virksomheds slutlager af kvælstof og fosfor i gødning på ophørstidspunktet.

Hvis din virksomhed har et lager af husdyrgødning eller forarbejdet husdyrgødning, skal det afsættes til andre jordbrugere eller til ny ejer/forpagter, der er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, inden din virksomhed afmeldes registret. Du skal kunne forevise dokumentation forfor den afsatte mængde kvælstof og fosfor i gødningen.

Hvis der er usikkerhed om indholdet af kvælstof og fosfor i lageret af husdyrgødning eller forarbejdet husdyrgødning, anden organisk gødning og afgasset biomasse, kan Landbrugsstyrelsen i særlige tilfælde tillade, at kvælstof- og fosforindholdet i lageret analyseres på et autoriseret eller akkrediteret laboratorium.

Det samme gælder, hvis din virksomhed har et lager af kunstgødning. Her skal du videresælge kunstgødningen til en anden jordbruger via Leverandørregister for gødningsleverancer, der er tilmeldt Register for Gødningsregnskab eller tilbagelevere mængden til din leverandør.

Eksempel 2: Hvad skal sælger indberette?					
Startlager pr. 1. august (planperiodens start)		50 kg N		0 kg P	708
Indkøbt kunstgødning i planperioden 1. august til 31. juli.		+ 500 kg N		+ 100 kg P	703
Lagerstatus pr. 31. juli	100 kg N		0 kg P		705
Forbrug i den forlængede planperiode fra 1. august til 30. september (til afgrøder høstet eller afgræsset før 31. december.	- 0 kg N		- 0 kg P		704
Ultimolager pr. 31. juli (felt 705 minus 704)	= 100 kg N	- 100 kg N	= 0 kg P	- 0 kg P	707
Samlet forbrug af kunstgødning i kg kvælstof i planperioden (felt 708 plus 703 minus 707)		= 450 kg N		= 100 kg P	706

I eksemplet sælger jordbruger i planperioden den 1. marts en ejendom med en samlet kvælstofkvote på 700 kg N. Ejendommen har et startlager på 50 kg N og 0 kg P (felt 708) og har købt kunstgødning, der indeholder 500 kg N og 100 kg P (felt 703). På tidspunktet for salget har ejendommen et lager på 100 kg N og 0 kg P (felt 705). Den resterende kvælstofkvote kan nu udregnes som $700 - 450 \text{ kg N} = 250 \text{ kg N}$.

Det er datoen for overdragelse af ejendommen, sælger skal bruge til at opgøre slutlager, ikke den 31. juli ved planperiodens udløb. Den samme dato skal sælger skrive som ophørsdato i felt 917.

Hvis du sælger kunstgødning til en privatperson eller virksomhed, som ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, eller hvis du beholder gødningen som privatperson, skal du betale kvælstofafgift til SKAT (se afsnit 10.2.3 for yderligere oplysninger om dette). Du bør være opmærksom på, at det ikke er tilladt at sælge gødning, som indeholder mere end 16 pct. kvælstof fra ammoniumnitrat, til privatpersoner.

Hvis du har solgt din virksomhed i perioden 31. juli 2021 til 30. september 2021, skal du ikke justere dine lagre med forbruget til gødskning af udlæg i denne periode. Det har den nye bruger pligt til.

1.10 Indberetning af gødningsregnskab

Når planperioden 2020/2021 er slut, skal du opgøre dine lagre af kvælstof og fosfor i de forskellige gødningstyper og indberette, hvor meget kvælstof og fosfor du har brugt på din virksomhed. Det skal derudover fremgå, om du har overholdt reglerne om harmoni og fosforarealkrav. Oplysningerne skal indberettes i din virksomheds gødningsregnskab på www.landbrugsindberetning.dk.

Det samlede forbrug af gødning (felt 901) beregnes ved at lægge forbruget af forskellige gødningstyper sammen:

- Husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning og afgasset biomasse (felt 610)
- Kunstgødning (felt 706)
- Anden organisk gødning (felt 193)

Er du indmeldt i Register for Gødningsregnskab i planperioden 2019/2020 eller 2020/2021 indkalder Landbrugsstyrelsen dit gødningsregnskab for planperioden 2020/2021 i oktober 2021. På indkaldelsen kan du se din virksomheds CVR-nr. og adgangskoden, som du skal bruge, når du indberetter din virksomheds gødningsregnskab på www.landbrugsindberetning.dk. Er du indmeldt i Register for Gødningsregnskab i planperioden 2018/2019 eller tidligere, modtager du ikke et indkaldelsesbrev for planperioden 2020/2021, men skal stadig sørge for at indberette dit gødningsregnskab.

Gødningsregnskabet for 2020/2021 skal indberettes senest den 31. marts 2022.

Når du indberetter dit gødningsregnskab, er det muligt at bruge regneværktøjer til at beregne gødningsproduktion m.v. Gødningsberegneren finder du på landbrugsindberetning.dk. De oplysninger, du indtaster i 'Husdyrindberetningen', overføres, så de kan bruges i gødningsregnskabet med det samme. Hvis du har lavet dit gødningsregnskab i planlægningsprogrammerne Mark-Online eller Næsgaard Mark, er det

muligt at uploade det til www.landbrugsindberetning.dk. HUSK! Når du uploader data fra disse systemer, at kontrollere, at data står korrekt i indberetningen, da det er indberetningen, der er gældende. Gødningsregnskabet er ikke indberettet før du har klikket på "Send gødningsindberetning" i Hovedoversigten. Når du har indberettet gødningsregnskabet, kan du udskrive en kvittering for indberetning. Oplysninger der ikke er indberettet i Landbrugsstyrelsens indberetningssystemer anses ikke for at være modtaget i Landbrugsstyrelsen.

De oplysninger, Landbrugsstyrelsen allerede har om din virksomhed, vil være forudfyldt i gødningsregnskabet. Husk altid at tjekke om de forudfyldte oplysninger er korrekte. De forudfyldte oplysninger kan være:

- Kvægoplysninger: Beregnet antal producerede dyr og årsdyr i planperioden (fra Dansk Kvæg).
- Felt 101 – Areal. Dit samlede areal i markplanen (fra Gødningskvote og efterafgrødeskemaet eller Fællesskemaet).
- Felt 106 - Harmoniareal. Arealer som du kan og må udbringe husdyrgødning på, (fra Gødningskvote og efterafgrødeskemaet eller Fællesskemaet).
- Felterne 310, 708 og 814 - Startlager af forskellige gødningstyper (fra slutlager i forrige planperiode 2019/2020).
- Felt 304 - Modtaget husdyrgødning fra andre virksomheder. Vær opmærksom på at de modtagne mængder kun er fortrykt, hvis virksomheden som afsætter husdyrgødning til dig allerede har indberettet sit gødningsregnskab på tidspunktet for din indberetning.
- Felt 304 - Modtaget afgasset biomasse/forarbejdet husdyrgødning (indberettet af biogasanlæg/forarbejdningsanlæg).
- Felt 703 - Samlet indkøb af kunstgødning, fratrasket videresalg (fra din leverandør eller din egen indberetning i Leverandørregister for gødningsleverancer).
- Felt 805 – Samlet indkøb af anden organisk gødning og bioaske, fratrasket evt. videresalg (fra din leverandør eller din egen indberetning i Leverandørregister for gødningsleverancer).
- Felterne 504-512 - Kvælstofkvoten og diverse korrektioner til denne (fra Gødningskvote og efterafgrødeskemaet).
- Felt 246 - Andel af harmoniareal i et område med et skærpet fosforloft (fra Gødningskvote og efterafgrødeskemaet).

Bemærk, at du selv er ansvarlig for, at gødningsregnskabet er korrekt udfyldt, og at du kan dokumentere oplysningerne.

Kapitel 2 : Husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning

2.1 Dyreoplysninger: Beregning af normproduktion

Hvis du har haft husdyr i planperioden, skal du ved indberetning af gødningsregnskabet på www.landbrugsindberetning.dk udfylde oplysninger under "Rediger besætninger". Ved indberetning skal du indtaste

oplysninger om antal dyr, stalddtype og evt. korrektionsfaktorer. Herefter får du automatisk beregnet din normproduktion (husdyrgødningproduktion) i kvælstof og fosfor, som automatisk overføres til dit gødningsregnskab.

Din produktion af husdyrgødning afhænger af din virksomheds dyretyper, antallet af dyr (årsdyr eller producerede dyr), stalddsystemer og eventuelle korrektioner.

2.1.1 Dyretyper: Årsdyr eller producerede dyr

Begrebet "årsdyr" gælder for nogle kategorier af husdyr. For dyretyper, der tælles i årsdyr, skal du opgøre antallet i besætningen som et gennemsnit over året ud fra løbende besætningsoptegnelser. Bidraget af kvælstof og fosfor fra et årsdyr er beregnet ud fra 365 foderdage. Eksempelvis svarer bidraget af kvælstof og fosfor fra 2 stk. kalve, som du har haft et halvt år i planperioden, til bidraget fra ét årsdyr (2 stk. x 6 mdr. = 1 år).

For dyretyper, der tælles i antal "producerede dyr", skal du opgøre antallet af producerede dyr ud fra slagteriafregninger eller lignende salgs- eller leveringsbilag. Både ved årsdyr og producerende dyr skal du kunne dokumentere, hvad du har produceret, og hvor meget du har produceret i planperioden. Ved beregning af antal smågrise skal du være opmærksom på, at normtallene er baseret på leverede smågrise. Du kan dog bruge producerede smågrise fra en smågriserapport til beregningen.

For slagtesvin er normtallene baseret på producerede svin og ikke leverede slagtesvin. Hvis du beregner producerede slagtesvin ud fra leverede slagtesvin, skal du gange antal slagtesvin med 1,01.

Du skal være opmærksom på, at du kun kan anvende dyretypen FRATS, hvis slagtesvinene flyttes direkte, eller via et samlested, fra din besætning til et slagteri. I tilfælde af kontrol skal dette kunne dokumenteres.

2.1.2 Stalddtype

For hver dyretype skal du angive stalddtypen (dog ikke for "Andre dyrearter", her beregnes normen udelukkende ud fra dyretype).

Valg af stalddtyper for dyr, der går ude:

- Hvis du har en besætning med ammekøer og opdræt, geder eller får, der går ude hele året, men har et læskur, så skal stalddtypen "Dybstrøelse" benyttes.
- Hvis køerne både går ude og i bindestald i løbet af året, så skal du vælge "Bindestald" for hele perioden.
- Hvis du har søer på friland, skal du anvende den tilhørende gødningstype "Anden husdyrgødning".

Det er den producerede gødningstype og stalddsystemet, der bestemmer, hvilken type husdyrgødning der afsættes på marken, når dyrene går ude.

2.1.3 Korrektioner

Hvis forudsætningerne for din produktion afviger fra standarden i Tabel 5, skal du korrigere din husdyrgødningsproduktion, jf. Tabel 6. Det skal du f.eks. gøre, hvis dine slagtesvin i gennemsnit vejer mere end de 113 kg (levende vægt) ved slagtning, der er angivet som afgangsvægt for slagtesvin i Tabel 5. Har du kun slagtevægten for dine slagtesvin, skal du gange slagtevægten med 1,31 for at beregne afgangsvægten.

Du skal korrigere med det, der kaldes type 1 korrektion i forhold til kvælstof og fosfor i husdyrgødningen ved afvigende ydelses-/produktionsniveau (vægt/alder) i indeværende planperiode (se Eksempel 3 nedenfor).

Du kan korrigere med det, der kaldes type 2 korrektion i forhold til kvælstof og fosfor i husdyrgødningen ved afvigende foder-mængde/-sammensætning i dokumentationsperioden. Det er ikke et krav, at du korrigerer for afvigende mælkeydelse, her kan du korrigere. For afvigende mælkeydelse kan du bruge både type 1 og type 2 korrektion.

Bemærk, at produktioner af malkekvæg og opdræt, hvor den genetiske andel af Jersey er mellem 12,5 og 87,5 pct., kan indberettes som antal årskøer, antal årsopdræt 0-6 mdr. og antal årsopdræt 6 mdr. - kælving i henholdsvis tung race og Jersey beregnet ud fra den faktiske andel (genetiske andel) af Jersey i dyrene. Fordelingen af antal Jersey-krydsninger i Jersey og tung race foregår i Kvægdata-basen. Har du i Kvægdata-basen angivet, at du ønsker at anvende Jersey-krydsninger, så kan du hverken anvende type 1 eller type 2 korrektionerne.

Beregning af korrektionsfaktorer for kvælstof og fosfor i husdyrgødning må kun ske på grundlag af oplysninger om virksomhedens drift, der skal dokumenteres ved driftsbilag, som er baseret på de faktiske driftsforhold i egen virksomhed. Ved korrektion for afvigende ydelses-/produktionsniveau skal dokumentationen omfatte oplysninger fra indeværende planperiode. Ved korrektion for afvigende foder-mængde/-sammensætning skal dokumentationen mindst omfatte en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 1. august 2019 til 15. februar 2021, hvor det alene er afvigelser i foder-mængde og -sammensætning, der kan medtages fra virksomhedens foderkontrol eller foderopgørelser. Er kravene til dokumentation ikke opfyldt, anvendes standardforudsætningerne for produktionen.

Når du indtaster værdierne (f.eks. afgangsvægt) i den elektroniske indberetning, vil normproduktionen (kg N og kg P) automatisk blive korrigeret. Din produktion af husdyrgødning i planperioden skal beregnes ud fra værdierne i Bilag 2, tabel 2. Eksempel på beregningen finder du i Eksempel 3.

Det er muligt at lave type 2 korrektion for enten N eller P. For hver husdyrtype skal data for hele virksomheden samles, og der må kun anvendes én korrektionsformel.

Hvis dine dyr afgræsser egne MVJ-arealer eller MVJ lignende arealer, skal du trække den mængde husdyrgødning, som dyrene afsætter på arealet fra i gødningsregnskabet. Se mere om betingelserne for at fratrække husdyrgødning i gødningsregnskabet i afsnit 4.5.

Eksempel 3: Beregning af normproduktion med type 1 korrektion

Oplysninger om dyrehold og stalddtype	Oplysninger om kvælstof
---------------------------------------	-------------------------

Besætningsnr.	Dyretype	Staldtype	Antal enheder ^{*)} af dyretypen	Gødningstype	Kg kvælstof pr. enhed af dyretypen	Eventuel korrektionsfaktor for ydelses- eller produktionsniveau mv.	Kg kvælstof i alt (kg N)
1	Se bilag 2, tabel 2	Se bilag 2, tabel 2	Se bilag 2, tabel 2	Se bilag 2, tabel 2	Se bilag 2, tabel 2	Se bilag 2, tabel 3	Beregnes som: kolonnerne 4 x 6 x 7
5213	Slagtesvin	Dybstrøelse	120	Dybstrøelse	19,8	0,9835	2.336,8
5216	Smågrise	Dybstrøelse	141	Dybstrøelse	2,93	0,9869	407,7
						Sum:	2.744,5

*) Årsdyr/producerede dyr ifølge enheder i bilag 2, tabel 1. I dette eksempel går der 10 dyr til en enhed.

Virksomheden har produceret 1.200 stk. slagtesvin, der i gennemsnit vejede 31 kg ved indgang og 112 kg ved afgang. Virksomheden har også produceret 1.410 stk. smågrise, der vejede 7,1 kg i gennemsnit ved indgang og 31 kg ved afgang. Standardværdierne for slagtesvin og smågrise findes i Tabel 7. Da standardværdien for slagtesvin er 113 kg ved slagting, skal her korrigeres med en type 1 korrektion (Formlen findes i bilag 2, tabel 6):

Korrektionsfaktor = $((112 - 31) \times (13,43 + 0,1558 \times (112 + 31))) / 2.941$

= $81 \times (13,43 + 22,2794) / 2941$

= **0,9835.**

Da standard indgangsvægten for smågrisene er 6,7 kg skal der korrigeres med en type 1 korrektion (Formlen findes i Tabel 6):

Korrektionsfaktor = $((31 - 7,1) \times (13,43 + 0,1558 \times (31 + 7,1))) / 469$

= $23,9 \times (13,43 + 5,9360) / 469$

= **0,9869.**

Korrektion for fosfor udføres efter samme princip, med de værdier som gælder for fosfor, jf. bilag 2, tabel 1, 2 og 3.

Type 1 korrektioner (pligtige)

Type 1 korrektion skal du bruge, hvis din produktion i planperioden afviger i forhold til standardforudsætningerne i Bilag 2, tabel 6. Type 1 korrektion bevirker, at din normproduktion af kvælstof og fosfor bliver højere eller lavere. I Oversigt 1 kan du se, hvilke husdyrarter det drejer sig om.

Oversigt 1: Hvornår skal type 1 korrektion anvendes	
Ved afvigelse af	Husdyrart
Ind- og/eller afgangsvægt	Slagtekalve (0-6 mdr.)
	Slagtekalve (6 mdr. – slagtning)
	Smågrise
	Slagtesvin
Ind- eller afgangsvægt	Årsopdræt (0-6 mdr.)
	Årsopdræt (kvier eller stude)
Ind- eller afgangsalder	Årsopdræt (0-6 mdr.)
	Årsopdræt (kvier eller stude)
Slagtealder eller levende vægt	Slagtekyllinger

Du kan yderligere korrigere for afvigende mælkeydelse

Ved afvigende mælkeydelse kan du bruge enten type 1 eller type 2 korrektion. Type 1 korrektion for malkekøer er baseret på kg energikorrigeret mælk (EKM). Type 2 korrektion for malkekøer er baseret på produceret kg mælk. Har du ikke tilgængelige tal fra ydelseskontrollen, kan dette beregnes på to måder:

– Kg produceret mælk = kg leveret mælk x 1,055

eller

– Kg EKM = kg produceret mælk * (383 x fedtprocent + 242 x proteinprocent + 783,2) / 3.140.

Fedtprocent og proteinprocent bestemmes ved kemiske analyser.

Du skal kunne dokumentere afvigelserne. Dokumentationen skal dække indeværende planperiode og skal ligge på virksomheden sammen med dit gødningsregnskab. Kravene til dokumentation fremgår af Oversigt 2 og 3 herunder.

Oversigt 2: Krav til dokumentation ved anvendelse af type 1 korrektion	
Dyretype	Dokumentation

Malkekøer	Ydelsesregistrering eller afregning fra mejeri, samt "Kvægoplysninger" fra Landbrugsindberetning
Ammekøer, opdræt (0-6 mdr.) og opdræt 6 mdr. – kælvning/slagtning, slagtekalve (0-6 mdr.), ungtyre til slagtning	"Kvægoplysninger" fra Landbrugsindberetning
Smågrise og slagtesvin	Fakturaer på køb og salg af dyr, samt slagterifafregning eller opgørelse fra slagteriet
Slagtekyllinger	Fakturaer på køb og salg af dyr, samt slagterifafregning eller opgørelse fra slagteriet

Type 2 korrektioner (egne tal for ydelses- eller produktionsniveau, fodermængde og -sammensætning)

Type 2 korrektion kan du benytte, hvis du vil korrigere et sæt af afvigende værdier for ydelses- eller produktionsniveau, samt fodermængde og -sammensætning.

For type 2 korrektion er der også mulighed for at korrigere gødningens indhold af fosfor.

Du skal have dokumentation for de afvigende værdier. For planperioden 2020/2021 skal dokumentationen mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 1. august 2019 til 15. februar 2021. Kravene til dokumentation fremgår af oversigten herunder. Se mere om korrektion i Bilag 2, tabel 3.

Oversigt 3: Krav til dokumentation ved anvendelse af type 2 korrektion	
Dyretype	Dokumentation
Malkekøer	Ydelsesregistrering eller afregning fra mejeri, opgørelse fra Dyreregistreringen, foderkontrol, foderopgørelse. Se mere under Tabel 6, 8a og 8b.
Ammekøer, opdræt (0-6 mdr.), opdræt 6 mdr. – kælvning, slagtekalve (0-6 mdr.), slagtekalve (6 mdr. - slagtning)	Opgørelse fra Dyreregistreringen, foderkontrol, samt foderopgørelse.
Smågrise, slagtesvin og søer	Fakturaer på køb og salg af dyr, slagterifafregning/opgørelse fra slagteriet, effektivitetskontrol, fakturaer på købt foder.
Slagtefjerkræ	Fakturaer på køb og salg af dyr, slagterifafregning, produktionskontrol, fakturaer på købt foder.
Høns	Fakturaer på køb og salg af dyr og æg, slagterifafregning, produktionskontrol, fakturaer på købt foder.
Hønniker	Fakturaer på køb og salg af dyr, produktionskontrol, fakturaer på købt foder.

Kødædende pelsdyr	Fakturaer på købt foder, optælling af antal parrede tæver, data om kvælstof- fosforindhold fra relevante fodercentraler
-------------------	---

2.1.4 Samlet forbrug af kvælstof og fosfor i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning

I afsnit 2 i gødningsregnskabet beregnes dit forbrug af kvælstof og fosfor i husdyrgødning, herunder afgasset biomasse og forarbejdet husdyrgødning, på følgende måde:

Forbrug af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning = Startlager + normproduktion + modtaget husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning – afsat husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning – slutlager + evt. forbrug i den forlængede periode (se Eksempel 4).

Bemærk: forbruget af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning er den beregnede størrelse. Det er dermed ikke slutlageret, som du skal beregne. Det betyder, at du skal bruge opgørelsen af dit startlager og slutlager til at beregne forbruget af kvælstof og fosfor i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning. Det samlede forbrug af kvælstof og fosfor i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning beregnes i felt 308, ud fra de indberettede oplysninger om startlager (felt 310), normproduktion (felt 303), modtaget husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning (summeret i felt 304) og afsætning (felterne 305, 319-321 og 177) samt forbrug i den forlængede periode (felt 306).

2.1.4.1 Startlager og lagerstatus

Dit startlager af kvælstof og fosfor i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning for planperioden 2020/2021 svarer til dit slutlager af kvælstof og fosfor i 2019/2020. Startlageret er fortrykt, når du indberetter dit gødningsregnskab.

Hvis din virksomhed er tilmeldt Register for Gødningsregnskab første gang efter 31. juli 2020, skal du opgøre startlageret af kvælstof og fosfor ved at beregne eller måle indholdet af kvælstof og fosfor i lageret af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning pr. 1. august 2020 og herefter fratrække den mængde kvælstof og fosfor i husdyrgødning, du eventuelt har brugt i den forlængede planperiode.

Hvad angår din lagerstatus pr. 31. juli 2021 af kvælstof og fosfor i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, skal der foretages en opgørelse af lagerets størrelse ved udgangen af planperioden. Opgørelsen foretages på baggrund af normtal, analyser eller de oplysninger der er fulgt med gødningen ved modtagelse og omfatter alle lagre af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, uanset, hvor gødningen er opbevaret. Opgørelsen skrives ind i felt 307, "lagerstatus pr. 31. juli 2021". Tallene skal være en reel vurdering af lagerets størrelse og ikke en fiktiv beregning foretaget efterfølgende.

Lageropgørelse for anden organisk gødning opgøres på samme måde som lageret af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning.

Blandinger af husdyrgødning og anden organisk gødning betragtes ved lageropgørelse som husdyrgødning.

Du er selv ansvarlig for, at lageropgørelsen er korrekt og dokumenterbar.

2.1.4.2 Begrænsninger for størrelsen af slutlager af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning

Hvis du har en husdyrbesætning og/eller modtager gødning, må virksomhedens samlede slutlager af henholdsvis kvælstof og fosfor i husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning, anden organisk gødning, afgasset biomasse og bioaske ikke udgøre mere end 50 pct. af den samlede mængde af henholdsvis kvælstof og fosfor, der er produceret og modtaget på virksomheden i planperioden. Dog med nedenstående undtagelser:

1. For virksomheder med en husdyrbesætning, der producerer gødning med et samlet kvælstofindhold på maksimalt 3.000 kg kvælstof samt virksomheder uden husdyrproduktion, må slutlageret udgøre maksimalt 100 pct. af den samlede mængde af henholdsvis kvælstof og fosfor, der er produceret og modtaget på virksomheden i planperioden.
2. For virksomheder, hvor modtaget fosfor i bioaske udgør mere end 75 pct. af den samlede mængde fosfor i husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning, afgasset biomasse, anden organisk gødning og bioaske, der er produceret på virksomheden i planperioden, må det samlede slutlager af fosfor maksimalt svare til den mængde fosfor, der i alt er modtaget og produceret på virksomheden i den forudgående og indeværende planperiode.
3. Hvis kvælstofindholdet i dybstrøelse udgør mere end 75 pct. af din virksomheds samlede kvælstofproduktion, er der intet maksimum på størrelsen af dit slutlager af hhv. kvælstof og fosfor.
4. Hvis du producerer konsumæg eller rugeæg med gødningstypen fast gødning, herunder dybstrøelse, hvor det ikke er muligt at fjerne gødning, før hønsene sættes ud, må dit slutlager af kvælstof og fosfor i fast gødning, herunder dybstrøelse, fra disse staldsystemer, maksimalt svare til den samlede produktion af fast gødning i 2019/2020 og 2020/2021, opgjort i kg kvælstof og fosfor.

Blandinger af husdyrgødning og anden organisk gødning betragtes ved lageropgørelse som husdyrgødning.

I ekstraordinære tilfælde og efter ansøgning kan Landbrugsstyrelsen give dispensation til, at lagerreglen for husdyrgødning kan overskrides. Ansøgningen skal indgives inden planperiodens udløb. Ekstraordinære tilfælde er udefrakommende omstændigheder, såsom sygdom i besætningen, som jordbrugeren ikke med rimelighed har kunnet tage højde for.

Før Landbrugsstyrelsen giver dispensation, vil styrelsen foretage en konkret vurdering for at sikre, at der ved den givne dispensation ikke er risiko for skade på miljøet.

2.1.4.3 Den forlængede planperiode

Hvis du har brugt husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning i den forlængede planperiode, beregner du dit slutlager af kvælstof og fosfor (felt 309) ved at trække den mængde gødning, der er brugt i den forlængede planperiode, fra lagerstatus 31. juli 2021. Den forlængede planperiode for 2020/2021 løber fra 1. august 2021 til 30. september 2021. Gødningen må kun bruges til afgrøder, der høstes eller afgræsses inden 31. december 2021.

Eksempel 4: Samlet forbrug af kvælstof og fosfor i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning

Startlager pr. 1. august (planperiodens start)		1.505 kg N		250 Kg P	310
Normproduktion i planperioden 1. august til 31. juli		+ 6.020 kg N		+ 1.003 Kg P	303
Modtaget husdyrgødning i planperioden 1. august til 31. juli		+ 2.107 kg N		+ 351 kg P	304
Afsat husdyrgødning i planperioden 1. august til 31. juli		- 0 kg N		- 0 kg P	305
Husdyrgødning afsat til afbrænding i forbrændings- og brændingsanlæg		- 1.023 kg N		- 170 Kg P	321
Husdyrgødning afsat til udlandet		- 0 kg N		- 0 kg P	320
Husdyrgødning afsat til egne arealer med miljøtilsagn, samt særlige naturarealer, som afgræsses		- 482 kg N		- 80 kg P	319
Forarbejdet husdyrgødning afsat til ikke-tilmeldt virksomhed*		- 0 kg N		- 0 kg P	177
Lagerstatus pr. 31. juli (udgangen af planperioden)	1.444 Kg N		240 Kg P		307
Forbrug fra i den forlængede planperiode fra 1. august til 30. september (til afgrøder, der blev høstet eller afgræsset før 31. december)	361 kg N		-60 Kg P		306
Slutlager pr. 31. juli (Beregnes som felt 307 - 306)	= 1.083 kg N	- 1.083 kg N		= 180 Kg P	309
Samlet forbrug af husdyrgødning i planperioden (Beregnes som felt 310 + 303 + 304 - 305 - 321 - 320 - 319 - 177 - 309)		= 7.044 Kg N		= 1.174 Kg P	308

En virksomhed, der bruger husdyrgødning, skal opgøre det samlede forbrug. Startlager overføres fra sidste planperiode, 1.505 kg N (felt 310) og 250 kg P, mens normproduktionen (felt 303) beregnes ud fra virksomhedens dyr og staldsystemer. På kopien af gødningskvitteringerne for modtaget husdyrgødning fremgår det, at der er modtaget i alt 2.107 kg N og 351 kg P i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning (felt 304). Jordbruger har afsat gødning til forbrænding (felt 321) og har fået målt indholdet af kvælstof til at være 1.023 kg N og 170 kg P. Virksomheden har MVJ-arealer, der ikke har en N-kvote. Mængden på 482 kg N og 80 kg P afsat på MVJ-arealer kan fratrækkes i felt 319. Jordbrugers lager er opgjort til 1.144 kg N og 240 kg P (felt 307), men da jordbruger har brugt 361 kg N og 60 kg P i den forlængede planperiode (felt 306), bliver jordbrugers slutlager (1.444 kg N - 361 kg N og 240 kg P - 60 kg P) 1.083 kg N og 180 kg P (felt 309). Det samlede forbrug af kvælstof og fosfor husdyrgødning bliver henholdsvis 7.044 kg N og 1.174 kg P.

* Husdyrgødningen skal være deklareret som forarbejdet husdyrgødning jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen.

2.1.5 Forarbejdet husdyrgødning

I gødningsregnskabet opgøres forbruget af forarbejdet husdyrgødning sammen med forbruget af husdyrgødning (felt 304 og 612).

Forarbejdet husdyrgødning er produkter af husdyrgødning, som er teknisk forarbejdet i et forarbejdningsanlæg. Forarbejdning af husdyrgødning kan f.eks. være en separering af gødningen i fraktioner med

forskellig sammensætning, koncentrationen og indhold af næringsstoffer samt pelletering af gødning som bevirker, at sammensætningen er ændret i forhold til den oprindelige gødning. Det samlede indhold af kvælstof og fosfor ændres dog ikke.

Kompostering eller anden form for forarbejdning, hvor det samlede indhold af næringsstoffer reduceres, anses ikke for at være en teknisk forarbejdning, da der i processen mistes næringsstoffer.

Hvis du ønsker at afsætte forarbejdet husdyrgødning til privatpersoner, skal produktet være stabilt og være anmeldt og deklareret med et specifikt produktnummer hos Landbrugsstyrelsen. Afsætningen skal indberettes i felt 177, som kun kan anvendes til afsætning af forarbejdet husdyrgødning.

2.1.6 Modtaget husdyrgødning (herunder forarbejdet husdyrgødning)

Den mængde husdyrgødning du modtager skal medtages i dit gødningsregnskab (felt 304 og felt 229). Den samlede mængde kvælstof og fosfor skal medtages i felt 304, mens hver enkelt aftale for den modtagne gødning, skal udspecificeres i felt 229 ift. fosfor og fosforlofter (se kap. 7 om fosfor og fosforlofter).

Du skal skriftligt bekræfte, at have modtaget oplysninger om gødningen, som er nødvendige for korrekt indberetning af modtagelsen i dit gødningsregnskab. Herunder oplysninger om gødningstype, den totale mængde af kvælstof og fosfor, udnyttelseskravet for kvælstof samt gødningens gennemsnitlige fosforloft. Er gødningen afsat via græssende dyr og/eller til arealer med miljøtilsagn eller andre særlige naturarealer, skal det også fremgå af oplysningerne. Den skriftlige bekræftelse kan være en underskrevet gødningskvittering (skema B1).

Det er afsætters ansvar at afsætning af husdyrgødning kan dokumenteres, men modtager af husdyrgødningen, kan med fordel have en kopi af den skriftlige bekræftelse af modtagelsen.

Er gødningen afsat til dig via græssende dyr på dine arealer med miljøtilsagn eller særlige naturarealer, skal du medtage mængden i dit gødningsregnskab i felt 304 og derefter anføre i felt 319 at mængden er udbragt på dine egne miljøtilsagsarealer eller særlige naturarealer.

2.1.7 Afsat husdyrgødning (herunder forarbejdet husdyrgødning)

For at kunne trække kvælstof og fosfor i den afsatte husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og afgangset biomasse fra i dit gødningsregnskab (felt 305) skal du følge bestemte regler og kunne dokumentere din afsætning. Det er beskrevet i de følgende afsnit.

Du kan afsætte husdyrgødning til:

- Anden virksomhed tilmeldt Register for Gødningsregnskab (felt 305)
- Biogasanlæg (felt 305)
- Forarbejdningsanlæg (felt 305)
- Eget forbrændingsanlæg og brændingsanlæg (felt 321)
- Forbrændingsanlæg og brændingsanlæg tilhørende anden virksomhed (felt 321)
- Udlandet (felt 320)
- Egne arealer med miljøtilsagn (afgræsning) (felt 319)
- Egne særlige naturarealer, som ikke er miljøtilsagsarealer (afgræsning) (felt 319)

- Arealer med miljøtilsagn eller særlige naturarealer tilhørende virksomhed uden for Register for Gødningsregnskab (felt 305).

Du skal oplyse modtageren om:

- Typen af den afgivne husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning, eller afgasset biomasse.
- Den totale mængde kvælstof og fosfor i gødningen,
- Det gennemsnitlige fosforloft for den leverede gødning.
- Den andel af det totale indhold af kvælstof i gødningen, der skal anvendes til beregning af virksomhedens forbrug af kvælstof (udnyttelseskrav)
- Hvorvidt overførslen af husdyrgødning sker ved, at dine dyr græsser på modtagerens arealer, eller ved levering af gødning.

Du skal kunne dokumentere overførslen af gødning ved en skriftlig bekræftelse fra modtageren om, at oplysningerne er modtaget. Den skriftlige bekræftelse kan være en underskrevet gødningskvittering (skema B1). Du skal indtaste oplysningerne sammen med indberetningen af dit gødningsregnskab og opbevare den skriftlige bekræftelse fra modtageren på din virksomhed. Læs mere om indberetning af gødningskvitteringer i afsnit 2.1.8.

2.1.7.1 Afsætning til anden virksomhed tilmeldt Register for Gødningsregnskab

For at kunne trække en mængde husdyrgødning eller forarbejdet husdyrgødning, som du afsætter til en anden jordbruger, ud af dit gødningsregnskab (felt 305), skal du sikre dig, at modtager er tilmeldt Register for Gødningsregnskab i planperioden. Dette kan du tjekke her: <https://lbst.dk/tilskud-selvbetjening/soeg-i-registre/soeg-i-register-for-godningsregnskab/>

Du skal kunne dokumentere overførslen af gødning ved modtagers skriftlige bekræftelse af modtagelsen, jf. afsnit 2.1.7.

2.1.7.2 Afsætning til biogasanlæg, forarbejdningsanlæg og forbrændings- og brændingsanlæg

Hvis du afsætter gødning til en virksomhed der tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal du ved afsætning af husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og afgasset biomasse kunne dokumentere overførslen af gødning ved anlæggets skriftlige bekræftelse af modtagelsen af oplysninger om gødningen, jf. afsnit 2.1.6. Oplysningerne indtastes sammen med indberetningen af dit gødningsregnskab (felt 305 eller felt 321). Hvis du afsætter til ikke-registrerede virksomheder skal du også kunne dokumentere de afsatte mængder og oplysninger, jf. afsnit 2.1.7.

Anlæg, der ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal hvert år indberette, både modtagne og afsatte, leverancer af husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og afgasset biomasse i Leverandørregister for gødningsleverancer. Oplysningerne fra Leverandørregister for gødningsleverancer bliver forudfyldt i modtagers/afsætters gødningsregnskab.

Ved afbrænding eller afsætning til forbrænding (felt 321), skal den afbrændte eller afsatte kvælstof- og fosformængde, der fratrækkes i gødningsregnskabet kunne dokumenteres. Dette skal ske ved vejning på brovægt og analyser af gødningens kvælstof- og fosforindhold ved leveringen. Analyserne skal foretages

af et laboratorium, der er akkrediteret til udførelse af tekniske analyser af gødning. For at du kan fratrække gødningen i gødningsregnskabet, skal du kunne dokumentere:

- Mængden af fiberfraktion, der fjernes fra din virksomhed. Dette dokumenteres ved vejebilag.
- Den totale mængde kvælstof og fosfor, der fratrækkes i gødningsregnskabet. Dette dokumenteres ved en repræsentativ analyse af gødningens kvælstof- og fosforindhold ved leveringen.

Du skal i øvrigt være opmærksom på, at der gælder særlige regler for fastsættelse af fosforlofter ved afsætning af husdyrgødning til biogasanlæg, jf. afsnit 7.6.1.

2.1.7.3 Afsætning til udlandet

Hvis du afsætter husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning eller afgasset biomasse ud af landet, har du mulighed for at trække kvælstof- og fosformængden fra i dit gødningsregnskab (felt 320).

Du skal dokumentere gødningstypen og det totale kvælstof- og fosforindhold i den leverede husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning eller afgasset biomasse. Herudover er det en betingelse, at du kan dokumentere din udenlandske modtagers identitet i form af modtagerens navn, adresse og virksomhedsidentitet i vedkommende udenlandske virksomhedsregister. Du skal desuden kunne dokumentere overførslen af gødning.

Du skal være opmærksom på, at der kan være andre regler, du skal overholde i forbindelse med afsætning af husdyrgødning til udlandet. Du kan finde de gældende regler på området på Fødevarerstyrelsens hjemmeside: www.fvst.dk.

2.1.7.4 Til miljøtilsagnsarealer eller andre særlige naturarealer

Hvis dine husdyr afgræsser dine egne eller andres miljøtilsagnsarealer eller andre særlige naturarealer, (arealer, der i henhold til anden lovgivning ikke må gødskes), eller som kun må tilføres et bestemt niveau kvælstof, men godt må afgræsses, kan den mængde kvælstof og fosfor, dyrene afsætter på arealet, skrives ind i felt 319 i gødningsregnskabet, hvorved mængden ikke indgår i det samlede forbrug.

Derudover er der situationer, hvor anden lovgivning giver tilsvarende regler. Det kan f.eks. være:

- Beskyttede arealer i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 3 uden mulighed for omlægning
- Arealer omfattet af fredningsbestemmelser
- Arealer omfattet af en græsningsaftale med offentlig myndighed (hegningsaftaler)

Hvis afgræsningen sker på andres miljøtilsagnsarealer eller andre særlige naturarealer, så skal husdyrgødningen overføres via en gødningskvittering (Skema B1). Ved indberetning af dit gødningsregnskab skal du i Skema B1 sætte kryds i felt 166, husdyrgødning afsat via græssende dyr til MVJ-0N areal.

Afgræsser dine dyr miljøtilsagnsarealer eller andre særlige naturarealer, der tilhører virksomheder uden for Register for Gødningsregnskab, så skal du først og fremmest være opmærksom på, at det er dit ansvar at dokumentere, at arealet er et miljøtilsagnsareal eller andet særligt naturareal. I dit gødningsregnskab skal gødningen fortsat overføres via en gødningskvittering (skema B1) med kryds i felt 166. Derudover skal afgræsningen dokumenteres med en **skriftlig græsningsaftale**, der opbevares på din bedrift og minimum indeholder:

- Oplysninger om dyretype og antal græsningsenheder, der afgræsser arealerne.
- Græsningsperioden.
- Størrelsen af afgræsningsarealet.
- CVR-nr. eller CPR-nr., navn og adresse.

Du kan kun fratrække den afsatte mængde kvælstof og fosfor for den periode, hvor dyrene har afgræsset arealerne.

2.1.7.5 Afsætning af husdyrgødning fra græssende dyr på arealer med solceller

Arealer med solceller kan kun indgå i harmoniarealet i begrænset omfang (jf. afsnit 8.4.1). Har du græssende dyr gående på et areal med solceller, som ikke er et harmoniareal, kan den kvælstof og fosfor som dyrene afsætter fratrækkes forbruget af husdyrgødning i gødningsregnskabet, i forhold til harmonireglerne og fosforarealkravet. Andelen af kvælstof skal dog stadig indregnes som forbrugt og indgå i opgørelsen over balancen mellem kvælstofkvote og kvælstofforbrug, jf. gødskningsreglerne. Der er ikke et særskilt felt i gødningsregnskabet til afsætning af husdyrgødning på arealer med solceller. Du skal derfor indberette dit gødningsregnskab som normalt, hvor gødningen medregnes som forbrugt. I en eventuel kontrolsituation, vil den mængde kvælstof og fosfor, som dyrene har afsat på solcellearealet, som ikke er harmoniareal, kunne blive fratrullet harmoniforholdet og fosforarealkravet manuelt.

*2.1.8 Udfyldelse af gødningskvittering (*skema B1) ved indberetning af gødningsregnskab*

Ved overførsel af husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning, anden organisk gødning, afgasset biomasse og bioaske til en anden virksomhed, der er med i Register for Gødningsregnskab, skal du i indberetningen af dit gødningsregnskab, udfylde en gødningskvittering (Skema B1), for hver overførsel. Det gælder også ved overførsel af de nævnte gødningstyper til biogasanlæg eller forarbejdningsanlæg.

Gødningskvitteringerne skal indeholde følgende oplysninger:

- Navn, adresse og CVR-nr. på den virksomhed, der modtager gødningen (felt 152 og 153).
- Gødningstypen (felt 154).
- Udnyttelseskravet (felt 165).
- Det totale antal kg kvælstof i gødningen (felt 155).
- Det totale antal kg fosfor i gødningen (felt 197).
- Gødningens gennemsnitlige fosforloft, kg P/ha (felt 196).
- Oplysning om hvorvidt husdyrgødningen er afsat via græssende dyr (felt 159).
- Oplysning om antallet af græsningsenheder (GE), når gødningen afsættes ved afgræsning (felt 169).
- Oplysning om hvorvidt husdyrgødningen er afsat via græssende dyr på miljøtilsagnsarealer eller til udlandet (felt 166).
- Oplysning om hvorvidt modtager indgår i produktionsmæssig sammenhæng med afgiver (felt 167).

Felterne i parentes angiver det felt, afgiver skal udfylde ved indberetning af sit gødningsregnskab (se Eksempel 5).

Som afsætter skal du opbevare (i 5 år) modtagers skriftlige bekræftelse af modtagelse af ovenstående oplysninger, for hver gang, der overføres husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning, anden organisk gødning, afgasset biomasse og bioaske. Der er særlige regler på økologiområdet f.eks. skal skriftlige

aftaler om afsætning af husdyrgødning kunne forevises straks efter, at gødningen er overført i forbindelse med kontrol af reglerne. Læs mere i [Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion](#).

Eksempel 5: Gødningskvittering (Skema B1)

Modtager (1)	
153 Modtagers CVR-nr. eller SE-nr. hjælp	97654321
152 Modtagers navn og adresse hjælp	Gårdejer Jensen
154 Gødningstype hjælp	Svinegylle
165 Kvælstofudnyttelse hjælp	75,0 %
155 Antal kg kvælstof	2.740 kg N
197 Antal kg fosfor	456 kg P
196 Fosforloft hjælp	35,00 kg P/ha
169 Antal Græsningsenheder hjælp	GE
159 Husdyrgødning overført via græssende dyr? hjælp	NEJ
166 Husdyrgødning afsat via græssende dyr til MVJ ON areal eller til udlandet? hjælp	NEJ
167 Indgår i produktionsmæssig sammenhæng?	NEJ
Total	
161 Sum antal kg kvælstof	2.740 kg N
198 Sum antal kg fosfor	456 kg P

Jordbruger har afsat 2.740 kg total N og 456 kg P i svinegylle til Gårdejer Jensen, der er med i Register for Gødningsregnskab. Fosforloftet er på 35 kg P/ha.

2.2 Andel af kvælstof i husdyrgødning (herunder forarbejdet husdyrgødning og afgasset biomasse), der skal indgå i gødningsregnskabet

I felt 308 i gødningsregnskabet beregnes dit samlede forbrug af kvælstof i husdyrgødning. Når man gøder med husdyrgødning, er det imidlertid ikke den totale mængde kvælstof, der skal medregnes i det samlede gødningsforbrug (felt 901) i gødningsregnskabet, men kun den del der effektivt kan udnyttes af afgrøden. Der er derfor fastsat lovpligtige udnyttelseskrav for husdyrgødning, som bestemmer andelen af kvælstof, der skal indgå i forbruget (se udnyttelseskravene for de enkelte husdyrgødningstyper i Oversigt 4). For at beregne det endelige forbrug af kvælstof fra husdyrgødning ganges udnyttelseskravet på den totale mængde kvælstof i husdyrgødningen. Denne beregning foretages automatisk i gødningsregnskabet. Tallet i felt 609 skal være det samme som i felt 308. I felt 610 fås den totale mængde kvælstof, der skal indgå i gødningsregnskabet. Bemærk, at udnyttelseskravene kun gælder for kvælstof og ikke for fosfor.

Oversigt 4: Andel af kvælstof, der skal indgå i beregning af forbruget af husdyrgødning	
Gødningstype	Andel der skal indgå i forbruget af kvælstof
Svinegylle	80 pct.
Kvæggyllle	75 pct.
Fjerkrægylle	80 pct.
Gylle fra kødædende pelsdyr	75 pct.
Dybstrøelse (andre dyrearter end fjerkræ)	50 pct.
Dybstrøelse (fjerkræ) og anden husdyrgødning (fjerkræ)	60 pct.
Ajle og væskefraktion efter forarbejdning	85 pct.*

Fiberfraktion efter forarbejdning samt dybstrøelse og husdyrgødning der ikke er omfattet af de øvrige gødningstyper i oversigten	55 pct.*
--	----------

**Andelen af kvælstof, der skal indgå i kvælstofforbruget, kan alternativt beregnes forholdsmæssigt, således at den samlede kvælstofudnyttelse af fiber- og væskefraktion svarer til inputtet til forarbejdningsanlægget.*

Udnyttelsen afhænger af gødningstypen. Benytter du blandinger af husdyrgødning eller husdyrgødning blandet med anden organisk gødning (se kap 3), som f.eks. slam, skal du ud fra sammensætningen beregne det samlede udnyttelseskrav for blandingen. Det samlede krav er et vægtet gennemsnit af udnyttelseskravene for de enkelte typer af gødning, der indgår i blandingen.

Ved indberetning af gødningsregnskabet bliver normproduktionen, der er beregnet ud fra besætningsoplysningerne, overført til blok 3 (fortrykt i parentes) fordelt på gødningstyper (fast gødning, dybstrøelse m.v.). Gødningstypen bestemmes ud fra det staldsystem, du har anført. Vær opmærksom på at indberette det staldsystem du har på bedriften og justere, hvis du evt. laver noget om i stalden.

Du skal selv angive, hvor meget du har forbrugt af hver gødningstype. Dette afhænger af, om du har udbragt husdyrgødning fra normproduktionen, dit startlager og/eller fra anden virksomhed, eller om du har afsat husdyrgødning til en anden virksomhed eller lagt noget på lager. Har du modtaget gødning fra en anden virksomhed, er det de oplysninger du har fået oplyst om gødningstype, mængde og udnyttelseskrav, som du har kvitteret for, du skal anvende, når du indberetter dit forbrug af kvælstof. Har afsætter indberettet sit gødningsregnskab på tidspunktet for din indberetning, vil oplysningerne om modtagne mængder være fortrykt i dit gødningsregnskab.

For forarbejdet husdyrgødning og afgasset biomasse beregner producenten af gødningen udnyttelseskravet ud fra input af eksempelvis husdyrgødning og anden organisk gødning til anlægget. Fælles biogasanlæg kan alternativt fastsætte udnyttelseskravet svarende til andelen for svinegylle (80 pct.).

Resultatet efter beregning af den udnyttede mængde kvælstof, skrives i kolonne 4, bidrag til gødningsregnskabet. For at få dit samlede forbrug af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning (felt 610) lægges tallene i kolonne 4 sammen.

2.2.1 Smitsomme husdyrsygdomme

Hvis der på din virksomhed er en meget smitsom husdyrsygdom, f.eks. Plasmacytose, kan der stilles særlige krav til, hvordan du håndterer din husdyrgødning. Kravene kan betyde, at gødningsværdien nedsættes. På den baggrund kan Landbrugsstyrelsen efter skriftlig ansøgning nedsætte kravet til udnyttelse af gødningen.

Hvis Landbrugsstyrelsen giver dispensation fra det normale krav til udnyttelse på grund af husdyrsygdom, skal gødningen anføres under gødningstypen "Blandet gylle". Udnyttelseskravet fremgår af dispensationen.

Kapitel 3 : Anden organisk gødning og bioaske

Anden organisk gødning og bioaske er gødningstyper, hvori der ikke indgår husdyrgødning eller kvælstof fra husdyrgødning (bioaske).

3.1 Leverancer af anden organisk gødning

Leverancer af anden organisk gødning skal foregå via Landbrugsstyrelsens Leverandørregister for gødningsleverancer.

Frist for indberetning i Leverandørregister for gødningsleverancer

Hvis du er leverandør af anden organisk gødning eller bioaske skal du én gang årligt indberette til Landbrugsstyrelsen, hvem du har leveret anden organisk gødning til. Hvert år i juni måned sender Landbrugsstyrelsen en indkaldelse til dig om indberetning. Du skal senest den 1. september 2021 oplyse Landbrugsstyrelsen om, hvem du har afsat anden organisk gødning til i planperioden 2020/2021.

Gødningen regnes for afsat i planperioden, hvis den er faktureret inden for perioden (1. august 2020 til 31. juli 2021). Den fysiske levering kan ske på et andet tidspunkt. Du skal være opmærksom på, at selvom gødningen ikke leveres i planperioden, skal den stadig medtages i lageropgørelsen, idet den omfatter alle lagre af anden organisk gødning og bioaske, som virksomheden råder over.

Hvad skal du indberette?

Du skal indberette nedenstående oplysninger elektronisk til Landbrugsstyrelsen.

Type gødning	Oplysninger
Anden organisk gødning	Modtagers CVR-nr.
	Typen af gødning
	Udnyttelseskrav
	Den samlede mængde af gødning i kg
	Det totale indhold af kvælstof i kg
	Det totale indhold af fosfor i kg
	Tilknyttet fosforloft i kg P/ha

Har du brug for hjælp til at bruge det elektroniske indberetningssystem, kan du på Landbrugsstyrelsens hjemmeside lbst.dk finde en vejledning til, hvordan du indberetter.

Din indberetning bruges til at fortrykke oplysninger om kvælstof- og fosformængde i modtagerens gødningsregnskab. Hvis virksomheden har afsat anden organisk gødning eller bioaske i samme planperiode

og indberettet afsætningen i Leverandørregister for gødningsleverancer, vil mængden være trukket fra den modtagne mængde.

3.2 Andel af anden organisk gødning, der skal indgå i gødningsregnskabet

For at beregne det endelige forbrug af kvælstof i anden organisk gødning skal kun medregnes den andel af kvælstofindholdet som umiddelbart kan optages af afgrøderne. De fastsatte andele (såkaldte udnyttelseskrav) fremgår af Oversigt 5.

Oversigt 5: Andel af kvælstof, der skal indgå i beregning af forbruget af anden organisk gødning	
Gødningstype	Andel der skal indgå i forbruget af kvælstof
1. Spildevandsslam	45 pct.
2. Komposteret husholdningsaffald	20 pct.
3. Kartoffelfrugtsaft	50 pct.
4. Grønsaft	40 pct.
5. Have- og parkaffald	0 pct.
6. Kød- og benmel, børstemel, blodmel og fiskemel/fiskeaffald	80 pct.*
7. Forædlede organiske gødninger	90 pct.*
8. Andre typer af uforarbejdet anden organisk gødning som ikke er omfattet af nr. 1-7	40 pct.*

** Hvis den faktiske andel af kvælstof i gødningen, der kan anvendes af afgrøden afviger fra de fastsatte andele, kan virksomheden i gødningsregnskabet nedskrive den fastsatte andel mod forvisning af dokumentation herfor.*

Hvis der er tale om blandinger af anden organisk gødning eller anden organisk gødning blandet med husdyrgødning, beregnes udnyttelseskravet som en vægtet procent af de enkelte gødninger i blandingen. Sammensætningen af gødningen skal kunne dokumenteres. Husk at anden organisk gødning blandet med husdyrgødning skal medregnes i forbruget af husdyrgødning.

Have- og parkaffald indgår i gødningsregnskabet med 0 pct. kvælstof, da der ikke antages at være en kvælstofvirkning de første år. Det er regulært fliset eller på anden måde findelt plantemateriale. Kompost derimod er fast organisk materiale, der er mere omsat og stabiliseret, og som i de fleste tilfælde skal anmeldes i Landbrugsstyrelsens gødningsdatabase (se kap 10) som en anden organisk gødning (kategori 8) og indgår i gødningsregnskabet med en udnyttelse på 40 pct. Dog med mulighed for nedskrivning mod forevisning af dokumentation.

Bemærk, at der fra planperioden 2020/2021 er indført en ny undertype af anden organisk gødning med et særskilt udnyttelseskrav. Det drejer sig om forædlede organiske gødninger med et udnyttelseskrav på 90 pct. Forædlet organisk gødning er en type af anden organisk gødning, hvortil der kan være tilsat mineralske gødningsstoffer, samt tørret eller på anden vis forarbejdet organisk materiale, der ikke er husdyrgødning.

For gødningstyperne kød- og benmel, blodmel, børstemel og fiskemel/fiskeaffald, forædlede organiske gødninger samt andre typer af anden organisk gødning, jf. gødningstyperne i Eksempel 6, kan du angive den faktiske andel i gødningsregnskabet, såfremt dette afviger fra det fastsatte krav. Den andel af kvælstof, du skal tage med i dit gødningsregnskab, er den andel, der er fastsat for produktet i den aktuelle planperiode. Hvis du modtager anden organisk gødning, får du udnyttelseskravet oplyst fra leverandøren.

Har du udbragt anden organisk gødning¹, der ikke er urea, skal forbruget udspecificeres i felt 191, hvor bidraget til gødningsregnskabet beregnes ud fra den faktiske udnyttelseskravet for produktet. Den organiske gødning vil fremgå af gødningsregnskabet som indkøbt kunstgødning (felt 703) og skal tillægges indkøbt anden organisk gødning (felt 805). Herefter kan den aktuelle udnyttelseskrav indtastes i felt 191. Du skal som virksomhed selv sørge for dette, ellers vil den organiske gødning indgå i dit regnskab med en udnyttelse på 100 pct. I tilfælde af kontrol skal du kunne forevise dokumentation for kulstof og kvælstofindholdet i gødningen (C/N-forholdet), som anvendes til at fastsætte udnyttelseskravet for gødningen.

Udnyttelseskravet skal fra leverandøren beregnes ud fra følgende formel:

$$(0,87 - (0,05 \times C/N) + (1 - (0,87 - (0,05 \times C/N))) \times 0,40) \times 100$$

Se et eksempel på, hvordan det samlede forbrug af kvælstof i organisk gødning beregnes nedenfor.

Eksempel 6: Andel af kvælstof i anden organisk gødning				
Gødningstype	Udbragt	Udnyttelseskrav (pct.)	Bidrag til forbruget af kvælstof	
Spildevandsslam	3.000 kg N	45	1.350 kg N	185
Komposteret husholdningsaffald	kg N	20	kg N	186
Kartoffelfrugtsaft	kg N	50	kg N	187
Grønsaft	kg N	40	kg N	188
Have- og parkaffald	Kg N	0	kg N	189
Kød- og benmel, børstemel, blodmel og fiskemel/fiskeaffald	2.000 kg N	80	1.600 kg N	194
Forædlede organiske gødninger		90	kg N	195
Andre typer af anden organisk gødning, der ikke er omfattet af ovenstående gødningstyper	kg N	40	kg N	190
I alt	5.000 kg N		192* 2.950 kg N	193
En jordbruger udbringer 3.000 kg N i spildevandsslam (felt 185, kolonne 2) fra et offentligt spildevandsanlæg på sine arealer og 2.000 kg N i Kød- og benmel, børstemel, blodmel og fiskemel/fiskeaffald (felt 190, kolonne 2) *Jordbruger kan ved kontrollen fremvise dokumentation for gødningens C/N- forhold som giver en udnyttelseskrav på 80. Mængderne skal ganges med gødningstypernes udnyttelseskrav (kolonne 3). I kolonne 4 skrives resultatet, der summeres i gødningsregnskabets felt 193. De 2.950 kg N er den andel, der skal indgå i regnskabets beregning af virksomhedens samlede forbrug af kvælstof.				

* Mængden skal være den samme som angivet i felt 804.

Leverandører skal i Landbrugsstyrelsens Gødningsdatabase indberette organisk handelsgødning (forædlede organiske gødninger og kød- og benmel og visse typer af anden organisk gødning) under kategorien

”anden organisk gødning”. De organiske handelsgødninger fortrykkes med et udnyttelseskrav på 90 pct. fra Gødningsdatabasen. Det er muligt at ændre udnyttelseskravet i gødningsregnskabet, hvis du kan dokumentere gødningen faktiske udnyttelsesgrad. Dokumentation skal kunne forevises på forlangende i forbindelse med kontrol.

3.2.1.1 Startlager og lagerstatus for anden organisk gødning og bioaske

Dit startlager af kvælstof og fosfor i anden organisk gødning og bioaske for planperioden 2020/2021 svarer til dit slutlager af kvælstof og fosfor i planperioden 2019/2020. Startlageret er fortrykt, når du indberetter dit gødningsregnskab.

Lageropgørelse pr. 31. juli 2021 for anden organisk gødning og bioaske opgøres på samme måde som lageret af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning. Der skal foretages en opgørelse af lagerets størrelse ved udgangen af planperioden. Opgørelsen foretages på baggrund af analyser eller de oplysninger der er fulgt med gødningen ved modtagelse og omfatter alle lagre af anden organisk gødning og bioaske, uanset, hvor gødningen er opbevaret. Blandinger af husdyrgødning og anden organisk gødning betragtes ved lageropgørelse som husdyrgødning. Opgørelsen skrives ind i felt 815, ”lagerstatus pr. 31. juli 2021”. Tallene skal være en reel vurdering af lagerets størrelse og ikke en fiktiv beregning foretaget efterfølgende. Anden organisk gødning og bioaske, som er udbragt i den forlængede planperiode, indberettes i felt 816, hvorefter du beregner dit slutlager af kvælstof og fosfor (felt 817) ved at trække den mængde gødning, der er brugt i den forlængede planperiode, fra din lagerstatus 31. juli 2021. Du er selv ansvarlig for, at lageropgørelsen er korrekt og dokumenterbar.

Du skal være opmærksom på, at der er regler for størrelsen af dit samlede slutlager af henholdsvis kvælstof og fosfor i husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning, anden organisk gødning, afgasset biomasse og bioaske. Dette er beskrevet i afsnit 2.1.4.2.

3.2.1.2 Modtaget og afsat anden organisk gødning

Modtager du anden organisk gødning fra en virksomhed tilmeldt Register for Gødningsregnskab, og som har afsat gødningen til dig via gødningskvittering (skema B1) kan mængden være fortrykt i felt 304, hvis afsætteren har indberettet sit gødningsregnskab på tidspunktet for din indberetning. Du skal stadig indberette mængden som modtaget anden organisk gødning i felt 805. Er gødningen afsat til dig fra en leverandør via Leverandørregister for Gødningsleverancer, vil mængden være fortrykt i felt 805.

For modtaget anden organisk gødning, der indeholder fosfor, skal mængden og gødningens fosforloft (30 kg P/ha.) også indberettes i felt 229.

Husk, at du som afsætter skal opbevare modtagers skriftlige bekræftelse af modtagelse af oplysninger om den leverede gødning. Er gødningen afsat til et fælles biogasanlæg eller et forarbejdningsanlæg, indberetter anlægget også modtagelsen i Leverandørregister for Gødningsleverancer.

3.3 Fosforloft tilknyttet produkter af anden organisk gødning og bioaske

Anden organisk gødning og bioaske har et fast fosforloft på 30 kg P/ha uanset sammensætning. Det vil sige, at udbringer du anden organisk gødning eller bioaske må du maksimalt udbringe 30 kg fosfor pr. ha., jf. dog afsnit 7.3.1.

Hvis der er tale om anden organisk gødning eller bioaske, der afsættes fra en virksomhed, der også modtager eller producerer husdyrgødning, så tilknyttes virksomhedens fosforloft til den afsatte gødning (herunder også den organiske gødning eller bioasken). Du kan se fosforlofter for de enkelte typer af husdyrgødning og hvordan du beregner din virksomheds fosforloft i kap. 7.

3.4 Samlet forbrug af kvælstof og fosfor i anden organisk gødning

Du skal i gødningsregnskabet oplyse dit forbrug af kvælstof og fosfor og eventuelt lager af anden organisk gødning.

Anden organisk gødning omfatter organisk gødning, der ikke er husdyrgødning (herunder afgasset biomasse), eller urea. De organiske gødningsprodukter, som du skal medtage i gødningsregnskabet, er:

- Produkter, som kategoriseres som affald i henhold til Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål, og som udbringes til jordbrugsformål, f.eks. spildevandsslam.
- Andre organiske produkter med et indhold af kvælstof og fosfor.
- Organisk gødning¹, der ikke er urea.

Du skal kunne dokumentere indholdet af kvælstof og fosfor og mængden af gødning. Ud fra din leverandørs deklaration af indholdet af kvælstof og fosfor og den leverede mængde, kan du dokumentere indholdet af kvælstof og fosfor. Din leverandør har pligt til at indberette anden organisk gødning og organisk gødning¹, der afsættes til jordbrugsformål, til Landbrugsstyrelsen (se kap. 10). Det gælder f.eks. også slagteri- eller fiskeaffald, der bruges i blandinger.

3.5 Bioaske

Bioaske er en gødningstype, som hidrører fra forgasning eller forbrænding af organisk materiale. Bioaske er bl.a. de asketyper, der er omfattet af bekendtgørelse om anvendelse af bioaske til jordbrugsformål, og forbrændt husdyrgødning. Bioaske indeholder fosfor, men ikke kvælstof.

Dit forbrug af fosfor fra bioaske indgår i beregningen af, om du har overholdt din virksomheds fosforareal krav på linje med dit forbrug af fosfor fra organisk gødning. Fosforindholdet i den forbrugte bioaske fastsættes ved prøvetagning i henhold til reglerne i bioaskebekendtgørelsen.

Indkøbt bioaske skal medtages i indkøb af anden organisk gødning i felt 805 i gødningsregnskabet afsnit 5 samt under modtagne leverancer af husdyrgødning og anden organisk gødning (felt 229) i afsnit 10.

Dit slutlager af fosfor i bioaske opgøres sammen med dit slutlager af fosfor i anden organisk gødning (felt 815), fraregnet eventuelt forbrug i den forlængede periode. Du skal være opmærksom på, at der er regler for størrelsen af dit samlede slutlager af henholdsvis kvælstof og fosfor i husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning, anden organisk gødning, afgasset biomasse og bioaske. Dette er beskrevet i afsnit 2.1.4.2.

Hvis du afsætter bioaske til en anden virksomhed, skal du indberette afsætningen i Leverandørregister for gødningsleverancer. Der skal være en indberetning for hver afsætning af bioaske. Husk, at du som afsætter skal opbevare modtagers skriftlige bekræftelse af modtagelse af oplysninger om den leverede bioaske.

Fradrag for fosfor i bioaske som følge af afsætning af halm til fyringsanlæg samt for udbragt mængde fosfor i bioaske på ikke-harmoniarealer er beskrevet i kap. 7. Du kan læse mere om mulighederne for at trække fosfor i bioaske ud af gødningsregnskabet i afsnit 7.3.

Kapitel 4 : Kunstgødning

Kunstgødning, også kaldet mineralsk gødning, er gødning, der er kemisk fremstillet og dermed ikke stammer fra organisk materiale. Det medfører at gødningens næringsstoffer er umiddelbart tilgængelig for afgrøderne og kunstgødning indgår derfor i gødningsregnskabet med det fulde indhold af kvælstof.

4.1 Leverandører af kunstgødning

Frist for indberetning

Du skal mindst én gang årligt indberette til Landbrugsstyrelsen, hvem du har leveret kunstgødning til. Hvert år i juni måned sender Landbrugsstyrelsen en indkaldelse til dig om indberetning. Du skal senest den 1. september 2021 oplyse os om, hvem du har afsat kunstgødning til planperioden 1. august 2020 til 31. juli 2021.

Gødningen regnes for afsat i planperioden, hvis den er faktureret inden for perioden (1. august 2020 til 31. juli 2021). Den fysiske levering kan godt ske på et andet tidspunkt.

Hvad skal du indberette

Du skal indberette nedenstående oplysninger elektronisk til Landbrugsstyrelsen.

Type gødning	Oplysninger
Kunstgødning*	Markering vedr. kvælstofafgift
	Modtagers CVR-nr.
	Typen af gødning
	Den samlede mængde af gødning i kg
	Det totale indhold af kvælstof i kg
	Det totale indhold af fosfor i kg
	Heraf foderanvendelse i kg

**Urea betragtes som en kunstgødning.*

Ved leverancer af kunstgødning til virksomheder, der ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab samt private, er det tilstrækkeligt at indberette, hvilke gødningstyper samt kvælstof- og fosformængder, der samlet er afsat.

Har du brug for hjælp til at bruge det elektroniske indberetningssystem, kan du nederst på Landbrugsstyrelsens hjemmeside [her](#) finde en vejledning til, hvordan du indberetter.

Din indberetning bruges til at fortrykke oplysninger om kvælstof- og fosformængde i jordbrugernes gødningsregnskab. Hvis jordbrugerne eventuelt også har solgt kunstgødning, vil mængden være trukket fra den modtagne mængde.

Hvis du afsætter kunstgødning til en virksomhed eller en privatperson, der ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal der betales kvælstofafgift af den afsatte mængde (læs mere herom i afsnit 10.2.3).

4.2 Indkøbt kunstgødning i gødningsregnskab

Den fortrykte oplysning i gødningsregnskabets felt 703 er den mængde kunstgødning, dine danske leverandører har indberettet som solgt til dig (se kap. 10). Hvis du har indberettet videresalg af kunstgødning til andre virksomheder, vil den fortrykte mængde være det samlede køb fratrukket dit videresalg.

Hvis den fortrykte oplysning om den indkøbte mængde kunstgødning ikke er rigtig, skal du kontakte dine gødningsleverandører. Leverandørerne skal herefter indberette den rigtige mængde til Landbrugsstyrelsen.

Hvis du har købt kunstgødning i udlandet, skal denne mængde indberettes i felt 702 i dit gødningsregnskab. —Hvis du afsætter kunstgødning til en virksomhed eller en privatperson, der ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal du betale kvælstofafgift af den afsatte/solgte mængde. Det er sælger af kunstgødningen, der skal opkræve afgiften fra køber (læs mere herom i kap. 10).

4.2.1 Statlager af kunstgødning

Det fortrykte startlager af kvælstof pr. 1. august 2020 svarer til slutlageret i gødningsregnskab for planperioden 2019/2020.

Hvis din virksomhed ikke var tilmeldt i planperioden 2019/2020, skal du fastsætte dit startlager af kunstgødning pr. 1. august 2020 ud fra driftsbilag på indkøbt kunstgødning i planperioden 2019/2020.

4.2.2 Slutlager af kunstdøgning

Størrelsen af dit lager af kunstgødning, også kaldet lagerstatus, skal opgøres ved planperiodens slutning den 31. juli 2021. Opgørelsen foretages på baggrund af de oplysninger der er fulgt med gødningen ved modtagelse og omfatter al din kunstgødning uanset, hvor gødningen opbevares. Det vil sige, at faktureret kunstgødning, der ligger på lager hos grovvareselskaber, også skal medregnes i slutlageret.

Derudover skal du opgøre den mængde kunstgødning, der er brugt til afgrøder i den forlængede planperiode (1. august 2021 til 30. september 2021), og som høstes eller afgræsses inden den 31. december 2021.

Planperiodens slutlager opgøres som lagerstatus den 31. juli 2021 minus forbrug i den forlængede planperiode. Kun i særlige situationer kan slutlageret være negativt. Slutlageret indgår som startlager for planperioden 2021/2022.

Når du ophører i Register for Gødningsregnskab, må du ikke have et slutlager af kunstgødning, idet din virksomhed ved ophør ikke længere opfylder betingelserne for at modtage og anvende gødning uden afgift. Inden din virksomhed afmeldes registeret, skal du derfor afsætte mængden til en anden jordbruger tilmeldt Register for Gødningsregnskab eller tilbagelevere mængden til din leverandør (læs mere herom i afsnit 4.1).

Hvis du afsætter kunstgødning med indhold af kvælstof til private eller til ikke-registrerede jordbrugere, skal der betales afgift af mængden. Betalingen skal ske ved, at du indberetter og betaler 5 kr. pr. kg N til Skattestyrelsen senest den 15. i måneden, efter udløbet af den måned, hvor kunstgødningen overdrages til private eller til virksomheder, der ikke er registreret i Register for Gødningsregnskab. Hvis du beholder gødningen til privatbrug efter ophør, skal du ligeledes kunne dokumentere, at der er betalt afgift i den sidst tilmeldte planperiode eller umiddelbart herefter. Vær opmærksom på, at du ikke må sælge gødning, som indeholder mere end 16 pct. kvælstof fra ammoniumnitrat, til privatpersoner eller virksomheder, der ikke er med i Register for Gødningsregnskab eller Register for køb af ammoniumnitrat.

4.2.3 Samlet forbrug af kvælstof og fosfor i kunstgødning

Du beregner dit forbrug af kvælstof og fosfor i kunstgødning på følgende måde:

Forbrug af kunstgødning = Startlager + indkøbt kunstgødning – afsat kunstgødning – slutlager (se eksempel 7 nedenfor).

Den fortrykte værdi i felt 703 i gødningsregnskabet er summen af de kunstgødningsleverancer dine leverandører har indberettet til Landbrugsstyrelsen. Er det indberettet, at du har indkøbt organisk gødning²⁾, der ikke er urea, vil mængden være medregnet i den fortrykte værdi for kunstgødning i gødningsregnskabet felt 703. Her skal du, i din indberetning af indkøbt kunstgødning, selv fratrække mængden og i stedet medtage den organiske gødning i gødningsregnskabet felt 805, for indkøbt anden organisk gødning.

Bemærk: Forbruget af kunstgødning er den beregnede størrelse. Det er dermed ikke slutlageret, du skal beregne. Det betyder, at du skal bruge opgørelsen af dit startlager og slutlager til at beregne forbruget af kunstgødning.

Eksempel 7: Samlet forbrug af kvælstof og fosfor i kunstgødning					
Startlager pr. 1. august (planperiodens start)		1.542 kg N		642 Kg P	708
Indkøbt kunstgødning (fratrækket solgt kunstgødning) i planperioden 1. august til 31. juli.		+ kg N		+ kg P	703
Indkøbt kunstgødning fra udlandet i planperioden 1. august til 31. juli.		+ 8.456 kg N		+ 3.524 kg P	702
Udbragt på modtaget areal fra CVR-nr.	(CVR)	906	kg N	Kg P	914

Udbragt på areal overdraget til CVR-nr.	(CVR)	904	kg N	Kg P	915
Lagerstatus pr. 31. juli.	1.020 kg N		425 Kg P		705
Forbrug i den forlængede planperiode fra 1. august til 30. september (til afgrøder, der blev høstet eller afgræsset før 31. december i planperioden)	- 560 kg N		- 233 kg P		704
Slutlager pr. 31. juli (Beregnes som felt 705 - 704)	= 406 kg N	- 406 kg N	= 192 kg P	- 192 kg P	707
Samlet forbrug af kunstgødning i planperioden (Beregnes som felt 708 + 703 – 707+ 914 - 915)		= 9538 kg N		= 3974 kg P	706
En virksomhed har et startlager på 1.542 kg N og 642 kg P i kunstgødning (felt 708). Virksomheden har indkøbt 9.000 kg N og 3.750 kg P i kunstgødning, men videresolgt en mængde svarende til 544 kg N og 226 kg P til en anden virksomhed i Register for Gødningsregnskab. Den videresolgte mængde trækkes fra den indkøbte mængde (9.000 kg N – 544 kg N) = 8.456 kg N og (3.750 kg P - 226 kg P) = 3.524 kg P (felt 703). Slutlager - efter at forbruget i den forlængede planperiode (560 kg N og 233 kg P) er trukket fra - er slutlageret på 460 kg N og 192 kg P (felt 707). Dvs. at det samlede forbrug i felt 706 bliver: 1.542 kg N + 8.456 kg N – 460 kg N = 9.538 kg N og 642 kg P + 3.524 kg P – 192 kg P = 3.974 kg P.					

4.3 Overdraget forbrug af kunstgødning i planperioden

Hvis du bortforpagter dele af dit areal, og der på arealet har været spredt kunstgødning ud inden bortforpagtning, f.eks. efterårsgødning til raps eller frøgræs, skal du i felt 904 anføre det CVR-nr., som får overdraget det 'kvælstof og fosfor, der er bragt ud', og i felt 915 den mængde kvælstof og fosfor, du har overdraget. Den virksomhed, der modtager arealet, skal anføre oplysningerne i felt 906 og 914. Se eksempel 8 og 9 for hhv. overdraget forbrug og hvor meget den nye bruger må gødske.

Eksempel 8: Overdraget forbrug					
Udbragt på modtaget areal fra CVR-nr.	(CVR) □□□□□□□□	906	Kg N	Kg P	914
Udbragt på areal overdraget til CVR-nr.	(CVR) 1 2 3 4 5 6 7 8	904	80 Kg N	34 Kg P	915
Virksomheden har spredt 80 kg N og 34 kg P i kunstgødning på arealer, der senere i planperioden er blevet bortforpagtet til virksomheden med CVR-nr. 12345678.					

Eksempel 9: Hvor meget den nye ejer må gødske
En jordbruger overdrager brugsretten til et areal på 2 ha den 7. april 2020. Kvoten for arealet er beregnet til 438 kg N. Da arealet bortforpagtes, skal denne mængde trækkes fra den samlede kvælstofkvote

hos bortforpagter og tillægges i stedet modtagerens kvælstofkvote. Arealet på 2 ha skal fratrækkes bortforpagters harmoniareal og tillægges modtagerens harmoniareal.

I efteråret er arealet tildelt 40 kg N pr. ha og 17 kg P pr. ha til afgrøden. Den tidligere jordbruger skal derfor angive 80 kg N og 37 kg P i felt 915 (se eksempel 17). Den nye bruger skal angive samme tal i felt 915. Herved indgår mængderne i den nye brugers samlede forbrug af N og P.

Eksempel 9: Hvor meget den nye ejer må gødske

En jordbruger overdrager brugsretten til et areal på 2 ha den 7. april 2020. Kvoten for arealet er beregnet til 438 kg N. Da arealet bortforpagtes, skal denne mængde trækkes fra den samlede kvælstofkvote hos bortforpagter og tillægges i stedet modtagerens kvælstofkvote. Arealet på 2 ha skal fratrækkes bortforpagters harmoniareal og tillægges modtagerens harmoniareal.

I efteråret er arealet tildelt 40 kg N pr. ha og 17 kg P pr. ha til afgrøden. Den tidligere jordbruger skal derfor angive 80 kg N og 37 kg P i felt 915 (se eksempel 17). Den nye bruger skal angive samme tal i felt 915. Herved indgår mængderne i den nye brugers samlede forbrug af N og P.

Kapitel 5 : Afgasset biomasse

Afgasset biomasse produceres på et biogasanlæg og er det tilbageværende materiale efter produktion af biogas. Afgasset biomasse kan være blandinger af husdyrgødning, affald og anden vegetabilsk biomasse.

5.1 Afgasset biomasse

I gødningsregnskabet opgøres forbruget af afgasset biomasse sammen med forbruget af husdyrgødning (felt 304 og felt 607).

Indholdet af kvælstof og fosfor i afgasset biomasse skal beregnes ud fra oplysninger om de mængder af kvælstof og fosfor i husdyrgødning og anden organisk gødning, der indgår i biomassen.

De samme oplysninger skal biogasanlægget, der afsætter afgasset biomasse til en registeret virksomhed oplyse til Landbrugsstyrelsen i Leverandørregister for gødningsleverancer.

5.2 Biogasanlæg

Et biogasanlæg er et anlæg, der ud fra blandinger af *husdyrgødning, affald og vegetabilsk biomasse* producerer biogas med afgasset biomasse som restprodukt, som anvendes som gødning i landbruget.

5.2.1 Leverancer af afsat afgasset biomasse og modtaget gødning

Biogasanlæg på virksomheder der er tilmeldt Register for Gødningsregnskab (gårdbiogasanlæg)

Hvis din virksomhed er tilmeldt Register for Gødningsregnskab og samtidig har et biogasanlæg (under samme virksomhed), skal du oplyse os om dine leverancer af afsat afgasset biomasse og afsat husdyrgødning via gødningskvitteringer (Skema B1) i forbindelse med indberetning af din virksomheds gødningsregnskab.

Her skal du oplyse følgende:

- 1) Modtagers navn og CVR-nummer
- 2) Det totale indhold af kvælstof og fosfor i den afsatte husdyrgødning
- 3) Gødningen tilknyttede fosforloft
- 4) Gødningens udnyttelseskrav

Biogasanlæg på virksomheder der *ikke* er tilmeldt Register for Gødningsregnskab (fællesbiogasanlæg)

Hvis din virksomhed ikke driver jordbrug og dermed ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, og du har et biogasanlæg, skal din virksomhed tilmeldes som leverandør hos Landbrugsstyrelsen. Din virksomhed skal registreres i Leverandørregister for gødningsleverancer.

Du skal én gang årligt indberette til Landbrugsstyrelsen, hvem du har afsat afgasset biomasse til og modtaget gødning fra. Hvert år i juni måned sender Landbrugsstyrelsen en indkaldelse til dig om indberetning.

Du skal senest den 1. september 2021 oplyse os om, hvem du har afsat afgasset biomasse til og modtaget gødning fra i planperioden 1. august 2020 til 31. juli 2021.

Gødningen regnes for afsat og modtaget i planperioden, hvis den er faktureret inden for perioden (1. august 2020 til 31. juli 2021). Den fysiske levering kan godt ske på et andet tidspunkt.

Du skal indberette nedenstående oplysninger elektronisk til Landbrugsstyrelsen.

Type gødning	Oplysninger
Afsat afgasset biomasse	Modtagers CVR-nr.
	Typen af gødning
	Udnyttelseskrav
	Den samlede mængde af gødning i kg
	Det totale indhold af kvælstof i kg
	Det totale indhold af fosfor i kg
	Tilknyttede fosforloft i kg P/ha
Modtaget husdyrgødning	Afsætters CVR-nr.
	Typen af gødning

	Udnyttelseskrav Den samlede mængde af gødning i kg Det totale indhold af kvælstof i kg Det totale indhold af fosfor i kg Tilknyttet fosforloft i kg P/ha Tørstof pct. (frivillig indberetning)
Modtaget anden organisk gødning	Afsætters CVR-nr. Typen af gødning Udnyttelseskrav Den samlede mængde af gødning i kg Det totale indhold af kvælstof i kg Det totale indhold af fosfor i kg Tilknyttet fosforloft i kg P/ha Tørstof pct. (frivillig indberetning)

Har du brug for hjælp til at bruge det elektroniske indberetningssystem, kan du nederst på Landbrugsstyrelsens hjemmeside [her](#) finde en vejledning til, hvordan du indberetter. Du kan yderligere finde de særlige regler, der gælder for økologer, som modtager afgasset biomasse i vejledning om økologisk jordbrugsproduktion på Landbrugsstyrelsen hjemmeside [her](#).

5.2.2 Fastsættelse af kvælstof- og fosforindhold i den afgassede biomasse

Indholdet af kvælstof og fosfor i afgasset biomasse skal du beregne ud fra summen af kvælstof- og fosforleverancer fra de forskellige leverandører ud fra oplysninger om de mængder af kvælstof og fosfor i husdyrgødning og anden organisk gødning, der indgår i biomassen (normer for husdyrgødning og analyser af energiafgrøder, anden vegetabilsk biomasse og affald). Fastsættelsen af kvælstof- og fosforindhold i gødningen skal kunne dokumenteres.

Biogasanlæg, der afsætter afgasset biomasse, kan alternativt få indholdet af mængden af kvælstof og fosfor i afgasset biomasse bestemt ved hjælp af analyse af repræsentative prøver. Prøverne skal sendes til analyse på et akkrediteret laboratorium.

Analyse af kvælstof- og fosforindhold i afgasset biomasse

Resultater fra analyse af prøver kan benyttes som alternativ til fastsættelse af kvælstof- og fosforindholdet i den afgassede biomasse. Hvis der benyttes prøver, skal de være repræsentative. En prøve kan siges at være repræsentativ for en større masse, når den har et indhold, der svarer til det gennemsnitlige indhold i

den samlede masse, den repræsenterer. Der er fra planperioden 2020/2021 fastsat regler for, hvordan man som biogasanlæg udtager repræsentative prøver af afgasset biomasse med henblik på analyse af kvælstof og fosforindhold. For at få repræsentative prøver skal der udtages 4 delprøver af 0,5 liter, som samles til 1 prøve på 2 liter, hvor indholdet blandes. Herefter skal som minimum 1 liter homogent indhold sendes til analyse. Kravene til prøveudtagning fremgår nedenfor, men kan også ses i Bilag 3 bagerst i vejledningen.

Krav til prøvetagning i forbindelse med analyse af kvælstof og fosfor i afgasset biomasse:

- 1) Prøver af afgasset biomasse skal analyseres minimum 12 gange i planperioden. Minimum 1 repræsentativ prøve skal analyseres hver måned i den planperiode, hvor den afgassede biomasse afsættes.
- 2) Inden prøvetagning skal den afgassede biomasse være fuldstændig omrørt, således at prøven udtages fra en masse med et homogent indhold. Prøven skal udtages umiddelbart efter omrøring.
- 3) Før udtagning af hver delprøve tappes mindst 10 l afgasset biomasse for at sikre, at prøven ikke består af gammel afgasset biomasse.
- 4) Der skal månedligt analyseres en prøve på 2 l, der består af 4 delprøver på hver 0,5 l, som udtages med mindst 5 dages mellemrum indenfor den pågældende måned.
- 5) Den repræsentative prøve skal udtages manuelt på én af følgende måder fra:
 - a. rør, der leder afgasset biomasse fra biogasreaktor til efterlager på biogasanlægget, eller
 - b. rør fra reaktor eller efterlager til gyllevogn/gylletrailer/lastbil/ slamsuger, eller
 - c. direkte i gyllevogn/gylletrailer/lastbil/ slamsuger.
- 6) Delprøverne skal umiddelbart efter prøvetagning opbevares i fryser, indtil der er samlet 2 l. Herefter skal der som minimum sendes én homogen prøve på 1 l til analyse.
- 7) Der skal udarbejdes egenkontrol af prøvetagningen, der indebærer en beskrivelse af procedure og dato for prøvetagningen, opbevaring samt dato for forsendelse til laboratorie.

Eksempel 10: Opgørelse af den leverede mængde afgassede biomasse en repræsentativ analyse gælder for

	Mængde kg	N (kg)	P (kg)
Total mængde biomasse afsat	14.190.000	61.301	12.203

Et biogasanlæg har i oktober måned udtaget 4 prøver af 0,5 L som de d. 31. oktober har fået analyseret på et akkrediteret laboratorie. Indholdet af kvælstof i prøven er 4,3 kg/ton afgasset biomasse og indholdet af fosfor er 0,9 kg/ton afgasset biomasse.

Det vil sige, at hhv. 4,3 kg N/ton og 0,9 kg P/ton vil være indholdet af N og P for de leverancer af afgasset biomasse som biogasanlægget afsætter i løbet af oktober måned.

Disse tal skal således indberettes i Leverandørregistret for leverancer afsat i oktober.

For den afgassede biomasse, skal de repræsentative prøver tages med passende intervaller, mindst 12 gange i planperiode, hvor biomasse anvendes. Hvis der produceres flere gødningsfraktioner, fx både fiberfraktion og væskefraktion, skal der taget repræsentative prøver mindst 12 gange af hver fraktion. Biogasanlægget skal opføre den mængde afgassede biomasse som prøverne gælder for jf. Eksempel 10.

Den mængde afgasset biomasse som analyserne gælder for skal opgøres og oplysningerne skal følge med gødningen, når den afsættes enten via gødningsregnskabet eller via Leverandørregistret, jf. Eksempel 10. Oplysningerne, der følger med den afgassede biomasse er ikke et gennemsnit af samtlige 12 analyser, men skal afspejle den årlige variation i input til biogasanlægget.

Analyse af kvælstof – og fosforindhold i gødning skal foretages af et laboratorium, der er akkrediteret til udførelse af kemiske analyser af gødning af Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond (DANAK) eller et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af European co-operation for Accreditation's multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.

Vær opmærksom på, at en jordbruger, der har et biogasanlæg på sin bedrift (under samme CVR-nummer som bedriften), ikke kan bruge analyse af repræsentative prøver til bestemmelse af kvælstof- og fosformængde til egen anvendt afgasset biomasse, men skal fastsætte kvælstof- og fosforindhold ud fra normtal for kvælstof og fosfor for den husdyrgødning, der tilgår anlægget (både egenproduceret og modtaget). Ved afsætning af afgasset biomasse til andre bedrifter kan der anvendes analyser i stedet for normtal.

I nedenstående tabel er vist 5 forskellige scenarier.

Scenarie	Krav om tilmelding til Landbrugsstyrelsen	Analyser eller normtal?		Hvad sker der med eventuel difference mellem norm og analyse?
		Ved afsætning til biogasanlæg	Ved modtagelse fra biogasanlæg	
Virksomheden har eget gårdbiogasanlæg på samme CVR-nr. som husdyrproduktionen. Bruger kun egen husdyrgødning i anlægget.	Register for Gødningsregnskab	Normtal	Normtal	Der bliver ingen difference i gødningsregnskabet.
Virksomheden har eget biogasanlæg på samme CVR-nr. som husdyrproduktionen. Modtager også husdyrgødning fra andre CVR numre til anlægget. Den afgassede biomasse kan afsættes til andre jordbrugere.	Register for Gødningsregnskab	Normtal	Analyser eller normtal	Virksomheden som har biogasanlægget på sit CVR-nummer hæfter for hele difference i sit gødningsregnskab ved brug af analyser, når han afsætter til andre.
Virksomheden har biogasanlæg i et andet CVR-nr. end husdyrproduktionen. Bruger kun bedriftens egen husdyrgødning i anlægget.	Leverandørregister for gødningsleverancer	Normtal	Analyser eller normtal	Der kan være difference mellem den husdyrgødning som afsættes til anlægget og den afgassede biomasse der afsættes. Der er ingen der hæfter for denne afvigelse.
Virksomheden har biogasanlæg, men i et andet CVR-nr. end husdyrproduktionen. Modtager også husdyrgødning fra an-	Leverandørregister for gødningsleverancer (	Normtal	Analyser eller normtal	Der kan være difference mellem den husdyrgødning som modtages af anlægget og den afgasse-

dre CVR numre til anlægget. Den afgassede biomasse kan afsættes til andre jordbrugere.				de biomasse der afsættes. Der er ingen der hæfter for denne afvigelse.
Fælles biogasanlæg, som modtager husdyrgødning fra flere leverandører.	Leverandørregister for gødningsleverancer	Normtal	Analyser eller normtal	Der kan være difference mellem den husdyrgødning som modtages af anlægget og den afgassede biomasse der afsættes. Der er ingen der hæfter for denne afvigelse.

5.2.3 Udnyttelseskrav for afgasset biomasse

Det er indgangsmaterialerne, der danner grundlag for beregning af udnyttelseskravet til den afgassede biomasse. I beregningen skal de forskellige enkelte indgangsmaterialer vægtes i forhold til indholdet af kvælstof.

Hvis indgangsmaterialet er en blanding af forskellige gødninger med forskellige udnyttelseskrav, beregnes det samlede udnyttelseskrav for den afgassede biomasse ved at beregne et vægtet gennemsnit af udnyttelseskravene i indgangsmaterialet i forhold til indholdet af total kvælstof. Sammensætningen af gødningen skal kunne dokumenteres.

5.2.4 Fosforloft for afgasset biomasse

Gødningens totale indhold af fosfor samt gødningens tilknyttede fosforloft skal tilknyttes som oplysninger til den overførte gødning. Fosforlofter er generelt beskrevet i Kapitel 7.

Der gælder dog særlige regler for beregningen af fosforlofter for virksomheder, der afgiver gødning til fælles biogasanlæg og forarbejdningsanlæg og for beregningen af fosforloftet for fælles biogasanlæg og forarbejdningsanlæg (se nedenfor).

Gårdbiogasanlæg

Et gårdbiogasanlæg defineres som et anlæg, der er under samme CVR-nummer som en virksomhed, der er registreret i Register for Gødningsregnskab. Derfor vil fosforloftet for den afgassede biomasse, som kommer ud af anlægget, være det samme som virksomhedens fosforloft. Det vil sige et vægtet gennemsnit af fosforlofterne for den producerede og modtagne gødning på virksomheden i planperioden (se mere herom i Kapitel 7).

Fælles biogasanlæg

Et fælles biogasanlæg, er anlæg, der ikke drives under samme CVR-nummer som en virksomhed, der er registreret i Register for Gødningsregnskab. Her fastsættes fosforloftet tilknyttet den afgassede biomasse, ud fra et vægtet gennemsnit af fosforlofterne tilknyttet de modtagne mængder af husdyrgødning, affald og

øvrige typer organisk gødning i den forrige planperiode, således at det præcise fosforloft kan fastlægges umiddelbart i alle aftaler i en given planperiode. Bemærk, at vegetabilsk biomasse og bioaske indgår med et fosforloft på 30 kg P/ha.

Fosforloftet, som tilknyttes den afsatte afgassede biomasse, er altså ikke et vægtet gennemsnit af fosforlofterne for den specifikke mængde afgasset biomasse, men et vægtet gennemsnit af fosforlofterne for alle mængder af gødning, der er tilført biogasanlægget i forrige planperiode. Fosforloftet tilknyttes altså biogasanlægget og gælder for alle leverancer af afgasset biomasse eller forarbejdet husdyrgødning i den efterfølgende planperiode.

For fælles biogasanlæg, der ikke leverede afgasset biomasse eller forarbejdet husdyrgødning i den forrige planperiode, fastsættes fosforloftet ud fra det vægtede gennemsnit af fosforlofterne for de forventede tilførte mængder og typer af gødning i planperioden.

Virksomheder der afsætter organisk gødning til fælles biogasanlæg

Når man som virksomhed afsætter husdyrgødning til et fælles biogasanlæg, fastsættes fosforloftet for den afsatte mængde fosfor fra gødningen kun på baggrund af den eller de typer af gødning, som er produceret af virksomhedens egen husdyrproduktion. Den eller de typer af gødning, som virksomheden modtager fra andre virksomheder, tæller altså ikke med i beregningen af det tilknyttede fosforloft for den overførte gødning til fælles biogasanlægget. Derudover vil den mængde fosfor i gødning fra virksomhedens egenproduktion, som afgives til fællesanlægget ikke skulle medtages, når virksomheden beregner sit fosforloft.

Afsætter virksomheden mere fosfor fra organisk gødning til et fælles biogasanlæg, end den selv har produceret ved egen husdyrproduktion, så beregnes fosforloftet for denne mængde organiske gødning, som et vægtet gennemsnit af fosforlofterne for den organiske gødning, som virksomheden har modtaget.

Se mere om beregningen af virksomhedens fosforloft i Kapitel 7.

5.3 Forarbejdningsanlæg

Ved et forarbejdningsanlæg forstås et anlæg, der modtager husdyrgødning eller anden organisk gødning fra en eller flere husdyrproducenter, og som ved en teknisk forarbejdning af gødningen skaber produkter, der er forskellige fra det materiale, der tilføres anlægget med hensyn til tørstofindhold, sammensætning og koncentration af gødningsstoffer. Det samlede indhold af kvælstof og fosfor ændres ikke ved forarbejdningen.

Et forarbejdningsanlæg kan f.eks. være et separationsanlæg, hvor husdyrgødningen – evt. efter at være blevet afgasset – deles i en fiberfraktion og en væskefraktion. Et andet eksempel er et pelleteringsanlæg, hvor hønsemøg tørres og trilles.

Biogasanlæg, komposteringsanlæg, forbrændingsanlæg og brændingsanlæg er ikke et forarbejdningsanlæg.

Forarbejdningsanlæg på virksomheder der er tilmeldt Register for Gødningsregnskab

Hvis din virksomhed er tilmeldt Register for Gødningsregnskab og samtidig har et forarbejdningsanlæg (under samme virksomhed), skal du oplyse Landbrugsstyrelsen om dine leverancer af afsat forarbejdet husdyrgødning via gødningskvitteringer (Skema B1) i forbindelse med indberetning af din virksomheds gødningsregnskab.

Forarbejdningsanlæg på virksomheder der *ikke* er tilmeldt Register for Gødningsregnskab

Hvis din virksomhed ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, og du har et forarbejdningsanlæg, skal din virksomhed tilmeldes som leverandør hos Landbrugsstyrelsen. Din virksomhed skal registreres i Leverandørregister for gødningsleverancer.

Du skal mindst én gang årligt indberette til Landbrugsstyrelsen, hvem du har afsat forarbejdet husdyrgødning til og modtaget gødning fra. Hvert år i juni måned sender Landbrugsstyrelsen en indkaldelse til dig om indberetning.

Du skal **senest den 1. september 2021** oplyse Landbrugsstyrelsen om, hvem du har afsat forarbejdet husdyrgødning til og modtaget gødning fra i planperioden 1. august 2020 til 31. juli 2021.

Gødningen regnes for afsat og modtaget i planperioden, hvis den er faktureret inden for perioden (1. august 2020 til 31. juli 2021). Den fysiske levering kan godt ske på et andet tidspunkt.

Du skal indberette nedenstående oplysninger elektronisk til Landbrugsstyrelsen.

Type gødning	Oplysninger
Afsat forarbejdet husdyrgødning	Markering vedr. kvælstofafgift Modtagers CVR-nr. Typen af gødning Udnyttelseskrav Den samlede mængde af gødning i kg Det totale indhold af kvælstof i kg Det totale indhold af fosfor i kg Tilknyttet fosforloft i kg P/ha
Modtaget husdyrgødning	Afsætters CVR-nr. Typen af gødning Udnyttelseskrav Den samlede mængde af gødning i kg Det totale indhold af kvælstof i kg

Modtaget anden organisk gødning	Det totale indhold af fosfor i kg
	Tilknyttet fosforloft i kg P/ha
	Afsætters CVR-nr.
	Typen af gødning
	Udnyttelseskrav
	Den samlede mængde af gødning i kg
	Det totale indhold af kvælstof i kg
	Det totale indhold af fosfor i kg
	Tilknyttet fosforloft i kg P/ha

Har du brug for hjælp til at bruge det elektroniske indberetningssystem, kan du på Landbrugsstyrelsens hjemmeside <https://lbst.dk/landbrug/goedning/leverandoerregister-for-goedningsleverancer/finde-en-vejledning-til-hvordan-du-indberetter>.

5.3.1 Anmeldelse af forarbejdet husdyrgødning

Hvis du ønsker at afsætte forarbejdet husdyrgødning til privatpersoner, skal produktet være stabilt og være anmeldt og deklareret med et specifikt produktnummer hos Landbrugsstyrelsen (læs mere herom i afsnit 10.3).

5.3.2 Kvælstof- og fosforindhold i forarbejdet husdyrgødning

For forarbejdningsanlæg skal den totale mængde kvælstof og fosfor i den forarbejdede husdyrgødning svare til den totale mængde kvælstof og fosfor i det, der tilføres anlægget. Det vil sige, at man ikke må anvende analyser af kvælstof- og fosforindhold for forarbejdet husdyrgødning.

Tilføres en forarbejdningsanlæg afgasset biomasse vil det enten være de normtal, der er anvendt til at beregne kvælstof- og fosforindholdet i den afgassede biomasse eller de repræsentative prøver, der er analyseret med henblik på at fastsætte kvælstof- og fosforindholdet i den afgassede biomasse, der også fastsætter indholdet af kvælstof og fosfor i den forarbejdede afgassede biomasse. Det endelige kvælstof- og fosforindholdet kan altså ikke være lavere end indgangsmaterialet. ▢

5.3.3 Udnyttelseskrav og fosforlofter for forarbejdet husdyrgødning

Der er fra planperioden 2020/2021 fastsat udnyttelseskrav for forarbejdet husdyrgødning på hhv. 85 pct. (alle væskefraktioner) og 55 pct. (fiberfraktion). Dette vurderes at være det praktisk mulige udnyttelseskrav, der kan opnås under optimale udbringningsforhold.

Dog kan du som producent også fortsat fastsætte udnyttelseskravet for forarbejdet husdyrgødning (herunder forarbejdet afgasset biomasse) ud fra indgangsmaterialet, så udnyttelseskravet i højere grad fastsættes ud fra sammensætningen af den forarbejdede husdyrgødning.

Eksempel 11: Beregning af udnyttelseskrav for forarbejdet husdyrgødning ud fra indgangsmaterialet

Gødningstype	Udnyttelseskrav (pct.)	Mængde kg N
Svinegylle	80	2.000
Kvæggylle	75	1.000
Anden organisk gødning	40	500
Total		3.500

En producent skal fastsætte udnyttelseskravet for forarbejdet husdyrgødning ud fra indgangsmaterialet.

Gødningen, der produceres, består af 2.000 kg svinegylle med et udnyttelseskrav på 80 pct., 1.000 kg kvæggylle med et udnyttelseskrav på 75 pct. og 500 kg anden organisk gødning med et udnyttelseskrav på 40 pct.

Den totale mængde kvælstof udgør: $(2.000 + 1.000 + 500) \text{ kg} = 3.500 \text{ kg}$.

Udnyttelseskravet for den forarbejdede husdyrgødning beregnes således:

$((2.000 \text{ kg svinegylle} / 3.500 \text{ kg}) \times 80 \text{ pct.}) + ((1.000 \text{ kg kvæggylle} / 3.500 \text{ kg}) \times 75 \text{ pct.}) + (500 \text{ kg anden organisk gødning} / 3.500 \text{ kg}) \times 40 \text{ pct.}) = \underline{73 \text{ pct.}}$

Hvis indgangsmaterialet er en blanding af forskellige gødninger (husdyrgødning og anden organisk gødning) med forskellige udnyttelseskrav, beregnes det samlede udnyttelseskrav for forarbejdet husdyrgødning ved at tage et vægtet gennemsnit af udnyttelseskravene i indgangsmaterialet ud fra indholdet af total kvælstof. Du kan se et eksempel på beregning af udnyttelseskravet for forarbejdet husdyrgødning i Eksempel 11. Samme metode er gældende for beregningen af fosforloftet for indgangsmaterialet. Bemærk, at hvis det er afgasset biomasse, der forarbejdes, så er fosforloftet for den forarbejdede afgassede biomasse det samme som for den uforarbejdede biomasse. S sammensætningen af gødningen skal kunne dokumenteres. Det samlede udnyttelseskrav for hhv. væske- og fiberfraktion skal som minimum svare til udnyttelseskravet for den eller de typer af husdyrgødning og anden organisk gødning, der er tilført anlægget.

5.3.4 Virksomheder der afsætter organisk gødning til forarbejdningsanlæg

Når man som virksomhed afsætter husdyrgødning til et forarbejdningsanlæg, fastsættes fosforloftet for den afsatte mængde fosfor fra gødningen kun på baggrund af den eller de typer af gødning, som er produceret af virksomhedens egen husdyrproduktion. Den eller de typer af gødning, som virksomheden modtager fra andre virksomheder, tæller altså ikke med i beregningen af det tilknyttede fosforloft for den overførte gødning til forarbejdningsanlægget. Derudover vil den mængde fosfor i gødning fra virksomhedens egenproduktion, som afgives til forarbejdningsanlægget ikke skulle medtages, når virksomheden beregner sit fosforloft.

Afsætter virksomheden mere fosfor fra organisk gødning til et forarbejdningsanlæg, end den selv har produceret ved egen husdyrproduktion, så beregnes fosforloftet for denne mængde organiske gødning, som et vægtet gennemsnit af fosforlofterne for den organiske gødning, som virksomheden har modtaget.

Se mere om beregningen af virksomhedens fosforloft i Kapitel 7.

5.3.5 Andre bestemmelser for forarbejdningsanlæg

Forarbejdningsanlæg og produkterne, der afsættes fra forarbejdningsanlæg, skal opfylde regler fastsat af de veterinære myndigheder. Vær særligt opmærksom på bestemmelser om hygiejniserings, og at du skal anmelde dit anlæg til din lokale fødevareregion.

5.4 Forbrændingsanlæg og brændingsanlæg

Et forbrændingsanlæg og brændingsanlæg for husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning er et teknisk anlæg, der ved forbrænding omdanner husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning til energi, røggasser og bioaske. Et forbrændingsanlæg kan være et centralt anlæg, der er etableret og drevet alene med henblik på forbrænding.

Foruden forbrændingsanlæg og brændingsanlæg til forbrænding af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning kan et centralt anlæg være indrettet og drevet med henblik på forbrænding af andre affaldstyper, f.eks. slagteriaffald, spildevandsslam, halm mv.

Et forbrændingsanlæg/brændingsanlæg kan også være etableret på en virksomhed (gårdanlæg), der er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, med henblik på forbrænding af virksomhedens egen produktion af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning og modtaget husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning.

Forbrænding af husdyrgødning og fraktioner af husdyrgødning skal foregå på et godkendt anlæg (se nedenfor).

Om der er tale om et forbrændingsanlæg eller et brændingsanlæg afhænger af, efter hvilke regler anlægget er godkendt:

- Forbrændingsanlæg: Et anlæg der er godkendt efter bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, der kan forbrænde affald i henhold til reglerne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anlæg, der forbrænder affald.
- Brændingsanlæg: Et anlæg der er godkendt efter artikel 24, stk. 1, litra d, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1069/2009 af 21. oktober 2009 for så vidt angår forbrænding af husdyrgødning som brændsel i anlægget.
- Bemærk, at det kun er husdyrgødning og separeret ren husdyrgødning der må afbrændes i et brændingsanlæg og altså ikke hverken afgasset biomasse eller separeret afgasset biomasse. Derimod vil fiberfraktioner fra separeret husdyrgødning, hvori der ikke er iblandet affald eller andet, lovligt kunne anvendes som brændsel på brændingsanlæg.

Et forbrændings- og brændingsanlæg, der modtager halm til afbrænding skal ikke indberette dette i Leve-
randørregister for gødningsleverancer, men handelsbilag skal kunne forevises på forlangende i forbindelse med kontrol.

5.4.1 Leverancer af modtaget husdyrgødning og modtaget forarbejdet husdyrgødning på centrale forbrændingsanlæg

Hvis din virksomhed er et centralt forbrændingsanlæg, der modtager husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, skal du senest den 1. september 2021 oplyse os om, hvem du har modtaget husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning fra i planperioden 1. august 2020 til 31. juli 2021.

Du skal én gang årligt indberette til Landbrugsstyrelsen, hvem du har modtaget gødning fra. Hvert år i juni måned sender Landbrugsstyrelsen en indkaldelse til dig om indberetning. Du skal indberette nedenstående oplysninger elektronisk til Landbrugsstyrelsen.

Type gødning	Oplysninger
Modtaget husdyrgødning og modtaget forarbejdet husdyrgødning	Afsætters CVR-nr.
	Typen af gødning
	Udnyttelseskrav
	Den samlede mængde af gødning i kg
	Det totale indhold af kvælstof i kg
	Det totale indhold af fosfor i kg
	Tilknyttet fosforloft i kg P/ha

Har du brug for hjælp til at bruge det elektroniske indberetningssystem, kan du nederst på Landbrugsstyrelsens hjemmeside lbst.dk en vejledning til, hvordan du indberetter.

5.4.2 Forbrænding på eget gårdanlæg

Hvis du etablerer et forbrændingsanlæg på din egen virksomhed (gårdanlæg), vil du i gødningsregnskabet kunne fratrække kvælstofmængden i husdyrgødningen eller den forarbejdede husdyrgødning, hvis følgende kontrolbetingelser er opfyldt:

- Forbrændingsanlæggets varmevekslerdel skal være forsynet med en energimåler, der kan måle den producerede varmeenergi i kWh. Energimåleren skal være kalibreret af et institut, der er akkrediteret hertil.
- I perioder hvor der sker forbrænding på anlægget, skal du hver dag ajourføre en oversigt (driftsrapport), hvor du skal notere mængde og type af husdyrgødning eller forarbejdet husdyrgødning, som afbrændes. Endvidere skal du hver dag aflæse energimåleren og notere visningen i oversigten. Oversigten skal være påført navn og planperiode.
- Hver gang du skiller dig af med lageret af bioaske, skal du udtage en repræsentativ prøve til myndighedskontrol af bioasken på mindst 100 g. Du skal påføre dato for prøveudtagning på kontrolprøven. Samtidig skal du veje den samlede mængde bioaske, inden du skiller dig af med den. Du skal gemme prøven og dokumentation for vejning af den samlede mængde af bioaske på din virksomhed i mindst 5 år.

Du vil ikke kunne fratrække fosformængden i husdyrgødningen, da denne ikke forsvinder ved afbrænding. Forbrændt husdyrgødning kan lovligt opbevares på din virksomhed.

5.4.3 Behandling af bioasken

Både centrale forbrændings- og gårdanlæg skal overholde reglerne for opbevaring og bortskaffelse af bioasken, der er fastsat af miljømyndighederne. Opbevaring af aske fra forbrænding af husdyrgødning kan ske uden tilladelse på brugers virksomhed, hvis det sker på et overdækket opbevaringsanlæg. Læs om reglerne på Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk.

Kapitel 6 : Harmoniregler

Harmonireglerne bestemmer, hvor meget kvælstof fra husdyrgødning og anden organisk gødning (organisk gødning) du må udbringe på dine arealer hvert år. Reglerne findes i Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Du skal overholde harmonireglerne, hvis du har et erhvervsmæssigt dyrehold, eller hvis du anvender eller opbevarer husdyrgødning, der svarer til produktionen fra et erhvervsmæssigt dyrehold eller er en registreret virksomhed. Du er også omfattet, hvis du er tilmeldt Register for Gødningsregnskab.

Du har et erhvervsmæssigt dyrehold, hvis du har et dyrehold, som er større end angivet i Oversigt 6, eller hvis du anvender eller opbevarer husdyrgødning svarende til en produktion fra et erhvervsmæssigt dyrehold.

Oversigt 6: Erhvervsmæssigt dyrehold

Et dyrehold anses som erhvervsmæssigt, hvis det er større end følgende størrelsesgrænser:

- 1) 30 høns og
- 2) 4 voksne hunde med hvalpe under 18 uger samt
- 3) et dyrehold med enten
 - a) 2 malkekøer eller ammekøer med tilhørende kalve (op til 6 måneder),
 - b) 4 stykker kvæg, der ikke er omfattet af bogstav a,
 - c) 4 heste med tilhørende føl (op til 12 måneder),
 - d) 2 søer med tilhørende smågrise (op til 40 kg),
 - e) 15 producerede slagtesvin,
 - f) 10 moderfår med lam (op til 12 måneder),
 - g) 10 modergeder med kid (op til 12 måneder),

h) andre dyretyper end nævnt i bogstav a-f eller g, hvis det samlede produktionsareal på ejendommen til disse dyretyper ikke overstiger 25 m², eller

i) forskellige dyretyper sammensat efter bogstav a-g eller h, hvis den forholdsmæssige andel af hver dyretype efter bogstav a-g eller h ikke tilsammen overstiger 100 pct.

I gødningsregnskabet opgøres det, om dit forbrug af kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning overholder harmonikravet i forhold til størrelsen af dit harmoniareal.

Vejledning til opgørelse af harmoniarealet finder du i afsnit 8.3.

Der gælder særlige regler for anvendelse af husdyrgødning fra smågrise, der er tildelt receptpligtig medicinsk zink, herunder regler der begrænser den tilladte mængde udbragte husdyrgødning udover, hvad der følger af harmonireglerne og fosforreglerne. Disse regler findes ligeledes i bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning. Du kan læse mere i Miljøstyrelsens wiki-vejledning om miljøregulering af husdyrhold, som kan tilgås via Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk.

6.1 Harmonikrav

Du skal på bedriftsniveau overholde en grænse for maksimal mængde total kg kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning pr. ha harmoniareal (kg N/ha) pr. planperiode. Kravet til harmoniarealet er herudover også fastsat på baggrund af anvendelse af fosfor (se kapitel 7).

Du må højst udbringe husdyrgødning og anden organisk gødning i mængder svarende til 170 kg N/ha harmoniareal pr. planperiode, med mindre du overholder betingelserne i kvægundtagelsen, der giver dig mulighed for at udbringe op til 230 kg N/ha harmoniareal pr. planperiode. Se nærmere i Oversigt 7.

Oversigt 7: Harmonikravene*	
Maks. tildeling pr. ha	Type af landbrugsbedrift
170 kg N	Du må højst udbringe husdyrgødning og anden organisk gødning i mængder svarende til 170 kg N/ha harmoniareal pr. planperiode, hvis du ikke er omfattet af kvægundtagelsen om 230 kg N/ha. Grænsen på 170 kg N/ha gælder uafhængigt af, om gødningen stammer fra egen produktion, modtaget husdyrgødning eller anden organisk gødning.
230 kg N	Hvis du producerer husdyrgødning med mindst 300 kg kvælstof pr. planperiode, hvoraf mindst 2/3 er fra kvæg, og hvis du overholder betingelserne oplistet nedenfor, så må du udbringe husdyrgødning og anden organisk gødning i mængder svarende til 230 kg N/ha harmoniareal pr. planperiode. Husk, der skal ansøges om tilladelse til at anvende 230 kg N/ha harmoniareal pr. planperiode via Tast selv.

	Afsætter du ifølge en skriftlig aftale hovedparten af dine afgrøder til en kvægbrug, der er omfattet af kvægundtagelsen, er du også omfattet af harmonikravet, se nedenstående.
	Kvægundtagelsen om 230 kg N/ha gælder ikke for økologer.

** Du skal være opmærksom på, at der gælder særlige regler i forhold til hvor meget kvælstof der må udbringes, hvis du ansøger om udbetaling af Økologisk Arealtilskud eller har et miljøtilsagn, hvor der kan være krav om ingen eller nedsat krav om kvælstoftilførsel. Se vejledningen for dit tilsagn på www.lbst.dk.*

6.2 Kvægundtagelsen om 230 kg N pr. ha harmoniareal

Hvis din bedrift producerer husdyrgødning med mindst 300 kg kvælstof pr. planperiode, hvoraf mindst 2/3 er fra kvæg, kan du benytte kvægundtagelsen (du kan ved anvendelse af kvægundtagelsen udbringe husdyrgødning og anden organisk gødning svarende til 230 kg N pr. ha harmoniareal), hvis du kan dokumentere, at betingelserne er opfyldt. Alle betingelserne refererer til hele bedriften, og alle skal være opfyldt. Betingelserne fremgår nedenfor.

Betingelser for udbringning af op til 230 kg N pr. ha harmoniareal fra husdyrgødning og anden organisk gødning*	
På en bedrift, som producerer husdyrgødning med mindst 300 kg kvælstof pr. planperiode, hvoraf mindst 2/3 er fra kvæg, kan du benytte kvægundtagelsen (du kan ved anvendelse af kvægundtagelsen udbringe husdyrgødning og anden organisk gødning svarende til 230 kg N pr. ha harmoniareal), hvis du kan dokumentere, at betingelserne er opfyldt. Alle betingelserne refererer til hele bedriften, og alle skal være opfyldt.	
1	På bedriften skal der senest ved starten af den efterfølgende planperiode den 1. august være etableret plantedække på 80 pct. eller mere af harmoniarealet med en afgrøde med et højt kvælstofoptag og en lang vækstsæson.
2	I den efterfølgende planperiode må bedriften ikke både udbringe husdyrgødning i perioden den 31. august til den 1. marts på et areal med græs og pløje arealet. Der skal foreligge en dateret erklæring underskrevet af den ansvarlige for driften til dokumentation heraf.
3	Arealer med græs i omdrift må kun pløjes om i perioden 1. marts til 1. juni, hvorefter arealet skal tilsås umiddelbart og ikke senere end tre uger efter pløjning, og dyrkes med en afgrøde med højt kvælstofoptag og en lang vækstsæson.
4	Græs- eller cikorieudlæg skal være udlagt i silomajs eller i byg/ært eller korn til modenhed, helsæd eller grønkorn.
5	Græs- eller cikorieudlæg og græsefterafgrøder må tidligst nedpløjes eller nedvisnes den 1. marts i den efterfølgende planperiode.
6	Kvælstoffikserende afgrøder må ikke dyrkes på de arealer, som bedriften har til rådighed. Dette gælder dog ikke: a) Byg/ært blandinger med udlæg, jf. litra c. b) Kløver/lucerne i græsmarker med under 50 pct. kløver/lucerne. c) Græs- eller cikorieudlæg med under 50 pct. kløver/lucerne.

7	Der skal foretages N- og P-analyser af jordprøver fra de øverste 30 cm af jorden mindst hvert 4. år pr. 5 ha på hele arealet i omdrift, som bedriften har til rådighed i den planperiode, hvor prøverne udtages. Der skal foreligge dateret dokumentation herfor f.eks. i form af N-min-beregning og jordanalysekort. En bedrift, som har anvendt muligheden for at udbringe husdyrgødning og anden organisk gødning i mængder svarende til op til 230 kg kvælstof pr. ha harmoniareal i mere end 4 sammenhængende planperioder, skal for hver planperiode efter den 4. planperiode kunne fremvise jordprøver, der er udtaget i en af de 4 forudgående planperioder.
8	Bedriften skal for hver planperiode, hvor der ønskes udbragt op til 230 kg N pr. ha harmoniareal pr. planperiode, senest den dato, der er anført som ansøgningsfrist i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om markblok, elektronisk fællesskema og elektroniske tilsagnsskemaer, ansøge om at udbringe op til 230 kg N pr. ha harmoniareal pr. planperiode samt foretage en gødningsplanlægning, jf. lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstoffreducerende tiltag, i Miljø- og Fødevarerministeriets Tast selv-service, som kan tilgås via Landbrugsstyrelsens hjemmeside.
9	Bedriftens gødningsplan for dyrkede og udyrkede arealer skal udover de forhold, der følger af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstoffreducerende tiltag og de i medfør heraf udstedte bekendtgørelser, indeholde følgende: a) en skitse, der viser de enkelte markers beliggenhed, b) oplysning om antallet af husdyr, en beskrivelse af opstaldnings- og opbevaringssystemer, herunder opbevaringskapaciteten for gødning, c) en beregning af det fosfor, der produceres på bedriften, d) en beskrivelse af eventuel gødningsbehandling og forventede egenskaber for den behandlede gødning, e) oplysning om mængde og type af husdyrgødning, som leveres udenfor eller modtages på bedriften, f) oplysning om afgrødens forventede fosforbehov for hver mark, g) en beregning af fosfor, der tilføres med husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse og kunstgødning for hver mark og h) angivelse af tidspunkt for tilførsel af husdyrgødning og kunstgødning.
10	Bedriftens gødningsplan skal revideres senest 7 dage efter enhver ændring.
11	Ved de nævnte afgrøder i ovenstående oversigt over betingelserne udbringning af op til 230 kg N pr. ha harmoniareal fra husdyrgødning og anden organisk gødning forstås: Afgrøder med et højt kvælstofoptag og en lang vækstsæson: Græs, græsefterafgrøder, foderroer, rodcikorie, græs- eller cikorieudlæg. Græsefterafgrøder: Rent græs. Græs- eller cikorieudlæg: Græs eller cikorie eller blandinger af græs og cikorie.

* Du skal med en dateret underskrift vise, at du for planperioden 2020/2021 er indforstået med betingelse 2. Det gør du ved at sætte kryds i felt 407 i gødningsregnskabet. Når gødningsregnskabet dateres og underskrives og indsendes via Landbrugsindberetning.dk, vil dette kryds svare til en erklæring.

Note: Betingelser, jf. §4, nr. 47-50 og bilag 2 i Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 1176 af 23. juli, 2020 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning.

6.2.1 Særligt for jordprøver

I henhold til EU bestemmelserne om den danske undtagelse fra harmonikravet skal der foretages jordbundsprøver på bedrifter, der benytter undtagelsen, mindst hvert fjerde år. Jordprøverne skal udtages af de øverste 30 cm af jorden, og der skal mindst udtages én jordprøve for hver 5 ha på hele det areal, der er i omdrift, og som du har til rådighed i den planperiode, hvor prøverne udtages.

Det betyder, at hvis dit kvægbrug f.eks. har 104 ha i omdrift, så skal der mindst udtages 20 jordprøver – nogle prøver må godt dække seks ha og andre tre ha afhængigt af markstørrelsen, men prøverne skal fordeles på hele arealet, så de er udtaget fagligt korrekt.

Der er ikke i EU bestemmelserne eller i den danske implementering stillet krav om, hvem der kan udtage jordprøverne, eller hvor analyserne skal foretages henne, men prøverne bør udtages af en virksomhed med erfaring og ekspertise på området. Virksomheden skal garantere forskriftsmæssig prøveudtagning.

Jordprøverne skal analyseres for indhold af kvælstof og fosfor. Indhold af fosfor oplyses som fosfortallet (Pt), og indhold af kvælstof angives enten som kg totalkvælstof pr. ha eller som kg N-min kvælstof pr. ha. Du skal opbevare analyseresultaterne på bedriften og vise dem på forlangende ved eventuel kontrol.

Der skal foreligge dateret dokumentation af, at analyserne er udført korrekt og rettidigt, f.eks. jordanalysekort påført udtagningsdato.

Der er ikke sat en maksimumsgrænse for analyseværdierne, eller hvordan de skal benyttes i gødningsplanlægningen.

6.2.2 Krav til gødningsplanen og krav om ajourføring

Der er krav om, at den del af kvægbrugets gødningsplan, som følger gødskningsreglernes generelle krav, skal indberettes i forbindelse med ansøgning om grundbetaling. Der er desuden krav til gødningsplanens indhold, hvilket fremgår af Oversigt 8.

Oversigt 8: Krav til udarbejdelse og indsendelse af gødningsplan for undtagelsesbrug
Oplysninger der skal indberettes senest i april 2021 (dato følger den for Fællesskemaet):
Gødskningsreglernes generelle krav til gødningsplanlægning skal indberettes via Tast selv-service ved at indsende skemaet ”Gødningskvote og efterafgrøder 2021”.
Oplysninger der skal foreligge på bedriften senest i april 2021 (dato følger den for Fællesskemaet):
En skitse der viser de enkelte markers beliggenhed: Opfyldes ved at tilknytte markkort til gødningsplanlægningen.

Oplysning om antallet af husdyr, en beskrivelse af opstaldnings- og opbevaringssystemer samt en beregning af det fosfor, dyrene på bedriften producerer: Oplysningerne om antallet af husdyr, opstaldningssystemer og en beregning af det fosfor, som dyrene på bedriften producerer, fremgår af afsnittet ”Oplysninger til gødningsregnskab”, ”Dyreoplysninger” i gødningsregnskabet 2020/2021. Kravet om oplysninger om opbevaringssystemer kan opfyldes ved opbevaring af et udskrevet lagerregnskab for husdyrgødning.
Opbevaringskapaciteten for gødning skal fremgå af udskriften af lagerregnskabet for husdyrgødning.
Oplysning om afgrødens forventede fosforbehov for hver mark: Markernes forventede fosforbehov som angivet i Tabel 1 ”Normer for landbrugsafgrøder” udfyldes automatisk ved indsendelse af Gødningskvote og efterafgrødeskemaet via Tast selv-service.
Der skal foreligge en gødningsplan, der viser den beregnede mængde af fosfor, der tilføres med husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse og kunstgødning for hver mark, samt angivelse af tidspunkt for tilførsel af husdyrgødning og kunstgødning.
En beskrivelse af eventuel gødningsbehandling og forventede egenskaber for den behandlede gødning skal fremgå af det indberettede gødningsregnskab for 2020/2021.
Oplysning om mængde og type af husdyrgødning, som leveres udenfor eller modtages på bedriften, skal fremgå af det indberettede gødningsregnskab for 2020/2021, Skema B1 og Gødningsleverancer. Gødningskvittering (skema B1) for overførsel af husdyrgødning skal indberettes sammen med gødningsregnskabet.

Gødningsplanen skal revideres senest syv dage efter enhver ændring. Konkret betyder dette, at før du kan anvende gødningsplanen som dokumentation for ændringer, skal du ajourføre din gødningsplan i løbet af planperioden, så den svarer til de faktiske forhold. Vær opmærksom på at gemme den oprindelige gødningsplan, som viser, at gødningsplanlægningen er udført inden for fristen. Såfremt du har lavet gødningsplanlægningen i et markprogram, printes den ud og gemmes.

6.2.3 Udtrædelse af ordningen

Hvis du træder ud af ordningen (f.eks. hvis du får mere jord eller færre dyr den 10. august i den planperiode, der følger umiddelbart efter den planperiode, hvor harmoniundtagelsen blev anvendt), skal reglerne for kvægundtagelsen fortsat overholdes i den efterfølgende planperiode. Dvs., at græsmarker i omdrift må tidligst nedpløjes den 1. marts i den efterfølgende planperiode. Først herefter vil du være løst af kravene. ☹

Græsarealer, der overdrages efter den 1. august i den planperiode, der følger umiddelbart efter den planperiode, hvor harmoniundtagelsen blev anvendt, må tidligst ompløjes den 1. marts i den efterfølgende planperiode. Det er sælger/bortforpagter, der har ansvaret for korrekt etablering og opretholdelse af græsarealet indtil den 1. marts.

Det understreges, at de generelle regler mht. jordbehandling også skal overholdes.

6.2.4 Specielt for virksomheder, der afsætter foder til undtagelsesbrug

Reglerne for kvægbedrifter, der benytter undtagelsen, finder tilsvarende anvendelse for virksomheder, hvor hovedparten af afgrøderne fra dens arealer (afgrøder fra mere end 50 pct. af arealerne) ifølge en

skriftlig aftale skal afgives til og anvendes på en eller flere kvægbedrifter. Det er afgrøden (foderafgrøder og korn), der skal afsættes og ikke halmen.

Den virksomhed, der har indgået en skriftlig aftale, skal indberette, at virksomheden har ansøgt om og fået tilladelse til at anvende kvægundtagelsen og har indgået en skriftlig aftale, dvs. at bedriften indgår i produktionsmæssig sammenhæng med et eller flere kvægbrug, ved at sætte x i både felt 406 og 407 i gødningsregnskabet.

Den landbrugsbedrift, der afsætter hovedparten af afgrøderne til en kvægbedrift, og som vil anvende op til 230 kg N/ha, skal være opmærksom på, at både landbrugsbedriften og kvægbedriften skal kunne dokumentere, at betingelserne overholdes.

6.3 Opgørelse af harmoniforhold

Du kan i afsnit 9 i gødningsregnskabet se en opgørelse af harmoniforhold for kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning. I felt 716 kan du se, hvor mange kg N du har udbragt i husdyrgødning og anden organisk gødning, og i felt 717 kan du se, hvor mange kg N i husdyrgødning og anden organisk gødning du har udbragt pr. ha harmoniareal.

Når du har ansøgt om og fået tilladelse til at anvende det særlige harmonikrav på 230 kg N pr. ha harmoniareal for kvægbrug, så skal du sætte kryds i felt 407 for at markere dette, og at du har overholdt betingelserne for udbringning af husdyrgødning og anden organisk gødning i bilag 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Når du anvender reglerne for kvægbrug, der benytter undtagelsen, og når du har indgået en skriftlig aftale med kvægbruget om at afsætte hovedparten af dine afgrøder (foderafgrøder og korn) til anvendelse på kvægbruget, se ovenstående afsnit 6.1, så skal du sætte kryds i felt 406 for at markere dette. Du skal være opmærksom på, at du også skal sætte kryds i felt 407 for at markere, at du har overholdt betingelserne for udbringning af husdyrgødning og anden organisk gødning i bilag 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

6.3.1 Opgørelse af harmoniforhold for kvælstof i organisk gødning

Udbragt kg N i husdyrgødning og anden organisk gødning (Felt 308 + 804)	Kg N	716
Udbragt antal kg N fra husdyrgødning og anden organisk gødning pr. ha harmoniareal (Felt 716 / felt 106)	Kg N/ha harmoniareal.	717
Jeg har ansøgt om at anvende det særlige harmonikrav på 230 kg N/ha for kvægbrug i planperioden 2020/2021 i Tast selv-service, og jeg har overholdt bestemmelserne i bilag 2 til husdyrgødningsbekendtgørelsen	"	407
Indgik din virksomhed i en produktionsmæssig sammenhæng i 2020/2021	"	406

6.4 Græssende dyr

Gødning afsat af græssende dyr skal du medtage som udbragt eller afsat. Kg kvælstof og fosfor i den gødning, som dyrene afsætter på marken, kan du fratrække i det samlede forbrug af husdyrgødning, hvis:

- Dyrene afgræsser et areal, som du ikke kan medregne til harmoniarealet f.eks. et fredet område, der ikke må gødskes eller et areal, hvor der kun må tildeles en begrænset mængde gødning udover den mængde som dyrere afsætter (arealer med miljøtilsagn eller andre særlige naturarealer).
- Du har indgået aftaler om græsning på en anden virksomheds arealer, der ikke kan medregnes til harmoniarealet f.eks. et fredet område, der ikke må gødskes, eller arealer med miljøtilsagn eller andre særlige naturarealer (dokumenteret ved en gødningskvittering, skema B1, hvis den anden virksomhed er registreret i Register for Gødningsregnskab, eller med en græsningsaftale, hvis den anden virksomhed ikke er registreret i Register for Gødningsregnskab).
- Du har indgået aftaler om græsning på en anden virksomheds arealer, der kan og må gødskes (dokumenteret med en gødningskvittering, skema B1).

Du kan læse mere om ovenstående betingelser og aftaler i afsnit 8.12.

Du kan kun fratrække kvælstof og fosfor i gødningen for den periode, hvor dyrene går på græs. Du kan ikke fratrække kvælstof og fosfor i gødningen, hvis dyrene afgræsser dine egne arealer, som kan og må gødskes, da disse arealer indgår i opgørelsen af harmoniarealet.

6.5 Dokumentation

Du skal som ansvarlig for driften kunne dokumentere, at harmonireglerne er overholdt.

Hvis du afsætter husdyrgødning for at overholde harmonikravet, skal dette dokumenteres med underskrevne gødningskvitteringer (Skema B1), som skal forefindes på bedriften. Kravene til dokumentationen er beskrevet i afsnit 2.1.7 om Afsat husdyrgødning.

Krav til dokumentationen fremgår af nedenstående Oversigt 9.

Oversigt 9: Krav til dokumentation, hvis de særlige regler om 230 kg N pr. ha harmoniareal for kvægbrug benyttes	
Dokumentation	Betingelse jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 2
Gødningsplanlægning, se mere i kap. 8	Pkt. 1, 6, 9
Erklæring om udbringning af husdyrgødning – dateret og underskrevet gødningsregnskab, med kryds i felt 407	Pkt. 2
Ansøgning om tilladelse til at anvende kvægundtagelsen ved afkrydsning i Tast selv-service i Gødningskvote og efterafgrødeskema 2021	Pkt. 8
Jordprøver – analyseresultater for indhold af fosfor og kvælstof	Pkt. 7
Ajourført gødningsplan	Pkt. 10

Kapitel 7 : Fosforlofter og fosforarealkrav

Dette kapitel omfatter reglerne vedrørende fosforlofter og fosforarealkrav. Fosforlofterne fastsætter, hvor meget fosfor du maksimalt må udbringe på dine harmoniarealer og dermed fosforarealkravet, som er det harmoniareal, din virksomhed som minimum skal have til rådighed i forhold til den udbragte mængde

fosfor. Din virksomheds fosforarealkrav er afhængig af, hvilke typer og mængder af gødning du udbringer på din virksomhed. Fosforreglerne gælder for husdyrgødning, anden organisk gødning, vegetabilsk biomasse, bioaske og kunstgødning. Fra planperioden 2018/2019 blev der indført områder, hvor der er skærpede fosforlofter. Det vil sige, at fosforloftet i disse områder er fastsat til 30 kg P/ha, uanset hvilken type husdyrgødning man anvender (dog gælder der fortsat et fosforloft på 35 kg P/ha for bedrifter, der anvender kvægundtagelsen). Bemærk at fosforloftet for husdyrgødning fra slagtesvin er hævet fra planperioden 2020/2021, se Oversigt 11 nedenfor.

Se definitioner af de forskellige begreber i Oversigt 10 nedenfor.

Oversigt 10: Definition af begreber i fosforreguleringen	
Begreb	Definition
Gødningens fosforloft	Den maksimale mængde kg fosfor per hektar harmoniareal for de forskellige typer af gødning.
Virksomhedens fosforloft (gennemsnitsloftet)	Et vægtet gennemsnit af fosforlofterne for virksomhedens producerede og modtagne mængder af organisk gødning og bioaske. Dette tilknyttes f.eks. afgivet gødning. Ved afsætning til biogasanlæg og forarbejdningsanlæg gælder dog særlige regler (se afsnit 5.2 og 5.3).
Skærpede fosforlofter	Inden for oplande afgrænset ved bekendtgørelse om afgrænsning af oplande til søer med krav om skærpede fosforlofter gælder et skærpet fosforloft på 30 kg P/ha uanset gødningstypen (dog fortsat 35 kg P/ha for bedrifter der anvender kvægundtagelsen). Du kan se, om du har arealer inden for et sådan opland i Internet Markkort (IMK) i Tast Selv.
Fosforloftet ved udbringning (det korrigerede fosforloft)	Hvis virksomheden har harmoniarealer i oplande med skærpede fosforlofter <u>skal</u> fosforloftet tilknyttes den organiske gødning ved udbringning korrigeres for dette (se afsnit 7.7). Fosforloftet <u>kan</u> yderligere korrigeres for lave fosfortal (se afsnit 7.4).
Fosforarealkrav	Det harmoniareal din virksomhed som minimum skal have til rådighed i forhold til den udbragte mængde fosfor på baggrund af fosforloftet ved udbringning (det korrigerede fosforloft).

I Oversigt 11 kan du se fosforlofterne for de forskellige typer af gødning for planperioden 2020/2021. Det skal dog bemærkes, at virksomheder med harmoniarealer i områder med skærpede fosforlofter vil få reduceret virksomhedens fosforarealkrav med den procentvis andel af virksomhedens harmoniarealer, der ligger inden for det skærpede område.

Oversigt 11: Fosforlofter for gødning i planperioderne fra 2019/2020 til 2021/2022*

Gødningstype	Fosforloft	Fosforloft
	2019/2020	2020/2021 og 2021/2022
Husdyrgødning fra fjerkræ og kødædende pelsdyr	35 kg P/ha	35 kg P/ha
Husdyrgødning fra slagtesvin	39 kg P/ha	35 kg P/ha
Husdyrgødning fra søer og smågrise	35 kg P/ha	35 kg P/ha
Husdyrgødning fra kvægbrug	30 kg P/ha	30 kg P/ha
Husdyrgødning fra kvægbrug omfattet af kvægundtagelsen (230 kg N/ha)	35 kg P/ha	35 kg P/ha
Andre organiske gødningstyper	30 kg P/ha	30 kg P/ha
Vegetabilsk biomasse og bioaske	30 kg P/ha	30 kg P/ha
Kunstgødning	30 kg P/ha	30 kg P/ha

**Du skal være opmærksom på, at fosforlofterne ikke gælder for arealer i områder med skærpede fosforlofter – jf. afsnit 7.7.*

7,1 Din virksomheds fosforloft

For din virksomhed skal der fastsættes et fosforloft for dels den anvendte husdyrgødning og anden organisk gødning og bioaske, dels et fosforloft for den anvendte kunstgødning. Begge fosforlofter vil indgå i beregningen af din virksomheds fosforarealkrav.

De typer gødning, som du producerer og modtager på din virksomhed, vil danne grundlag for din virksomheds fosforloft. Producerer og modtager du flere forskellige typer gødning, vil fosforloftet blive beregnet som et vægtet gennemsnit af fosforloftet for de forskellige typer organisk gødning. Fosforloftet for kunstgødning angives separat og har et loft på 30 kg P/ha. Se eksempel på beregning af fosforloft i Eksempel 12.

Både din virksomheds fosforloft for husdyrgødning, anden organisk gødning, vegetabilsk biomasse og bioaske og fosforloftet for kunstgødning kan hæves ved lave fosfortal (Pt) på din virksomheds harmoniarealer. Læs nærmere herom i afsnit 7.4.

Eksempel 12: Beregning af din virksomheds fosforloft

Hvis du f.eks. producerer 6.000 kg P i husdyrgødning fra kvæg (fosforloft på 30 kg P/ha) og modtager 2.000 kg P i husdyrgødning fra en anden bedrift med søer og smågrise (fosforloft på 35 kg P), så vil din virksomheds fosforloft blive beregnet således:

$$((6.000 \text{ kg P} / 8.000 \text{ kg P}) \times 30 \text{ kg P/ha}) + ((2.000 \text{ kg P} / 8.000 \text{ kg P}) \times 35 \text{ kg P/ha}) = \underline{31,3 \text{ kg P/ha}}$$

Med ovenstående beregning bliver din organiske gødning tilknyttet et fosforloft på 31,3 kg fosfor pr. ha.

7.2 Sådan beregnes din virksomheds fosforarealkrav

Dit fosforarealkrav er det harmoniareal, du som minimum skal have til rådighed i forhold til den mængde fosfor, du har udbragt.

Fosforarealkravet for henholdsvis organisk gødning og kunstgødning udregnes separat, som beskrevet nedenfor, hvorefter de lægges sammen til et samlet fosforarealkrav for din virksomhed. Se Oversigt 12 og Eksempel 13 for beregning af fosforarealkrav.

Oversigt 12: Beregning af din virksomheds fosforarealkrav

Kg fosfor i organisk gødning, vegetabilsk biomasse og bioaske du har udbragt på dine harmoniarealer i planperioden divideret med fosforloftet ved udbringning, som er din virksomheds fosforloft i organisk gødning korrigeret for oplande med skærpet fosforloft og eventuelt hævet på grund af lave Pt

+

Kg fosfor i kunstgødning du har udbragt på dine harmoniarealer i planperioden divideret med fosforloftet for kunstgødning (30 kg P/ha eventuelt hævet ved for lave Pt)

=

Din virksomheds fosforarealkrav

Din virksomheds fosforarealkrav må ikke overstige dit harmoniareal.

Eksempel 13: Beregning af din virksomheds fosforarealkrav

En virksomhed producerer 2.000 kg P i husdyrgødning (30 kg P/ha.) og modtager 1.000 kg P i afgasset biomasse (33 kg P/ha). Virksomhedens fosforloft er på 31 kg P/ha. Udbringning af hele mængden på 3.000 kg P, medfører et fosforarealkrav på 96,8 ha (3.000 kg P / 31 kg P/ha).

Virksomheden har desuden udbragt 800 kg fosfor i kunstgødning, hvilket kræver et areal på 26,7 ha (800 kg P / 30 kg P/ha).

Virksomhedens samlede fosforarealkrav er på (96,8 ha + 26,7 ha) = 123,5 ha

På www.landbrugsindberetning.dk kan du finde et beregningsværktøj, den såkaldte ”fosforberegner”, som du kan anvende til at beregne dit fosforloft og fosforarealkrav, så du kan planlægge anvendelsen af din gødning for planperioden. I beregningsværktøjet skal du bl.a. angive oplysninger om produceret, modtaget og afgivet husdyrgødning, samt, lagerforskydninger, størrelsen på dit forventede harmoniareal

samt om en del af harmoniarealet evt. ligger inden for oplande med krav om skærpede fosforlofter (se kort 15.1 bagerst i vejledningen).

7.3 Særligt for fosfor i kunstgødning og bioaske

Den udbragte fosfor i kunstgødning og bioaske på harmoniarealerne beregnes som forbruget af fosfor i kunstgødning og bioaske udbragt på alle virksomhedens arealer, men fratrasket den mængde fosfor, som er udbragt på arealer, som ikke er harmoniarealer, men som dyrkes med afgrøder omfattet af en kvælstof- eller fosfornorm. Det antages i den forbindelse, at den forbrugte mængde fosfor i kunstgødning og bioaske er fordelt ensartet på hele arealet.

7.3.1 Fradrag for fosfor i kunstgødning og bioaske anvendt på ikke-harmoniregler

Du kan i de nedenfor beskrevne tilfælde fratrække fosfor fra kunstgødning og bioaske, der er anvendt på arealer, som ikke medregnes som harmoniarealer, i din virksomheds forbrug af fosfor.

7.3.1.1 Afgrøder i drivhuse, planteskoler, lukkede systemer m.m.

For kunstgødning og bioaske, som er forbrugt i drivhuse, planteskoler, lukkede systemer, planteskolekulturer og containerpladser, vedplanter o.lign. fastsættes den mængde fosfor, som kan fratrækkes ved beregningen af den forbrugte mængde fosfor, som det dyrkede areal angivet i ha med mindst to decimaler ganget med fosfornormen for den pågældende afgrøde under anvendelse af den pågældende afgrødes fosfornormer. Det gælder for følgende afgrøder:

- 1) Tomat (drivhus): 500 kg P pr. ha.
- 2) Agurk (drivhus): 450 kg P pr. ha.
- 3) Salat (drivhus): 150 kg P pr. ha.
- 4) Grøntsager andre end nr. 1-3 (drivhus) og potteplanter (drivhus): 140 kg P pr. ha.
- 5) Snitblomster og snitgrønt (drivhus): 160 kg P pr. ha.
- 6) Planteskolekulturer (stauder og vedplanter til videresalg) og enårige småplanter (drivhus) samt containerpladser: 60 kg P pr. ha.
- 7) Lukket system med enårige, stauder eller vedplanter samt svampe, champignon: udbragt mængde P pr. ha.

7.3.1.2 Grøntsager på friland

For kunstgødning og bioaske, som er forbrugt ved dyrkning af mindst fire hold grøntsager på friland på samme areal inden for samme planperiode, fastsættes den mængde fosfor, som kan fratrækkes ved beregningen af den forbrugte mængde fosfor, som det dyrkede areal angivet i ha med mindst to decimaler ganget med en fosfornorm på 60 kg P pr. ha pr. planperiode. Dette omfatter f.eks. visse arealer med salat, baby leaves, hovedsalat og radiser. Med minimum fire hold menes, at der udsås eller udplantes nye planter mindst 4 gange på samme areal i samme planperiode.

7.3.1.3 Dyrkede skovarealer

I skove med en fosfornorm kan fratrækkes 15 kg P pr. ha pr. planperiode. Fradraget kan opspares. For virksomheder, der i en eller flere af de fem forudgående planperioder ikke har udbragt fosfor i skov, kan der fratrækkes det dyrkede skovareal i planperioden og i de forudgående planperioder, hvor fradragsmuligheden ikke er benyttet, angivet i ha med mindst to decimaler ganget med en fosfornorm på 15 kg P pr. ha, således at der maksimalt kan udbringes 90 kg fosfor fra bioaske pr. ha skov i samme planperiode. Reglen gælder for skov, som er omfattet af definitionen af afgrødekode 581-588, 591-594 eller 602-605.

7.3.1.4 Afgrøder på øvrige ikke-harmoniarealer

For fosfor udbragt på øvrige ikke-harmoniarealer med afgrøder, som er omfattet af en kvælstofnorm eller en fosfornorm, og som ikke er omfattet af en af ovenstående 3 tilfælde, fastsættes den mængde fosfor, som kan fratrækkes ved beregningen af den forbrugte mængde fosfor som den forbrugte mængde fosfor fra kunstgødning og bioaske på de pågældende arealer, bortset fra arealer omfattet af ovenstående 3 tilfælde. Det antages, at den forbrugte mængde fosfor i kunstgødning og bioaske er fordelt ensartet på hele arealet med afgrøder, som er omfattet af en kvælstofnorm eller en fosfornorm, herunder på virksomhedens harmoniarealer.

Muligheden for at fratrække fosfor som følge af disse ikke-harmoniarealer kan enten anvendes i forhold til beregningen af den forbrugte mængde bioaske eller i den forbrugte mængde kunstgødning. Det vil dog altid være en fordel for bedriften at fratrække mængden af kunstgødning først, da fosforloftet for bioaske kan være lempet, da dette er omfattet af det gennemsnitlige fosforloft.

7.3.2 Fradrag for levering af halm til fyringsanlæg

Der gælder endvidere en regel om fratrækning af fosfor for virksomheder, der leverer halm til et fyringsanlæg og modtager bioaske retur. For hvert 1 ton halm, som virksomheden fra den 1. juli i den foregående planperiode til den 31. juni i den indeværende planperiode leverer til et fyringsanlæg, kan virksomheden trække 1 kg P pr. ha fra forbruget af fosfor. Den leverede mængde halm korrigeres for vandindhold og fastsættes ud fra et basisindhold på 17 pct. vand. En virksomhed kan maksimalt fratrække fosfor svarende til 3 kg pr. ha harmoniareal, som virksomheden i den foregående planperiode har dyrket med korn, raps eller frøgræs. Virksomheden kan desuden maksimalt fratrække fosfor svarende til indholdet af fosfor i den mængde bioaske, som virksomheden har modtaget fra fyringsanlægget i den indeværende planperiode.

Der skal foreligge dokumentation for fyringsanlæggets modtagelse af halm fra virksomheden herunder for mængde og dato. Dette gælder også selvom du afsætter halmen gennem en eventuel mellemhandler som fx en maskinstation. Dokumentationen kan f.eks. bestå af en faktura. Der skal også foreligge dokumentation for virksomhedens modtagelse af bioaske fra fyringsanlægget. Du skal opbevare dokumentationen i 5 år og kunne forevise den på forlangende i forbindelse med kontrol.

7.4 Forøgelse af fosforloftet ved lave fosfortal

Hvis din virksomheds harmoniarealer i gennemsnit har lave fosfortal (Pt), kan du få et tillæg til din virksomheds fosforloft. Dette gælder både for fosforloftet for den organiske gødning og for kunstgødning. Jo lavere Pt, jo større tillæg, dog maksimalt 14 kg P/ha og din virksomheds fosforloft må ikke overstige

45 kg P/ha. Tillægget beregnes på baggrund af bedriftens vægtede gennemsnitlige Pt ved anvendelse af samtlige af virksomhedens jordprøver fra den seneste prøvetagning efter den markopdeling, som anvendes i forbindelse med beregning af virksomhedens kvælstofkvote.

Du skal kunne fremvise dokumentation for dine markers Pt ved kontrol, og følgende betingelser skal være opfyldt for at kunne få et tillæg til din virksomheds fosforloft:

- Det gennemsnitlige fosfortal på virksomhedens harmoniarealer med JB-nr. 1-10 er under 4,0.
- På virksomheden foreligger der fosfortal for samtlige af virksomhedens harmoniarealer med JB-nr. 1-10.
- Det gennemsnitlige fosfortal er resultater af jordprøver, som ikke er ældre end 5 år ved starten på den planperiode, hvor fosforloftet ønskes hævet.
- Der foreligger som minimum én jordprøve for hver påbegyndt 5 ha harmoniareal med JB-nr. 1-10 og som minimum én jordprøve for hver mark med JB-nr. 1-10, som indgår i virksomhedens harmoniarealer.

Det gennemsnitlige fosfortal er det vægtede gennemsnit af markernes gennemsnitlige fosfortal baseret på samtlige af virksomhedens jordprøver fra den seneste prøvetagning på markerne, som er taget senest 1. februar i den planperiode, hvor fosforloftet ønskes hævet.

Du kan vælge at anvende jordprøver, der er taget efter 1. februar i den planperiode, hvor fosforloftet ønskes hævet, og frem til 31. marts i den efterfølgende planperiode.

På bedrifter med JB-nr. 11 eller 12 korrigeres forøgelsen af fosforloftet med en faktor svarende til den andel af virksomhedens harmoniarealer, der ikke er klassificeret som JB-nr. 11 eller 12 (se evt. Eksempel 14).

I Oversigt 13 kan du se, hvor meget du kan lægge til din virksomheds fosforloft, i forhold til hvor lavt det gennemsnitlige Pt for din virksomheds marker er.

Oversigt 13: Tillæg til virksomhedens fosforloft	
Gennemsnitligt fosfortal (Pt)	Tillæg til virksomhedens fosforloft
4,0 - 3,5	+ 1 kg P/ha
3,49 – 3,0	+ 2 kg P/ha
2,99 – 2,75	+ 4 kg P/ha
2,74 -2,50	+ 6 kg P/ha
2,49 -2,25	+ 8 kg P/ha
2,24 -2,00	+ 10 kg P/ha
1,99 -1,75	+ 12 kg P/ha
Under 1,75	+ 14 kg P/ha

Se et eksempel på beregning af forøgelsen af en virksomheds fosforloft ved lave gennemsnitlige Pt i Eksempel 14.

Eksempel 14: Beregning af forøgelse af din virksomheds fosforloft ved lave fosfortal

En virksomhed har et harmoniareal på 100 ha og det gennemsnitlige Pt på virksomhedens harmoniarealer (dog ikke arealer med JB-nr. 11 og 12) er 3,2 Pt. Det svarer til en forøgelse på 2 kg P/ha (se Oversigt 12). Da 20 ha af det samlede harmoniareal er JB-11 og 12, skal forøgelsen af fosforloftet dog korrigeres med en faktor svarende til den andel af virksomhedens harmoniarealer, som disse arealer udgør. Forøgelse af fosforloftet beregnes på følgende måde:

$$((100 \text{ ha} - 20 \text{ ha}) / 100 \text{ ha}) \times 2 \text{ kg P/ha} = \underline{1,6 \text{ kg P/ha}}$$

Havde virksomheden i forvejen et fosforloft på 35 kg P/ha, ændres det således til et fosforloft på 36,6 kg P/ha.

7.5 Særlige regler for bedrifter omfattet af kvægundtagelsen

For kvægbrug, der har tilladelse til at anvende kvægundtagelsen, og som overholder de særlige betingelser, jf. afsnit 6.2, gælder der særlige forhold vedrørende fosfor. For disse brug er der et fast fosforloft på 35 kg P/ha. Det vil sige, at selvom du modtager organisk gødning med et andet fosforloft, så fastholder virksomheden som hovedregel fosforloftet på de 35 kg P/ha.

Du skal være opmærksom på, at såfremt gødning modtaget fra andre end øvrige undtagelsesbrug eller fælles biogasanlæg svarer til mere end 50 pct. af den mængde fosfor, der er produceret og leveret på undtagelsesbruget i den pågældende planperiode, så fastsættes gennemsnitsloftet som et vægtet gennemsnit af fosforlofterne for den producerede mængde fosfor fra virksomhedens egen husdyrproduktion, modtaget husdyrgødning, modtaget anden organisk gødning og modtaget bioaske.

7.6 Ved overførsel af gødning

Når du overfører gødning til en anden virksomhed, skal din virksomheds fosforloft i organisk gødning og den totale mængde fosfor i den gødning, du overfører, fremgå af gødningskvitteringen (skema B1). Din virksomheds fosforloft i organisk gødning vil dermed indgå i beregningen af fosforloftet for den virksomhed, som modtager din gødning. Ved overførsler af gødning skal du anvende fosforloftet i organisk gødning for din virksomhed (felt 233 i gødningsregnskabet) før eventuel korrektion andel af dine harmoniregler, der ligger i oplande til søer med krav om skærpede fosforlofter, og før eventuelt hævet fosforloft grundet lave fosfortal.

Hvis du på det tidspunkt i planperioden, hvor du afgiver gødningen, ikke kender din virksomheds fosforloft, skal du angive det fosforloft, du forventer din virksomhed har ved planperiodens afslutning. Det oplyste fosforloft på gødningskvitteringen (Skema B1) (felt 196 i Skema B1) må ikke afvige mere end 1 kg P/ha end din virksomheds endelige fosforloft (felt 233 i gødningsregnskabet). Den mængde fosfor, du har overført til en anden registreret virksomhed, et fælles biogasanlæg, et forarbejdningsanlæg eller et forbrændings- eller brændingsanlæg, kan du trække fra i dit fosforregnskab.

Hvis du afgiver husdyrgødning til et fælles biogasanlæg, så skal du for den husdyrgødning, som du afgiver til biogasanlægget, og som ikke overstiger den producerede mængde fosfor fra din egen husdyrproduktion, oplyse fosforloftet i egen husdyrproduktion (felt 225 i gødningsregnskabet) i felt 196 på

gødningsskvitteringen (Skema B1). Den producerede mængde fosfor, som du afgiver til biogasanlægget, indgår dermed ikke i fastsættelsen af din virksomheds fosforloft.

Hvis du afgiver mere husdyrgødning til et fælles biogasanlæg end du selv producerer fra din egen husdyrproduktion, så skal du for den husdyrgødning, som du afgiver til biogasanlægget fra din egen husdyrproduktion, oplyse fosforloftet i egen husdyrproduktion (felt 225 i gødningsregnskabet), og for den husdyrgødning, som du afgiver til biogasanlægget udover din egen husdyrproduktion, oplyse din virksomheds fosforloft i organisk gødning (felt 233 i gødningsregnskabet) i felt 196 på gødningsskvitteringerne.

Du kan endvidere læse mere om de særlige regler, der gælder for beregningen af fosforloftet for virksomheder, der afsætter gødning til og modtager afgasset biomasse eller forarbejdet husdyrgødning fra fælles biogasanlæg eller forarbejdningsanlæg i afsnit 5.2 og 5.3.

7.6.1 Fosforlofter ved afsætning til fælles biogasanlæg

Hvis du afsætter husdyrgødning til et fælles biogasanlæg, skal den producerede mængde fosfor, som er afgivet til det fælles biogasanlæg, ikke indgå i fastsættelsen af gennemsnitsloftet for din virksomhed. Dette gælder dog kun, hvis du udelukkende afsætter fosfor fra din egen husdyrproduktion til et fælles biogasanlæg. Det afsatte må således ikke overstige den mængde fosfor, som du selv har produceret. Det fosforloft, som du skal tilknytte overførslen af husdyrgødningen, fastsættes derfor kun ud fra den husdyrgødning, som du afsætter til fælles biogasanlægget. Den producerede mængde fosfor, som er afgivet til det fælles biogasanlæg, indgår dermed ikke i fastsættelsen af gennemsnitsloftet for din virksomhed. Du kan se et eksempel på beregning af en virksomheds fosforloft i Eksempel 15.

Eksempel 15: Beregning af fosforloft ved afsætning til fælles biogasanlæg				
Gødningstype	Produceret husdyrgødning (kg)	Modtaget husdyrgødning (kg)	Afsat husdyrgødning til fælles biogasanlæg (kg)	P-loft (kg P/ha.)
Svinegylle	7.000		3.000	35
Kvæggylle		3.000		30
Modtaget afgasset biomasse		2.000		33,5
P-loft for afsat gylle				35
En virksomhed producerer 7.000 kg P i svinegylle og afsætter 3.000 kg P til fælles biogasanlæg begge med et fosforloft på 35 kg P/ha. Desuden modtager virksomheden 3.000 kg P i kvæggylle med et fosforloft på 30 kg P/ha.				
Da virksomheden afsætter en mængde af den producerede N i svinegylle til fælles biogasanlæg skal dette ikke medregnes i virksomhedens gennemsnitlige fosforloft. Bedriften modtager desuden 3000 kg P i afgasset biomasse retur fra biogasanlægget.				
Dvs. at der i beregningen af bedriftens gennemsnitsloft skal medregnes 7.000 kg P i svinegylle – 3.000 kg P i svinegylle (afsat til biogas) + 3000 kg P i kvæggylle + 2.000 kg P i afgasset biomasse = 9.000 kg P				

Beregningen af virksomhedens fosforloft bliver således:

Svinegylle: $(4.000 \text{ kg P i svinegylle} / 9.000 \text{ kg P}) \times 35 \text{ kg P/ha} = 15,6 \text{ kg P/ha}$

Kvæggylle: $(3.000 \text{ kg P i kvæggylle} / 9.000 \text{ kg P}) \times 30 \text{ kg P/ha} = 7,4 \text{ kg P/ha}$

Afgasset biomasse: $(2.000 \text{ kg P i afgasset biomasse} / 9.000 \text{ kg P}) \times 33,5 \text{ kg P/ha} = 10 \text{ kg P/ha}$

Virksomhedens samlede fosforloft bliver herved: $(7,4 + 15,6 + 10) \text{ kg P/ha} = \underline{33 \text{ kg P/ha}}$.

Bedrifter, som anvender kvægundtagelsen, vil bibeholde fosforloftet på 35 kg/P ha, jf. dog afsnit 7.5, også i områder, hvor der er skærpede fosforlofter. Læs mere herom i afsnit 7.7.

7.7 Skærpede fosforlofter

Der er krav om skærpede fosforlofter i særlige områder af landet (se kort 15.1). Det betyder, at bedrifter med harmoniarealer i disse områder kan få et lavere fosforloft på hele deres bedrift. I beregningen af det reducerede loft, vil den andel af virksomhedens harmoniarealer, der ligger i et område med krav om skærpede fosforlofter, indgå i beregningen af det samlede fosforloft for virksomhedens producerede og modtagne mængder af gødning.

Det vil sige, at hvis 50 pct. af en virksomheds harmoniareal er placeret i et skærpet område, så vil 50 pct. af virksomhedens producerede og modtagne mængde af organisk gødning få et loft på 30 kg P/ha. Se et regneeksempel i Eksempel 16. Fosforloftet på 30 kg P/ha kan lige som de generelle fosforlofter hæves ved lave fosfortal.

Bemærk at dette ikke gælder for bedrifter, der anvender kvægundtagelsen, men at disse virksomheder bibeholder et loft på 35 kg P/ha.

En landmand har et harmoniareal på 100 ha, hvoraf 50 ha ligger i et opland med krav om skærpede fosforlofter. Han producerer årligt gødning fra fjerkræ som har et fosforloft på 35 kg P/ha (du modtager i dette tilfælde ikke andre typer af gødning og har højere fosfortal end 4).

Med det skærpede krav vil 50 pct. af din producerede husdyrgødning få tilknyttet et loft på 30 kg P/ha.

Dvs.: $(0,5 \times 35 \text{ kg P/ha}) + (0,5 \times 30 \text{ kg P/ha}) = (17,5 \text{ kg P/ha} + 15 \text{ kg P/ha}) = 32,5 \text{ kg P/ha}$ som vil være det nye fosforloft for din bedrift.

Du kan med fordel anvende vores fosforregnemaskine på www.landbrugsindberetning.dk

Når du overfører gødning til en anden bedrift, skal du oplyse din virksomheds fosforloft, hvor fosforloftet ikke er korigeret for andelen af din bedrifts harmoniareal i områder med krav om skærpede fosforlofter ligesom lave fosfortal ikke påvirker modtagervirksomhedens fosforloft. Har denne virksomhed harmonia-

realer i et område med krav om skærpede fosforlofter eller lave P tal, så skal modtager selv indregne dette i sit gennemsnitlige fosforloft. Den bedrift, der modtager gødningen, omfattes nemlig kun af et krav om skærpede fosforlofter i det omfang, dens harmoniarealer ligger inden for områder med krav om skærpede fosforlofter, uanset at den modtagne gødning er produceret på en bedrift med harmoniarealer i områder med krav om skærpede fosforlofter.

Som beskrevet under afsnit 7.2 kan du på www.landbrugsindberetning.dk finde et beregningsværktøj, den såkaldte "fosforberegner", som du kan anvende til at beregne din virksomheds fosforloft og fosforarealkrav, så du kan planlægge anvendelsen af din gødning for planperioden. Beregningsværktøjet tager også højde for, om en del af dit harmoniareal ligger inden for områder med krav om skærpede fosforlofter.

7.8 Beregning af fosforloft og fosforarealkrav

Når du udbringer gødning på din virksomhed, skal virksomhedens fosforloft og det samlede fosforarealkrav beregnes. Kravet gælder for husdyrgødning, anden organisk gødning, kunstgødning og bioaske, og der er fastsat forskellige fosforlofter for de forskellige typer af gødning. I Oversigt 11 fremgår de fastsatte fosforlofter for planperioden 2020/2021.

Hvis du har harmoniarealer i områder med skærpede fosforlofter, skal den andel af virksomhedens samlede harmoniareal, der ligger i disse områder, indgå i virksomhedens samlede fosforloft, med et fosforloft på 30 kg P pr. ha pr. planperiode. Kvægbrug omfattet af undtagelsen har dog fortsat et fosforloft på 35 kg P/ha. Virksomhedens andel af harmoniarealet i skærpede områder opgøres på baggrund af markplanen. I regneeksemplet nedenfor kan du se et beregningseksempel indholdende alle de forhold der kan have betydning for din virksomheds fosforloft.

7.8.1 Detaljeret eksempel vedr. korrektion af fosforloftet

En landmand har følgende forhold på sin virksomhed i planperioden 2020/2021:

- Han modtager 2000 kg P med et fosforloft på 34 kg P/ha fra en nabo A.
- Han producerer 6000 kg P fra slagtesvin (fosforloft på 35 kg P/ha) og 3000 kg P fra mink (fosforloft på 35 kg P/ha)
- Han har 215 hektar harmoniarealer og 22 hektar ikke-harmoniarealer, hvoraf 2 hektar med er drivhus (tomater) og 10 hektar med skov omfattet af gødningsnorm. De øvrige 10 hektar ikke-harmoniarealer er græs med en gødningsnorm
- Han har 150 hektar med korn og raps i planperioden 2019/2020 og afsætter 300 tons halm til fyringsanlæg. Han får 325 kg P retur som bioaske.
- Han har et gennemsnitligt fosfortal Pt på 3,2 på alle harmoniarealer med JB-nr. 1-10, men 20 pct. svarende til 43 hektar af harmoniarealerne er JB 11-12.
- 30 hektar af harmoniarealerne ligger i områder omfattet af skærpet P-loft.
- Han har brugt 2000 kg P som kunstgødning.
- Han afsætter 3000 kg P til et fælles biogasanlæg og får 4000 kg P retur fra biogasanlægget med et fosforloft på 33 kg P/ha.
- Han afsætter derudover 4000 kg P til en anden nabo B.
- 1/8 2020 (primo) var der to gyllebeholder med henholdsvis 1000 kg P minkgylle og 1000 kg P svinegylle. 31/7 2021 (ultimo) var der en 500 kg P minkgylle og 3000 kg P svinegylle.

1) **Fosforarealkravet som følge af anvendelsen af kunstgødning**

Der kan fratrækkes forbrug af kunstgødning, som er anvendt på arealer, som ikke er harmoniarealer. Der er i dette eksempel to typer fradrag:

- Fosfornormerne for drivhus (tomater) er angivet til 500 kg P/ha. Der er 2 hektar, således der kan fratrækkes 1000 kg P ifølge de særlige regler for visse gartneriafgrøder. Der er derudover 10 hektar med skov med retningsgivende normen, hvor der kan fratrækkes $10 \times 15 \text{ kg P/ha} = 150 \text{ kg P}$. Der er således i alt et fradrag på 1150 kg P.
- De resterende 850 kg P antages fordelt ensartet på alle arealer med en gødningsnorm, som ikke er omfattet af de særlige regler for visse gartneri- og skovafgrøder. De 850 kg P skal derfor fordeles ligeligt på de 10 hektar, således der kan fratrækkes yderligere $10/225 \times 850 = 37,78$.
- Fosforloftet kan korrigeres for lave fosfortal. Ved et gennemsnitligt fosfortal på 3,2 kan tillægges 2 kg P/ha, men da 20 pct. er JB 11-12 kan fosforloftet for kunstgødning kun øges til $30 + 2 \times 172 / 215 = 31,6 \text{ kg P/ha}$

Fosforarealkravet kan derfor beregnes til $(850 - 37,78) / 31,6 = \mathbf{25,70 \text{ hektar}}$.

2) **Fosforarealkravet for organisk gødning.**

Gennemsnitsloftet på bedrifter

Tilknytningen til biogasanlægget betyder, at der skal beregnes et særskilt fosforloft for den husdyrgødning, som afgives til biogasanlægget ud fra den producerede og leverede mængde fosfor. Denne kan beregnes til $(6000 \times 35 + 3000 \times 35) / 9000 = 35 \text{ kg P/ha}$. Dette særskilte fosforloft tilknyttes den afgivne mængde og den afsatte mængde til biogasanlægget udgår af den producerede mængde i beregningen af gennemsnitsloftet.

Gennemsnitsloftet for bedriften beregnes ud fra den producerede og modtagne mængde. Dette omfatter også modtaget bioaske, hvor der er modtaget 325 kg P som bioaske.

Gennemsnitsloftet	kan	derfor	beregnes	til:
$(2000 \times 34 + 6000 \times 35 + 3000 \times 35 + 4000 \times 33 + 325 \times 30 - 3000 \times 35) / 12325 = 34,06 \text{ kg P/ha}$				

Afsætning til nabo B tilknyttes derfor et gennemsnitsloft på 34,06 kg P/ha.

Det korrigerede fosforloft

Det korrigerede fosforloft beregnes ud fra gennemsnitsloftet korrigeret i forhold til fosfortal og andel af harmoniarealer i oplande med krav om skærpet fosforloft.

- *Skærpet P-loft:* Andelen af den producerede og modtagne mængde, som skal tilknyttes et fosforloft på 30 kg P/ha, svarer til andelen af harmoniarealer i skærpet opland. $30 / 215 = 14 \text{ pct.}$ af harmoniarealet ligger i oplande med skærpet fosforkrav.
- Det gennemsnitlige fosforloft inden korrektion for lave Pt skal derfor samlet korrigeres til: $0,86 \times 34,06 + 0,14 \times 30 = 33,49 \text{ kg P/ha}$.
- *Fosfortal:* Fosforloftet kan øges i forhold til lave fosfortal. Med et gennemsnitligt fosfortal på 3,2 og 20 pct. af arealerne med JB 11-12 kan gennemsnitsloftet øges med 1,6 kg P/ha til $33,49 + 1,60 = 35,09 \text{ kg P/ha}$.

Den udbragte mængde fosfor fra organisk gødning og bioaske på harmoniarealet:

Den udbragte mængde fosfor af organisk gødning kan beregnes til:

Produceret husdyrgødning $(6000 + 3000 - 3000) = 6000 \text{ kg P}$

+ Modtaget husdyrgødning (2000+4000) = 6000 kg P

+ modtaget bioaske = 325 kg P

- fradrag bioaske = - 300

-Afsat husdyrgødning = -4000 kg P

- lagerforskydning (2000-3500) = - 1500 kg P

= 6525 kg P

Fosforarealkravet for den organiske del kan derfor samlet beregnes til $6525 / 35,09 = 185,95$ hektar

3) Samlet konklusion

Det samlede fosforarealkrav er $= 25,70 + 185,95 = 211,65$ hektar

Det samlede harmoniareal = 215 hektar

Fosforarealkravet er overholdt, da harmoniarealet er 3,35 ha større end fosforarealkravet.

Fosforproduktionen for din virksomhed bliver automatisk beregnet i gødningsregnskabet på basis af antal årsdyr/producerede dyr, dyretyper, staldsystemer og gødningstyper. Se Eksempel 17 nedenfor. På baggrund af fosfor i produktionen og modtaget husdyrgødning eller anden organisk gødning og bioaske, beregnes virksomhedens fosforloft for organisk gødning (felt 233).

Eksempel 17: Beregning af fosforloft for organisk gødning			
Produktion af fosfor i husdyrgødning	Loft Kg P/ha	Kg P	
Pelsdyr/fjerkræ	35		221
Slagtesvin	35	990	222
Søer og smågrise	35		223
Kvæg, får, geder og andre dyretyper (Hvis undtagelsen benyttes, er loftet 35 kg P/ha)	30	372	224
Kg fosfor i egen husdyrgødningsproduktion	33,63	1.362	225
Afsat til fælles biogasanlæg (med gennemsnitsloft i Kg P/ha og faktisk antal kg P)			227
Fosforloft (vægtet gennemsnit kg P/ha) og kg P i egen husdyrproduktion	33,63	1.362	228
Modtaget anden organisk gødning og bioaske	Kg P/ha	Kg P	
Leverance 1: fjerkræ	35	190	229
Leverance 2:			
Leverance xx			
Kg fosfor i egen produktion plus i modtaget organisk gødning		1.552	232
Fosforloft i organisk gødning (vægtet gennemsnit i kg P/ha) (inden korrektion for skærpede områder og lave P-tal)	Kg P/ha		233
Andel af harmoniareal, der er placeret i områder med skærpet fosforloft			246

Fosforloft i organisk gødning (vægtet gennemsnit i kg P/ha) (inden evt. korrektion for lave P-tal)	33,80		245
En svineproducent som i alt producerer 1.362 kg P, fordelt på henholdsvis slagtesvin (35 kg P/ha) og slagtekalve (30 kg P/ha), og modtager 190 kg P fra fjerkræ, fra en besætning med et beregnet fosforloft på 35 kg P/ha, ifølge skema B1. Fosforloftet i egen husdyrproduktion er et vægtet gennemsnit af de to producerede typer gødning (felt 228): $((990/1.362) \times 35 \text{ kg P/ha}) + ((372/1.362) \times 30 \text{ kg P/ha}) = 33,63 \text{ kg P/ha}$ I det endelige gennemsnitlige fosforloft for bedriften er den modtagne mængde gødning medtaget (felt 233): $((1.362/1.552) \times 33,63 \text{ kg P/ha}) + ((190/1.552) \times 35 \text{ kg P/ha}) = 33,80 \text{ kg P/ha.}$ Denne virksomhed har et fosforloft for organisk gødning, på 33,80 kg P/ha.			

Virksomhedens samlede fosforarealkrav fastsættes ud fra det gennemsnitlige fosforloft plus evt. korrektion for lavt Pt og virksomhedens samlede forbrug af fosfor i henholdsvis organisk gødning og kunstgødning samt om virksomheden har harmoniarealer i et område med et skærpet fosforloft. Fosforarealkravet er det harmoniareal virksomheden skal have til rådighed. Se Eksempel 18 om opgørelse af balancen mellem harmoniareal og fosforarealkrav. Fosforarealkravet må ikke overstige virksomhedens harmoniareal.

Eksempel 18: Opgørelse af balancen mellem harmoniareal og fosforarealkrav		
Fosforloft for virksomheden, husdyrgødning og organisk gødning og bioaske (245)	33,80 kg P/ha	234
Korrektion for lave fosfortal	+ 5,28 kg P/ha ¹	235
Fosforloft, for husdyrgødning og anden organisk gødning og bioaske korigeret for lave fosfortal (234 + 235)	39,08 kg P/ha	236
Samlet forbrug af fosfor i husdyrgødning, anden organisk gødning og bioaske (308 + 804)	1.562 Kg P	237
Fosforarealkrav, husdyrgødning og anden organisk gødning og bioaske (237/236)	39,97 ha	238
Fosforloft, kunstgødning korigeret for lave fosfortal (30 kg P/ha + felt 235)	35,28 kg P/ha	239
Samlet forbrug af fosfor i kunstgødning (706)	203 kg P	240
Fosforarealkrav, kunstgødning (240/239)	5,75 ha	241
Virksomhedens samlede fosforarealkrav (238 + 241)	45,72 ha	242
Du har angivet et harmoniareal på (106)	48,00 ha	243
Harmoniareal minus fosforarealkrav (243 – 242)	2,28 ha	244

¹Korrektion for lave Pt forudfyldes fra Gødningskvote og efterafgrødeskemaet i Tast selv-service. For denne virksamhed er P-tallet 2,6, men hvor 12 pct. af bedriftens arealer er JB 11, således tillægget kan beregnes til 88 pct. af 6 kg P/ha svarende til 5,28 kg P/ha. Det korrigerede fosforloft bliver derfor $(33,80 + 5,28)$ kg P/ha = 39,08 kg P/ha, da bedrifter ikke har harmoniarealer i oplande med skærpet fosforloft.

Det samlede forbrug af P i organisk gødning er summen af samlet forbrug af fosfor i husdyrgødning (felt 308) og samlet forbrug af fosfor i anden organisk gødning (felt 804). Det samlede forbrug er her på 1.562 kg P.

Jf. fosforloftet, må der højst udbringes 39,08 kg P/ha, så det areal virksamheden skal have til rådighed for udbringning af 1.562 kg P i organisk gødning er: $1.562 \text{ kg P} / 39,08 \text{ ha} = 39,97 \text{ ha}$. Virksamhedens fosforarealkrav for organisk gødning er på 39,97 ha.

Fosforloftet for kunstgødning er sat til 30 kg P/ha. Efter korrektion for lave Pt, er virksamhedens korrigerede fosforloft på: $(30 + 5,28)$ kg P/ha = 35,28 kg P/ha. Med et samlet forbrug på 203 kg P i kunstgødning, er fosforarealkravet for kunstgødning på: $203 \text{ kg P} / 35,28 \text{ kg P/ha} = 5,75 \text{ ha}$.

Det samlede fosforarealkrav beregnes som summen af fosforarealkravet for henholdsvis organisk gødning og kunstgødning: $39,97 \text{ ha} + 5,75 \text{ ha} = 45,72 \text{ ha}$.

Der er angivet et harmoniareal på 48,00 ha, hvilket overholder fosforarealkravet på 45,72 ha. Differencen er på -2,28 ha.

Kapitel 8 : Gødningsplanlægning

8.1 Generelt om gødningsplanlægning

Når du er tilmeldt Register for Gødningsregnskab skal du lave en gødningsplanlægning (også kaldet gødningskvoteberegning). Gødningsplanlægningen handler om, hvor meget gødning (kg N) du må bruge på dine arealer med et gødningsbehov (din kvælstofkvote). Den indeholder desuden oplysninger om bedriftens arealer, afgrøder, afgrødernes kvælstofnorm, afgrøder dyrket sidste år (forfrugt), jordbundstype, eftervirkning af efterafgrøder, kvotefradrag, kvælstofprognosen mm. Alle disse oplysninger har betydning for beregningen af din kvælstofkvote. I de følgende afsnit beskrives de forskellige elementer af gødningsplanlægningen i detaljer.

Gødningsplanlægningen skal laves digitalt i skemaet "Gødningskvote og Efterafgrøder 2021" (forkortet GKEA) i Tast selv. Se skærmdump af skemaet i Kap. 12 "Skemaer". Skemaet åbner den 1. februar 2021. Hvis du er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, vil der ligge en kladde af skemaet klar til dig i Tast selv, når skemaet åbner. Du finder en vejledning til at udfylde skemaet på www.lbst.dk.

Din gødningsplanlægning for planperioden 2020/2021 skal indberettes senest den 10. september 2021. Du kan indsende rettelser til skemaet frem til 31. marts 2022, hvor skemaet lukkes. Oplysningerne i det indsendte skema overføres automatisk til dit gødningsregnskab. Vær opmærksom på, at oplysningerne kun bliver overført til gødningsregnskabet, hvis du indsender Gødningskvote og efterafgrødeskemaet. Det er ikke nok at have udfyldt en kladde. Du skal indsende skemaet for at opfylde kravet om gødningsplanlægning. Et indberettet gødningsregnskab kan ikke erstatte en gødningsplanlægning.

Hvis du er økolog, gælder der særlige regler om gødningsplanlægning og gødningskvote. Læs om dette i afsnit 8.13.

8.2 Markkort og samlet areal

Du skal tilknytte et markkort til gødningsplanlægningen. Markkortet skal vise de arealer, du råder over den 31. juli 2021 (udgangen af planperioden). Markkortet skal omfatte marker med et gødningsbehov (kvælstof- eller fosfornorm, jf. bilag 1, tabel 1 og 2) samt udyrkede og udtagne arealer, der er omfattet af reglerne om gødningsplanlægning. Du skal indtegne hele marken på markkortet, også selvom en del af marken ikke har et gødningsbehov (hvis der fx ligger en vandboring eller et GLM fortidsminde), se dog afsnit 7.4 om fradragsarealer. Summen af dine markers arealer er dit samlede areal, som overføres fra din gødningsplanlægning til gødningsregnskabet felt 101.

For de fleste landmænd, der søger grundbetaling, vil markkortet til gødningsplanlægningen være identisk med Fællesskemaets markkort. Der kan dog være forskel i følgende tilfælde:

- Hvis du tilforpagter/bortforpagter arealer i perioden mellem fristen for Fællesskemaet og den 31. juli. Fællesskemaet skal indeholde de marker, du råder over ved ansøgningsfristen, hvorimod GKEA skal indeholde de marker, du råder over pr. 31. juli.
- Afgrødetyper, der hverken har kvælstof- eller fosfornorm, (fx rekreative arealer og visse typer skov), skal ikke med i GKEA men skal i visse tilfælde fremgå af dit Fællesskema.
- Skovarealer med gødningsbehov (kvælstof- eller fosfornorm), der ligger udenfor markblok, skal fremgå af GKEA, men ikke af Fællesskemaet.

Bemærk, at hvis du dyrker skov uden kvælstof- eller fosfornorm, skal disse arealer ikke indgå i gødningsplanlægningen og dermed

heller ikke i dit samlede areal. Yderligere, kan du, hvis du ikke ønsker at anvende kvælstof og fosfor på dine skovarealer, vælge

afgrødekode 580. Dette betyder også, at du kan undgå krav om registrering i Register for gødningsregnskab, hvis du anvender

denne kode. Du skal dog være opmærksom på, at du ikke må anvende kvælstof og fosfor på dine skovarealer. Du skal i øvrigt

være opmærksom på, at der er visse tilskudsordninger, der stiller krav om valg af afgrødekode.

I gødningsregnskabet skal du indberette dit samlede areal i felt 101. Det areal, som du har indberettet i skemaet "Gødningskvote og efterafgrøder 2021", vil være fortrykt i dit gødningsregnskab, hvis du har indberettet skemaet på tidspunktet for din indberetning af gødningsregnskabet. Har du endnu ikke indberettet skemaet, men indsendt fællesskema, vil arealet være fortrykt ud fra oplysningerne i fællesskemaet

8.3 Harmoniareal

Dit harmoniareal består af arealer, herunder tilforpagtede arealer, hvor du har afgrøder, der har en kvælstof- eller en fosfornorm jf. bilag 1, tabel 1 og 2, og hvor du kan og må udbringe husdyrgødning og anden organisk gødning.

Følgende arealer kan ikke medregnes i virksomhedens harmoniareal:

- Arealer, der ikke har en kvælstof- eller en fosfornorm jf. bilag 1, tabel 1 og 2, f.eks. braklagte arealer og 2 meter bræmmer.
- Arealer, hvor organisk gødning normalt ikke kan eller må bringes ud, f.eks. skrænter, bakkede arealer, mose- og hedearealer, våde enge og lignende, eller hvor det er aftalt, at der ikke må udbringes husdyrgødning.
- Arealer, hvor det er aftalt, at der kun må udbringes den mængde kvælstof, som afgræssende dyr afsætter.

Hvis dine harmoniarealer ligger i stor afstand fra det/de opbevaringsanlæg, som du udbringer husdyrgødning fra, kan Landbrugsstyrelsen kræve dokumentation for, at arealerne reelt indgår i fordelingen af husdyrgødningen. Hvis arealerne ikke reelt indgår i fordelingen af husdyrgødning kan de ikke medregnes som harmoniarealer.

Skemaet sætter automatisk kryds for harmoniareal, hvis hovedafgrøden angiver at marken er harmoniareal. Hvis marken alligevel ikke er harmoniareal (hvis der fx ikke kan udbringes husdyrgødning) skal du selv fjerne krydset i kolonnen.

I kolonne B6 vises, hvor stor en del af marken, der er harmoniareal (samlet areal minus fradragsarealer, se afsnit 8.4).

Du kan læse mere om harmonireglerne i Kap. 6.

I gødningsregnskabet skal du indberette dit harmoniareal i felt 106. Det harmoniareal, som du har indberettet i skemaet "Gødningskvote og efterafgrøder 2021", vil være fortrykt i dit gødningsregnskab, hvis du har indberettet skemaet på tidspunktet for din indberetning af gødningsregnskabet. Har du endnu ikke indberettet skemaet, men indsendt fællesskema, vil harmoniarealet være fortrykt ud fra oplysningerne i fællesskemaet.

8.4 Fradragsarealer

Hvis en del af mark ikke kan eller må tildeles kvælstof fra husdyrgødning og anden organisk gødning, indgår delen ikke i harmoniarealet og skal derfor fratrækkes. Forskellige typer af fradragsarealer er beskrevet i skemaet nedenfor. Skemaet i Tast selv beregner automatisk fradrag for GLM elementer, 2 m bræmmer og vandboringer, og angiver det samlede fradragsareal pr. mark i kolonnen "fradragsarealer". Øvrige fradrag (fx naturstriber) skal du selv angive i skemaet i Tast selv. Arealerne angives i ha med to decimaler.

Du skal være opmærksom på, at hvis en del af marken ikke dyrkes med hovedafgrøden, skal arealet trækkes fra uanset, hvor stor en del af marken den udgør. Kvælstofnormen kan kun tildeles det areal som er dyrket med den pågældende afgrøde. Dette gælder uanset om arealet er støtteberettiget til grundbetaling eller ej.

Fradragsarealer	Beskrivelse
-----------------	-------------

2 m bræmmer	Der er krav om 2 m bræmmer langs åbne naturlige vandløb og søer samt kunstige vandløb og søer, der er omfattet af en vandplan. På 2 m bræmmer er der dyrknings- og gødskningsforbud, og arealerne indgår ikke i bedriftens harmoniareal. Du kan se 2 m bræmmerne i IMK (Internet Markkort). Når du laver gødningsplanlægning i Tast selv, vil systemet automatisk beregne bræmmearealet ud fra kortet og fratrække det i kolonnen ”fradragsarealer”.
GLM søer og fortidsminder	Du kan se GLM elementerne i IMK (Internet Markkort).
Vandboringer	Du kan se vandboringerne i IMK (Internet Markkort).
Vildt- og bivenlige tiltag – udlæg af naturstriber	Du kan hele året udlægge dele af dine omdriftsmarker med vildt- og bivenlige tiltag og stadig få grundbetaling for hele marken. Du kan læse mere om reglerne i Vejledning og grundbetaling, som du finder på vores hjemmeside: www.lbst.dk/grundbetaling . Du skal dog være opmærksom på, at arealer med vildt- og bivenlige tiltag ikke har en kvælstofnorm, og arealet derfor heller ikke er harmoniareal. I gødningsplanlægningen skal du derfor indskrive størrelsen af arealet med vildttiltaget som et fradragsareal i kolonnen ”øvrige fradragsarealer” (B4).

8.4.1 Markareal med solceller eller vindmøller

Hvis du har solceller eller vindmøller på en mark, skal du som udgangspunkt indtegne hele marken på dit markkort, da hele marken indgår i dit samlede areal. Du skal dog være opmærksom på, at selve arealet med solcellerne eller vindmøllerne kun kan indgå i harmoniarealet, hvis arealet ligger på en mark, som dyrkes med en afgrøde med en kvælstof- eller fosfornorm efter gødskningsbekendtgørelsen jf. bilag 1, tabel 1 og 2, og hvis husdyrgødning må og kan udbringes på arealet.

Arealet mellem solcellerne eller vindmøllerne kan kun tælle med som harmoniareal, hvis der er tilstrækkelig stor afstand mellem solcellerne eller vindmøllerne til, at arealet kan dyrkes og høstes efter almindelige landbrugsmæssige principper. Dette betyder fx, at der i praksis må og kan spredes husdyrgødning på arealet. Dette vil normalt kræve en afstand på minimum 10 meter mellem solcellerne eller vindmøllerne.

Det areal, som ligger direkte under solcellerne eller vindmøllerne, kan dog ikke tælle med som harmoniareal. Dette er fordi, at det generelt antages, at husdyrgødning ikke kan udbringes med normale maskiner på arealet. Det er ikke tilstrækkeligt, at der kan foretages en afgræsning på arealet. Du skal derfor enten tegne arealet med solceller eller vindmøller ud af den givne mark eller angive arealet som fradragsareal til harmoniarealet i den givne mark i din markplan.

Det vil sige, at hvis afstanden mellem solcellerne eller vindmøllerne er større end 10 meter, kan arealet mellem solcellerne eller vindmøllerne medregnes som harmoniareal, hvis det i øvrigt lever op til reglerne herfor, mens arealet direkte under solcellerne eller vindmøllerne skal fradrages markarealet ved beregning af harmoniareal. Er arealet mellem solcellerne eller vindmøllerne mindre end 10 meter bredt, udgår hele arealet som harmoniareal.

Bemærk, at under grundbetalingsordningen er arealer med solceller eller vindmøller som udgangspunkt ikke støtteberettigede, men hvis ansøger kan bevise, at der kan foretages en landbrugsaktivitet f.eks. i form af græssende dyr, og dyrene har adgang til arealet under solcellerne eller vindmøllerne, kræves arealet med solceller eller vindmøller ikke tegnet ud, da der således foregår en landbrugsaktivitet på hele arealet. Der henvises til bestemmelserne om indtegnning, ikke-støtteberettigede arealer og sammenhængende arealer i vejledningen om grundbetaling, som kan findes her: https://lbst.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Tilskud/Arealtilskud/Direkte_stoette_-_grundbetaling_mm/2019/Vejledning_om_grundbetaling_2019.pdf.

8.5 JB-nr. (jordtype)

Afgrødernes kvælstofnorm er forskellig afhængig af, hvilken jordtype marken har. Dette fremgår af Bilag 1, tabel 1. Markens jordtype har derfor betydning for din gødningsplanlægning og udregningen af din virksomheds samlede kvælstofkvote. Hver jordtype har et JB-nr., som bestemmes ud fra jordteksturen i pløjelaget. Ifølge Den Landsomfattende Jordklassificering JB-nr. findes der:

Jordklasse JB-nr.	Beskrivelse
1	Grovsandet jord
2	Finsandet jord
3	Grov lerblandet sandjord
4*	Fin lerblandet sandjord
5	Grov sandblandet lerjord
6	Fin sandblandet lerjord
7	Lerjord
8	Svær lerjord
9	Meget svær lerjord
10	Siltjord
11	Humus
12	Specielle jordtyper

** JB4 inddeles i JB4. 1 og JB4. 2. JB4. 1 er en JB4 med sandet underjord, mens JB4. 2 er en JB4 med leret underjord. –Du skal være opmærksom på, at JB4. 1 kategoriseres under JB4 og JB4. 2 kategoriseres under JB6 i Bekendtgørelsen om jordbundstypeklassifikation.*

JB-nr. 12 (specielle jordtyper) indplaceres som en af de andre jordtyper ud fra den aktuelle tekstur.

Du kan finde jordtypen for dine marker ved at logge på Tast selv og åbne Internet Markkort (IMK). Vælg Korttemaer ☐ Jordbunds- og terrænforhold ☐ Jordbundskort. Hvis en mark overlapper med forskellige JB-numre, tildeles marken det JB-nr., som dækker den største del af marken (over 50 pct.). Jordbundstyperne indlæses automatisk i markplanen ud fra dit markkort.

Du kan rette jordbundstypen for en mark i markplanen, hvis du ud fra teksturmålinger kan dokumentere, at jordtypen afviger fra den, der fremgår af markkortet. Hvis du vælger at angive jordbundstype ud fra teksturmålinger, skal du udtage en jordprøve for hver påbegyndt femte ha af det areal, hvor du ønsker at ændre jordbundstypen. Det betyder, at hvis du f.eks. har et areal/mark på 100 ha, så skal der mindst tages 21 jordprøver – nogle prøver må godt dække seks ha og andre tre ha afhængigt af markstørrelsen og lokale forhold. Husk at notere datoen for prøvetagningen. Hvis en virksomhed ønsker at fravige den fastsatte jordbundstype, er der ikke fastsat krav om, hvor ofte der skal udtages jordprøver, da jordtypen ikke ændres over tid. Det betyder, at ældre jordprøver, som er udtaget efter disse retningslinjer, ligeledes kan bruges i dokumentationen.

Ændringer i jordbundstypen i overjorden

Hvis der er ønske om at ændre en marks jordtype ved udtagning af jordprøve i topjorden, skal prøveudtagningen foretages som en blandprøve. For hver påbegyndt femte hektar udtages der jordprøver fra 16 borer langs en transekt, således at jordprøverne er jævnt fordelt på tværs af de fem hektar. I hver boring udtages en prøve af overjorden. Jorden fra de 16 prøver blandes grundigt før udtagning af en delprøve. Delprøven sendes derefter til analyse.

Ændringer i jordbundstypen fra JB4. 1 til JB4. 2

Hvis der er ønske om at ændre en marks jordtype fra JB 4.1 til JB 4.2 (altså udtagning af jordprøve i underjorden) udtages der en jordprøve for hver påbegyndt fem ha på hver mark, hvor jordbundstypen ønskes ændret. For hver påbegyndt fem ha på marken udstikkes en transekt og jordprøverne udtages som to blandprøver svarende til to dybder pr mark-transekt. Der udtages jordprøver fra 16 borer langs transekten, således at jordprøverne er jævnt fordelt på tværs af de 5 ha. I hver boring udtages to prøver af underjorden. En prøve udtages i 30 til 60 cm's dybde og én prøve udtages i 60 til 100 cm's dybde. Jorden fra de 16 prøver fra 30-60 cm's dybde blandes grundigt før udtagningen af en blandprøve, og jorden fra de 16 andre prøver fra 60-100 cm's dybde blandes ligeledes grundigt, hvorefter der udtages en blandprøve herfra. Blandprøverne for de to dybder sendes derefter til analyse. Hvis analysen viser, at begge prøver ligger mellem JB 5 og JB 10, kan en jord omklassificeres fra JB 4.1 til JB 4.2.

Der er ikke stillet krav om, hvem der kan udtage jordprøverne, men udtagningen skal kunne dokumenteres ved indtegnning på markkort. Dokumentationen herfor skal kunne forevises ved kontrol. Der stilles dog krav til, hvor analyserne af jordprøverne skal foretages. Prøverne skal analyseres af et laboratorium, der som minimum skal have et kvalitetsstyringssystem i overensstemmelse med standarden EN ISO/IEC 17025 eller andre tilsvarende internationalt accepterede standarder. Teksturanalyserne skal kunne forevises på forlangende i forbindelse med kontrol.

Såfremt analyse af prøverne viser, at en mark har flere forskellige jordtyper, anses den jordbundstype, der dækker den største del af marken, for at være markens jordtype.

8.6 Vanding

Marker på sandjord (JB 1-4), der vandes, har en højere kvælstofnorm. Du kan benytte normerne for vandet sandjord, hvis du kan dokumentere en vandingstilladelse på minimum 75 mm vand, svarende til 750 m³ pr. ha. Du kan beregne størrelsen på det areal, du kan vande, hvis du vil opfylde dette krav, ved at dividere den samlede vandmængde i din vandingstilladelse med 750 m³ pr. ha. I din gødningsplanlægning sætter du kryds i kolonnen "vanding" ud fra de marker, som du faktisk vander, dog max det antal ha,

som du har vandingstilladelse til. Vandindvindingstilladelse, der gælder for hele eller dele af arealet, skal forevises på forlangende i forbindelse med kontrol.

8.7 Markens afgrøde

8.7.1 Afgrødekoder

I gødningsplanlægningen skal du for hver mark angive, hvilken hovedafgrøde der dyrkes på marken, forfrugten (sidste års hovedafgrøde) og evt. udlæg/efterslæt/efterafrøder. Du vælger afgrødetypen ud fra listen over afgrødekoder (se bilag 1, tabel 1 og 2). Hovedafgrøder har numre fra 1 til 899, udlæg/efterslæt/efterafrøder har numre fra 900 til 980.

8.7.1.1 Hvilken afgrødekode skal jeg vælge

Du skal vælge den afgrødekode, der mest præcist beskriver din afgrøde. Hvis du dyrker afgrøder, der ikke fremgår af bilag 1, tabel 1 eller tabel 2, skal du bruge en fællesnorm, f.eks. ”Grøntsager, andre” eller ”Anden træfrugt”. Her kan du i særlige tilfælde få tilladelse til at bruge en højere kvælstofnorm end fællesnormen. Du skal lave en skriftlig ansøgning, hvor du dokumenterer, at du ud fra god dyrkningspraksis har behov for en højere kvælstofnorm end den, der står i fællesnormen.

Hvis du dyrker en afgrøde du ikke mener kan gå ind under afgrødekoderne i bilag 1, tabel 1 og 2, så skal du kontakte landbrugsstyrelsen på mail: miljobio@lbst.dk.

Hvis du dyrker græs, gælder der særlige regler – se afsnit 8.8.

8.7.2 Hovedafgrøde

Hovedafgrøden er den afgrøde, som du dyrker på marken i hovedparten af vækstsæsonen. Det betyder, at hvis du fx har omsået pga. udvintring, skal du angive den afgrøde, du senest har sået i din gødningsplanlægning.

Vær opmærksom på, at hovedafgrøden i dit fællesskema ikke nødvendigvis er den samme som hovedafgrøden i din gødningsplanlægning:

- I fællesskemaet er hovedafgrøden den afgrøde, der er på arealet i perioden 15. maj til 25. juli.
- I gødningsplanlægning er hovedafgrøden den afgrøde, der er på arealet i længst tid.

8.7.3 Forfrugt

Markens forfrugt er hovedafgrøden, som har stået på marken året før. Hvis du f.eks. har dyrket korn med græsudlæg året før, er det kornafgrøden, du skal oplyse som forfrugt. Nogle forfrugter samler mere kvælstof op end andre og frigiver det til gavn for den afgrøde, der følger efter. Forfrugtsværdien er dermed med til at dække kvælstofbehovet for den efterfølgende afgrøde. Derfor skal værdien af forfrugten fratrækkes kvælstofnormen til afgrøden. Hvis flere marker er slået sammen til én, skal du som forfrugt vælge den afgrøde, som har udgjort den største del af marken.

8.7.4 Græsudlæg/efterslæt

Hvis du har græsudlæg/efterslæt med kvælstofkvote angives det i kolonnen ”græsudlæg/efterslæt” i gødningsplanlægningen. Brug afgrødekoderne 900 – 980. Bemærk dog, at kolonnen ikke skal bruges til at angive pligtige og målrettede efterafgrøder - de skal indberettes i skemaets fane 4, ”markplan efterafgrøder”. Læs mere om efterafgrøder i Vejledning om efterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag, som du finder på www.lbst.dk.

8.7.5 Flere afgrøder pr. mark

Hvis du har flere hovedafgrøder pr. mark pr. vækstsæson, fx flere hold grønsager, udfylder du tabellen ”Ekstra afgrøder på marken”. I denne tabel angives også græsslæt før vårsæt afgrøde (kode 975).

8.8 Kvælstofnormer for græs

Der findes mange forskellige afgrødekoder og kvælstofnormer for græs. Valg af græskoder afhænger af omlægningshyppighed, om græsset er hovedafgrøde eller udlæg/efterslæt/efterafgrøde, indhold af kvælstoffikserende planter og udbytte niveau.

8.8.1 Overordnede kategorier af græs

Når du skal afgøre, hvilken afgrødekode du skal bruge for græs, har det betydning om arealet har græs som hovedafgrøde, om det er permanent græs eller om det er omdriftsgræs:

Type af græs	Beskrivelse	Anvendelige afgrødekoder
Omdriftsgræs	Har der været andre afgrøder på marken indenfor de seneste 5 år, så er afgrøden omdriftsgræs.	
Permanente græsarealer	Har været græs på marken i mere end 5 på hinanden følgende år, så er afgrøden ”permanent græs”. Læs mere i Vejledning om Direkte Arealstøtte, som du kan finde på lbst.dk .	Hvis arealet er permanent græs, men ikke er omlagt inden for de sidste 5 år, altså uden en anden hovedafgrøde, så kan afgrødekoderne 255, 256, 257 og 278 bruges.
Græs til fabrik	Græs der ikke bruges til foder men som høstes med henblik på salg til fx fremstilling af grønpiller. Ved valg af disse afgrøder vil udnyttelsen af græsset altid skulle dokumenteres ved salgskvitteringer.	170, 174, 272, 273, 274, 277, 279.
Græsarealer med en anden hovedafgrøde end græs.	Hvis græsset ikke er en hovedafgrøde og skal medtages når udnyttelsen af græsset beregnes.	Afgrødekoderne: 943, 944, 945, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 968 og 970 er efterafgrøder og udlæg, og 975 er slæt før vårsæt afgrøde.

8.8.2 Beregning af udnyttelsen af græsset

Under hovedgrupper af græsafrøder (Ikke hovedafrøder, permanent og omdrift) adskiller afgrødekoderne sig ved indhold af kvælstoffikserende planter og udbyttelniveau. Udbyttelniveauet estimeres ud fra udnyttelsen af græsset. Græsset kan bruges til enten afgræsning eller slæt. Hvis græsset ikke udnyttes, kan du ikke give afgrøden en kvælstofnorm, men du skal i stedet anvende en af afgrødekoderne for græs uden en kvælstofnorm: 968, 970, 276, 286, 264 og 285.

For hver afgrødekode er der krav om en minimum udnyttelse af græsset enten ved slæt eller afgræsning (se Bilag 1, oversigtstabel 1). Du kan se et eksempel på beregning af udnyttelsen i Eksempel 19. Svin, fjerkræ, mink samt dyr, der ikke kommer på græs, kan ikke tages med i beregningen af udnyttelsen af græsset (se hvilke dyretyper, der kan tælle med i Bilag 1, oversigtstabel 2).

Ved opfodring af græs på egen bedrift kan kvælstofkvoten for græsset ikke være højere end et standart udbytte på 4.000 FE pr. GE. Anvendes en del af dit udbytte udenfor bedriften, skal dette dokumenteres ved salgsfakturaer, hvoraf mængden (FE) af solgt græs fremgår. Se Eksempel 19. Ved salg af græs anvendes de i Bilag 2, tabel 7 nævnte standardforudsætninger til beregning af FE for hø- og wrapballer og standardudbytterne i Bilag 1, tabel 1, med mindre der foreligger dokumentation for anden vægt eller indhold.

Eksempel 19: Hjælpeskema til beregning af udnyttelsen af græs, opfodring på egen bedrift og krav til kvitteringer

Afgrødekategori	Græs-areal i alt [ha]	Korrektionsfaktor ved slæt				Korrigeret areal (ha) (beregnes kol. 1 - 5)	Minimum antal græssende GE pr. ha	Minimum antal GE i alt (beregnes kol. 6 □ 7)
		Areal m. slæt [ha]	Antal slæt i gns. på slætareal	Andel pr. slæt af samlet udbytte	Beregnet slæt-areal (beregnes kol. 2x3x4)			
Kolonne:	1	2	3	4	5	6	7	8
Permanent græs, normalt udbyttelniveau (252)	40	26	1	0,50	13	27	0,8	21,6
Permanent græs uden kløver omlagt min. hvert 5.år (257)	90	90	3	0,33	90	0	2,0	0

En jordbruger har 40 ha permanent græs med normalt udbyttelniveau, hvor der tages ét slæt på 26 ha. Desuden har jordbrugeren 90 ha permanent græs uden kløver omlagt min. hvert 5. år, hvor der tages tre slæt på hele arealet. Jordbrugeren har et dyrehold, der går ude på egne arealer halvdelen af året, det omfatter 32 ammekøer (over 600 kg), 12 ammekøer der ikke kommer på græs (over 600 kg), og 20 småkalve 0-6 mdr. (tung race).

Ammekøerne er på virksomheden hele året, mens de 20 småkalve 0-6 mdr. blev solgt efter et halvt år i planperioden, da de var seks mdr. Dvs. der var 10 småkalve 0-6 mdr.

Udnyttelsen

Skemaet udfyldes som vist ovenfor. Krav til minimum antal græssende græsningsenheder i alt = 21,6GE.

Beregning af antal græsningsenheder til beregning af udnyttelse af græsset (se bilag 1, oversigtstabel 2) = $(32 \text{ ammekøer} / 1,39 \text{ ammeko/GE}) + (20 \text{ småkalve} / 3,75 \text{ småkalve/GE}) = \underline{28,4 \text{ GE}}$.

Græsset er altså tilstrækkeligt udnyttet.

Opfodring på egen bedrift og krav til kvitteringer

Normudbyttet for de 40 ha med afgrødekode 252 er 3.100 FE/ha = 124.000 FE

Normudbyttet for de 90 ha med afgrødekode 257 er i dette tilfælde i gennemsnit 9.000 FE/ha = 810.000 FE

I alt et udbytte på 934.000 FE

Ved opfodring på egen bedrift må der højst opfodres 4.000 FE/GE. Bemærk at dette ikke er beregning af udnyttelse, så her tæller de 12 ammekøer, der ikke er på græs med, så han har i alt $28,4 \text{ GE} + (12 \text{ ammekøer} / 1,39 \text{ ammeko/GE}) = 37,0 \text{ GE}$.

Til opfodring på egen bedrift må der max produceres: $37,0 \text{ GE} \times 4.000 \text{ FE} / \text{GE} = 148.000 \text{ FE}$.

For at opretholde kvoten for disse afgrødekoder, skal jordbruger altså kunne dokumentere salg af $934.000 \text{ FE} - 148.000 \text{ FE} = 786.000 \text{ FE}$, som afgiver også kan dokumenterer er brugt til opfodring.

8.8.3 Græssende dyr, der ikke tilhører dig

Hvis dyr, der ikke tilhører dig, afgræsser dine marker, så tælles de ind i beregningen af udnyttelsen på lige fod med dine egne dyr. Du skal dog kunne dokumentere, at dyrene har været der. Hvis dyrene kommer fra en virksomhed, der er med i Register for Gødningsregnskab, så kan afgræsningen dokumenteres med en gødningskvittering (se Skema B1 under Kap. 12 "Skemaer"), hvor den afsatte mængde husdyrgødning i Kg kvælstof og fosfor skal fremgå, samt at det er afsat ved afgræsning. Ellers skal afgræsningen dokumenteres ved en skriftlig græsningsaftale.

En **skriftlig græsningsaftale** skal opbevares på din bedrift og som minimum indeholde:

- Oplysninger om dyretype og antal græsningsenheder, der afgræsser arealerne.
- Græsningsperioden.
- Størrelsen af afgræsningsarealet.
- CVR-nr. eller CPR-nr., navn og adresse.

Antal græsningsenheder fra gødningskvitteringen (skema B1) multipliceres med 2, da det antages, at græsningsperioden er 6 måneder, hvorimod græsningsenheder regnes på årssdyr.

8.9 Lukkede systemer

For lukkede systemer er kvælstofnormen lig med den udbragte mængde. Et lukket system defineres som et system, der recirkulerer det overskydende vandingsvand (gødningsvand), således at det føres tilbage til en beholder (kar eller bassin), hvorfra det ved næste vanding pumpes op og blandes med en vis procent gødningsvand fra gødningsblanderen.

Hvis du har et lukket system, der overholder betingelserne kan du anvende afgrødekoderne 549 og 563.

Udfyld tabellen ”lukkede systemer” i Gødningskvoteskemaet.

Bemærk, at eventuelle rester af næringsstoffer tilført et lukket system ikke må udbringes på friland, hvis gødningen er trukket ud af dit gødningsregnskab.

Væksthuse, som er lukkede systemer (jf. definitionen), skal ikke indtegnes på markkortet og indgår ikke i harmoniarealet.

8.10 Økologiske væksthuse

Hvis du har et væksthuse med dyrkning i bundjorden, skal arealet indtegnes på markkortet, og væksthuset betragtes som en ”mark”. Det betyder også, at i væksthuse, hvor der dyrkes i bundjorden og som ikke lever op til definitionen for et lukket system, skal harmonikravet overholdes. Det vil sige, at der for disse væksthuse kun må udbringes 170 kg N fra husdyrgødning og anden organisk gødning pr. ha.³⁾

8.11 Bedriftens kvælstofkvote: udregning og korrektioner

En marks kvælstofkvote beregnes som udgangspunkt som hovedafgrødens kvælstofnorm (afhængig af jordbundstype) fratrullet forfrugtsværdi og ganget med markens areal minus fradragsarealer. Kvælstofnormerne og forfrugtsværdier finder du i Bilag 1, tabel 1 og 2.

Tildeling af kvælstofkvote for den enkelte mark forudsætter, at markens afgrøde dyrkes med henblik på høst til salg, opfodring, energiafgrøder eller andet erhvervsmæssigt formål, hvor udbytte og anvendelse kan dokumenteres.

Bedriftens samlede kvælstofkvote er summen af markernes kvote korrigeret for kvælstofprognosen, eftervirkning af efterafgrøder samt evt. kvotefradrag for manglende efterafgrøder. Læs mere om efterafgrøder og kvotefradrag i Vejledning om regler for pligtige og husdyrefterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag her: <https://lbst.dk/landbrug/efterafgroeder-og-jordbearbejdning/vejledning-om-regler-for-pligtige-og-husdyrefterafgroeder-og-dyrkningsrelaterede-tiltag/>. Fradrag for efterafgrøder indregnes automatisk i skemaet når du indberetter din gødningsplanlægning.

Anvender du forhøjet udbytte, skal du korrigere din kvote pr. mark i kolonnen N-korrektion. Læs mere om forhøjet udbytte i afsnit 8.14.

Hvis du er økolog eller har miljøtilsagn eller andre aftaler om reduceret gødningsforbrug, kan du ikke anvende de kvælstofnormer, der fremgår af Bilag 1, tabel 1 og 2, og din samlede kvote vil dermed ikke være summen af normerne. I afsnit 8.11.1 kan du læse mere om, hvordan du korrigerer din kvælstofkvote

i disse situationer. Læs yderligere om anvendelse af gødning for økologer i "Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion".

8.11.1 N-korrektion

Du kan manuelt korrigere din kvælstofkvote pr. ha pr. mark i kolonnen "N- korrektion" i Gødningskvote-skemaet. Kolonnen kan bruges både til at angive forhøjet udbytte (se afsnit 8.14) og til at angive fradrag i N-kvote pga. Miljø- eller økologitilsagn (se afsnit 8.12). Du skal også angive andre begrænsninger i kvælstofforbruget i denne kolonne.

8.11.2 Kvælstofprognosen

Kvælstofnormen for de afgrøder, du dyrker, skal korrigeres ud fra den årlige kvælstofprognose. Landbrugsstyrelsen offentliggør prognosen omkring medio marts 2021. Korrektionen skal kun foretages for arealer med korn og forårssåede afgrøder (herunder grøntsager og krydderurter) og kun for afgrøder, der har en højere kvælstofnorm end 0 kg N pr. ha, efter at forfrugtsværdien er trukket fra. Din kvælstofkvote kan derfor ikke blive negativ.

Korrektionen for kvælstofprognosen beregnes automatisk i skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder, så snart prognosen foreligger. Hvis du har indsendt din gødningsplanlægning, inden prognosen foreligger, vil Landbrugsstyrelsen genberegne din kvælstofkvote, således at den korrigerede kvote bliver fortrykt i dit gødningsregnskab. Efter den 10. september 2021 vil alle indsendte skemaer blive genberegnet, og det genberegnete skema vil kunne ses på Tast selv under fanen "Breve og Oversigter".

8.11.3 Indberetning af kvælstofkvoten i gødningsregnskabet

Oplysninger om din kvælstofkvote, som du har indberettet i dit skema for Gødningskvote og Efterafgrøder, forudfyldes i den samlede opgørelse mellem kvælstofkvote og –forbrug i gødningsregnskabet (afsnit 7). I indberetningen af din kvælstofkvote indgår felterne:

- Felt 504: Korrektion for kvælstofprognosen.
- Felt 505: Bedriftens kvælstofkvote beregnet ud fra markplanen efter indregning af kvælstofprognosen.
- Felt 506: Fradrag i kvoten for eftervirkning af efterafgrøder, dyrket i efteråret 2020.
- Felt 507: Fradrag i kvoten som alternativ til frivillige målrettede efterafgrøder i 2021.
- Felt 509: Fradrag i kvoten pga. manglende frivillige målrettede efterafgrøder i 2020.
- Felt 510: Fradrag i kvoten som alternativ til pligtige/husdyrefterafgrøder i 2020.
- Felt 511: Fradrag i kvoten pga. sen etablering af efterafgrøder i 2020.
- Felt 512: Bedriftens korrigerede kvælstofkvote efter indregning af eventuelle fradrag for efterafgrøder.

I felterne, der vedrører fradrag i kvoten på baggrund af din opgørelse over efterafgrøder fra skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder, er den fortrykte værdi låst. Du kan derfor ikke ændre værdien i disse felter.

Dit samlede forbrug af kvælstof i planperioden 2020/2021 beregnes på baggrund af de oplysninger om forbrug af kvælstof, du har indtastet i gødningsregnskabet. Forbruget indberettes i felt 901, som er summen kvælstofforbruget i felterne 610, 193 og 706, indregnet eventuelt overdraget forbrug til eller fra en anden registeret virksomhed.

I felt 902 beregnes din kvælstofkvote minus forbrug. Har du brugt en mængde kvælstof, som er større end din kvælstofkvote, er værdien i feltet negativ.

8.12 Miljø-, økologitilsagn eller andre aftaler om nedsat N-tilførsel

Hvis du har lavet en aftale med en offentlig myndighed eller har indgået et tilsagn om, at bestemte arealer skal have mindre kvælstof, er det den aftalte mængde, der er grundlaget for din kvælstofkvote på disse arealer. Der findes flere tilsagnstyper, hvor det ikke er tilladt at tilføre gødning udover den mængde, der afsættes af græssende dyr på arealerne. For andre tilsagn er det tilladt at tilføre en vis mængde kvælstof til arealet. Der er forskellige måder, at din kvælstofkvote skal korrigeres på, afhængig af tilsagnstypen.

For den samme tilsagnstype kan der være forskel på reglerne for den maksimalt tilladte mængde tilførte kvælstof, om arealet må afgræsses og hvor mange dyr arealet maksimalt må afgræsses med. Dette afhænger af, hvornår tilsagnet er givet. Du kan se reglerne om dette i dit tilsagn.

Miljøordningerne omfatter:

- Pleje af græs- og naturarealer (tilsagnstype 66 og 67)
- Miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger (MVJ) (tilsagnstype 4, 5, 7, 8, 9, 13 og 16)
- Fastholdelse af vådområder (tilsagnstype 50, 55 samt 74-78)

Økologiordningerne omfatter:

- Økologisk Arealtilskud (tilsagnstype 36 og 37, kun hvis du er tilmeldt Register for Gødningsregnskab)

*8.12.1 MVJ-tilsagn med begrænset kvælstofkvote *(tilsagnstype 4 og 5)*

Omfatter miljøordningerne:

- Miljøvenlig drift af græs tilsagnstype 4 og 5, med krav om nedsat tilførsel af gødning.

Tilsagnstype 4 og tilsagnstype 5 er begge opdelt i to typer kvælstofreduktion alt efter, om der ikke må tildeles kvælstof (0 kg N), eller om der må tildeles en reduceret mængde kvælstof (f.eks. max 80 kg Total N). Bemærk, at for tilsagnstype 4 lyder tilsagnet på maksimalt 80 kg total N, hvilket betyder, at der ikke kan indregnes et udnyttelseskrav (også selvom der udbringes organisk gødning).

8.12.2 Miljøtilsagn uden kvælstofkvote

Omfatter miljøordningerne:

- Pleje af græs- og naturarealer (tilsagnstype 56, 57, 66 og 67)
- Miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger (MVJ) tilsagnstype 4 (med krav om 0 kg N), 5 (med krav om 0 kg N), 7, 8, 9, 13 og 16
- Fastholdelse af vådområder (tilsagnstype 50, 55 og 74-78)
- Opretholdelse af ændret afvanding (tilsagnstype 54 og 64)

For disse tilsagn, hvor der ikke må tilføres gødning, vælger du en afgrødekode med en kvælstofnorm på 0 kg N pr. ha. Se Oversigt 14. Se i vejledning for dit tilsagn, hvilken afgrødekode du skal brug hvornår. For disse miljøtilsagn skal du derfor ikke korrigere kvælstofkvoten. Dette gælder også tilsagn med forbud mod tilførsel af gødning ud over den gødning, som græssende dyr efterlader på marken.

I gødningsregnskabet kan den mængde kvælstof, som dyrene afsætter på tilsagnsarealet, trækkes fra. Du kan læse nærmere om reglerne for afsætning af husdyrgødning på arealer med aftale eller tilsagn om 0 kg N/ha i afsnit 2.1.7.

Oversigt 14: Afgrødekoder med en kvælstofnorm på 0 kg N/ha	
Kode	Navn
247	Miljøgræs MVJ-tilsagn (0 N), omdrift
248	Permanent græs ved vandboring
249	Udnyttet græs ved vandboring
254	Miljøgræs MVJ-tilsagn (0 N), permanent
308	MFO-slåningsbrak
309	Udyrket areal ved vandboring
310	Slåningsbrak
311	Skovrejsning på tidl. landbrugsjord 1
312	20-årig udtagning
313	20-årig udtagning af agerjord med frivillig skovrejsning
314	20-årig udtagning med tilsagn om skovrejsning fra NST
317	Vådområder med udtagning
318	MVJ ej udtagning, ej landbrugsareal
319	MFO-brak, Udtagning, ej landbrugsareal
323	MFO-udyret areal ved vandboring
329	MFO-bræmme, miljøtilsagn
338	Brak, forårsslåning
339	MFO-brak, forårsslåning

8.13 Økologiske producenter

Hvis du har et tilsagn om Økologisk Arealtilskud – basistilskud i Fællesskema 2020, og din bedrift er tilmeldt Register for Gødningsregnskab (i løbet af planperioden 2019/2020), må du anvende maksimalt 107 kg udnyttet N/ha i gennemsnit for alle harmoniarealer på din bedrift herunder også eventuelle ikke-økologiske arealer⁴⁾.

Hvis du har et tilsagn om Økologisk Arealtilskud – Tillæg for reduceret kvælstoftilførsel, må du anvende maksimalt 65 kg udnyttet N/ha i gennemsnit for alle harmoniarealer på din bedrift herunder også eventuelle ikke-økologiske arealer. Du kan kun få tillæg for reduceret kvælstoftilførsel, hvis din bedrift er tilmeldt Register for Gødningsregnskab. Læs mere i [Vejledning om Økologisk Arealtilskud 2020](#).

Du skal dokumentere, at du opfylder det nedsatte krav om kvælstoftilførsel. I Fællesskemaet på siden ”Udbetaling af Økologisk Arealtilskud” markerer du i rubrik B eller C, at du opfylder kravet om maksimalt 65 kg eller 107 kg udnyttet kvælstof i gennemsnit pr. ha harmoniareal. Når du herefter udarbejder din gødningskvoteberegning, vil det fremgå i Rubrik E ”Tilførsel af kvælstof (N)” på siden Markplan, hvor stor den maksimale kvælstofkvote er for hele din bedrift.

Du skal være opmærksom på, at bedriftens samlede kvælstofkvote kan blive reduceret yderligere til under 65 eller 107 kg udnyttet N/ha harmoniareal. Det kan f.eks. være, hvis du ikke har udlagt tilstrækkelige

arealer med efterafgrøder, eller hvis den beregnede kvote i forhold til afgrødens kvælstofnorm er mindre end de 65 eller 107 kg udnyttet N/ha harmoniareal.

Det vil altid være den mindste kvælstofkvote i gødningskvoteberegningen, der bliver overført til gødningsregnskabet. Du skal altid opfylde kravene både i forhold til ordningen Økologisk Arealtilskud og i forhold til reglerne i gødskningsbekendtgørelsen.

For økologiske marker og marker, der er under omlægning, er det de økologiske regler, der gælder. Du må højst tilføre 170 kg totalkvælstof i gennemsnit pr. ha, også selvom den beregnede kvote er større. Hvis kvælstofkvoten derimod er mindre end 170 kg totalkvælstof pr. ha harmoniareal, – fx hvis du har tilsagn om Økologisk Arealtilskud, må du kun bruge kvælstof svarende til denne mindre kvælstofkvote. De 170 kg N/ha er total N, og kvælstofkvoten er gjort op i udnyttet kvælstof, altså total kvælstof gange udnyttelseskrav.

Hvis du ikke udnytter din kvælstofkvote på disse marker, må du ikke bruge dette kvælstof på eventuelle ikke-økologiske marker. Du skal beregne bedriftens samlede kvælstofkvote uden at tage hensyn til, at du er økolog. Læs yderligere om reglerne for gødning i ”Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion”.

8.14 Forventet højere udbytte

Du kan få en højere kvælstofnorm til en afgrøde, hvis du kan dokumentere, at du tidligere har høstet et forhøjet udbytte af afgrøden. Dvs., at dit høstudbytte de sidste 5 år i gennemsnit ligger højere end standardnormen i Bilag 1, tabel 1. Det forhøjede udbytte beregner du som et gennemsnit af de sidste 5 planperioders høstudbytte af afgrøden. Du skal have dyrket afgrøden i minimum 3 år.

Dokumentationen skal opbevares på virksomheden i 8 år og forevises på forlangende i forbindelse med kontrol.

8.14.1 Salg af afgrøden

Dokumentation

Du skal beregne et forventet højere udbytte som et gennemsnit af de høstudbytter, der er opnået for den pågældende afgrøde inden for de 5 umiddelbart forudgående planperioder. Hvis du kan dokumentere, at du har dyrket afgrøden i alle 5 planperioder, kan du udelade det højeste og det laveste høstudbytte ved beregningen. Hvis der foreligger dokumentation for, at afgrøden har været dyrket i alle 5 planperioder, kan det højeste og det laveste høstudbytte udelades ved beregningen af det forventede højere udbytte. Hvis høstudbyttet for planperioden 2019/2020 ikke er solgt, skal højeste udbytte for de øvrige 4 år også holdes ude af beregningen af det forventede højere udbytte. I din beregning kan du medtage salg til andre registrerede virksomheder.

Det forventede forhøjede udbytte for planperioden 2020/2021 skal du have fastlagt senest ved senest ved fristen for indsendelse af Fællesskema for planperioden 2020/2021 i april 2021. Det betyder, at du kan komme til at mangle dokumentation for udbyttet i planperioden 2019/2020, hvis du først afsætter det på et senere tidspunkt. I sådanne tilfælde skal du udelade udbyttet af beregningen sammen med det højeste udbytte i de fire foregående planperioder. Dokumentationen for udbyttet skal være:

- Faktura på salg af hele afgrøden.
- Gødningsplaner med afgrødens areal.

Hvis du bruger reglerne om forventet højere udbytte for en afgrøde, skal du udfylde Skema A2. I gødningsplanlægningen afkrydses i feltet ”Jeg anvender forhøjet udbytte” og korrektionen pr. ha angives i kolonnen ”N-korrektion”. I gødningsregnskabet udfyldes felt 401 ”Har forhøjet kvælstofnorm pga. forventede højere udbytter, salg til grovvareselskab” og/eller felt 402 ”Har forhøjet kvælstofnorm pga. forventede højere udbytter, salg til andre bedrifter eller anvendes på egen virksomhed”.

Din korrigerede kvælstofnorm ved forventet højere udbytte

For at beregne din korrigerede kvælstofnorm, skal du finde korrektionsfaktoren for din afgrøde. Den står i Bilag 1, tabel 1, kolonne 17. Korrektionsfaktoren viser, hvor meget mere kvælstof pr. ha, du må tilføre afgrøden, afhængigt af hvor mange hkg dit udbytte ligger over standardudbyttet pr. ha. Den korrigerede norm skal du overføre til din gødningsplanlægning. Se eksempel på korrektion ved forventet højere udbytte i Eksempel 20.

Eksempel 20: Korrektion ved forventet højere udbytte - vårhavre på mark med JB-nr. 5					
År	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Udbytte hkg/ha	67	56	69	65	65
Jordbruger vælger at udelade det højeste og det laveste udbytte af beregningen. Dvs., at kun tre planperioder medregnes. Normer og korrektionsfaktorer findes i Bilag 1, tabel 1. I eksemplet er afgrødekode 3 (Vårhavre) og JB-nr. 5 benyttet.					
Gennemsnit = $(67 + 65 + 65) \text{ hkg/ha} / 3 = 65,7 \text{ hkg/ha}$					
Udbyttенorm = 58 hkg/ha (forskel mellem udbyttенorm og gennemsnit: $65,7 - 58 = 7,7 \text{ hkg/ha}$)					
Korrektionsfaktor = 1,5 kg N pr. hkg (se kolonne 17 i Bilag 1, tabel 1)					
Ekstra kvælstof = $7,7 \text{ hkg/ha} * 1,5 \text{ kg N pr. hkg} = 11,50 \text{ kg N/ha}$					
Kvælstofnorm for havre = 109 kg N/ha					
Forhøjet norm = $109 + 11,50 = 120,50 \text{ kg N/ha}$					

8.14.2 Anvendelse af kornafgrøder på egen bedrift

Dokumentation

Du skal kunne dokumentere, at du i de 5 umiddelbart forudgående planperioder har høstet højere udbytter af afgrøden på virksomheden end standardudbytterne for den pågældende afgrøde. For planperioden 2020/2021 skal du dog alene kunne dokumentere, at der i gennemsnit er høstet højere udbytter af kornafgrøden på virksomheden i planperioderne 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019 og 2019/2020, og at du har anvendt kornafgrøden til opfodring på egen bedrift.

Høstudbyttet skal opgøres på grundlag af din virksomhedens foderforbrug og kornbalance for hver planperiode. Opgørelsen for den enkelte planperiode af foderforbrug og kornbalance skal mindst omfatte

en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 1. august ved planperiodens begyndelse til 15. februar i den umiddelbart efterfølgende planperiode. Foderforbrug kan opgøres på baggrund af enten standardværdier, virksomhedens effektivitetskontrol eller virksomhedens korrektion for afvigelser i ydelses- og produktionsniveau samt fodermængde og –sammensætning. Anvendes virksomhedens korrektion for afvigelser i ydelses- og produktionsniveau samt fodermængde og -sammensætning, skal denne være sammenfaldende med korrektion for produktionen af kvælstof i husdyrgødning.

Det forventede forhøjede udbytte for planperioden 2020/2021 skal du have fastlagt senest ved fristen for indsendelse af Fællesskema for planperioden 2020/2021 i april 2021. Dokumentation skal for hver planperiode bestå af 12 måneders opgørelser af hele din virksomheds foderforbrug og kornbalance, og dokumentationen skal omfatte:

- Effektivitetskontroller, standardværdier eller virksomhedens korrektion for afvigelser i ydelses- og produktionsniveau samt fodermængde og sammensætning.
- En kornbalance, der indeholder oplysninger om primo- og ultimolager korrigeret for køb, salg og opfodring.
- Gødningsplaner med kornafgrødens areal.

Hvis du også sælger korn, skal du for den del, som du sælger, kunne dokumentere salget som beskrevet i ovenstående afsnit 8.14.1.

Hvis du bruger reglerne om forventet højere udbytte for en afgrøde, skal du udfylde Skema A2. I gødningsplanlægningen afkrydses i feltet ”Jeg anvender forhøjet udbytte” og korrektionen pr. ha angives i kolonnen ”N-korrektion”. I gødningsregnskabet udfyldes felt 402 ”Har forhøjet kvælstofnorm pga. forventede højere udbytter, salg til andre bedrifter eller anvendes på egen virksomhed” og/eller felt 401 ”Har forhøjet kvælstofnorm pga. forventede højere udbytter, salg til grovvareselskab”.

Din korrigerede kvælstofnorm ved forventet højere udbytte

For at beregne din korrigerede kvælstofnorm skal du finde korrektionsfaktoren for din afgrøde. Den står i Bilag 1, tabel 1, kolonne 18. Korrektionsfaktoren viser, hvor meget mere kvælstof pr. ha, du må tilføre afgrøden, afhængigt af hvor mange hkg dit udbytte ligger over standardudbyttet pr. ha. Den korrigerede norm skal du overføre til din gødningsplanlægning (kolonnen ”N-korrektion”). Se Eksempel 21 for korrektion ved forventet højere udbytte – opfodring af korn på egen bedrift.

Eksempel 21: Korrektion ved forventet højere udbytte – opfodring af korn på egen bedrift

Vinterbyg og vinterhvede på marker med JB-nr. 5

År	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Udbytte kg/ha					
Vinterbyg	-	80	82	80	82
Vinterhvede	-	93	99	90	95

Foderforbrug og kornbalance, opgjort for kalenderårene 2017 (høst 2017) - 2019 (høst 2019) fremgår af eksemplerne i vejledning 2018/2019 og 2019/2020, hvortil der henvises.

Foderforbrug, opgjort for kalenderåret 2020

Slagtesvineproduktion, effektivitetskontrol udarbejdet for kalenderåret 2020:

- produceret 6.200 slagtesvin, 32-116 kg,
- foderforbruget er på 2,70 FEsv/kg tilv.
- der er indkøbt 17.000 kg færdigfoder med 1,07 FEsv/kg,
- der er hjemmeblandet 1.387.900 FEsv med 1,06 FEsv/kg med en kornandel på 80 pct.,
- kornandelen består af 50 pct. vinterbyg og 50 pct. vinterhvede og
- der er opfodret 523.800 kg vinterbyg og 523.800 kg vinterhvede.

Kornbalance, opgjort for kalenderåret 2020 (høst 2020)

Beregnet udbytter i vinterbyg og vinterhvede i planperioden 2019/2020:

- beholdningerne primo (01-01-2020) er på 332.800 kg vinterbyg og 1.037.800 kg vinterhvede,
- der er opfodret 523.800 kg vinterbyg og 523.800 kg vinterhvede,
- der er solgt 0 kg vinterbyg og 650.000 kg vinterhvede,
- beholdningerne ultimo (31-12-2020) er på 372.800 kg vinterbyg og 1.170.300 kg vinterhvede,
- det beregnede udbytte i vinterbyg er 563.800 kg $(- 332.800 + 523.800 + 0 + 372.800 \text{ kg})$, og
- det beregnede udbytte i vinterhvede er 1.306.300 kg $(- 1.037.800 + 523.800 + 650.000 + 1.170.300 \text{ kg})$.

Forventet højere udbytte og udbyttekorrektur i 2020/2021 (høst 2021)

Normer og korrektionsfaktorer findes i Bilag 1, tabel 1.

Vinterbyg, 62,5 ha, afgrødekode 10 og JB-nr. 5:

- gennemsnitsudbyttet = $(80 + 82 + 80 + 82) \text{ hkg/ha} / 4 = 81,0 \text{ hkg/ha}$
- udbyttенorm = 79 hkg/ha (Forskel mellem gennemsnit og udbyttенorm = $81,0 - 79 = 2,0 \text{ hkg/ha}$)
- korrektionsfaktor = 1,2 kg N/hkg (Se kolonne 18 i Tabel 1)

- ekstra kvælstof = $2,0 \text{ hkg/ha} \times 1,2 \text{ kg N/hkg} = 2,4 \text{ kg N/ha}$

- kvælstofnorm for vinterbyg = 184 kg N/ha

- forhøjet N-norm = $184 + 2,4 \text{ kg N/ha} = 186,4 \text{ kg N/ha}$

Vinterhvede, 125,0 ha, afgrødekode 11 og JB-nr. 5:

- gennemsnitsudbyttet = $(93 + 99 + 90 + 95) \text{ hkg/ha} / 4 = 94,3 \text{ hkg/ha}$

- udbyttенorm = $92,5 \text{ hkg/ha}$ (50 pct. af forfrugten er korn. Forskel mellem gennemsnit og udbyttенorm = $94,3 - 92,5 = 1,8 \text{ hkg/ha}$)

- korrektionsfaktor = $1,5 \text{ kg N/hkg}$ (Se kolonne 18 i Tabel 1)

- ekstra kvælstof = $1,8 \text{ hkg/ha} \times 1,5 \text{ kg N/hkg} = 2,6 \text{ kg N/ha}$

- kvælstofnorm for vinterhvede = 208 kg N/ha

- forhøjet N-norm = $208 + 2,6 \text{ kg N/ha} = 210,6 \text{ kg N/ha}$

8.14.3 Forpagtning/køb og nystartet

Som forpagter eller nystartet kan du korrigere for forhøjet udbytte for én eller flere afgrøder, hvis den tidligere ejer har dyrket afgrøden, og du har dokumentation herfor. Har du dokumentation for et højere udbytte i f.eks. vinterhvede fra tidligere år og forpagter et areal, hvor du sår vinterhvede, gælder reglerne om forhøjet udbytte også for dine forpagtede arealer.

Kapitel 9 : Brødhvedeordningen

9.1 Betingelser

Før du kan benytte normen til brødhvede, skal du:

- I mindst én af de to foregående planperioder (høst 2019 og 2020) på virksomheden have dyrket en hvedesort, hvortil der i den pågældende planperiode kunne anvendes kvælstofnorm for brødhvede. Du skal kunne dokumentere, at du har overholdt kvalitetskravene til brødhvede (se Oversigt 15). Hveden skal være leveret til en grovvare- eller møllervirksomhed med henblik på brødfremstilling, og
- Du skal have en kontrakt med en grovvare- eller møllervirksomhed om levering af hvede til brødfremstilling for planperioden 2020/2021 (høst 2021).

I kontrakten skal der være oplysninger om:

- Dit navn, adresse og CVR-nr.
- Navn, adresse og CVR-nr. på den grovvare- eller møllervirksomhed, der aftager brødhveden.
- Størrelsen af kontraktarealet (ha), hvedesort og den mængde hvede kontrakten omfatter.
- Kontrakt nr. på kontrakt med grovvare- eller møllervirksomhed.
- Den planperiode kontrakten omfatter og daterede underskrifter fra kontraktparterne.

Oversigt 15: Kvalitetskrav til brødhvede

Krav til brødhvedens kvalitet er mindst (alle tre krav skal være opfyldt):

Faldtal 275

Hektoliter 77,0 kg

Proteinindhold 11,5 pct.

9.2 Dokumentation

Du skal have dokumentation for, at du i høsten 2019 eller 2020 har dyrket en brødhvedesort, hvor du overholdt kvalitetskravene til brødhvede. Hveden skal du have leveret til en grovvare- eller en møllervirksomhed til brug for fremstilling af brød. Udover hvedesorten skal du kunne dokumentere den leverede mængde, indholdet af protein, faldtallet og hektolitervægten. Dokumentationen for oplysningerne skal være en faktura, en kvittering eller lignende. Du skal opbevare dokumentationen og kontrakten på din virksomhed i 5 år fra planperiodens udløb, og dokumentationen og kontrakten skal kunne forevises på forlangende i forbindelse med kontrol.

9.3 Godkendte hvedesorter

Nedenfor i Oversigt 16 kan du finde de vinterhvedesorter, som er godkendt til brødhvedefremstilling for planperioden 2020/2021.

Oversigt 16: Godkendte hvedesorter

Vårhvede: Sorter som er optaget på EU's sortsliste i planperioden¹

Vinterhvede: Creator, Heroldo, Informer, Kashmir, KWS Extase, KWS Leif, KWS Lili, KWS Montana, KWS Zyatt, Pistoria, Skagen og Ure, Hymalaya, Bright.

¹ Link til EU's sortsliste: http://ec.europa.eu/food/plant/plant_propagation_material/plant_variety_catalogues_databases/search/public/index.cfm

9.4 Hvis du ikke udnytter brødhvedenormen eller overdrager arealer med en brødhvedenorm

Hvis du ikke udnytter eller kun delvist udnytter de anmeldte arealer med brødhvedenorm, skal bedriftens kvælstofkvote reduceres tilsvarende, og du skal ajourføre din gødningsplan. I tilfælde af overdragelse af anmeldte brødhvedearealer, skal du give den nødvendige dokumentation videre til modtageren, og modtageren skal være indforstået med at overtage kontrakten.

9.5 Nyetablerede jordbrugere

Hvis du, som ny ejer eller bruger, har overtaget arealer, hvor der tidligere har været dyrket brødhvede, kan du bruge dokumentationen for brødhvede fra den tidligere bruger af jorden.

Kapitel 10 : Leverandører af gødning

10.1 Hvem skal indberette?

Alle virksomheder, der sælger eller afsætter kvælstof- eller fosforholdig gødning til andre virksomheder, skal tilmelde sig som leverandør i Leverandørregister for gødningsleverancer. Restprodukter og affald med et indhold af kvælstof og fosfor betegnes også som gødning og skal derfor anmeldes i Leverandørregister for Gødningsleverancer. Undtaget er dog virksomheder, der er tilmeldt Register for Gødningsregnskab og som udelukkende afsætter husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og afgasset biomasse.

Følgende virksomheder skal indberette deres salg eller afsætning af gødning til andre virksomheder i Leverandørregister for gødningsleverancer:

- Gødningsforhandlere, der indfører og sælger gødning.
- Melleghandlere som f.eks. maskinstationer, der videresælger eller overdrager gødning.
- Jordbrugere, der køber kunstgødning og anden organisk gødning, og videresælger/afsætter til andre jordbrugere.

Herudover skal følgende virksomheder og offentlige myndigheder indberette i Leverandørregister for gødningsleverancer, hvem der er afsat gødning til:

- Offentlige myndigheder, der afsætter anden organisk gødning.
- Fælles biogasanlæg, som modtager husdyrgødning eller anden organisk gødning, og som afsætter afgasset biomasse.
- Forbrændings- og brændingsanlæg, der modtager husdyrgødning eller forarbejdet husdyrgødning, og som afsætter husdyrgødning eller bioaske.
- Forarbejdningsanlæg, der ikke tilmeldt Register for Gødningsregnskab, som modtager husdyrgødning, og som afsætter forarbejdet husdyrgødning.
- Andre virksomheder, der afsætter forarbejdet husdyrgødning eller anden organisk gødning, og som ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab.

Fælles biogasanlæg, forarbejdnings-, forbrændings- og brændingsanlæg skal indberette både modtaget og afsat gødning.

10.2 Tilmelding til og afmelding fra Leverandørregister for gødningsleverancer

Leverandører skal ansøge om tilmelding til Leverandørregister for gødningsleverancer via Tast selv.

Du skal udfylde og indsende et ansøgningsskema tilknyttet et gyldigt CVR-nr. Benyt skemaet "Leverandørregister for gødningsleverancer".

Du afmelder dig fra Leverandørregister for gødningsleverancer ved selv at registrere det i systemet.

10.3 Anmeldelse af gødningsprodukter

Følgende produkttyper, der agtes solgt eller afsat på det danske marked, skal anmeldes og registreres i Landbrugsstyrelsens Gødningsdatabase:

- Gødninger, både kunstgødninger og organiske forædlede gødninger
- Jordforbedringsmidler, herunder kompost, kalkningsmidler og tørveprodukter (sphagnum)
- Kalkningsmidler
- Voksemedier
- Podekulturer

Som udgangspunkt er det gødningsprodukter, der har undergået forædling, der skal anmeldes til salg hos Landbrugsstyrelsen. Det betyder, at gødning såsom afgasset biomasse eller spildevandsslam ikke skal anmeldes.

Hvis en virksomhed anmelder et produkt for første gang, så vil virksomheden blive registreret i Gødningsdatabase med tilhørende CVR-nr. Hvert enkelt produkt vil blive tildelt et produktnavn og en unik, firecifret produktkode, der afhænger af produktkategorien.

Bemærk, at alle gødningsprodukter med et indhold af kvælstof eller fosfor som udgangspunkt skal indgå i gødningsregnskabet.

Hvem skal anmelde et produkt, og hvad skal indgå i anmeldelsen:

Anmeldelsen skal indgives af den, der med henblik på salg eller afsætning på det danske marked enten mærker produktet, eller indfører produktet i mærket stand. Det skal tydeligt fremgå, hvem der er den produktansvarlige. Ved salg eller afsætning i Danmark skal mærkningen være skrevet på dansk, og den skal være anført klart synligt og være let læselig og må ikke kunne slettes. Ved salg eller afsætning skal gødning og jordforbedringsmidler m.v., være mærket i overensstemmelse med kravene for den pågældende produkttype (se bilag 1-6 i bekendtgørelse for gødning og jordforbedringsmidler m.v.). Hvis produktet er emballeret, så skal mærkningen fremgå af emballagen og/eller etiketten. For uemballerede produkter skal mærkningen fremgå af ledsagedokumenterne.

Vær opmærksom på, at bestemmelserne om salg også gælder for besiddelse med henblik på salg, udbud til salg, avertering, skiltning, fordeling levering og anden form for overdragelse med eller uden vederlag.

For EF-gødninger gælder kravene i EU-forordning 2003/2003 (Gødningsforordningen). Den nye EU-gødningsforordning blev vedtaget den 5. juni 2019, men finder først anvendelse fra juni 2022. I den nye EU-gødningsforordning kaldes EF-gødninger nu for CE-gødninger.

Landbrugsstyrelsen opkræver et anmeldelsesgebyr på 1.147 kr. pr. produkt. Derudover koster det 1.147 kr. for hvert efterfølgende år, virksomheden har produktet anmeldt, samt en årlig afgift afhængig af hvilken produkttype og mængde, der er solgt. Landbrugsstyrelsen opkræver gebyrerne for at dække omkostningerne til tilsyn, kontrol og administration med gødning og jordforbedringsmidler m.v. I tabellen nedenfor kan du se alle gebyrsatserne.

Oversigt over gebyrsatser

Anmeldelsesgebyr pr. produkt	1.147,00 kr.
Årligt gebyr pr. produkt	1.147,00 kr.
Mængdegebyr:	
Gødninger, dog ikke ammoniumnitratgødning med højt kvælstofindhold (mere end 28 masseprocent kvælstof), pr. ton.	1,10 kr.
Ammoniumnitratgødning med højt kvælstofindhold (mere end 28 masseprocent kvælstof), pr. ton	1,50 kr.
Komposteringspræparater, pr. ton	1,10 kr.
Kalkningsmidler, uden plantenæringsstoffer, pr. ton	0,25 kr.
Kalkningsmidler, med plantenæringsstoffer, pr. ton	0,52 kr.
Jordforbedringsmidler, solgt efter vægt, pr. ton	0,68 kr.
Jordforbedringsmidler, inkl. kompost solgt efter volumen, uden plantenæringsstoffer, pr. m ³	1,10 kr.
Jordforbedringsmidler, inkl. kompost solgt efter volumen, med plantenæringsstoffer, pr. m ³	1,33 kr.
Voksemedier, pr. m ³	1,33 kr.
Podekulturer, pr. salgsenhed	0,30 kr.

Hvordan anmelder du?

Du kan sende en anmeldelse via mail til jordbrugskontrol@lbst.dk.

Ved anmeldelse af produktet skal du give Landbrugsstyrelsen besked om følgende:

- Et eksempel på den mærkning du ønsker at anvende, som skal være på dansk og letlæselig.
- Oplysninger om den produktansvarlige, herunder navn, adresse og CVR-nr.
- Det ønskede handelsnavn på produktet.
- Hvis du ønsker at anmelde en gødning skal følgende oplysninger om indholdet af produktet indgå:
 - Er der tale om en EF-gødning (jf. Gødningsforordningen)?
 - Et analysebevis, hvor indholdet af plantenæringsstoffer, der ønskes deklareret, er angivet i masseprocent. Hvis du ønsker at deklare andre indholdsstoffer, skal disse fremgå af analysebeviset.
 - En oversigt over de ingredienser, der er tilsat gødningen i en mængde over 1 pct. af gødningens vægt

- Hvis gødningen er en organisk eller organisk-mineralsk gødning, skal yderligere oplysninger fremgå: Art og oprindelse m.m. (se bilag 1-2 i bekendtgørelse for gødning og jordforbedringsmidler m.v.).
- Hvis du ønsker at anmelde komposteringspræparater, jordforbedringsmidler, voksemedier eller pødekulturer, kræves en række produktspecifikke oplysninger (se bilag 3-6 i bekendtgørelse for gødning og jordforbedringsmidler m.v.).

Registreringspligt for virksomheder:

Hvis du vil importere til eget forbrug, og ikke ønsker at videresælge produkter, så skal din virksomhed ikke registreres i Landbrugsstyrelsens Gødningsdatabase. Der er dog vigtige undtagelser, som du skal være opmærksom på, herunder ved import og/eller salg af visse former for ammoniumnitratholdige gødninger. Hvis du er i tvivl så kontakt Jordbrugskontrol (se punktet **Kontakt vedr. gødninger og jordforbedringsmidler m.v.**).

Sporbarhed

Enhver registreringspligtig virksomhed skal føre register over de enkelte produkters oprindelse for at sikre sporbarheden af gødning og jordforbedringsmidler m.v. Registret skal være til rådighed for inspektion fra Landbrugsstyrelsen, så længe gødningen eller jordforbedringsmidlet m.v. importeres, produceres, distribueres, emballeres eller forhandles og i en yderligere periode på 2 år derefter.

For gødninger med over 16 procent kvælstof, der stammer fra ammoniumnitrat, skal det endvidere fremgå af registret, hvem produktet er solgt til med angivelse af CVR-nr. Herudover skal gødningens deklaration samt den solgte mængde fremgå.

Ammoniumnitratholdige gødninger:

Hvis du ønsker at forhandle gødninger, rene eller sammensatte, der indeholder mere end 16 masseprocent kvælstof hidrørende fra ammoniumnitrat, skal du overholde reglerne i bekendtgørelse om begrænsning af salg af gødning der indeholder ammoniumnitrat. Reglerne begrænser salg til nogle former for virksomheder. Hvis du ønsker at importere eller sælge gødning af denne type, skal din virksomhed være registreret hos Landbrugsstyrelsen (se punkt **10.2.2. Gødning med over 16 pct. kvælstof fra ammoniumnitrat**).

Hvis indholdet af kvælstof i et importeret produkt, der udgøres af ammoniumnitrat, rent eller sammensat, overstiger 28 pct. (højt kvælstofindhold) skal du være opmærksom på, at den, der importerer, producerer, emballerer eller forhandler ammoniumnitratholdig gødning med højt kvælstofindhold, skal for hver enkelt type gødning, der agtes solgt, sikre, at gødningen har været underkastet detonationstest (se § 14 og bilag 7 i bekendtgørelse for gødning og jordforbedringsmidler m.v.).

Landbrugsstyrelsen skal have besked om leverancen senest 5 dage før den finder sted (se punktet **Kontakt vedr. gødninger og jordforbedringsmidler m.v.**). Anmeldelsen skal indeholde oplysninger om partiets transporttilstand, og om hvor og hvornår partiet ankommer til Danmark. Anmeldelsen skal også indeholde en detonationstest, der er udført for det pågældende parti gødning. Både import og salg skal anmeldes til Landbrugsstyrelsen senest 5 dage inden gødningen sælges, eller 5 dage inden gødningen ankommer til Danmark.

Registrering af blandingsprodukter:

Blandingsprodukter skal ikke anmeldes, hvis følgende fire krav er opfyldt:

- 1) Blandingsproduktet er kun fremstillet på bestilling af den endelige slutbruger.
- 2) Blandingsproduktet skal betegnes ”Blanding af [produkter]”.
- 3) Ved salg af et blandingsprodukt skal det tydeligt fremgå af følgeseddel og faktura, hvad andelen er af de enkelte delprodukter (enten angivet ved mængder eller procent). Produktkoden for hvert enkelt delprodukt skal fremgå, og de enkelte delprodukter skal være anmeldt.
- 4) Et blandingsprodukt må kun sælges til den pågældende slutbruger, der har bestilt produktet.

Kontakt vedr. gødninger og jordforbedringsmidler m.v.:

Hvis du har spørgsmål vedr. gødninger og jordforbedringsmidler m.v., ønsker at anmelde et produkt, vil anmelde import eller salg af gødninger, hvor indholdet af ammoniumnitrat overstiger 28 pct., eller gøre os opmærksom på salg af ikke-anmeldte produkter kan du kontakte Jordbrugskontrol enten via telefon eller e-mail:

Tlf. : 33 95 80 00

E-mail: jordbrugskontrol@lbst.dk

Du kan læse mere om gødning og jordforbedringsmidler på Landbrugsstyrelsens hjemmeside www.lbst.dk.

10.3.1 Gødning med over 16 pct. kvælstof fra ammoniumnitrat

Hvis du vil sælge gødning, som indeholder mere end 16 pct. kvælstof fra ammoniumnitrat, skal du være opmærksom på, at køber skal være registreret hos Landbrugsstyrelsen – enten i Register for Gødningsregnskab eller i Register for køb af ammoniumnitratgødning.

Hvis du vil bruge gødning, som indeholder mere end 16 pct. kvælstof fra ammoniumnitrat i forbindelse med dit erhverv, skal du være registreret hos Landbrugsstyrelsen – enten i Register for Gødningsregnskab eller i Register for køb af ammoniumnitratgødning.

Hvis du har brug for gødning med mere end 16 pct. kvælstof fra ammoniumnitrat til erhvervsmæssig vedligeholdelse af f.eks. golfbaner, parker, idrætsanlæg eller andre ikke landbrugsjorder, skal du registreres i Register for køb af ammoniumnitratgødning, inden du kan købe gødningen. Du skal søge om tilladelse hos Landbrugsstyrelsen til at blive registreret i dette register. Ansøgning om tilmelding til Register for køb af ammoniumnitratgødning skal ske via Tast selv.

Det er ikke tilladt for privatpersoner at bruge gødning, som indeholder mere end 16 pct. kvælstof fra ammoniumnitrat.

Generelt skal man som afsætter være opmærksom på om produktet kan indeholde mere end 16 pct. ammoniumnitrat, når produktet er mærket med 8 pct. eller mere ammoniumkvælstof og/eller 8 pct. nitratkvælstof.

10.3.2 Kvælstofafgift

Der skal som hovedregel betales afgift af kvælstofindholdet i gødninger, som leveres til virksomheder eller privatpersoner, der ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, eller ikke er registreret som *oplagshaver* hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Det er sælgers opgave at opkræve afgiften af gødningen fra køber. Afgiften pålægges kvælstofindholdet (N) i kemiske, mineralske og organiske gødninger. Læs mere her: <https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=1921362&vid=216701>.

Jordbruger med slutbeholdning eller salg til ikke registrerede landbrug/private

Virksomheder registreret i Register for Gødningsregnskab kan levere gødning mv. med indhold af kvælstof til andre registrerede virksomheder uden afgift. Hvis der leveres gødning mv. med indhold af kvælstof til private eller ikke-registrerede virksomheder, skal der betales afgift.

Hvis en virksomhed, som er tilmeldt Register for Gødningsregnskab bliver afmeldt, men beholder en mængde gødning, som er købt uden afgift, skal der betales afgift af denne mængde, da virksomheden ikke længere opfylder betingelserne for at modtage og anvende gødning uden afgift.

Betalingen skal ske ved, at virksomheden senest den 15. i måneden efter udløbet af den måned, hvor virksomheden overdrager kunstgødningen til private eller til virksomheder, der ikke er registreret i Landbrugsstyrelsen Register for Gødningsregnskab, indbetaler det skyldige beløb til Skatteforvaltningen.

Samtidig med angivelse af betaling indsendes følgende oplysninger og dokumentation:

- eget SE-/CVR-nummer
- navn og adresse på den private person
- eller SE-/CVR-nummeret på den virksomhed, der har modtaget kunstgødningen
- angivelse af kg kvælstof.

Hvis køber af gødning med kvælstof er tilmeldt Register for gødningsregnskab eller er registreret hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen som *oplagshaver*, skal der ikke betales kvælstofafgift af den solgte mængde kvælstof.

Læs mere om reglerne for kvælstofafgift [her](#).

Registreringsregler hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen

I nogle tilfælde skal en jordbruger registreret for gødningsregnskab også registreres for kvælstofafgift.

Registrering hos Erhvervs- og Skattestyrelsen:

Oplagshaver:

Virksomheder, der med henblik på salg fremstiller varer med indhold af kvælstof

Varemodtager:

Erhvervsdrivende, der køber gødning med kvælstof i udlandet.

Mellemhandler:

Hvis specifikke betingelser er opfyldt, kan en mellemhandler registreres som oplagshaver.

Læs mere om reglerne for registrering her: <https://www.skat.dk/skat.aspx? oid=1921362&vid=216701>.

Hvis du sælger gødning med kvælstof til virksomheder eller privatpersoner, som ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab eller ikke er registreret som *oplagshaver* hos Erhvervs- og selskabsstyrelsen, så skal du gøre følgende:

Hvis du er oplagshaver:

Du skal opkræve afgiften i forbindelse med salget og afregne til Skattestyrelsen den 15. i den efterfølgende måned via Tast-Selv.

Undtagelse:

Virksomheder kan dog undlade at lade sig registrere som oplagshaver og indbetale afgift, hvis mængden af udleverede afgiftspligtige varer svarer til en afgift, der ikke overstiger en bagatelgrænse på 10.000 kr. årligt. Den årlige bagatelgrænse følger virksomhedens regnskabsår. Bagatelgrænsen er ikke et bundfradrag. Virksomheder, der ikke opfylder betingelserne for at undlade at lade sig registrere som oplagshaver, skal derfor afregne den fulde afgift. Virksomheder, der ikke er registreret for afgift, skal lade sig registrere på det tidspunkt, hvor der er kendskab til, at bagatelgrænsen vil blive overskredet i løbet af regnskabsåret. Virksomheden omfattes herefter af lovens pligt til løbende at angive og afregne afgift fra registreringstidspunktet. Det er Skattestyrelsens opfattelse, at der ikke skal angives og betales afgift af varer, som er udleveret forud for registreringstidspunktet. Virksomheder, der er omfattet af bagatelgrænsen på 10.000 kr., skal løbende føre et regnskab, der dokumenterer, at mængden af afgiftspligtige varer svarer til en afgift, der ikke overstiger bagatelgrænsen på 10.000 kr. årligt. Læs mere her: <https://www.skat.dk/skat.aspx? oid=1921362&vid=216701>.

Hvis du er varemodtager:

Du skal betale kvælstofafgift ved modtagelsen af gødningen fra udlandet og senest den 15. i den efterfølgende måned via Tast-Selv. Når du så sælger gødningen, har du betalt afgiften og kan viderefakturere denne til kunden.

Undtagelse:

Virksomheder, der indfører eller modtager afgiftspligtige varer fra udlandet, kan undlade at lade sig registrere som varemodtager og indbetale afgift, hvis mængden af indførte og modtagne afgiftspligtige varer svarer til en afgift, der ikke overstiger en bagatelgrænse på 10.000 kr. årligt. Virksomheder, der er omfattet af bagatelgrænsen, skal løbende føre et regnskab, der dokumenterer, at mængden af afgiftspligtige varer svarer til en afgift, der ikke overstiger bagatelgrænsen. Betingelserne for at kunne undlade at lade sig registrere som varemodtager svarer til dem, der gælder for en oplagshaver, idet varemodtageren dog skal opgøre afgiften på grundlag af den mængde afgiftspligtige varer, der er indført og modtaget fra udlandet.

Kapitel 11 : Generelle oplysninger

11.1 Lovgivning og bekendtgørelser

Denne vejledning er udarbejdet på grundlag af:

- Lov nr. 338 af 2. april 2019 om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag
- Bekendtgørelse nr. 1166 af 13. juli 2020 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2020/2021 (gødskningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse nr. 66 af 28. januar 2020 om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2020/2021 (plantedækkebekendtgørelsen)
- Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019
- Bekendtgørelse nr. 904 af 16. juni 2020 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning (husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Lov om afgift af kvælstof indeholdt i gødninger m.m., jf. lovbekendtgørelse nr. 1098 af 29. juni 2020
- Bekendtgørelse nr. 1650 af 20. december 2019 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v.
- Bekendtgørelse nr. 401 af 6. april 2020 om markblok, elektronisk fællesskema og elektroniske tilsagnsskemaer
- Bekendtgørelse nr. 80 af 28. januar 2015 om økologisk arealtilskud med senere ændringer
- Bekendtgørelse nr. 1108 af 11. november 2019 om krydsoverensstemmelse
- Lov om gødning og jordforbedringsmidler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 16 af 4. januar 2017
- Bekendtgørelse nr. 862 af 27. august 2008 om gødning og jordforbedringsmidler m.v.
- Bekendtgørelse nr. 863 af 27. august 2008 om begrænsning af salg af gødning der indeholder ammoniumnitrat
- Bekendtgørelse nr. 657 af 31. maj 2018 om betaling for kontrol med gødning og jordforbedringsmidler m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1273 af 27. november 2017 om Landbrugsstyrelsens opgaver og beføjelser
- Bekendtgørelse nr. 1001 af 27. juni 2018 om anvendelse af affald til jordbrugsformål

11.1.1 Miljømæssig forudsætning for støtte efter ordningen grundbetaling samt tilskud efter arealbaserede ordninger under landdistriktsprogrammet

For at få udbetalt støtte under ordningen grundbetaling, samt tilskud efter de arealbaserede ordninger under landdistriktsprogrammet, uden nedsættelse, skal du overholde en række krav vedrørende miljø, fødevarer sikkerhed, dyrevelfærd og god landbrugs- og miljømæssig stand, herunder reglerne om jordbrugets anvendelse af gødning. Det betyder, at nogle af de regler og krav, der er omtalt i denne vejledning, også er omfattet af krydsoverensstemmelse. Overholder du ikke kravene, kan din støtte/tilskud blive nedsat. Hvis du laver grovere og gentagne overtrædelser, kan nedsættelsen af din støtte/tilskud blive større, eller støtten/tilskuddet kan helt bortfalde.

De nærmere regler kan du læse om i bekendtgørelser og vejledninger om krydsoverensstemmelse på www.lbst.dk.

11.2 Oplysning om virksomheds- og personoplysninger

11.2.1 Hvilke oplysninger har Landbrugsstyrelsen?

Hvis du henvender dig til os, kan du få at vide, hvilke oplysninger vi har registreret om din virksomhed. Vi retter forkerte oplysninger og giver besked til andre, der har modtaget forkerte oplysninger, i

det omfang det er muligt. Hvis vi ikke selv kan rette oplysningerne, vejleder vi om, hvordan du kan få oplysningerne rettet.

De fleste oplysninger får vi, når vi modtager pligtige indberetninger, ansøgninger om tilladelse, autorisationer, godkendelser m.m. I forbindelse med vores kontrolbesøg på virksomheden kan vi også indhente oplysninger. I disse tilfælde har du pligt til at give os oplysningerne. Du skal være opmærksom på, at du kan blive straffet for manglende dokumentation, hvis vi ikke modtager oplysningerne til tiden eller slet ikke modtager dem.

Landbrugsstyrelsen kan hente oplysninger fra andre offentlige myndigheder, herunder SKAT, i forbindelse med vores generelle kontrol med overholdelse af lovens regler, så vi har mulighed for at sammenligne oplysninger, herunder personoplysninger, til brug for vores kontrol.

Det er bl.a. hensigten at indhente oplysninger om indførsel af kvælstof- og fosforholdige gødninger fra udlandet. Dette skal være med til at sikre, at disse mængder kvælstof og fosfor kommer med i gødningsregnskabet.

11.2.2 Hvilke oplysninger videregiver Landbrugsstyrelsen?

Til brug for den øvrige kontrol videregiver vi oplysninger til andre enheder inden for ministeriet. Endvidere videregiver vi, når vi bliver anmodet om det, oplysninger til andre offentlige instanser, herunder SKAT og private organer under iagttagelse af persondataloven og forvaltningsloven.

11.2.3 Hvad bruger Landbrugsstyrelsen oplysningerne til

Landbrugsstyrelsen indsamler oplysninger om din virksomhed til brug for kontrol og administration af de regler, som vi administrerer.

Vi kontrollerer, om du overholder reglerne om anvendelse af gødning og harmoni. Vi kontrollerer de gødningsregnskaber som vi modtager, og gennemfører kontrol på virksomhederne. Krævet dokumentation i forbindelse med gødningsregnskabet skal opbevares på virksomheden i 5 år fra planperiodens udløb og skal kunne forevises i forbindelse med kontrol. For at kunne kontrollere din virksomhed kan vi kræve, at du indsender eller viser os alle dokumenter, der kan have betydning for kontrollen. Hvis reglerne overtrædes, kan det straffes med bøde. Når vores kontrollører viser legitimation, har de adgang til din virksomhed.

11.2.4 Hvor finder du oplysninger?

- Tidligere indberettede gødningsregnskaber finder du i GHI på www.landbrugsindberetning.dk.
- Indberettede leverancer af kunstgødning m.m. finder du på www.lbst.dk.
- Hvem der er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, finder du på www.lbst.dk.
- Kommunerne kan få en generel adgang til data fra gødningsregnskabet, så de kan bruge disse i deres sagsbehandling. De kan blive oprettet som brugere i GHI, se vejledning om dette på www.landbrugsindberetning.dk

11.3 Offentliggørelse af gødningsregnskaber

Gødningsregnskaberne offentliggøres på internettet, når vi har afsluttet sagsbehandlingen af de indsendte oplysninger. Gødningskvitteringer (skema B1) ved overførsel af husdyrgødning til andre registrerede virksomheder offentliggøres ikke.

For gødningsregnskaber, der har været udtrukket til kontrol, påfører Landbrugsstyrelsen i forbindelse med offentliggørelsen koder for henholdsvis ingen bemærkninger, påtale eller vedtaget administrativt bødeforlæg. Vi offentliggør ikke oplysninger, vi har videregivet til politiet med ønske om, at de rejser tiltale, og om sager, hvor der er faldet dom.

Når du modtager et bødeforlæg fra os, vil vi oplyse dig om, at oplysningerne i gødningsregnskabet sammen med en kode for administrativt bødeforlæg, vil blive offentliggjort på internettet, når du har betalt bøden.

Oplysningerne vil være tilgængelige på internettet i 5 år. Vi sørger for, at alle oplysninger, der inden for denne periode viser sig at være forkerte eller vildledende, vil blive slettet eller rettet i overensstemmelse med persondatalovens regler.

11.4 Klagemuligheder

Du har mulighed for at klage over vores behandling af oplysningerne til Landbrugsstyrelsen, Nyropsgade 30, 1780 København V, mail@lbst.dk eller til Datatilsynet, Borgergade 28, 5, 1300 København K, dt@datatilsynet.dk.

11.5 Behandling af personoplysninger

Efter databeskyttelsesforordningens⁵⁾ artikel 13 og 14 skal vi give dig en række oplysninger, når vi modtager oplysninger om dig, fra dig selv og/eller fra andre. Hvis du har spørgsmål til din konkrete sag, er du velkommen til at kontakte os. Du kan se vores kontaktoplysninger nedenfor.

11.6 Vi er den dataansvarlige - hvordan kontakter du os?

Landbrugsstyrelsen er dataansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, som vi har modtaget om dig. Du finder vores kontaktoplysninger nedenfor:

Landbrugsstyrelsen

Nyropsgade 30

1780 København V

CVR-nr.: 20814616

Telefon: 33 95 80 00

Mail: mail@lbst.dk

11.7 Kontaktoplysninger på databeskyttelsesrådgiveren

Hvis du har spørgsmål til vores behandling af dine oplysninger, er du altid velkommen til at kontakte vores databeskyttelsesrådgiver.

Du kan kontakte vores databeskyttelsesrådgiver på følgende måder:

- På e-mail: er DPO@lbst.dk
- På telefon: 33 95 80 00

11.8 Hvilke type af personoplysninger indhenter vi?

Vi indsamler kun de personoplysninger, som er nødvendige for at kunne opfylde vores forpligtelser.

Ved indsamling af oplysninger om dig vil du bl.a. blive informeret om, hvilke oplysninger vi behandler og til hvilket formål. Skulle oplysningerne senere blive behandlet til nye formål, vil du i visse tilfælde blive informeret igen. Læs mere i databeskyttelseslovens § 23.

De personoplysninger, vi indsamler og behandler, er bl.a. kontaktoplysninger, herunder:

- navn
- adresse
- telefonnummer
- e-mail
- bruger-ID
- CPR-nummer
- CVR-nummer
- IP-adresse

Oplysninger om enkeltmandsvirksomheder, interessentskaber og kommanditselskaber med fysiske personer som deltagere betragtes også som personoplysninger.

Vi kan desuden på eget initiativ henvende os til dig og indsamle og behandle opdaterede personoplysninger i forbindelse med kontrol af kontaktoplysninger og validering af kontaktoplysninger ved opslag i CPR og CVR. Det sker for at sikre, at de personoplysninger, vi behandler om dig, er retvisende, hvilket er et krav ifølge bogføringslovgivningen og databeskyttelsesforordningen. Derfor er det også vigtigt, at du selv opdaterer dine personoplysninger løbende i vores systemer.

11.10 Så længe opbevarer vi oplysningerne

Landbrugsstyrelsen opbevarer dine personoplysninger, så længe det er nødvendigt. Dog kan vi oplyse dig om, at vi vil lægge vægt på følgende kriterier, når vi skal fastlægge, hvor længe det er nødvendigt at opbevare dine oplysninger:

- EU-regler, der opstiller krav om en minimumsopbevaringstid
- EU-forældelsesregler
- Nationale forældelsesregler
- Sagligt administrativt behov
- Risiko for underkendelse fra EU
- Risiko for genoptagelse af sager bagud i tid
- Risiko for revision af Rigsrevisionen

I øvrigt følges Rigsrevisionens og Rigsarkivarens anvisninger for arkivalier

11.11 Dine rettigheder

Du har efter databeskyttelsesforordningen en række rettigheder i forhold til vores behandling af oplysninger om dig. Hvis du vil gøre brug af dine rettigheder, skal du kontakte os.

11.12 Ret til at se oplysninger (indsigtsret)

Du har ret til at få indsigt i de oplysninger, som vi behandler om dig, samt en række yderligere oplysninger.

11.13 Ret til berigtigelse (rettelse)

Du har ret til at få urigtige oplysninger om dig selv rettet.

11.14 Ret til begrænsning af behandling

Du har i visse tilfælde ret til at få behandlingen af dine personoplysninger begrænset. Hvis du har ret til at få begrænset behandlingen, må vi fremover kun behandle oplysningerne – bortset fra opbevaring – med dit samtykke, eller med henblik på at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, eller for at beskytte en person eller vigtige samfundsinteresser.

11.15 Ret til sletning

I særlige tilfælde har du ret til at få slettet oplysninger om dig, inden tidspunktet for vores almindelige generelle sletning indtræffer.

11.16 Ret til indsigelse

Du har i visse tilfælde ret til at gøre indsigelse mod vores ellers lovlige behandling af dine personoplysninger. Du kan også gøre indsigelse mod behandling af dine oplysninger til direkte markedsføring.

11.17 Klage til Datatilsynet

Du har ret til at indgive en klage til Datatilsynet, hvis du er utilfreds med den måde, vi behandler dine personoplysninger på. Du finder Datatilsynets kontaktoplysninger på www.datatilsynet.dk.

Du kan læse mere om hvordan vi håndterer personfølsomme oplysninger på vores hjemmeside lbst.dk.

Kapitel 12 : Skemaer

Gødningsplanlægning:

Skema A: Gødningsplanlægning 2020/2021

Skema A2: Oversigt over høstudbytter til brug for planperioden 2020/2021

Bedriftens gødningskvote ?			
N-prognosen forventes offentliggjort sidst i marts i år. Vær derfor opmærksom på, at den endelige beregning af gødningskvoten endnu ikke foreligger.			
E	Korrektion for N-prognose		kg N
F	Bedriftens N-kvote (inkl. N-prognose) beregnet ud fra din markplan		kg N
G	Fradrag for eftervirkning af efterafgrøder 2020	ha	kg N
	Sagsbehandlers eventuelle ændring til G	ha	
I	Valgt fradrag som alternativ til frivillige efterafgrøder i målrettet kvælstofregulering i 2020	ha	kg N
	Sagsbehandlers eventuelle ændring til I	ha	
J	Fradrag pga. manglede frivillige efterafgrøder i målrettet kvælstofregulering i 2020	ha	kg N
	Sagsbehandlers eventuelle ændring til J	ha	
K	Valgt fradrag som alternativ til pligtige/husdyrefterafgrøder i 2020	ha	kg N
	Sagsbehandlers eventuelle ændring til K	ha	
L	Fradrag pga. sen etablering af efterafgrøder i 2020	ha	kg N
	Sagsbehandlers eventuelle ændring til L	ha	
M	Bedriftens korrigerede N-kvote i alt		kg N
Bedriftens fosfortal ?			
N	Bedriftens gennemsnitlige fosfortal (beregnet ud fra siden 'Markplan gødningskvote')		
O	Korrektion pr. ha harmoniareal, korrigeret for marker med jordbundstype 11 og 12 (kolonne B7 og B8 på siden 'Markplan gødningskvote')		kg P /ha
Skærpede fosforlofter ?			
P	Andel af harmoniareal, der ligger i områder med skærpet krav (beregnet ud fra dit markkort)		%
<< Forrige side		Næste side >>	

12.2 Skema A2: Oversigt over høstudbytter til brug for planperioden 2020/2021

Du skal udfylde skemaet for hver afgrøde, hvor de forventede udbytter er højere end standardudbyttet som fremgår af bilag 1, tabel 1.

Planperiode	2015/2016		2016/2017		2017/2018		2018/2019		2019/2020		2020/2021
Afgrøde	Areal med afgrøde	Høstudbytte	Areal med afgrøde	Høstudbytte	Areal med afgrøde	Høstudbytte	Areal med afgrøde	Høstudbytte	Areal med afgrøde	Høstudbytte	Forventet udbytte
	ha	hkg/ha	ha	hkg/ha	ha	hkg/ha	ha	hkg/ha	ha	hkg/ha	hkg/ha

12.3 Skema B: Gødningsregnskab for planperioden 2020/2021

Gødningsregnskabet skal indberettes elektronisk på www.ladbrugsindberetning.dk. Nedenstående skema er alene til oplysningsbrug.

Miljø- og Fødevareministeriet
LANDBRUGSINDBERETNING.DK [FORSIDEN](#) [OM LANDBRUGS](#)

Gødningsregnskab 2020/2021

Husk at trykke på "send" i hovedoversigten når du er færdig.

Hovedoversigt

Ophør i Register for Gødningsregnskab

917 Ophører i Register for Gødningsregnskab [hjælp](#)

918 Virksomheden overdrages eller sælges til CVR-nr. [hjælp](#)

Rediger

1. Arealopgørelse

101 Samlet landbrugsareal [hjælp](#)

(0,00 ha)

106 Harmoniareal [hjælp](#)

(0,00 ha)

Rediger

2. Samlet forbrug af kvælstof og fosfor i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning [hjælp](#)

	kg N	kg N	kg P	kg P
310 Startlager hjælp	(Ikke oplyst)	0	(Ikke oplyst)	0
303 Normproduktion				
En beregnet værdi er vist til venstre. hjælp				
304 Modtaget husdyrgødning hjælp	(Ikke oplyst)		(Ikke oplyst)	
305 Afsat husdyrgødning (Overføres fra skema) hjælp	(Ikke oplyst)		(Ikke oplyst)	
321 Husdyrgødning afsat til afbrænding i forbrændings- og brændingsanlæg hjælp				
320 Husdyrgødning afsat til udlandet hjælp				
319 Husdyrgødning afsat til egne arealer med miljøtilsagn, samt særlige naturarealer, som afgræsses. hjælp	(Ikke oplyst)		(Ikke oplyst)	
177 Forarbejdet husdyrgødning afsat til ikke-tilmeldt virksomhed hjælp				
307 Lagerstatus pr. 31. juli 2021		0		0
306 Forbrug fra 1. august 2021 til 30. september 2021 (til afgrøder, der blev høstet eller afgræsset før 31. december 2021)				
309 Slutlager hjælp		0		0
308 Samlet forbrug af husdyrgødning i planperioden hjælp				

Rediger

3. Andel af kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, der skal indgå i gødningsregnskabet [hjælp](#)

Gødningsstype hjælp	Produceret og modtaget	Udbragt	Udnyttelse	Bidrag til gødningsregnskab
601 Svinegylle		80 %		0 kg N
602 Kvæggylle		75 %		0 kg N
613 Gylle fra kødædende pelsdyr		75 %		0 kg N
614 Fjerkrægylle		80 %		0 kg N
603 Blandet gylle		%		0 kg N
604 Fast gødning		55 %		0 kg N
605 Ajle		85 %		0 kg N
606 Dybstrøelse ?		50 %		kg N
615 Dybstrøelse og anden husdyrgødning fra fjerkræ		60 pct.		Kg N
615 Væskefraktion efter Forarbejdning		%		0 kg N
607 Afgasset biomasse		%		0 kg N
611 Fiberfraktion efter forarbejdning og anden husdyrgødning		%		0 kg N
612 Forarbejdet husdyrgødning		%		0 kg N
608		%		0 kg N
I alt hjælp	609	kg N		610 kg N

4. Samlet forbrug af kvælstof og fosfor i kunstgødning > hjælp

	kg N	kg N	kg P	kg P
708 Startlager > hjælp	(Ikke oplyst)		(Ikke oplyst)	
703 Indkøbt kunstgødning (fratrullet solgt kunstgødning) > hjælp	(Ikke oplyst)		(Ikke oplyst)	
702 Indkøbt kunstgødning fra udlandet				
709 Fradrag for udbragt mængde fosfor på arealer som ikke er harmoniarealer > hjælp				
Overdraget forbrug i planperioden: Udbragt på modtaget areal > hjælp				
906 CVR-nr. (SE-nr.): 914 Kvælstof (N)		914 Fosfor (P)		
Overdraget forbrug i planperioden: Udbragt på areal overdraget > hjælp				
904 CVR-nr. (SE-nr.): 915 Kvælstof (N)		915 Fosfor (P)		
705 Lagerstatus pr. 31. juli 2021				
704 Forbrug fra 1. august 2021 til 30. september 2021 (til afgrøder, der blev høstet eller afgræsset før 31. december 2021)				
707 Slutlager > hjælp		0		0
706 Samlet forbrug af kunstgødning i kg kvælstof og fosfor i planperioder > hjælp		0		0

[Rediger](#)

5. Samlet forbrug af kvælstof og fosfor i anden organisk gødning (bortset fra husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og urea) > hjælp

	kg N	kg N	kg P	kg P
814 Startlager	(Ikke oplyst)		(Ikke oplyst)	
805 Indkøbt eller modtaget anden organisk gødning > hjælp	(Ikke oplyst)		(Ikke oplyst)	
818 Anden organisk gødning overført som husdyrgødning til felt 304 > hjælp				
819 Fradrag for fosfor i bioaske som følge af afsætning af halm til fyringsanlæg > hjælp			(Ikke oplyst)	
820 Fradrag for udbragt mængde fosfor i bioaske på ikke harmoniarealer > hjælp			(Ikke oplyst)	
815 Lagerstatus pr. 31. juli 2021				
816 Forbrug fra 1. august 2021 til 30. september 2021 (til afgrøder, der blev høstet eller afgræsset før 31. december 2021)				
817 Slutlager > hjælp		0		0
804 Samlet forbrug af kg kvælstof og fosfor i anden organisk gødning i planperioden > hjælp		0		0

6. Andel af kvælstof i anden organisk gødning (bortset fra husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og urea), der skal indgå i gødningsregnskabet > hjælp

Gødningstype	Produceret og modtaget	Udbragt	Udnyttelse	Bidrag til gødningsregnskab
185 Spildevandsslam		kg N	45,0 %	0 kg N
186 Kompostet husholdningsaffald		kg N	20,0 %	0 kg N
187 Kartoffelfrugtsaft		kg N	50,0 %	0 kg N
188 Grønsaft		kg N	40,0 %	0 kg N
189 Have- og parkaffald		kg N	0,0 %	0 kg N
190 Andre typer af anden organisk gødning		kg N	40,0 %	0 kg N
194 Kød- og benmæl, børsteme og fiskemel/fiskeaffald		kg N	80,0 %	0 kg N
195 Forædlede organiske gødninger		Kg N	90 %	0 Kg N
191		kg N	%	kg N
I alt > hjælp		192 0 kg N		193 0 kg N

[Til](#)

7. Samlet opgørelse af balancen mellem kvælstofkvote og kvælstofforbrug > hjælp

504 Korrektion for N-prognose > hjælp	(Ikke oplyst)
505 Bedriftens N-kvote (inkl. N-prognose) beregnet ud fra din markplan > hjælp	(Ikke oplyst)
506 Fradrag for eftervirkning af efterafgrøder 2020 > hjælp	(Ikke oplyst)
507 Valgt fradrag som alternativ til frivillige målrettede efterafgrøder i 2021 > hjælp	(Ikke oplyst)
509 Fradrag pga. manglende frivillige målrettede efterafgrøder i 2020 > hjælp	(Ikke oplyst)
510 Valgt fradrag som alternativ til pligtige/husdyrefterafgrøder i 2020 > hjælp	(Ikke oplyst)
511 Fradrag pga. sen etablering af efterafgrøder i 2020 > hjælp	(Ikke oplyst)
512 Bedriftens korrigerede N-kvote i alt > hjælp	kg N
901 Virksomhedens samlede forbrug af kvælstof > hjælp	kg N
902 Kvælstofkvote minus forbrug af kvælstof > hjælp	kg N

[Rediger](#)

8. Forhøjede udbytter

401 Har forhøjet kvælstofnorm pga. forventede højere udbytter, salg til grovvareselskab [hjælp](#) NEJ

402 Har forhøjet kvælstofnorm pga. forventede højere udbytter, salg til andre bedrifter eller anvendes på egen virksomhed. [hjælp](#) NEJ

[Rediger](#)

9. Opførelse af harmoniforhold vedr. kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning [hjælp](#)

716 Udbragt kg N i husdyrgødning og anden organisk gødning [hjælp](#) kg N

717 Udbragt kg N fra husdyrgødning og anden organisk gødning pr. ha harmoniareal [hjælp](#) kg N

407 Jeg har ansøgt om at anvende det særlige harmonikrav på 230kg N/ha for kvægbrug i planperioden Tast selv-service og jeg har overholdt bestemmelserne i bilag 2 til husdyrgødningsbekendtgørelsen. [hjælp](#) NEJ

406 Indgik din virksomhed i en produktionsmæssig sammenhæng i ? [hjælp](#) NEJ

[Rediger](#)

10. Beregning af fosforloft for husdyrgødning, anden organisk gødning og bioaske

Produktion af fosfor i husdyrgødning [hjælp](#)

Dyretype	Kg P/ha hjælp	Kg P
221 Pelsdyr/fjerkræ		
222 Slagtesvin		
223 Søer og smågrise		
224 Kvæg, får, geder og andre dyretyper		
225 Kg fosfor egen husdyrproduktion ?		
227 Afsat til fælles biogasanlæg med gennemsnitsloft og total kg P hjælp		
228 Total Fosforloft (Vægtet gennemsnit) og kg P i egen husdyrproduktion		

Modtaget husdyrgødning, anden organisk gødning og bioaske (manuel indtastning) [hjælp](#)

Leverance	Loft Kg P/ha	Kg P
229		

Total

232 Kg fosfor i egen husdyrgødning og modtaget organisk gødning Kg P

233 Fosforloft i organisk gødning (vægtet gennemsnit i kg P/ha) (inden korrektion for skærpede områder og lave P-tal) [?](#) Kg P/ha

246 Andel af harmoniareal, der er placeret i områder med skærpet fosforloft [hjælp](#) %

245 Fosforloft i organisk gødning (vægtet gennemsnit i kg P/ha) (inden evt. korrektion for lave P-tal) Kg P/ha

[Rediger](#)

11. Samlet opførelse af balancen mellem harmoniareal og fosforarealkrav [hjælp](#)

	Ha	Kg P/ha	Kg P
234 Fosforloft for virksomheden for husdyrgødning, anden organisk gødning og bioaske			
235 Korrektion for lave fosfortal hjælp			
236 Fosforloft for husdyrgødning, anden organisk gødning og bioaske - korrigeret for lave fosfortal ?			
237 Samlet forbrug af fosfor i husdyrgødning, anden organisk gødning og bioaske ?			
238 Fosforarealkrav for husdyrgødning, anden organisk gødning og bioaske ?			
239 Fosforloft, kunstgødning korrigeret for lave fosfortal (30 kg P/ha + felt 235) ?			
240 Samlet forbrug af fosfor i kunstgødning ?			
241 Fosforarealkrav, kunstgødning ?			
242 Virksomhedens samlede fosforarealkrav ?			
243 Du har angivet et harmoniareal på ?			
244 Harmoniareal minus fosforarealkrav ?			

[Rediger](#)

12.4 Skema B1 Kvittering for overførsel af husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og afgasset biomasse fra 1. august 2020 til 31. juli 2021

Skema B1:
Kvitteringer for overførsler af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning

[hjælp](#)

Ingen registrerede modtagere

153 Modtagers CVR-nr. eller SE-nr. [hjælp](#)

152 Modtagers navn og adresse [hjælp](#)

154 Gødningstype [hjælp](#)

165 Kvælstofudnyttelse [hjælp](#) %

155 Antal kg kvælstof kg N

197 Antal kg fosfor kg P

196 Fosforloft [hjælp](#) kg P/ha

169 Antal Græsningsenheder [hjælp](#) GE

159 Husdyrgødning overført via græssende dyr? [hjælp](#)

166 Husdyrgødning afsat via græssende dyr til MVJ 0N areal [hjælp](#)

167 Indgår i produktionsmæssig sammenhæng?

Total

161 Sum antal kg kvælstof 0 kg N

198 Sum antal kg fosfor 0 kg P

[Rediger](#)

Kapitel 13 : Bilag og Tabeller

Bilag 1 Kvælstof- og fosfornormer m.v.

Tabel 1 Normer til landbrugsafgrøder og grøntsager på friland (kvælstof og fosfor)

Tabel 2 Afgrødenormer for andre plantekulturer

Oversigtstabel 1 Minimum antal græsningsenheder (GE) pr. ha. (for at normerne for græskategorien kan anvendes)

Oversigtstabel 2 Beregning af græsningsenheder (GE)

Bilag 2 Husdyrnormer m.v.

Tabel 1 Opgørelse af antal dyr inden for forskellige husdyrarter

Tabel 2 Indhold af kvælstof og fosfor i husdyrgødning

Tabel 3 Husdyrgødning, korrektion af kvælstof- og fosforindhold

Tabel 4 Gram råprotein og fosfor pr. kg tørstof i afgrøder til kvæg

Tabel 5 Protein- og fosforkoncentration i fodermidler til svin og fjerkræ

Tabel 6 Standardforudsætninger for produktionen af husdyrgødning

Tabel 7 Hø og wrapensilage, standardforudsætninger til beregning af produktion af FE

Bilag 3 Krav til prøvetagning i forbindelse med analyse af kvælstof og fosfor i afgasset biomasse

Bilag 4 Betingelser for udbringning af op til 230 kg N pr. ha harmoniareal fra husdyrgødning og anden organisk gødning

Kvælstof- og fosfornormer m.v.

Bilag 1, tabel 1: Normer til landbrugsafgrøder og grøntsager på friland (kvælstof og fosfor)

	Normer til landbrugsafgrøder og grøntsager på friland (kvælstof og fosfor) ²⁰																	
	Kvælstof- og fosfornormer i kg pr. ha for 2020/21-2022/23. Normerne angiver total mængde kvælstof og fosfor på årsbasis. For grøntsager på friland, hvor der er fastsat en artsspecifik kvælstofnorm, gælder normen pr. kultur.																	
Afgørde-kode	Afgørde	Forfrugt sværði	Indregning af forfrugtsværd i i afgrødens kvælstofnorm	Uvandet grovsand		Uvandet finsand		Vandet sandjord		Sandblandet lerjord		Lerjord		Humusjord		Korrektio n for udbytte (salg)	Korrektio n for udbytte (opfodrin g)	Normer for fosfor
				JB 1 + 3		JB 2 + 4 og 10 + 12 1		JB 1 - 4		JB 5 - 6		JB 7- 9		JB 11				
		kg N/ha	Ja/ Nej	Udbytte- e- norm hkg/ha	Kvælstof- norm kg N/ha	Udbytte- norm hkg/ha	Kvælstof- norm kg N/ha	Udbytte- norm hkg/ha	Kvælstof- norm kg N/ha	Udbytte- norm hkg/ha	Kvælstof- norm kg N/ha	Udbytte- norm hkg/ha	Kvælstof- norm kg N/ha	Udbytte- norm hkg/ha	Kvælstof- norm kg N/ha	kg N/hkg		kg P/ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Vårsæd til modenhed				hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha				
1	Vårbyg ²	0	Ja	46 (51)	141	53 (58)	137	58 (64)	159	65 (72)	144	69 (76)	150	53 (58)	87	1,5	1,5	21
2	Vårhvede ²	0	Ja	42 (46)	165	48 (53)	159	53 (58)	181	59 (65)	165	63 (69)	171	48 (53)	109	1,5	1,5	18
6	Vårhvede, brødhvede ²	0	Ja	42 (46)	168	48 (53)	164	53 (58)	187	59 (65)	172	63 (69)	179	48 (53)	114	1,7	1,7	18
3	Vårhavre	0	Ja	45	115	52	110	57	132	58	109	61	113	52	60	1,5	1,5	23
4	Blanding af vårsæde arter ¹¹	0	Ja	45	115	52	110	57	132	58	109	61	113	52	60	1,5	1,5	23
55	Vårrug	0	Ja	45	115	52	110	57	132	58	109	61	113	52	60	1,5	1,5	23
8	Vårspelt	0	Ja	45	115	52	110	57	132	58	109	61	113	52	60	1,5	0	23
5	Majs modenhed	0	Ja	71	168	71	153	79	184	77	157	82	165	71	103	1,5	0	35

7	Korn + bælgssæd under 50 pct. bælgssæd ¹¹	6	Ja	44	78	47	64	50	81	53	57	56	58	47	14	0,5	0	20
56	Vårtriticale	0	Ja	45	115	52	110	57	132	58	109	61	113	52	60	1,5	1,5	23
58	Sorghum	0	Ja		115		110		132		109		113		60	0,0	0,0	23
Vintersæd til modenhed				hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		
10	Vinterbyg ²	0	Ja	56 (62)	172	60 (66)	161	64 (70)	181	79 (87)	184	84 (92)	195	60	111	1,2	1,2	18
11	Vinterhvede ²	0	Ja	55 (61)	175	70 (77)	181	74 (81)	202	88 (97)	208	93 (102)	221	70	131	1,5	1,5	19
13	Vinterhvede, brødhvede ²	0	Ja	55 (61)	211	70 (77)	220	74 (81)	242	88 (97)	251	93 (102)	265	70	170	1,7	0,0	21

57	Vinterrhavre ²	0	Ja	51 (56)	137	65 (72)	138	64 (70)	152	77 (85)	153	81 (89)	163	65	88	1,2	1,2	18
14	Vinterrug ²	0	Ja	51 (56)	138	65 (72)	139	64 (70)	152	77 (85)	153	81 (89)	163	65	89	1,2	1,2	18
15	Vinterhybridrug ²	0	Ja	62 (68)	150	77 (85)	153	77 (85)	168	88 (97)	166	93 (102)	177	77	103	1,2	1,2	22
16	Vintertriticale ²	0	Ja	49 (54)	179	61 (67)	178	61 (67)	193	69 (76)	188	74 (81)	198	61	128	1,2	1,2	20
9	Vinterspelt ²	0	Ja	51 (56)	138	65 (72)	139	64 (70)	152	77 (85)	153	81 (89)	163	65	89	1,2	1,2	18
17	Blanding af efterårssæede kornarter ²⁺¹¹	0	Ja	51 (56)	138	65 (72)	139	64 (70)	152	77 (85)	153	81 (89)	163	65	89	1,2	1,2	18
Oliefro og bælgssæd				hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		
21	Vårraps	18	Ja	19	137	22	126	24	144	25	121	26	122	22	76	1,5	0	22
22	Vinterraps	18	Ja	31	190	39	202	39	202	44	210	46	213	39	152	1,5	0	26
23	Rybs	18	Ja	19	137	22	126	24	144	25	121	26	122	22	76	1,5	0	22
24	Solsikke	18	Ja	19	185	21	170	23	185	25	160	26	160	21	120	0	0	16
25	Sojabønner	18	Nej	47	0	47	0	47	0	47	0	47	0	47	0	0	0	30
180	Gul sennep	18	Ja	20	139	22	127	25	145	25	120	26	122	22	77	1,5	0	20
182	Blanding af oliearter ¹¹	18	Ja		137		126		144		121		122		76	0	0	22
30	Ærter	18	Nej	46	0	46	0	46	0	46	0	46	0	46	0	0	0	27
31	Hestebønner	18	Nej	46	0	46	0	46	0	46	0	46	0	46	0	0	0	32
32	Sødlupin	18	Nej	31	0	31	0	31	0	31	0	31	0	31	0	0	0	25
54	Bælgssæd blanding	18	Nej	48	0	56	0	66	0	73	0	73	0	56	0	0	0	22
35	Bælgssæd, flerårig blanding ¹¹	18	Nej	46	0	46	0	46	0	46	0	46	0	46	0	0	0	22
36	Bælgssæd, andre typer til modenhed, blanding ¹¹	18	Nej	46	0	46	0	46	0	46	0	46	0	46	0	0	0	27
Hør og hamp				hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha				

40	Oliehør	18	Ja	15	101	15	86	15	101	15	76	15	76	15	36	0	0	18
41	Spindhør	18	Ja	92	63	92	48	92	63	92	38	92	38	92	48	0	0	23
42	Hamp	18	Ja	123	155	123	140	123	155	123	130	122	130	123	90	0	0	24
51	Blanding af bredbladet afgrøde, frø/ kerne ¹¹	18	Ja		137		126		144		121		122		76	0	0	22
52	Quinoa	18	Ja		114		114		114		114		114		64	0	0	25
53	Boghvede	18	Ja		114		114		114		114		114		64	0	0	25
Frøgræs				hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha				

101	Rajgræs, alm.	18	Nej	13	170	13	170	13	170	13	170	13	170	13	120	0	0	15
102	Rajgræs, alm. 1. år, efterårsudlagt	18	Nej	13	200	13	200	13	200	13	200	13	200	13	150	0	0	15
103	Rajgræs, italiensk	18	Nej	14	125	14	125	14	125	14	125	14	125	14	75	0	0	15
104	Rajgræs, italiensk 1. år, efterårsudlagt	18	Nej	14	155	14	155	14	155	14	155	14	155	14	105	0	0	15
116	Rajgræs, hybrid	18	Nej	12	140	12	140	12	140	12	140	12	140	12	90	0	0	15
117	Rajgræs, hybrid, efterårsudlagt	18	Nej	12	170	12	170	12	170	12	170	12	170	12	120	0	0	15
105	Timothefrø	18	Nej	4	110	4	110	4	110	4	110	4	110	4	60	0	0	15
106	Hundegræsfrø	18	Nej	10	200	10	200	10	200	10	200	10	200	10	150	0	0	15
107	Engsvingelfrø	18	Nej	8	120	8	120	8	120	8	120	8	120	8	70	0	0	15
108	Rødsvingelfrø	18	Nej	14	150	14	150	14	150	14	150	14	150	14	100	0	0	15
109	Rajsvingelfrø	18	Nej	11	160	11	160	11	160	11	160	11	160	11	110	0	0	15
118	Rajsvingelfrø, efterårsudlagt	18	Nej	11	190	11	190	11	190	11	190	11	190	11	140	0	0	15
110	Svingelfrø, stivbladet	18	Nej	13	150	13	150	13	150	13	150	13	150	13	100	0	0	15
111	Svingelfrø, strand	18	Nej	13	200	13	200	13	200	13	200	13	200	13	150	0	0	15
112	Engrapgræsfrø (marktype)	18	Nej	10	160	10	160	10	160	10	160	10	160	10	110	0	0	15
113	Engrapgræsfrø (plænetype)	18	Nej	10	170	10	170	10	170	10	170	10	170	10	120	0	0	15
114	Rapgræs, alm.	18	Nej	8	120	8	120	8	120	8	120	8	120	8	70	0	0	15
115	Hvnefrø	18	Nej	4	120	4	120	4	120	4	120	4	120	4	70	0	0	15
120	Kløverfrø	115	Nej	5	0	5	0	5	0	5	0	5	0	5	0	0	0	15
121	Bælgplanter, frø ¹¹	18	Nej	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	0	0	15
122	Kommenfrø	18	Nej	11	132	11	132	11	132	11	132	11	132	11	82	4	0	15
123	Valmuefrø	18	Ja	5	135	8	133	9	152	9	127	9	127	8	83	4	0	15
124	Spinatfrø	18	Ja	12	148	15	160	17	169	17	169	17	169	15	110	4	0	15
125	Bederoefrø	18	Ja	21	210	21	210	21	210	21	210	21	210	21	160	0	0	15

126	Blanding af markfrø til udsæd ¹¹	18	Nej		120		120		120		120		120	0	70	0	0	15
Kartofler		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha				
149	Kartofler lægge - (certificeret)	0	Ja	320	136	346	126	371	146	371	121	371	121	346	76	0,2	0,0	35
150	Kartofler lægge - (Egen opformering)	0	Ja	320	136	346	126	371	146	371	121	371	121	346	76	0,2	0,0	35
151	Kartofler, stivelse	0	Ja	475	206	526	202	577	227	577	202	577	202	526	152	0,2	0,0	47

152	Kartofler, spise (pakkeri, vejsalg)	0	Ja	330	169	407	170	432	190	432	165	432	165	407	120	0,2	0,0	37
154	Kartofler, spise (proces, skrællet, kogte)	0	Ja	330	169	407	170	432	190	432	165	432	165	407	120	0,2	0,0	37
155	Kartofler, pulver/ granules	0	Ja	475	206	526	202	577	227	577	202	577	202	526	152	0,2	0,0	47
156	Kartofler, friteret, chips, pommes frites	0	Ja	475	206	526	202	577	227	577	202	577	202	526	152	0,2	0,0	47
Rodfrugter til fabrik				hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha				
160	Sukkerroer til fabrik	3	Ja	485	135	535	125	535	140	655	127	715	133	535	75	0,1	0,0	44
161	Cikorierødder	3	Ja	197	151	250	141	318	163	318	138	337	140	250	91	0,1	0,0	30
162	Blanding, andre industriafgrøder ¹¹	3	Ja		120		120		120		120		120		70	0,0	0,0	30
Helsæd, vår				FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha				
210	Vårbyg, helsæd	0	Ja	5.000	127	5.900	121	6.500	142	7.400	126	7.900	131	5900	71	0	0	25
211	Vårhvede, helsæd	0	Ja	4.600	123	5.400	116	6.000	137	6.800	120	7.300	125	5400	66	0	0	24
212	Vårhavre, helsæd	0	Ja	5.100	103	6.000	97	6.700	119	6.800	95	7.200	99	6000	47	0	0	26
213	Blandkorn, vårsæd, helsæd ¹¹	0	Ja	5.200	104	6.100	98	6.800	120	6.800	95	7.300	100	6100	48	0	0	26
214	Korn og bælgssæd, helsæd, under 50 pct. bælgssæd ¹¹	6	Ja	5.200	64	6.100	58	6.800	80	6.800	55	7.300	60	6100	8	0	0	27
215	Ærtehelssæd	18	Nej	5.600	0	5.600	0	5.600	0	5.600	0	5.600	0	5600	0	0	0	27
216	Silomajs	0	Ja	10.200	168	10.200	153	11.200	184	11.100	157	11.700	165	10200	103	0	0	45
Helsæd, vinter				FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha				
220	Vinterbyg, helsæd	0	Ja	6.500	172	7.000	163	7.500	183	9.400	187	10.100	199	7000	113	0	0	21
221	Vinterhvede, helsæd	0	Ja	6.800	174	8.600	177	9.100	197	10.900	201	11.500	212	8600	127	0	0	26
222	Vinterrug, helsæd	0	Ja	5.400	132	7.100	134	6.900	148	8.600	149	9.100	159	7100	84	0	0	22

223	Vintertriticale, helsæd	0	Ja	5.500	173	7.000	173	7.000	188	8.100	184	8.600	194	7000	123	0	0	21
224	Blandkorn, efterårssæt helsæd ¹¹	0	Ja	5.300	132	6.900	132	6.500	143	8.200	145	8.700	155	6900	82	0	0	21
Korn, grønkorn		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha				
230	Blanding af vårkorn, grønkorn ¹¹	0	Ja	3.000	124	3.800	124	3.800	139	4.100	121	4.100	121	3800	74	0	0	22
701	Grønkorn af vårbyg	0	Ja	3.000	124	3.800	124	3.800	139	4.100	121	4.100	121	3800	74	0	0	22
702	Grønkorn af vårhvede	0	Ja	3.000	124	3.800	124	3.800	139	4.100	121	4.100	121	3800	74	0	0	22
703	Grønkorn af vårhavre	0	Ja	3.000	124	3.800	124	3.800	139	4.100	121	4.100	121	3800	74	0	0	22

704	Grønkorn af vårrug	0	Ja	3.000	124	3.800	124	3.800	139	4.100	121	4.100	121	3800	74	0	0	22
705	Grønkorn af vårrtriticale	0	Ja	3.000	124	3.800	124	3.800	139	4.100	121	4.100	121	3800	74	0	0	22
234	Korn og bælgssæd, grønkorn, under 50 pct. bælgssæd ¹¹	0	Ja	3.000	79	3.800	79	3.800	94	4.100	76	4.100	76	3800	29	0	0	19
235	Blanding af vinterkorn, grønkorn ¹¹	0	Ja	4.000	152	5.100	161	5.100	176	6.200	183	6.200	188	5100	111	0	0	23
706	Grønkorn af vinterbyg	0	Ja	4.000	152	5.100	161	5.100	176	6.200	183	6.200	188	5100	111	0	0	23
707	Grønkorn af vinterhvede	0	Ja	4.000	152	5.100	161	5.100	176	6.200	183	6.200	188	5100	111	0	0	23
708	Grønkorn af vinterhavre	0	Ja	4.000	152	5.100	161	5.100	176	6.200	183	6.200	188	5100	111	0	0	23
709	Grønkorn af vinterrug	0	Ja	4.000	152	5.100	161	5.100	176	6.200	183	6.200	188	5100	111	0	0	23
710	Grønkorn af hybridrug	0	Ja	4.000	152	5.100	161	5.100	176	6.200	183	6.200	188	5100	111	0	0	23
711	Grønkorn af vintertriticale	0	Ja	4.000	152	5.100	161	5.100	176	6.200	183	6.200	188	5100	111	0	0	23
Græs, permanent ⁴				FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha				
248	Permanent græs ved vandboring	18	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
249	Udnyttet græs ved vandboring	18	Nej	1.800	0	1.800	0	1.800	0	1.800	0	1.800	0	1800	0	0	0	0
250	Permanent græs, meget lavt udbytte ¹⁹	18	Nej	800	30	800	30	800	30	800	30	800	30	800	30	0	0	3
251	Permanent græs, lavt udbytte ¹⁹	18	Nej	1.800	80	1.800	80	1.800	80	1.800	80	1.800	80	1800	80	0	0	8

252	Permanent græs, normalt udbytte ¹⁹	18	Nej	3.100	157	3.100	157	3.100	157	3.100	157	3.100	157	3100	157	0	0	13
259	Permanent græs til fabrik, over 6 tons ³⁺¹⁹	18	Nej	7	229	7	229	7	229	7	229	7	229	7	229	30	0	17
276	Permanent græs og kløvergræs uden norm under 50 pct. kløver ⁵	18	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
286	Permanent græs og kløvergræs uden norm, over 50 pct. kløver ⁵	115	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
287	Græs til udegrise, permanent	18	Nej		63		63		63		63		63		63	0	0	25
Græs, permanent omlagt mindst hvert 5. år ⁴⁺¹³																		
				FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		
255	Permanent græs under 50 pct. kløver/lucerne ⁶⁺¹⁹	115	Nej	7.200	284	7.400	287	8.700	300	7.700	290	7.700	290	7400	287	0	0	32

256	Permanent græs over 50 pct. kløver/lucerne ⁶⁺¹⁹	115	Nej	5.900	75	6.400	75	7.500	75	7.500	75	7.500	75	6400	75	0	0	27
257	Permanent græs uden kløver ¹⁹	18	Nej	7.900	383	8.400	393	9.900	425	8.900	404	8.900	404	8400	393	0	0	33
272	Permanent græs til fabrik ³⁺¹⁶	18	Nej	13	348	14	375	16	455	15	402	15	402	14	375	30	0	34
273	Lucerne til fabrik	115	0	12	0	13	0	15	0	13	0	13	0	13	0	0	0	31
274	Permanent lucernegræs over 25 pct. græs, til fabrik ³⁺¹⁶⁺¹⁹	115	Nej	12	75	14	75	17	75	16	75	16	75	14	75	15	0	36
277	Kløver eller kløvergræs over 50 pct. kløver til fabrik ³⁺¹⁹	115	Nej	12	0	14	0	17	0	12	0	16	0	14	0	0	0	37
278	Permanent lucerne og lucernegræs med over 50 pct. lucerne ¹⁹	115	Nej	12	75	12	75	14	75	13	75	13	75	12	75	15	0	36
279	Permanent kløvergræs til fabrik ³⁺¹⁶⁺¹⁹	115	Nej	12	250	12	255	14	290	13	263	13	263	12	255	15	0	30
Græsmarksplanter, omdrift ⁴				FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha				
266	Græs under 50 pct. kløver/lucerne, med ekstremt lavt udbytte ⁶⁺¹⁹	18	Nej	610	30	610	30	610	30	610	30	610	30	600	30	0	0	3
267	Græs under 50 pct. kløver/lucerne, meget lavt udbytte ⁶⁺¹⁹	18	Nej	1.500	80	1.500	80	1.500	80	1.500	80	1.500	80	1500	30	0	0	6

268	Græs under 50 pct. kløver/lucerne, lavt udbytte ⁶⁺¹⁹	18	Nej	2.600	155	2.600	155	2.600	155	2.600	155	2.600	155	2600	105	0	0	11
260	Græs med kløver/lucerne under 50 pct. bælglpl. (omdrift) ⁶⁺¹⁹	115	Nej	7.200	284	7.400	287	8.800	300	7.700	290	7.700	290	7400	237	0	0	32
284	Græs med vikke og andre bælglplanter, under 50 pct. bælglpl ⁶⁺¹⁹	115	Nej	5.800	270	6.400	276	7.500	287	7.500	287	7.500	287	6400	226	0	0	27
261	Kløvergræs over 50 pct. kløver (omdrift) ¹⁹	115	Nej	5.900	75	6.400	75	7.500	75	7.500	75	7.500	75	6400	25	0	0	27
262	Lucerne, lucernegræs, over 50 pct. lucerne (omdrift) ¹⁹	115	Nej	6.000	75	6.500	75	7.500	75	7.500	75	7.500	75	6500	25	0	0	28

263	Græs uden kløvergræs (omdrift) ¹⁹	18	Nej	7.900	383	8.400	393	10.000	425	8.900	404	8.900	404	8400	343	0	0	33
269	Græs, rullegræs	0	Nej		210		210		210		210		210		160	0	0	20
270	Græs til udegrise, omdrift	115	Nej		180		180		180		180		180		130	0	0	25
264	Græs og kløvergræs uden norm, under 50 pct. kløver omdrift ⁵	18	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
285	Græs og kløvergræs uden norm, over 50 pct. kløver (omdrift) ⁵	115	Nej	800	0	800	0	800	0	800	0	800	0	800	0	0	0	0
170	Græs til fabrik (omdrift) ³⁺¹⁹	18	Nej	13	353	14	380	16	460	15	407	15	407	14	330	30	0	41
174	Kløvergræs til fabrik ³⁺¹⁹	115	Nej	12	250	12	255	14	290	13	263	13	263	12	205	15	0	30
171	Lucerne, slæt	115	Nej	12	0	13	0	16	0	14	0	14	0	13	0	0	0	31
172	Lucernegræs, over 25 pct. græs til slæt inkl. eget foder ³	115	Nej	12	75	13	75	16	75	14	75	14	75	13	25	0	0	32
173	Kløver til slæt	115	Nej	12	0	12	0	14	0	13	0	13	0	12	0	0	0	29
975	Græs, slæt før vårsæt afgrøde ⁷⁺¹⁶⁺¹⁹	0	Nej	2.700	108	2.700	108	2.700	108	2.700	108	2.700	108	2700	58			
Andre foderafgrøder				FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		
280	Fodersukkerroer	3	Ja	9.300	191	12.600	210	12.600	225	13.700	211	13.700	211	12600	160	0	0	41
281	Kålroer	3	Ja	7.300	186	8.900	187	8.900	202	8.900	177	8.900	177	8900	137	0	0	35
282	Fodermarvkål	3	Ja	7.300	137	7.900	130	9.000	161	9.000	136	9.000	136	7900	80	0	0	25
283	Fodergulerødder	3	Ja	7.300	170	8.900	172	8.900	187	8.900	162	8.900	162	8900	122	0	0	25

Udlæg og efterafgrøder 16		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha		FE/ha	
943	Kløvergræs med over 50 pct. kløver, udlæg/ efterslæt efter grønkorn o.l. høstet i maj/ juni ⁹⁺¹⁶⁺¹⁹	0	Nej	2.700	33	3.000	36	4.200	48	2.600	32	2.600	32	3000	36	0	0	28	
944	Kløvergræs med over 50 pct. kløver, udlæg/ efterslæt efter helsæd høstet senest 1. august ⁹⁺¹⁶⁺¹⁹	0	Nej	1.500	18	1.600	20	1.700	21	1.400	17	1.400	17	1600	20	0	0	16	
945	Kløvergræs med over 50 pct. kløver, udlæg/ efterslæt efter korn o.l. ⁹⁺¹⁶⁺¹⁹	0	Nej	620	7	620	7	710	8	620	7	620	7	600	7	0	0	7	

946	Kløvergræs med over 50 pct. kløver til fabrik, efterslæt efter grønkorn o.l. høstet i maj/juni ³⁺¹⁶⁺¹⁹	0	Nej	4	28	5	29	5	29	4	28	4	28	0	29	0	0	25
960	Græs, udlæg/ efterslæt efter grønkorn o.l. høstet i maj/juni ⁸⁺¹⁶⁺¹⁹	0	Nej	4.800	198	5.100	205	6.400	231	4.700	196	4.700	196	5100	155	0	0	28
961	Græs, udlæg/ efterslæt efter helsæd/tidlig frøgræs eller vinterbyg høstet senest 1. august ⁸⁺¹⁶⁺¹⁹	0	Nej	2.800	135	3.000	139	3.100	141	2.700	133	2.700	133	3000	89	0	0	16
962	Græs, udlæg/ efterslæt efter korn/sildig frøgræs ⁸⁺¹⁶⁺¹⁹	0	Nej	1.300	64	1.300	64	1.400	66	1.300	64	1.300	64	1300	14	0	0	7
963	Kløvergræs med under 50 pct. kløver, udlæg/ efterslæt efter grønkorn o.l. høstet i maj/juni ⁹⁺¹⁶⁺¹⁹	0	Nej	4.200	146	4.500	149	5.800	162	4.100	145	4.100	145	4500	99	0	0	25
964	Kløvergræs med under 50 pct. kløver, udlæg/ efterslæt efter helsæd høstet	0	Nej	2.100	91	2.300	93	2.500	94	2.000	90	2.000	90	2300	43	0	0	13

	senest 1. august ⁹⁺¹⁶⁺¹⁹																	
965	Kløvergræs med under 50 pct. kløver, udlæg/ efterslæt efter korn o.l. ⁹⁺¹⁶⁺¹⁹	0	Nej	1.200	39	1.200	39	1.300	40	1.200	39	1.200	39	1200	39	0	0	7
966	Græs/kløvergræs med under 50 pct. kløver til fabrik, efterslæt efter grønkorn o.l. høstet i maj/ juni ³⁺¹⁶⁺¹⁹	0	Nej	7	258	8	291	8	291	7	258	7	258	0	241	30	0	23
968	Efterafgrøder, pligtige, husdyr, målrettede ¹⁰⁺¹⁶	17/25		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
970	Udlæg og efterafgrøder til grøngødning ¹⁵⁺¹⁶	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
972	Mellemafgrøder ¹⁶	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Afgørde- kode	Afgørde	Forfrugt sværdi	Indregning af forfrugtsværd i i afgrødens kvælstofnorm	Uvandet grovsand		Uvandet finsand		Vandet jord		Sandblandet lerjord		Lerjord		Humusjord		Korrektio n for udbytte (salg)	Korrektio n for udbytte (opfodrin g)	Normer for fosfor .
				JB 1 + 3		JB 2 + 4 og 10 + 12 1		Alle jordtyper		JB 5 - 6		JB 7- 9		JB 11				
		kg N/ha	Ja/ Nej	Udbytte- e- norm	Kvælstof- norm	Udbytte- norm	Kvælstof- f- norm	Udbytte- - norm	Kvælstof- f- norm	Udbytte- - norm	Kvælstof- f- norm	Udbytte- - norm	Kvælstof- norm	Udbytte- - norm	Kvælstof- f- norm	kg N/hkg		
				hkg/ha	kg N/ha	hkg/ha	kg N/ha	hkg/ha	kg N/ha	hkg/ha	kg N/ha	hkg/ha	kg N/ha	hkg/ha	kg N/ha			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Grøntsager, friland ¹⁸				hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha		hkg/ha				
400	Asieagurker	25	Ja		135		120		135		110		120		120	0	0	30
401	Asparges	25	Nej		150		135		150		125		135		135	0	0	20
402	Bladselleri	25	Ja		215		200		215		190		200		200	0	0	40
403	Blomkål	25	Ja		255		240		255		230		240		240	0	0	40
404	Broccoli	25	Ja		215		200		215		190		200		200	0	0	40
405	Courgette, squash	25	Ja		150		135		150		125		135		135	0	0	30
406	Grønkål	50	Ja		185		170		185		160		170		170	0	0	25
407	Gulerod	25	Ja	400	125	400	110	400	125	400	100	400	110	400	110	0,1	0	35
408	Hvidkål	50	Ja		285		270		285		260		270		270	0	0	40
409	Kinakål	25	Ja		195		180		195		170		180		180	0	0	35
410	Knoldselleri	50	Ja		235		220		235		210		220		220	0	0	40
411	Løg	0	Ja		165		150		165		140		150		150	0	0	40
412	Pastinak	25	Ja		165		150		165		140		150		150	0	0	35
413	Rodpersille	25	Ja		165		150		165		140		150		150	0	0	30
415	Porre	25	Ja		225		210		225		200		210		210	0	0	35
416	Rosenkål	50	Ja		240		225		240		215		225		225	0	0	40
417	Rødbede	25	Ja		180		165		180		155		165		165	0	0	35

418	Rødkål	50	Ja		265		250		265		240		250		250	0	0	40
420	Salat	25	Ja		165		150		165		140		150		150	0	0	30
421	Savoykål, spidskål	25	Ja		265		250		265		240		250		250	0	0	40

422	Spinat	25	Ja		120		105		120		95		105		105	0	0	25
423	Suktermajs	25	Ja		155		140		155		130		140		140	0	0	40
424	Ærter, konsum	17	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	25
429	Jordskok, konsum	25	Nej		150		150		150		150		150		150	0	0	30
450	Grøntsager, blandinger	25	Ja		265		250		265		240		250		250	0	0	30
430	Bladpersille	25	Ja		205		190		205		180		190		190	0	0	20
431	Purløg	50	Ja		300		285		300		275		285		285	0	0	20
432	Krydderurter (undtagen persille og purløg)	25	Ja		205		190		205		180		190		190	0	0	20
434	Grøntsager, andre (friland)	25	Ja		135		120		135		110		110		120	0	0	20
Afgrøde-kode	Afgrøde	Forfrugtsværdi	Indregning af forfrugtsværdi i i afgrødens kvælstofnorm	Uvandet grovsand	JB 1 + 3	Uvandet finsand	JB 2 + 4 og 10 + 12 1	Vandet sandjord	JB 1 - 4	Sandblandet lerjord	JB 5 - 6	Lerjord	JB 7- 9	Humusjord	JB 11	Korrektion for udbytte (salg)	Korrektion for udbytte (opfodrings)	Normer for fosfor
		kg N/ha	Ja/ Nej	Udbytte- e- norm hkg/ha	Kvælstof- norm kg N/ha	Udbytte- norm hkg/ha	Kvælstof- norm kg N/ha	Udbytte- norm hkg/ha	Kvælstof- norm kg N/ha	Udbytte- norm hkg/ha	Kvælstof- norm kg N/ha	Udbytte- norm hkg/ha	Kvælstof- norm kg N/ha	Udbytte- norm hkg/ha	Kvælstof- norm kg N/ha	kg N/hkg		kg P/ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Udyrkede arealer, vildtagre o.l.																		
305	Permanent græs, uden udbetaling af økologi-tilskud	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0

306	Græs i omdrift, uden udbetaling af økologi-tilskud	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
308	MFO-brak sommerslåning	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
309	Udyrket areal ved vandboring	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
310	Brak, sommerslåning	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
319	MFO-brak, Udtagning, ej landbrugsareal	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0

323	MFO-udyrket areal ved vandboring	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
324	Blomsterbrak	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
325	MFO-blomsterbrak	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
327	MFO-bræmme, sommerslåning	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
328	MFO-bræmme med blomsterblanding	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
329	MFO-bræmme, miljøtilsagn	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
334	MFO-bræmme, forårsslåning	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
335	MFO-bræmme, permanent græs, forårsslåning	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
336	MFO-bræmme, permanent græs, sommerslåning	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
337	MFO-bræmme, permanent græs, miljøtilsagn	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
338	Brak, forårsslåning	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
339	MFO-brak, forårsslåning	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
342	Bestøverbrak	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
343	MFO-bestøverbrak	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
344	Brak langs vandløb og søer, forårsslåning (alternativ til efterafgrøder)	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0

345	Brak langs vandløb og søer, sommerslåning (alternativ til efterafgrøder)	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
346	Brak, sommerslåning (til målrettet kvælstofregulering)	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
347	Brak. Forårsslåning (til målrettet kvælstofregulering)	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
348	Brak langs vandløb og søer, forårsslåning (til målrettet kvælstofregulering)	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0

349	Brak langs vandløb og søer, sommerslåning (til målrettet kvælstofregulering)	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
271	Rekreative formål ¹²	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
579	Tagetes, sygdomssanerende plante	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
Arealer med tilsagn under miljøordningerne																		
247	Miljøgræs MVJ-tilsagn (0 N), omdrift	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
253	Miljøgræs MVJ-tilsagn (80 N), omdrift	22	Nej	2200	80	2200	80	2200	80	2200	80	2200	80	2200	80	0	0	7
254	Miljøgræs MVJ-tilsagn (0 N), permanent	22	Nej	800	0	800	0	800	0	800	0	800	0	800	0	0	0	0
Særlige afgrødekoder i forbindelse med tilsagn eller miljøtiltag																		
311	Skovrejsning på tidl. Landbrugsjord	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
312	20-årig udtagning	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
313	20-årig udtagning af agerjord med frivillig skovrejsning	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0

314	20-årig udtagning med tilsagn om skovrejsning	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
317	Vådområder med udtagning	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
318	MVJ ej udtagning, ej landbrugsjord	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
321	Miljøtiltag, ej landbrugsarealer	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
322	Minivådområder, projekttilsagn	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
326	Permanent græs i MSO, omlagt fra permanent græs ¹⁷	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0
361	Ikke støtteberettiget landbrugsareal	0	Nej		0		0		0		0		0		0	0	0	0

Noter til Bilag 1, Tabel 1.

- 1) JB 12 kan indplaceres som andre jordtyper ud fra den aktuelle tekstur.
- 2) Korrektion af kvælstofnormen for højere forventet udbytte foretages i forhold til udbyttennormerne angivet i parentes, når forfrugten er alt andet end korn. Når forfrugten er korn, sker korrektionen i forhold til den først angivne udbyttennorm uden parentes.
- 3) Græs mv. til fabrik: Udbytte i ton færdigvarer pr. ha (93 pct. tørstof). Der kan omregnes mellem foderenheder og færdigvarer med faktoren 1 FE = 1,2 kg færdigvare. Udbyttekorrektion fremgår af kolonne 15 og foretages med hhv. 30 og 15 kg N pr. tons færdigvare.
- 4) For tildeling af kvælstofkvote til græs og kløvergræs i omdrift, permanent græs, græs/kløvergræsudlæg og græs/kløvergræsefterafgrøder gælder kravene til benyttelse i oversigtstabellen (Oversigtstabel 1). Kravene til benyttelse af markerne er angivet ved et minimum antal græssende græsningsenheder (GE) eller slæt pr. ha.
- 5) Benyttes til græsmarker, der ikke opfylder kravene for tildeling af norm jf. oversigtstabel 1.
- 6) Kløver/lucerne omfatter også vikke og andre græsmarksbælgplanter. Ved brug af undtagelsen på 230 kg N/ha for kvægbrug må dog kun anvendes kløver og lucerne.
- 7) Normen kan anvendes, når der tages et slæt efter 1. maj forud for en forårssået afgrøde med sent såtidspunkt som f.eks. silomajs. Normen kan også anvendes, når der om foråret tages et slæt af italiensk rajgræs forud for høst af frø.
- 8) Normen gælder også for efterslæt af ikke-kvælstoffikserende afgrøder, der benyttes til afgræsning eller slæt. Afgrøden skal medregnes i oversigtstabel 1.
- 9) Normen gælder også for efterslæt af kvælstoffikserende afgrøder, der benyttes til afgræsning eller slæt. Afgrøden skal medregnes i oversigtstabel 1.
- 10) Pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder samt målrettede efterafgrøder. Der trækkes en eftervirkning på 25 kg N pr. ha eller 17 kg N pr. ha pligtige efterafgrøder, dyrket i efteråret 2020 fra virksomhedens samlede kvælstofkvote 2019/2020. Pligtige efterafgrøder med eftervirkning på 25 kg N pr. ha anvendes, når der på virksomheden er udbragt 80 kg N eller derover fra husdyrgødning og anden organisk gødning pr. ha harmoniareal i forrige planperiode. Pligtige efterafgrøder, med eftervirkning på 17 kg N pr. ha anvendes, når der på virksomheden er udbragt under 80 kg N fra husdyrgødning og anden organisk gødning pr. ha harmoniareal i forrige planperiode.
- 11) Kan anvendes som fællesnorm jf. § 3, stk. 2.
- 12) Arealer til rekreative formål herunder til vildtpleje og jagt kan gødskes uden at regne kvælstoffet med i gødningsregnskabet, hvis der er betalt afgift af gødningen, jf. gødskningslovens §18, stk. 2.
- 13) Normen kan anvendes for arealer omlagt min. hvert 5. år. Hvis arealerne med permanent græs har været henlagt i 5 år eller længere, skal afgrødekoderne 250, 251, 252, 259, 276, 286 eller 287, anvendes.
- 14) Kvælstofkvoten for arealer med MVJ-tilsagn indgået i 2003, 2004 og 2005, svarer til indholdet af kvælstof afsat af græssende dyr. Krav til antal græssende dyreenheder er fastsat i tilsagnet. Vedr. MVJ-tilsagn indgået i 2006 og efterfølgende år, samt for tilsagn indgået i 2002 eller tidligere skal kvælstof afsat på egne MVJ-arealer af egne græssende dyr fraregnes i opgørelsen af normproduktionen ved brug af felt 319 i gødningsregnskabet.
- 15) Denne afgrødekode kan bl.a. benyttes af virksomheder, der har ansøgt om anvendelse af harmoniundtagelsen på 230 kg N/ha.

16) Kan ikke anvendes som hovedafgrøde.

17) Skal bruges når en ansøger har omlagt permanent græs til ikke-landbrug i et miljøsårbart område (MSO).

18) For afgrøder under overskriften ”Grøntsager friland” kan kvælstofnorm og udbyttенorm for vandet sandjord (kolonne 9 og 10) anvendes for alle jordbundstyper der vandes. For alle andre afgrøder gælder udbyttенorm og kvælstofnorm i kolonne 9 og 10 kun for vandet sandjord.

19) Tildelingen af norm for kløvergræs i omdrift sker efter indholdet af kløver i afgrøden. Derudover skal græs/kløvergræs både i omdrift, permanent og som udlæg overholde kravet til antal græsningsenheder (GE) eller slæt angivet i oversigtstabel 1 samt normudbytte jf. Tabel 1 kolonne 5,7,9,11, 13 eller 15 afhængig af jordtype.

20) I kornafgrøder og grovfoder beregnes den økonomisk optimale kvælstofnorm med indregning af værdien af protein. I de indstillede normer for kornafgrøder indregnes 75 pct. af proteinværdien i kvælstofnormen. Værdien af protein beregnes ud fra værdien ved opfodring til svin ud fra de sidste 5 års priser for korn og soyaskrå. Korrektionen med 75 pct. af værdien af protein betyder, at normen er ca. 20 kg kvælstof pr. ha højere end, hvis der ikke blev korigeret for proteinværdi og 10 kg lavere end, hvis hele værdien af protein indgik i beregningen. Hvis kornet sælges uden, at der afregnes ud fra proteinindholdet, bør kvælstoftilførslen korrigeres herfor.

Bilag 1, tabel 2: Afgrødenormer for andre plantekulturer (kvælstof og fosfor)

Afgrødekod e	Afgrøde	Forfrugtsværdi	Indregning af forfrugtsværdi i afgrødens kvælstofnorm	Alle jordtyper N-norm	Normer for fosfor
		Kg N/ha	Ja/Nej	Kg N/ha	Kg P/ha
	1	2	3	4	5
Medicinplanter					
440	Solhat	0	Nej	75	20
448	Medicinplanter, et- og toårige	0	Nej	80	20
449	Medicinplanter, stauder	0	Nej	80	20
496	Medicinpl. vedplanter	0	Nej	80	20
Havefrø					
650	Chrysanthemum Garland, frø	27	Ja	60	20
651	Dildfrø	27	Ja	90	20
652	Kinesisk kålfrø	27	Ja	140	35
653	Karsefrø	27	Ja	150	30
654	Rucolafrø	27	Ja	150	30
655	Radisefrø (inklusive oliereæddike)	27	Ja	150	30
656	Bladbedefrø, rødbedefrø	27	Ja	210	40
657	Grønkålfrø	27	Ja	160	40
658	Gulerodsfrø	27	Ja	160	30
659	Kålfrø (hvid- og rødkål)	27	Ja	200	40
660	Persillefrø	27	Ja	210	40
661	Kørvelfrø	27	Ja	180	30
662	Majroefrø	27	Ja	160	40
663	Pastinakfrø	27	Ja	120	30
664	Skorzonerrod/skorzonerrodfrø	27	Nej	150	40
665	Havrerodfrø	27	Ja	150	40
666	Purløgrø	27	Nej	120	20

667	Timianfrø	27	Nej	120	40
668	Blomsterfrø	27	Ja	60	30
Småplanteproduktion og planteskoleplanter					
501	Stauder	0	Nej	300	30
502	Blomsterløg	0	Nej	300	45
503	En- og toårige planter	0	Nej	300	30
504	Solbær, stiklingeopformering	0	Nej	100	25
505	Ribs, stiklingeopformering	0	Nej	100	25
506	Stikkelsbær, stiklingeopformering	0	Nej	100	25
507	Hindbær, stiklingeopformering	0	Nej	100	25
508	Andre af slægten Vaccinium	0	Nej	100	25
509	Trækvæde	0	Nej	100	25
489	Havtorn	0	Nej	100	25
491	Storfrugtet tranebær	0	Nej	100	25
492	Tyttebær	0	Nej	100	25
493	Surbær	0	Nej	100	25
494	Japan kvæde	0	Nej	100	25
537	Valnød (almindelig)	0	Nej	100	25
538	Kastanje (ægte)	0	Nej	100	25
495	Morbær	0	Nej	100	25
540	Tomater ²	0	Nej	2350	500
541	Agurker ²	0	Nej	2100	450
542	Salat ²	0	Nej	900	150
543	Grøntsager, andre ^{2,9}	0	Nej	800	140
544	Snitblomster og snitgrønt ²	0	Nej	1100	160
545	Potteplanter ²	0	Nej	950	140
547	Planteskolekulturer, stauder ²	0	Nej	300	60
497	Planteskolekulturer, vedplanter, til videresalg ²	0	Nej	300	60
548	Småplanter, en-årige ²	0	Nej	300	60

549	Lukket system 1, en-årige ³	0	Nej	Udbragt mængde	Udbragt mængde
563	Svampe, champignon ³	0	Nej	Udbragt mængde	Udbragt mængde
564	Containerplads ⁴	0	Nej	550	60
Frugt og bær					
510	Melon	25	Ja	135	30
553	Centnergræskar	25	Ja	135	30
551	Moskusgræskar	25	Ja	135	30
552	Mandelgræskar	25	Ja	135	30
512	Rabarber	50	Nej	150	20
513	Jordbær ⁷	0	Nej	160	25
514	Solbær	0	Nej	160	30
515	Ribs	0	Nej	160	30
516	Stikkelsbær	0	Nej	100	25
517	Brombær	0	Nej	100	25
518	Hindbær	0	Nej	100	25
519	Blåbær	0	Nej	160	25
532	Anden buskfrugt ⁹	0	Nej	85	25
570	Humle	0	Nej	175	25
520	Surkirsebær uden undervækst af græs	0	Nej	150	30
521	Surkirsebær med undervækst af græs ¹	0	Nej	200	30
522	Blomme uden undervækst af græs	0	Nej	150	30
523	Blomme med undervækst af græs ¹	0	Nej	200	30
524	Sødkirsebær uden undervækst af græs	0	Nej	150	30
525	Sødkirsebær med undervækst af græs ¹	0	Nej	200	30
526	Hyld	0	Nej	200	30
527	Hassel	0	Nej	85	30
528	Æbler	0	Nej	140	30
529	Pærer	0	Nej	140	30
530	Vindrue	0	Nej	140	30
536	Spisedruer	0	Nej	140	30

533	Rønnebær	0	Nej	100	30
534	Hyben	0	Nej	100	30
535	Bærmispel	0	Nej	100	30
539	Blandet frugt	0	Nej	100	30
531	Anden træfrugt ⁹	0	Nej	100	30
Trækulturer					
487	Skovlandbrug	0	Nej	100	0
488	Hønsegård, permanent græs ¹⁰	22	Nej	80	0
580	Anden skovdrift ¹¹	0	Nej	0	0
576	Skovrejsning (statslig) - forbedring af vandmiljø og grundvandsbeskyttelse	0	Nej	0	0
577	Skov med biodiversitetsformål	0	Nej	0	0
578	Skovrejsning (privat) – forbedring af vandmiljø og grundvandsbeskyttelse	0	Nej	0	0
581	Skovdrift med fjernelse af ved ¹³	0	Nej	15	10
582	Pyntegrønt, økologisk jordbrug, JB 2+4-12	0	Nej	90	10
582	Pyntegrønt, økologisk jordbrug, JB 1+3	0	Nej	110	10
583	Juletrær og pyntegrønt, JB 2+4-12	0	Nej	90	10
583	Juletrær og pyntegrønt, JB 1+3	0	Nej	110	10
585	Skovrejsning i projektområde, som ikke er omfattet af tilsagn ¹²	0	Nej	15	10
586	Offentlig skovrejsning ¹²	0	Nej	15	10
587	Skovrejsning på tidl. Landbrugsjord ¹²	0	Nej	15	15
588	Statslig skovrejsning ¹²	0	Nej	15	10
589	Bæredygtig skovdrift ¹²	0	Nej	0	0
590	Bæredygtig skovdrift i Natura 2000-område ¹²	0	Nej	0	0
Energiafgrøder og anden særlig produktion					
591	Lavskov ⁶	0	Nej	100	15
592	Pil ⁵	0	Nej	120	15

593	Poppel (0-100 andre træer pr. ha) ⁶	0	Nej	120	15
606	MFO - Poppel (100-400 andre træer pr. ha) ⁶	0	Nej	120	15
594	El ⁶	0	Nej	75	15
605	MFO-Lavskov ⁶	0	Nej	100	15
602	MFO-Pil ⁵	0	Nej	120	15
603	MFO - Poppel (0-100 andre træer pr. ha) ⁶	0	Nej	120	15
604	MFO-El ⁶	0	Nej	75	15
596	Elefantgræs	0	Nej	75	15
597	Rørgræs	0	Nej	75	15
598	Sorrel	0	Nej	150	15
599	Poppel (100-400 andre træer pr. ha) ⁶	0	Nej	120	15
Øvrige afgrøder					
900	Øvrige afgrøder	0	Nej	60	15
903	Lysåbne arealer i skov	0	Nej	0	0
907	Naturarealer, økologisk jordbrug ⁸	0	Nej	0	0
920	Økologisk sommerbrak	0	Nej	0	0
921	Bar jord	0	Nej	0	0

Bilag 1, oversigtstabel 1: Minimum antal græsningsenheder (GE) pr. ha. (for at normerne for græskategorien kan anvendes)

Afgrødekod e	Græskategori	Andel, som hvert slæt beslaglægger af markens samlede areal ¹⁺⁶	Minimum antal græsnings- enheder (GE) pr. ha ²⁺³⁺⁵⁺⁶
250	Permanent græs, meget lavt udbytte	1	0,2
251	Permanent græs, lavt udbytte	1	0,5
252	Permanent græs, normalt udbytt niveau ⁴	0,5	0,8
255	Permanent græs under 50 pct. kløver omlagt min. hvert 5. år ⁴	0,33	1,8
256	Permanent græs over 50 pct. kløver omlagt min. hvert 5. år	0,33	1,5
257	Permanent græs uden kløver omlagt min. hvert 5. år	0,33	2,0
278	Permanent lucerne og lucernegræs med over 50 pct. lucerne, omlagt mindst hvert 5. år	0,33	1,8
260	Kløvergræs under 50 pct. kløver (omdrift)	0,33	1,8
284	Græs med vikke og andre bælgplanter, under 50 pct. bælgplanter (omdrift)	0,33	1,5
261	Kløvergræs over 50 pct. kløver (omdrift)	0,33	1,5
262	Lucerne og lucernegræs m. over 50 pct. lucerne	0,33	1,5
263	Græs uden kløvergræs (omdrift)	0,33	2,0
975	Græs til slæt før forårssået afgrøde (omdrift)	1	0,7
266	Græs under 50 pct. Kløver/lucerne med ekstremt lavt udbytt niveau (omdrift)	1	0,2
267	Græs under 50 pct. Kløver/lucerne med meget lavt udbytt niveau (omdrift)	1	0,4
268	Græs under 50 pct. Kløver/lucerne med lavt udbytt niveau (omdrift)	0,5	0,7
960	Græs, udlæg/efterslæt efter grønkorn o.l. høstet maj/juni	0,33	1,2
961	Græs, udlæg/efterslæt efter helsæd/tidlig frøgræs eller vinterbyg høstet senest 1. august	1	0,7
962	Græs, udlæg/efterslæt efter korn/sildig frøgræs	1	0,3
943	Kløvergræs med over 50 pct. kløver, udlæg/efterslæt efter grønkorn o.l. høstet i maj/juni	0,5	0,7
944	Kløvergræs med over 50 pct. kløver, udlæg/efterslæt efter helsæd høstet senest 1. august	1	0,4

945	Kløvergræs med over 50 pct. kløver, udlæg/efterslæt efter korn o.l.	1	0,2
963	Kløvergræs, udlæg/efterslæt efter grønkorn o.l. høstet i maj/juni	0,33	1,1
964	Kløvergræs, udlæg/efterslæt efter helsæd høstet senest 1. august	1	0,5
965	Kløvergræs, udlæg/efterslæt efter korn o.l.	1	0,3

Noter til Bilag 1, Tabel 2.

- 1) Beregnes på den del af arealet, der er græsdækket, og som høstes eller afgræsses i planperioden.
- 2) Kvælstofnormerne gælder for åbne systemer, og er angivet i kg N årligt pr. ha grundareal væksthus. For kulturer dyrket i færre end 52 uger beregnes kvælstofnormen forholdsmæssigt. For tomat og agurk er normen angivet for én dyrkningssæson. For tomat er dyrkningssæsonen 9 måneder. For virksomheder, der over for Landbrugsstyrelsen kan dokumentere, at de har en dyrkningssæson på 11 måneder, er normen for tomat dog 3000 kg N pr. ha og 2800 kg N pr. ha for agurk. Normen for salat er baseret på produktion af 7 hold pr. år. For virksomheder, der over for Landbrugsstyrelsen kan dokumentere, at de har flere hold end 7 hold pr. år, korrigeres normen forholdsmæssigt. Væksthus defineres som åbne systemer, hvor der dyrkes i bundjorden, med overdækning.
- 3) I lukkede systemer er normen lig med den udbragte mængde. Et lukket system, recirkulerer det overskydende vandingsvand (gødningsvand), således at det føres tilbage til en beholder (kar eller bassin), hvorfra det ved næste vanding pumpes op og blandes med en vis procent gødningsvand fra gødningsblanderen.
- 4) En containerplads er et afgrænset, planeret dyrkningsareal på friland, hvorpå der dyrkes planter i potter (containere).
- 5) Normen for pil gælder kun for pil dyrket med henblik på høst. Normen gælder kun til og med 4. planperiode efter afhugning eller plantning.
- 6) Normen for poppel, el og lavskov gælder kun for kulturer dyrket med henblik på høst. Normen gælder kun til og med 10. planperiode efter afhugning eller plantning.
- 7) Norm for jordbær i væksthus er 1000 kg N/ha væksthusgrundareal for 9 måneders dyrkningssæson i et åbent system (i et lukket system er kvoten = udbragt mængde).
- 8) Anvendes jf. reglerne i grundbetalingsordningen. Kvælstof afsat på egne arealer af egne græssende dyr fraregnes i opgørelsen af normproduktionen ved brug af felt 319 i gødningsregnskabet.
- 9) Kan anvendes som fællesnorm jf. gødskningsbekendtgørelsens § 3, stk. 2.
- 10) Normen kan bruges til økologiske hønsegårde med en blanding af vedvarende græs og trækulturer. Arealet kan tælle med som harmoniareal. Normen kan anvendes til arealer, hvortil der søges støtte under ordningen Grundbetaling og Økologisk Arealtilskud, hvis støttebetingelserne er opfyldt.
- 11) Anden skovdrift end afgrødekode 487, 576-578 og 581-590. –12) Disse afgrødekoder må kun bruges, hvis arealet får tilskud efter den pågældende ordning.
- 13) Fjernelse af over 10 pct. af veddet de seneste 10 år ved flishugning, renafdrift eller lignende. Nyplantning af skov med henblik på fjernelse af over 10 pct. af veddet, når bevoksningen er sluttet, sidestilles med fjernelse af 10 pct. af veddet.

Bilag 1, oversigtstabel 1: Minimum antal græsningsenheder (GE) pr. ha. (for at normerne for græskategorien kan anvendes)

Afgrødekode	Græskategori	Andel, som hvert slæt beslaglægger af markens samlede areal ¹⁺⁶	Minimum antal græsnings- enheder (GE) pr. ha ²⁺³⁺⁵⁺⁶
250	Permanent græs, meget lavt udbytte	1	0,2
251	Permanent græs, lavt udbytte	1	0,5
252	Permanent græs, normalt udbytt niveau ⁴	0,5	0,8
255	Permanent græs under 50 pct. kløver omlagt min. hvert 5. år ⁴	0,33	1,8
256	Permanent græs over 50 pct. kløver omlagt min. hvert 5. år	0,33	1,5
257	Permanent græs uden kløver omlagt min. hvert 5. år	0,33	2,0
278	Permanent lucerne og lucernegræs med over 50 pct. lucerne, omlagt mindst hvert 5. år	0,33	1,8
260	Kløvergræs under 50 pct. kløver (omdrift)	0,33	1,8
284	Græs med vikke og andre bælgplanter, under 50 pct. bælgplanter (omdrift)	0,33	1,5
261	Kløvergræs over 50 pct. kløver (omdrift)	0,33	1,5
262	Lucerne og lucernegræs m. over 50 pct. lucerne	0,33	1,5
263	Græs uden kløvergræs (omdrift)	0,33	2,0
975	Græs til slæt før forårssået afgrøde (omdrift)	1	0,7
266	Græs under 50 pct. Kløver/lucerne med ekstremt lavt udbytt niveau (omdrift)	1	0,2
267	Græs under 50 pct. Kløver/lucerne med meget lavt udbytt niveau (omdrift)	1	0,4
268	Græs under 50 pct. Kløver/lucerne med lavt udbytt niveau (omdrift)	0,5	0,7
960	Græs, udlæg/efterslæt efter grønkorn o.l. høstet maj/juni	0,33	1,2
961	Græs, udlæg/efterslæt efter helsød/tidlig frøgræs eller vinterbyg høstet senest 1. august	1	0,7
962	Græs, udlæg/efterslæt efter korn/sildig frøgræs	1	0,3
943	Kløvergræs med over 50 pct. kløver, udlæg/efterslæt efter grønkorn o.l. høstet i maj/juni	0,5	0,7
944	Kløvergræs med over 50 pct. kløver, udlæg/efterslæt efter helsød høstet senest 1. august	1	0,4

945	Kløvergræs med over 50 pct. kløver, udlæg/efterslæt efter korn o.l.	1	0,2
963	Kløvergræs, udlæg/efterslæt efter grønkorn o.l. høstet i maj/juni	0,33	1,1
964	Kløvergræs, udlæg/efterslæt efter helsæd høstet senest 1. august	1	0,5
965	Kløvergræs, udlæg/efterslæt efter korn o.l.	1	0,3

Noter til Bilag 1, oversigtstabel 1:

- 1) Andelen af markens græsareal, som beslaglægges af slæt, kan maksimalt være 1,00.
- 2) Græsningsenheder (GE) for svin, fjerkræ og pelsdyr samt dyr, der ikke kommer på græs, kan ikke medregnes som GE. Antal græsningsenheder opgøres efter oversigtstabel 2.
- 3) Når arealer afgræsses af dyr fra anden virksomhed, så skal gødningsoverførslen i kg N og P angives af den virksomhed, der ejer dyrene. Græsningstrykket beregnes ved at dividere den oplyste gødningsmængde med 100 kg N og herefter multiplicere antallet af GE med 2, da 1 GE svarer til en produktion af 100 kg N pr. GE pr. år, og da græsningstrykstabelen er udarbejdet med en standardforudsætning om, at græsningsperioden er 6 måneder. Bemærk, at dyr der kun opholder sig på bedriften en del af året, skal ligeledes multipliceres med faktor 2.
- 4) På særligt produktive permanente græsarealer, som ikke er omlagt inden for de seneste 5 år, kan normen for permanent græs, under 50 pct. kløver, undtagelsesvist anvendes, såfremt der kan dokumenteres et græsningsniveau svarende til kravet for græs i omdrift, og at udbyttet overstiger 4000 FE pr. ha. Dokumentation skal bestå af en foderplan med opgørelse af det samlede producerede antal FE på virksomheden samt foderbehovet. Produktionen af FE skal opgøres ud fra udbyttens normer for alle de dyrkede og indkøbte grovfoderafgrøder og foderbehovet beregnes ud fra et maksimalt foderforbrug af græsafrøder på 2500 FE pr. græsningsenhed.
- 5) Hvis en virksomhed udnytter græsarealer ved afgræsning af dyr tilhørende en anden virksomhed, skal afgræsningen dokumenteres med en kvittering fra ejeren af dyrene for overførsel af kvælstof i kg N og P i husdyrgødning.
- 6) Ved afgræsning skal det kunne dokumenteres, at der på græsmarkerne er et græsningstryk svarende til minimum antal græssende dyr, der er angivet i oversigtstabellen. Tages der et eller flere græsslæt på arealerne, reduceres arealet, hvorpå der skal dokumenteres afgræsning med de i oversigten angivne andele pr. slæt.

Bilag 1, oversigtstabel 2: Beregning af græsningsenheder (GE)

1 græsningsenhed (1 GE) defineres som 100 kg N ab lager ved staldsystemet med det højeste indhold af kvælstof ab lager (BEK 853 af 30/06/2014), og er baseret på normtal for 2020/2021.

Husdyrart	Enhed	Antal/GE
1 årsko (malkekvæg, Tung race)	1 årsko	0,61
1 årsko (malkekvæg, Jersey)	1 årsko	0,74
1 årsammeke (under 400 kg)	1 årstyr	2,25
1 årsammeke (400-600 kg)	1 årstyr	1,56
1 årsammeke (over 600 kg)	1 årstyr	1,39
1 årsopdræt (småkalv 0-6 mdr., Tung race)	1 årstyr	3,75
1 årsopdræt (kvier eller stude 6 mdr. - kælvning (27 mdr.)/slagtning, Tung race)	1 årstyr	1,90
1 årsopdræt (småkalv 0-6 mdr., Jersey)	1 årstyr	4,97
1 årsopdræt (kvier eller stude 6 mdr. - kælvning (25 mdr.)/slagtning, Jersey)	1 årstyr	2,50
1 stk. slagtekalv, 0-6 mdr., Tung race	1 produceret dyr	7,93
1 stk. slagtekalv, 6 mdr. - slagtning (440 kg), Tung race	1 produceret dyr	4,07
1 stk. slagtekalv, 0-6 mdr., Jersey	1 produceret dyr	10,84
1 stk. slagtekalv, 6 mdr. - slagtning (328 kg), Jersey	1 produceret dyr	5,21
1 voksen hest, under 300 kg	1 årshest	4,74
1 voksen hest, 300 kg - mindre end 500 kg	1 årshest	2,87
1 voksen hest, 500 kg - mindre end 700 kg	1 årshest	2,29
1 voksen hest, 700 kg og derover	1 årshest	1,88
Får, 1 moderdyr med afkom	1 årsfår	6,85
Mohairgeder, 1 moderdyr med afkom	1 årsged	6,37
Kødgeder, 1 moderdyr med afkom	1 årsged	7,09
Malkegeder, 1 moderdyr med afkom	1 årsged	6,85
Hjorte > 15 mdr., 10 stk.		0,45
Hinder > 15 mdr., 10 stk.		0,54
Unge hjorte 3-15 mdr., 10 stk.		0,71
Unge hinder, 3-15 mdr., 10 stk.		0,83
Årshind, 1 stk.		5,29
Dådyr, 1 stk.		9,09

Husdyrnormer m.v.

Bilag 2, tabel 1: Opgørelse af antal dyr inden for forskellige husdyrarter

Husdyrart	Opgørelse
1 årsko uden opdræt	Optælling ud fra løbende besætningsoptegnelser (tung race og Jersey opgøres hver for sig). Opgørelserne skal være vægtede gennemsnit af lakterende og ikke lakterende køer (goldkøer). 1 årsko svarer til 365 foderdage.
1 årsammeke uden opdræt	Optælling ud fra løbende besætningsoptegnelser (tung race og Jersey opgøres hver for sig). Antal årsdyr opgøres inden for vægtkategorierne under 400 kg, 400-600 kg, og over 600 kg. 1 årsko svarer til 365 foderdage.
1 årsopdræt (småkalve 0-6 mdr. (både fra malkekøer og ammekøer))	Optælling ud fra løbende besætningsoptegnelser (tung race og Jersey opgøres hver for sig). 1 årsopdræt svarer til 365 foderdage.
1 årsopdræt (kvier/stude 6 mdr. - kælvning*/ slagtning (både fra malkekøer og ammekøer))	Optælling ud fra løbende besætningsoptegnelser (tung race og Jersey opgøres hver for sig). 1 årsopdræt svarer til 365 foderdage.
* Kælvning: 27 mdr. for tung race og 25 mdr. for jersey	*Optælling ud fra løbende besætningsoptegnelser (tung race og Jersey opgøres hver for sig).
1 stk. produceret slagtekalv 0-6 mdr.	*Optælling: Antal dyr afgang i planperioden (slagtet, solgt eller døde, samt kalve, der har passeret 6 måneders alderen.
1 stk. produceret slagtekalv 6 mdr. – slagtning*	Salgsbilag i perioden (tung race og Jersey opgøres hver for sig). Opgøres på baggrund af antal dyr afgang i planperioden (slagtet, solgt eller døde).
*Slagtning: 440 kg for tung race og 328 kg for jersey	
1 årsso med 33,2 grise til 6,7 kg	Optælling ud fra løbende besætningsoptegnelser. Dyrene tælles som søer fra og med første løbning. Alternativt kan en årsso opgøres som 365 foderdage.

10 stk. producerede smågrise, 6,7–31kg	En opgørelse skal ud fra løbende besætningsoptegnelser både gøre rede for det antal smågrise, der forbliver i egen besætning og det antal, der sælges.
10 stk. producerede slagtesvin, 31–113 kg	Salgsbilag i perioden. Antal producerede slagtesvin beregnes som (antal solgte dyr x 1,01)
1000 stk. producerede slagtekyllinger	Salgsbilag i perioden, fordelt på de fire kategorier 30, 32, 35, 40 eller 45 dage, skrabekyllinger eller økologiske slagtekyllinger.
100 stk. producerede kalkuner	Salgsbilag i perioden, fordelt på de to kategorier hunner eller hanner.
100 stk. producerede ænder	Salgsbilag i perioden.
100 stk. producerede gæs	Salgsbilag i perioden.
100 årshøns	Optælling ud fra løbende besætningsoptegnelser. 1 årshøne svarer til 365 foderdage.
100 stk. producerede hønniker	Købs- og salgsbilag.
1 årstæve, kødædende pelsdyr	Optælling ud fra løbende besætningsoptegnelser. 1 årstæve, kødædende pelsdyr svarer til 365 foderdage.
1 årstæve, ræve eller finnracoon	Optælling ud fra løbende besætningsoptegnelser. 1 årstæve, ræve eller finnracoon, svarer til 365 foderdage.
1 årshest	Optælling ud fra løbende besætningsoptegnelser. Føl medregnes fra fravæningstidspunktet. Opgøres inden for vægtkategorierne under 300 kg, 300-500 kg, 500-700 kg og over 700 kg. 1 årshest svarer til 365 foderdage.

Bilag 2, tabel 2: Indhold af kvælstof og fosfor i husdyrgødning

e dyretype	Kode staldsystem	Husdyrart og staldtype	Gødningstype	Indhold kg kvælstof (ab lager)	Indhold kg fosfor (ab lager)
		1	2	3	4
		1 årsko (malkekvæg, tung race)			
1201	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	75,8 64,2	20,8 2,2
1201	02	Bindestald med riste	Gylle	155,6	23,0
1201	03	Sengestald med fast gulv	Gylle	144,6	22,8
1201	04	Sengestald med spalter (kanal, linespil)	Gylle	150,2	22,8
1201	05	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Gylle	149,1	22,8
1201	14	Sengestald, fast drænet gulv med skraber og ajlefløb ¹⁴	Gylle	151,3	22,8
1201	06	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	164,7	25,3
1201	07	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	103,0 57,6	15,8 9,1
1201	08	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse + gylle	103,0 59,8	15,8 9,1
1201	09	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse + gylle	103,0 59,4	15,8 9,1
1201	15	Dybstrøelse, lang ædeplads, fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	Dybstrøelse + gylle	103,0 60,3	15,8 9,1
		1 årsko (malkekvæg, Jersey) ¹⁷			
1231	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	61,8 52,1	18,9 1,9
1231	02	Bindestald med riste	Gylle	126,6	20,7
1231	03	Sengestald med fast gulv	Gylle	117,6	20,6
1231	04	Sengestald med spalter (kanal, linespil)	Gylle	122,1	20,6
1231	05	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Gylle	121,3	20,6

1231	14	Sengestald, fast drænet gulv med skraber og ajleafløb ¹⁴	Gylle	123,0	20,6
1231	06	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	134,3	22,6
1231	07	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	83,6 46,8	14,0 8,2
1231	08	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse + gylle	83,6 48,7	14,0 8,2
1231	09	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse + gylle	83,6 48,3	14,0 8,2
1231	15	Dybstrøelse, lang ædeplads, fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Dybstrøelse + gylle	83,6 49,0	14,0 8,2
		1 årsammeko (under 400 kg) ¹			
1241	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	14,5 23,7	3,7 0,5
1241	02	Bindestald med riste	Gylle	41,3	4,2
1241	09	Sengestald med spaltegulv (kanal, linespil)	Gylle	39,3	4,2
1241	10	Sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl el. ringkanal)	Gylle	38,8	4,2
1241	11	Sengestald, fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Gylle	39,7	4,2
1241	03	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	44,4	4,8
1241	04	Dybstrøelse (kort ædeplads med fast gulv)	Dybstrøelse	43,8	4,7
1241	05	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	27,3 14,7	3,0 1,7
1241	06	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse + gylle	27,3 15,6	3,0 1,7
1241	07	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse + gylle	27,3 15,5	3,0 1,7
		1 årsammeko (400-600 kg) ¹			

1242	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	20,6 35,2	5,4 0,7
1242	02	Bindestald med riste	Gylle	60,2	6,1
1242	09	Sengestald med spaltegulv (kanal, linespil)	Gylle	57,3	6,1
1242	10	Sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl el. ringkanal)	Gylle	56,6	6,1
1242	11	Sengestald, fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Gylle	57,9	6,1
1242	03	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	64,1	6,9
1242	04	Dybstrøelse (kort ædeplads med fast gulv)	Dybstrøelse	63,4	6,8
1242	05	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	39,4 21,4	4,3 2,4
1242	06	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse + gylle	39,4 22,8	4,3 2,4
1242	07	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse + gylle	39,4 22,6	4,3 2,4
		1 årsammeko (over 600 kg) ¹			
1243	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	22,7 40,8	6,1 0,9
1243	02	Bindestald med riste	Gylle	68,4	7,0
1243	09	Sengestald med spaltegulv (kanal, linespil)	Gylle	65,1	6,9
1243	10	Sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl el. ringkanal)	Gylle	64,4	6,9
1243	11	Sengestald, fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Gylle	65,9	6,9
1243	03	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	72,1	7,7
1243	04	Dybstrøelse (kort ædeplads med fast gulv)	Dybstrøelse	71,4	7,6
1243	05	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	44,2 24,4	4,8 2,8
1243	06	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse	44,2	4,8

			+ gylle	26,0	2,8
1243	07	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse	44,2	4,8
			+ gylle	25,7	2,8
		1 årsopdræt (småkalv 0-6 mdr., tung race) ²⁺³			
1202	01	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	26,7	3,3
1202	02	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	26,7	3,3
		1 årsopdræt (kvier eller stude 6 mdr. – kælvning (27 mdr.)/slagtning, tung race) ²⁺³			
1203	01	Bindestald med grebning	Fast gødning	21,1	6,1
			+ ajle	23,3	0,6
1203	02	Bindestald med riste	Gylle	48,1	6,7
1203	03	Sengestald med fast gulv	Gylle	43,1	6,6
1203	04	Sengestald med spaltegulv (kanal, linespil)	Gylle	45,7	6,6
1203	05	Sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Gylle	45,2	6,6
1203	16	Sengestald, fast drænet gulv med skraber og ajlefløb ¹⁴	Gylle	46,2	6,6
1203	06	Dybstrøelse, hele arealet	Dybstrøelse	52,6	7,5
1203	07	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	51,5	7,3
1203	08	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	33,1	4,7
			+ gylle	17,1	2,6
1203	09	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse	33,1	4,7
			+ gylle	18,1	2,6
1203	10	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse	33,1	4,7
			+ gylle	17,9	2,6
1203	12	Spaltegulvbokse	Gylle	44,0	6,6
		1 årsopdræt (småkalv 0-6 mdr., Jersey) ²⁺³⁺¹⁷			
1232	01	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	20,1	2,5
1232	02	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	20,1	2,5
		1 årsopdræt (kvier eller stude 6 mdr. – kælvning (25 mdr.) / slagtning, Jersey) ²⁺³⁺¹⁷			

1233	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	16,3 17,1	4,6 0,5
1233	02	Bindestald med riste	Gylle	36,2	5,0
1233	03	Sengestald med fast gulv	Gylle	32,3	5,0
1233	04	Sengestald med spaltegulv (kanal, linespil)	Gylle	34,3	5,0
1233	05	Sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Gylle	33,9	5,0
1233	16	Sengestald, fast drænet gulv med skraber og ajlefløb ¹⁴	Gylle	34,7	5,0
1233	06	Dybstrøelse, hele arealet	Dybstrøelse	40,1	5,7
1233	07	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	39,0	5,6
1233	08	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	25,1 12,8	3,6 2,0
1233	09	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse + gylle	25,1 13,6	3,6 2,0
1233	10	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse + gylle	25,1 13,5	3,6 2,0
1233	12	Spaltegulvbokse	Gylle	33,1	5,0
		1 stk. slagtekalv, 0 - 6 mdr., tung race ²⁺⁴			
1204	01	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	12,6	1,5
1204	02	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	12,6	1,5
		1 stk. slagtekalve, 6 mdr. – slagtning (440 kg), tung race ²⁺⁴			
1205	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	12,2 8,6	3,4 0,3
1205	02	Bindestald med riste	Gylle	22,7	3,8
1205	10	Sengestald med fast gulv	Gylle	20,2	3,7
1205	11	Sengestald med spaltegulv (kanal, linespil)	Gylle	21,4	3,7
1205	12	Sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Gylle	21,2	3,7

1205	19	Sengestald, fast drænet gulv med skraber og ajlefløb ¹⁴	Gylle	21,7	3,7
1205	03	Dybstrøelse, hele arealet	Dybstrøelse	24,6	4,1
1205	04	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	24,1	4,0
1205	05	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	15,4 8,0	2,6 1,5
1205	06	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse + gylle	15,4 8,5	2,6 1,5
1205	07	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse + gylle	15,4 8,4	2,6 1,5
1205	09	Spaltegulvbokse	Gylle	20,6	3,7
		1 stk. slagtekalv, 0 - 6 mdr., Jersey ²⁺⁵			
1234	01	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse	9,2	1,1
1234	02	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	9,2	1,1
		1 stk. slagtekalv 6 mdr. – slagt (328 kg), Jersey ²⁺⁵			
1235	01	Bindestald med grebning	Fast gødning + ajle	9,6 6,7	2,7 0,3
1235	02	Bindestald med riste	Gylle	17,8	2,9
1235	13	Sengestald med fast gulv	Gylle	15,8	2,9
1235	14	Sengestald med spaltegulv (kanal, linespil)	Gylle	16,7	2,9
1235	15	Sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Gylle	16,6	2,9
1235	19	Sengestald, fast drænet gulv med skraber og ajlefløb ¹⁴	Gylle	16,9	2,9
1235	03	Dybstrøelse, hele arealet	Dybstrøelse	19,2	3,2
1235	04	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse	18,8	3,1
1235	05	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	Dybstrøelse + gylle	12,0 6,3	2,0 1,1
1235	06	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	Dybstrøelse + gylle	12,0 6,6	2,0 1,1

1235	07	Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Dybstrøelse + gylle	12,0 6,6	2,0 1,1
1235	09	Spaltegulvbokse	Gylle	16,1	2,8
		1 årssø m. 33,2 grise til 6,7 kg ⁶⁺⁷⁺¹⁸			
		Bidrag fra løbe- og drægtighedsstald			
1501	01	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Gylle	15,0	3,30
1501	08	Individuel opstaldning, fast gulv	Fast gødning + ajle	4,39 7,57	2,20 1,14
1501	04	Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv	Dybstrøelse + gylle	4,62 9,83	1,25 2,21
1501	05	Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	Dybstrøelse + gylle	4,62 9,58	1,25 2,21
1501	06	Løsgående, dybstrøelse	Dybstrøelse	13,5	3,72
1501	07	Løsgående, delvis spaltegulv	Gylle	14,8	3,32
		Bidrag fra farestald			
1502	01	Kassestier, delvis spaltegulv	Gylle	6,44	1,41
1502	02	Kassestier, fuldspaltegulv	Gylle	5,76	1,41
1502	05	Friland8	Anden husdyrgødning	8,26	1,62
		10 smågrise, 6,7 - 31 kg ⁹⁺¹²			
1511	01	Toklimastald, delvis spaltegulv	Gylle	4,39	1,17
1511	03	Drænet gulv + spalter (50/50)	Gylle	4,06	1,16
1511	04	Fast gulv	Fast gødning + ajle	1,61 1,18	0,94 0,24
1511	05	Dybstrøelse	Dybstrøelse	2,93	1,24
		10 producerede slagtesvin, 31 – 113 kg ⁹⁺¹³			
1512	07	Delvis spaltegulv med 50-75 pct. fast gulv	Gylle	26,6	5,55
1512	08	Delvis spaltegulv med 25-49 pct. fast gulv	Gylle	25,9	5,55
1512	03	Drænet gulv + spalter (33/67)	Gylle	25,0	5,53
1512	04	Fast gulv	Fast gødning	9,54	4,51

			+ ajle	9,62	1,09
1512	05	Dybstrøelse, opdelt lejeareal	Dybstrøelse	9,9	2,97
			+ gylle	12,8	2,76
1512	06	Dybstrøelse	Dybstrøelse	19,8	5,93
		1 årssø, økologisk inkl. 23.4 smågrise til 15 kg ¹⁶			
1513		Bidrag fra løbe- og drægtighedsperioden			
1513	01	Dybstrøelse hele arealet inde. Løbegård med fast/drænet gulv + spaltegulv (50 pct./50 pct.)	Dybstrøelse	4,32	1,31
			Gylle	8,32	2,25
1513	02	Løbe/drægtighed, udendørs	Anden husdyrgødning	14,3	3,35
1513	03	Delvis spaltegulv inde. Løbegård med fast/drænet gulv + spaltegulv (50 pct./50 pct.)	Gylle	12,6	3,38
		Bidrag fra faremarken			
1514	01	Faremark, inkl. Smågrise	Anden husdyrgødning	14,3	3,35
		10 smågrise, økologiske, 15-31 kg ¹²			
1515	01	Udendørs	Anden husdyrgødning	5,09	1,04
1515	02	Dybstrøelse hele arealet inde. Løbegård med fast/drænet gulv + spaltegulv (50 pct./50 pct.)	Dybstrøelse	1,20	0,38
			Gylle	3,01	0,70
1515	03	Delvis spaltegulv inde. Løbegård med fast/drænet gulv + spaltegulv (50 pct./50 pct.)	Gylle	4,27	1,06
		10 slagtesvin, økologiske, 31-113 kg ¹³			
1516	01	Udendørs	Anden husdyrgødning	39,6	8,03
1516	02	Delvis spaltegulv inde. Løbegård med fast/drænet gulv + spaltegulv (50 pct./50 pct.)	Gylle	29,1	8,08

1516	03	Dybstrøelse hele arealet inde. Løbegård med fast/drænet gulv + spaltegulv (50 pct./50 pct.)	Dybstrøelse	8,74	2,82
		Gylle	20,0	5,38	
Slagtekyllinger, 1000 stk. produceret					
3230 (3205)	01	Produktionstid 30 dage (levende vægt ved slagtning, 1,74 kg)	Dybstrøelse	23,6	7,3
3232 (3201)	01	Produktionstid 32 dage (levende vægt ved slagtning, 1,93 kg)	Dybstrøelse	27,5	8,4
3235 (3202)	01	Produktionstid 35 dage (levende vægt ved slagtning, 2,21 kg)	Dybstrøelse	36,2	9,9
3240 (3203)	01	Produktionstid 40 dage (levende vægt ved slagtning, 2,69 kg)	Dybstrøelse	48,0	14,4
3245 (3204)	01	Produktionstid 45 dage (levende vægt ved slagtning, 3,17 kg)	Dybstrøelse	63,7	18,6
3256 (3206)	01	Skrabekyllinger, 44 dage (levende vægt ved slagtning, 1,87 kg)	Dybstrøelse	36,9	10,5
3281 (3207)	01	Økologiske slagtekyllinger, 63 dage (levende vægt ved slagt. 2,15 kg)	Dybstrøelse	72,2	25,2
Slagtefjerkræ, 100 stk. produceret					
3301	01	Kalkuner, tunge hunner, produktionstid 112 dage	Dybstrøelse	31,8	12,7
3302	01	Kalkuner, tunge hanner, produktionstid 147 dage	Dybstrøelse	57,8	23,2
3500	01	Ænder, produktionstid 52 dage	Dybstrøelse	12,2	4,4
3400	01	Gæs, produktionstid 91 dage	Dybstrøelse	37,7	16,2
Høns, 100 årshøner (1 årshøne = 365 foderdage) ¹⁰					
3101	01	Friland, konsumæg, gulvdrift + gødningskummer	Dybstrøelse	15,5	5,3

			+ fast gødning	24,5	10,5
3101	02	Friland, konsumæg, gulvdrift uden gødningskummer	Dybstrøelse	46,4	15,8
3101	03	Friland, konsumæg, gulvdrift + fleretagesystem med gødningsbånd	Dybstrøelse + fast gødning	10,4 42,9	3,5 12,3
3101	04	Friland, konsumæg, gulvdrift + fleretagesystem med gødningsbånd	Dybstrøelse + gylle	10,4 42,9	3,5 12,3
3102	01	Økologiske, konsumæg, gulvdrift + fleretagesystem med gødningsbånd	Dybstrøelse + fast gødning	11,8 48,3	4,6 16,0
3102	02	Økologiske, konsumæg, gulvdrift + gødningskumme	Dybstrøelse + fast gødning	17,6 27,6	6,9 13,7
3102	03	Økologiske, konsumæg, gulvdrift + fleretagesystem med gødningsbånd	Dybstrøelse + gylle	11,8 48,3	4,6 16,0
3103	01	Skrabehøner, konsumæg, gulvdrift + gødningskummer	Dybstrøelse + fast gødning	16,5 26,5	5,7 11,5
3103	02	Skrabehøner, konsumæg, gulvdrift + fleretagesystem med gødningsbånd	Dybstrøelse + fast gødning	12,5 44,6	4,3 12,9
3103	03	Skrabehøner, konsumæg, gulvdrift + fleretagesystem med gødningsbånd	Dybstrøelse + gylle	12,5 51,4	4,3 12,9
3104	02	Burhøns, konsumæg, bånd	Fast gødning	52,0	15,5
3104	03	Burhøns, konsumæg, bånd	Gylle	59,9	15,5
3290 (3105)	01	Rugeæg (HPR-høner), gulvdrift + gødningskummer	Dybstrøelse	30,5	23,2

		Hønniker, 100 stk. produceret			
3111	05	Konsum, bure, produktionstid 118 dage	Fast gødning	5,48	2,59
3111	06	Konsum, gulvdrift, produktionstid 118 dage	Dybstrøelse	6,99	2,60
3295 (3112)	01	Rugeæg (hønniker, HPR), gulvdrift, produktionstid 119 dage	Dybstrøelse	5,68	2,82
		Pelsdyr, 1 årstæve			
2400	01	Kødædende pelsdyr, bure, gødningsrende, ugentlig tømning	Dybstrøelse	0,60	0,17
			Gylle	3,62	0,78
2400	03	Kødædende pelsdyr, bure, fast gødning i gødningsrende ¹⁵	Anden husdyrgødning	2,99	0,95
		Heste			
1101	01	1 voksen årshest, under 300 kg	Dybstrøelse	21,1	4,6
1102	01	1 voksen årshest, 300 kg – mindre end 500 kg	Dybstrøelse	34,8	7,1
1103	01	1 voksen årshest, 500 kg – mindre end 700 kg	Dybstrøelse	43,7	9,1
1104	01	1 voksen årshest, 700 kg og derover	Dybstrøelse	53,3	11,1
		Får og geder, 1 moderdyr med afkom			
1300	01	Får	Dybstrøelse	14,6	3,1
1401	01	Mohairgeder	Dybstrøelse	15,7	3,0
1402	01	Kødgeder	Dybstrøelse	14,1	2,5
1403	01	Malkegeder	Dybstrøelse	14,6	3,2
Kode dyretype	Kode staldsystem	Husdyrart og staldtype	Indhold kg kvælstof (ab lager)		Indhold kg fosfor (ab lager)
		1	2		3
		Andre dyrearter ¹¹		Kg N	Kg P
4701	07	Struds, kylling, 0-3 mdr., 100 producerede dyr	37,7		12,2
4702	07	Struds, kylling, 3-12 mdr., 10 producerede dyr	76,9		24,8
4703	07	Struds, kylling, 3-14 mdr., 10 producerede dyr	90,9		29,3

4704	07	Struds, æglægning, 10 stk. opdræt	111,1	55,3
4705	07	Struds, voksen, hun, 10 årstyr	125	94,7
4706	07	Struds, voksen, han, 10 årstyr	142,9	108,2
4707	07	Emu, kylling, 0-3 mdr., 100 producerede dyr	12,6	4,1
4708	07	Emu, kylling, 3-12 mdr., 100 producerede dyr	263,2	84,9
4709	07	Emu, voksen, 10 årstyr	45,5	34,4
2701	07	Kanin, angora og slagtning, 10 stk.	13,3	2,5
2702	07	Kanin, hobby, 10 stk.	6,7	1,2
4401	07	Fasan, høner, 100 stk. avlsdyr	66,7	28,2
4402	07	Fasan, opdræt, 1000 stk.	20	10
4501	07	Agerhøns, avlsdyr, 100 stk.	44,4	18,8
4502	07	Agerhøns, opdræt, 1000 stk.	13,3	6,6
4201	07	Vagtel, avlsdyr, 100 stk.	22,2	9,4
4202	07	Vagtel, opdræt, 1000 stk.	6,7	3,3
2101	07	Hjorte > 15 mdr., 10 stk.	222,2	47,7
2102	07	Hinder > 15 mdr., 10 stk.	185,2	39,7
2103	07	Unge hjorte 3-15 mdr., 10 stk.	140,8	30,2
2104	07	Unge hinder 3-15 mdr., 10 stk.	120,5	25,9
2105	07	Årshind, 1 stk.	18,9	4
2106	07	Dådyr, 1 stk.	11	2,4
2501	07	Chinchilla, 100 stk.	75,5	13,8

Noter til tabel 2

- 1) For opdræt og slagtekalve benyttes normen for enten årsopdræt, tung race eller slagtekalve 0-6 mdr. / slagtekalve 6 mdr. til slagtning, tung race. For små ammekvæg med mindst 75 pct. genetisk materiale fra enten Dexter, Galloway eller Skotsk Højlandskvæg bruges normerne for Jersey.
- 2) Produktionen af gødning fra opdræt og slagtekalve er opdelt i småkalve og i kvier/stude/slagtekalve. Kalvene er defineret som småkalve i de første 6 måneder, hvor de går på dybstrøelse, og som kvier/stude/slagtekalve (6 mdr. til slagtning) i tiden efter overførsel til endeligt staldsystem. Alle kalve til opfodning betragtes som slagtekalve uafhængigt af køn. Indgår der således både hundyr og handyr i slagtekalveproduktionen, er det muligt at lave korrektioner ud fra den samlede produktion og foderopgørelse for hele produktionen.
- 3) 1 stk. årsopdræt svarer til 365 foderdage.
- 4) For avlstyre op til 440 kg benyttes samme normer som for slagtekalve, 0-6 mdr. og slagtekalve 6 mdr. til slagtning. For tungere avlstyre bruges værdier pr. årstyr, som er 2 gange normerne for slagtekalve fra 6 mdr. til 440 kg. Kode for tungere avlstyre er 1206 og koden for staldsystemet er det samme som for slagtekalve, 6 mdr. til slagtning.
- 5) For avlstyre op til 328 kg benyttes samme normer som for slagtekalve, 0-6 mdr. og slagtekalve, 6 mdr. til slagtning. For tungere avlstyre bruges værdier pr. årstyr, som er 2 gange normerne for slagtekalve fra 6 mdr. til 328 kg. Kode for tungere avlstyre er 1236 og koden for staldsystemet er det samme som for slagtekalve, 6 mdr. -slagtning.
- 6) Normalt fordeler foderforbruget sig for en årssø med omkring 70 pct. i løbe/drægtighedsstalden og 30 pct. i farestalden. Produktionen af gødning for en årssø er derfor opdelt i et bidrag fra løbe/drægtighedsstalden og i et bidrag fra farestalden. Ved angivelsen af antal dyr oplyses det fulde antal årssøer både i løbe/drægtighedsstalden og i farestalden. Hvis man fx har 50 årssøer, oplyses 50 årssøer i løbe/drægtighedsstalden og 50 årssøer i farestalden.
- 7) Sælger du polte, der afviger fra en afgangsvægt på 113 kg, kan du korrigere kvælstof- og fosformængden på samme måde som for slagtesvin med afvigende afgangsvægt.
- 8) Ved normen for frilandsproduktion er det forudsat, at søerne er på stald i løbe/drægtighedsperioden og på friland i fareperioden.
- 9) Ved FRATS produktion benyttes summen af normen for smågrise og slagtesvin. Har du fx 500 FRATS-grise, skriver du 500 smågrise og 500 slagtesvin. Ved korrektion alene for vægt (Type 1 korrektion) korrigeres i forhold til normer for smågrise og normer for slagtesvin. Hvis der laves foderkorrektion, kan man normalt ikke adskille foderforbrug på smågrise og slagtesvin, og ved type 2 korrektion benyttes derfor formlerne for slagtesvin. Korrektionsfaktoren skal du gange med normtallet for slagtesvin og ikke med summen af normer for smågrise og slagtesvin. Koden for dyretypen FRATS er 1520.
- 10) Normtallene er angivet pr. 100 enheder á 365 foderdage. Antal foderdage opgøres ud fra løbende registreringer af dødeligheden og beregnes normalt i effektivitetskontrollen. Antal foderdage kan dog også beregnes vha. følgende formel: $(\text{antal indsatte høner} \times \text{læggeperiodens varighed i dage}) \times 0,5 \times (\text{antal indsatte høner} + \text{antal høner ved afslutning}) / \text{antal indsatte høner}$, idet det antages, at dødeligheden er jævnt fordelt over hele produktions-forløbet.
- 11) For andre dyrearter er den samlede produktion af kvælstof og fosfor i gødningen anført for et specifikt antal årsdyr/producerede dyr (anført). Gødningens indhold af kvælstof og fosfor opgøres ved at gange antallet af årsdyr/producerede dyr med de anførte normværdier.

- 12) For smågrise er normtallene baseret på leverede smågrise. I stedet kan du benytte producerede smågrise fra en smågriserapport.
- 13) For slagtesvin er normtallene baseret på producerede svin. Baseres opgørelsen på leverede slagtesvin, beregner du de producerede som: $\text{Producerede slagtesvin} = \text{leverede slagtesvin} \times 1,01$.
- 14) Faste drænede gulve med 2 pct. fald mod langsgående dræn. Gulvet/gangarealet rengøres mekanisk med et skraberanlæg hver anden time. Skraberens afleverer gødningen i en eller flere tværkanaler eller i en langsgående skrabetkanal i midten af gangen. Gulvets samlede lysåbningsareal (spalteåbning) må maksimalt udgøre 5 pct. af gangarealet.
- 15) Gødningssystem med gødningsrender monteret i jordniveau for opsamling af gødning, urin og halm, som efter hver udmugning rives ned i gødningsrenden. Vandspild bortledes via vandafledere monteret under drikkevandsforsyningen. Ammoniaktabet er betydeligt større for denne staldtype, og staldtypen har derfor ikke kunne vælges i tilladelser og miljøgodkendelser meddelt siden 2007 og vil derfor ikke kunne vælges på jordbrugsvirksomheder omfattet af sådanne.
- 16) Normalt fordeler foderforbruget sig for en årssø med omkring 50 pct. i løbe/drægtighedsstalden og 50 pct. i farestalden/faremarken. Produktionen af gødning for en årssø er derfor opdelt i et bidrag fra løbe/drægtighedsstalden og i et bidrag fra farestalden/faremarken. Ved angivelsen af antal dyr oplyses det fulde antal årssøer både i løbe/drægtighedsperioden og i farestalden/faremarken. Hvis man fx har 50 årssøer, oplyses 50 årssøer i løbe/drægtighedsperioden og 50 årssøer i farestalden/faremarken.
- 17) Produktioner af malkekvæg og opdræt, hvor den genetiske andel af Jersey er mellem 12,5 og 87,5 pct., kan indberettes som antal årssøer, antal årsopdræt 0-6 mdr. og antal årsopdræt 6 mdr. -kælvning i henholdsvis tung race og Jersey beregnet ud fra den faktiske andel (genetiske andel) af Jersey i dyrene. Ved anvendelse af denne indberetning kan der ikke anvendes type 1 eller type 2 korrektion.
- 18) 100 års-ungorner på karantænestationer indberettes som 70 drægtige søer i det relevante staldsystem. 100 årssøer på KS-stationen indberettes som 90 drægtige søer i det relevante staldsystem. Der kan ikke foretages en type-2 korrektion på denne dyretype.

Bilag 2, tabel 3: Husdyrgødning, korrektion af kvælstof- og fosforindhold

Kvælstof- og fosforindholdet i husdyrgødningen kan og skal for visse dyrearter korrigeres ved at beregne en korrektionsfaktor. Kvælstof- og fosforindholdet korrigeres herefter ved at gange den beregnede produktion af husdyrgødning med korrektionsfaktoren.

Der er to typer af korrektionsformler. Type 1 skal bruges ved afvigende ydelses- eller produktionsniveau. Du skal korrigere kvælstof- og fosformængden, hvis produktionsniveauet afviger fra standardforudsætningerne. Du skal ikke korrigere for mælkeydelsen, her kan du korrigere. Type 2 bruges, hvis både ydelses- eller produktionsniveau og foder mængde eller – sammensætning afviger fra standardforudsætningerne (Bilag 2, tabel 6). Det er kun tilladt at anvende én af de to typer af korrektionsformler.

For at udregne en type 2 korrektionsfaktor indsættes virksomhedens ydelses- eller produktionsniveau, foder mængde og –sammensætning for den pågældende husdyrart i korrektionsformlen af type 2.

Korrektionsformlerne for malkekøer type 1 er baseret på kg energikorrigeret mælk (EKM), medens de tilsvarende type 2-formler er baseret på produceret kg mælk. Har man ikke tilgængelige tal fra ydelseskontrollen, kan kg produceret mælk beregnes som kg leveret mælk x 1,055. Til beregning af kg EKM bruges følgende formel: Kg EKM = kg produceret mælk x (383 x fedt% + 242 x protein% + 783,2)/3140, hvor fedt% og protein% er bestemt ved kemiske analyser. Opgørelserne skal være vægtede gennemsnit af lakterende og ikke lakterende køer (goldkøer).

Korrektionsformlerne for slagtesvin er baseret på afgangsvægt. Har man ikke dokumentation for den reelle afgangsvægt, kan den beregnes som slagtevægt x 1,31. Faktoren korrigerer for slagtesvind og bruges som en af beregningsforudsætningerne i effektivitetskontrollen, herunder produktionstal og N og P aflejring. Normtallene er derfor tilpasset omregningsfaktoren 1,31 (bilag 2, tabel 2).

For at benytte korrektionsformler er det en forudsætning, at samtlige faktorer, der indgår i formelen, skal være fastsat ud fra de faktiske driftsforhold i egen virksomhed. Standardværdier for gram råprotein og fosfor pr. kg tørstof for kvæg (Bilag 2, tabel 4) og pr. FEs for svin og pr. kg foder for fjerkræ (Bilag 2, tabel 5) skal anvendes ved anvendelse af egen avl til fodring af egen besætning.

Bilag 2, tabel 5 indeholder også angivelse af indhold af foderenheder pr. kg i fodermidler til svin. Der benyttes følgende benævnelser for foderenheder til svin: FEsv til smågrise, slagtesvin og diegivende søer og FEso til drægtige søer

Malkekøer, tung race:

Type 1	For hver 100 kg EMK, som produceres mere eller mindre end 11.178 kg EKM pr. årsko for tung race, tillægges eller fratrækkes 0,51 pct. af kvælstoffet og fosforet i gødningen.
Type 2	Ved opgørelse af foder mængde, indhold af råprotein i foderet, mælkeydelse (produceret) og proteinprocenten i mælk skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formelen: $((\text{kg fodertørstof pr. årsko} \times \text{g råprotein pr. kg fodertørstof} / 6250) - (\text{kg mælk pr. årsko} \times \text{pct. protein i mælk} / 638) - 1,73) / 160,45.$ Ved opgørelse af foder mængde, indhold af fosfor i foderet, mælkeydelse (produceret) og proteinprocenten i mælk skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formelen:

$((\text{kg fodertørstof pr. årsko} \times \text{g P pr. kg fodertørstof}/1000) - (\text{kg mælk pr. årsko} \times 0,00096) - 0,49)/22,75.$	
Malkekøer, Jersey:	
Type 1	For hver 100 kg EKM, som produceres mere eller mindre end 9.901 kg EKM pr. årsko for Jersey, tillægges eller fratrækkes 0,63 pct. af kvælstoffet og fosforet i gødningen.
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, mælkeydelse (produceret) og proteinprocenten i mælk skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{kg fodertørstof pr. årsko} \times \text{g råprotein pr. kg fodertørstof}/6250) - (\text{kg mælk pr. årsko} \times \text{pct. protein i mælk}/638) - 1,08)/130,52.$ Ved opgørelse af fodermængde, indhold af fosfor i foderet, mælkeydelse (produceret) og proteinprocenten i mælk skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{kg fodertørstof pr. årsko} \times \text{g P pr. kg fodertørstof}/1000) - (\text{kg mælk pr. årsko} \times 0,00108) - 0,31)/20,54.$
Ammekøer (under 400 kg):	
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde og indhold af råprotein i foderet skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{FE pr. årsko} \times \text{g råprotein pr. FE}/6250) - 6,78)/43,64.$ Ved opgørelse af fodermængde og indhold af fosfor i foderet skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{FE pr. årsko} \times \text{g P pr. FE}/1000) - 1,35)/4,14.$
Ammekøer (400-600 kg):	
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde og indhold af råprotein i foderet skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{FE pr. årsko} \times \text{g råprotein pr. FE}/6250) - 9,33)/63,62.$ Ved opgørelse af fodermængde og indhold af fosfor i foderet skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{FE pr. årsko} \times \text{g P pr. FE}/1000) - 1,89)/6,06.$
Ammekøer (over 600 kg):	
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde og indhold af råprotein i foderet skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{FE pr. årsko} \times \text{g råprotein pr. FE}/6250) - 10,29)/72,41.$ Ved opgørelse af fodermængde og indhold af fosfor i foderet skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{FE pr. årsko} \times \text{g P pr. FE}/1000) - 2,10)/6,91.$
Årsopdræt (småkalv 0 - 6 mdr., tung race):	
Type 1	Korrektion for afvigende indgangsalder og/eller afgangsalder (mdr.). Der korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $((\text{alder, ind} + \text{alder, afgang}) \times 0,0729) + 1,93)/2,37.$
Type 2	Korrektion for afvigende fodermængde og råprotein i foderet skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes ved hjælp af en af formlerne: $((\text{FE pr. årsopdræt} \times \text{g råprotein pr. FE}/6250) - 6,62)/26,73.$

	$((\text{kg fodertørstof pr. årsopdræt} \times \text{g råprotein pr. kg fodertørstof}/6250) - 6,62)/26,73.$
	Korrektion for afvigende fodermængde og fosfor i foderet skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes ved hjælp af en af formlerne:
	$((\text{FE pr. årsopdræt} \times \text{g P pr. FE}/1000) - 2,17)/2,96.$
	$((\text{kg fodertørstof pr. årsopdræt} \times \text{g P pr. kg fodertørstof}/1000) - 2,17)/2,96.$
Årsopdræt (småkalv 0 - 6 mdr., Jersey):	
Type 1	Korrektion for afvigende indgangsalder og/eller afgangsalder (mdr.). Der korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $((\text{alder, ind} + \text{alder, afgang}) \times 0,0576) + 1,46)/1,81.$
Type 2	Korrektion for afvigende fodermængde og råprotein i foderet skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes ved hjælp af en af formlerne:
	$((\text{FE pr. årsopdræt} \times \text{g råprotein pr. FE}/6250) - 4,96)/20,05.$
	$((\text{kg fodertørstof pr. årsopdræt} \times \text{g råprotein pr. kg fodertørstof}/6250) - 4,96)/20,05.$
	Korrektion for afvigende fodermængde og fosfor i foderet skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes ved hjælp af en af formlerne:
	$((\text{FE pr. årsopdræt} \times \text{g P pr. FE}/1000) - 1,63)/2,22.$
	$((\text{kg fodertørstof pr. årsopdræt} \times \text{g P pr. kg fodertørstof}/1000) - 1,63)/2,22.$
Årsopdræt (kvier eller stude 6 mdr. – kælvning (27 mdr.)/slagting, tung race):	
Type 1*)	*) Korrektionsformel for kvier af tung race kan bruges op til en kælvningsalder på 27 mdr. Ved en kælvningsalder over 27 mdr. bruges korrektionsfaktoren for en kælvningsalder på 27 mdr.
	Korrektion for afvigende indgangsalder og/eller afgangsalder (mdr.). Der korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $((\text{alder, ind} + \text{alder, afgang}) \times 0,0729) + 1,93)/4,34.$
Type 2	Korrektion for afvigende fodermængde og råprotein i foderet skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes ved hjælp af en af formlerne:
	$((\text{FE pr. årsopdræt} \times \text{g råprotein pr. FE}/6250) - 7,09)/50,40.$
	$((\text{kg fodertørstof pr. årsopdræt} \times \text{g råprotein pr. kg fodertørstof}/6250) - 7,09)/50,40.$
	Korrektion for afvigende fodermængde og fosfor i foderet skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes ved hjælp af en af formlerne:
	$((\text{FE pr. årsopdræt} \times \text{g P pr. FE}/1000) - 1,89)/6,57.$
	$((\text{kg fodertørstof pr. årsopdræt} \times \text{g P pr. kg fodertørstof}/1000) - 1,89)/6,57.$
Årsopdræt (kvier eller stude 6 mdr. – kælvning (25 mdr.)/slagting, Jersey):	

Type 1*)	*) Korrektionsformel for kvier af racen Jersey kan bruges op til en kælvningsalder på 25 mdr. Ved en kælvningsalder over 25 mdr. bruges korrektionsfaktoren for en kælvningsalder på 25 mdr. Korrektion for afvigende indgangsalder og/eller afgangsalder (mdr.). Der korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $((\text{alder, ind} + \text{alder, afgang}) \times 0,0576) + 1,46)/3,25$.
Type 2	Korrektion for afvigende fodermængde og råprotein i foderet skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes ved hjælp af en af formlerne: $((\text{FE pr. årsopdræt} \times \text{g råprotein pr. FE}/6250) - 5,26)/37,86$. $((\text{kg fodertørstof pr. årsopdræt} \times \text{g råprotein pr. kg fodertørstof}/6250) - 5,26)/37,86$. Korrektion for afvigende fodermængde og fosfor i foderet skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes ved hjælp af en af formlerne: $((\text{FE pr. årsopdræt} \times \text{g P pr. FE}/1000) - 1,40)/4,95$. $((\text{kg fodertørstof pr. årsopdræt} \times \text{g P pr. kg fodertørstof}/1000) - 1,40)/4,95$.
I slagtekalv (0 - 6 mdr., tung race):	
Type 1*)	Ved afvigende indgangsvægt og/eller afgangsvægt (kg) korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $(1,825 \times (\text{vægt, afgang} - \text{vægt, ind}) + 0,00605 \times ((\text{vægt, afgang})^2 - (\text{vægt, ind})^2))/657$. *) Bortset fra slagteevægten kan vægten fastsættes på følgende måde: Fødselsvægten er 40 kg og tilvæksten 31,8 kg pr. måned op til 6 mdr.
Type 2	Ved afvigende tilvækst, fodermængde og råprotein i foder korrigeres kvælstofmængden med følgende faktor beregnet ud fra energioptag eller tørstofoptag: $((\text{FE pr. produceret slagtekalv fra 0 til 6 mdr.} \times \text{g råprotein pr. FE}/6250) - (\text{kg tilvækst} \times 0,0285))/12,6$. $((\text{kg fodertørstof pr. produceret slagtekalv fra 0 til 6 mdr.} \times \text{g råprotein pr. kg fodertørstof}/6250) - (\text{kg tilvækst} \times 0,0285))/12,6$. Ved afvigende tilvækst, fodermængde og fosfor i foder korrigeres fosformængden med følgende faktor beregnet ud fra energioptag eller tørstofoptag: $((\text{FE pr. produceret slagtekalv fra 0 til 6 mdr.} \times \text{g P pr. FE}/1000) - (\text{kg tilvækst} \times 0,0085))/1,31$. $((\text{kg fodertørstof pr. produceret slagtekalv fra 0 til 6 mdr.} \times \text{g P pr. kg fodertørstof}/1000) - (\text{kg tilvækst} \times 0,0085))/1,31$.
I slagtekalv (0 - 6 mdr., Jersey):	
Type 1*)	Ved afvigende indgangsvægt og/eller afgangsvægt (kg) korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $(2,308 \times (\text{vægt, afgang} - \text{vægt, ind}) + 0,00676 \times ((\text{vægt, afgang})^2 - (\text{vægt, ind})^2))/443$.

	*) Bortset fra slagtevægten fastsættes vægten på følgende måde: Fødselsvægten er 25 kg og tilvæksten 21,2 kg pr. måned op til 6 mdr.
Type 2	Ved afvigende tilvækst, fodermængde og råprotein i foder korrigeres kvælstofmængden med følgende faktor beregnet ud fra energioptag eller tørstofoptag: $((\text{FE pr. produceret slagtekalv fra 0 til 6 mdr. x g råprotein pr. FE/6250}) - (\text{kg tilvækst x 0,0285}))/9,11.$ $((\text{kg fodertørstof pr. produceret slagtekalv fra 0 til 6 mdr. x g råprotein pr. kg fodertørstof/6250}) - (\text{kg tilvækst x 0,0285}))/9,11.$ Ved afvigende tilvækst, fodermængde og fosfor i foder korrigeres fosformængden med følgende faktor beregnet ud fra energioptag eller tørstofoptag: $((\text{FE pr. produceret slagtekalv fra 0 til 6 mdr. x g P pr. FE/1000}) - (\text{kg tilvækst x 0,0085}))/0,99.$ $((\text{kg fodertørstof pr. produceret slagtekalv fra 0 til 6 mdr. x g P pr. kg fodertørstof/1000}) - (\text{kg tilvækst x 0,0085}))/0,99.$
1 slagtekalv, tung race, 230 - 440 kg:	
Type 1*)	*) Korrektionsformlen for tung race kan bruges til en slagtevægt på maksimalt 700 kg. Ved en slagtevægt over 700 kg bruges korrektionsfaktoren for en slagtevægt på 700 kg. Bortset fra slagtevægten fastsættes vægten på følgende måde: 38,0 kg pr. måned (for dyr over 6 mdr.). Ved afvigende indgangsvægt og/eller afgangsvægt korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $(1,825 \times (\text{vægt, afgang} - \text{vægt, ind}) + 0,00605 \times (\text{vægt, afgang2} - \text{vægt, ind2}))/1.234.$
Type 2	Ved afvigende tilvækst, fodermængde og råprotein i foderet korrigeres kvælstofmængden med følgende faktor beregnet ud fra energioptag eller tørstofoptag: $((\text{FE pr. produceret slagtekalv fra 6 mdr. til slagtning x g råprotein pr. FE / 6250}) - (\text{kg tilvækst x 0,0245}))/23,5.$ $((\text{kg fodertørstof pr. produceret slagtekalv fra 6 mdr. til slagtning x g råprotein pr. kg fodertørstof/6250}) - (\text{kg tilvækst x 0,0245}))/23,5.$ Ved afvigende tilvækst, fodermængde og fosfor i foderet korrigeres fosformængden med følgende faktor beregnet ud fra energioptag eller tørstofoptag: $((\text{FE pr. produceret slagtekalv fra 6 mdr. til slagtning x g fosfor pr. FE/1000}) - (\text{kg tilvækst x 0,0072}))/3,67.$ $((\text{kg fodertørstof pr. produceret slagtekalv fra 6 mdr. til slagtning x g P pr. kg fodertørstof/1000}) - (\text{kg tilvækst x 0,0072}))/3,67.$
1 slagtekalv, Jersey, 152 - 328 kg:	

Type 1*)	*) Korrektionsformlen for Jersey kan bruges til en slagtevægt på maksimalt 525 kg. Ved en slagtevægt over 525 kg bruges korrektionsfaktoren for en slagtevægt på 525 kg. Bortset fra slagtevægten fastsættes vægten på følgende måde: 31,9 kg pr. måned (for dyr over 6 mdr.). Ved afvigende indgangsvægt og/eller afgangsvægt korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $(2,308 \times (\text{vægt, afgang} - \text{vægt, ind}) + 0,00676 \times (\text{vægt, afgang2} - \text{vægt, ind2}))/979.$
Type 2	Ved afvigende tilvækst, fodermængde og råprotein i foderet korrigeres kvælstofmængden med følgende faktor beregnet ud fra energioptag eller tørstofoptag: $((\text{FE pr. produceret slagtekalv fra 6 mdr. til slagtning} \times \text{g råprotein pr. FE}/6250) - (\text{kg tilvækst} \times 0,0245))/18,4.$ $((\text{kg fodertørstof pr. produceret slagtekalv fra 6 mdr. til slagtning} \times \text{g råprotein pr. kg fodertørstof}/6250) - (\text{kg tilvækst} \times 0,0245))/18,4.$ Ved afvigende tilvækst, fodermængde og fosfor i foderet korrigeres fosformængden med følgende faktor beregnet ud fra energioptag eller tørstofoptag: $((\text{FE pr. produceret slagtekalv fra 6 mdr. til slagtning} \times \text{g fosfor pr. FE}/1000) - (\text{kg tilvækst} \times 0,0072))/2,84.$ $((\text{kg fodertørstof pr. produceret slagtekalv fra 6 mdr. til slagtning} \times \text{g P pr. kg fodertørstof}/1000) - (\text{kg tilvækst} \times 0,0072))/2,84.$
Søer:	
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, antal fravænnede grise og fravænningsvægt skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{FE pr. årsso} \times \text{g råprotein pr. FE})/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))/24,171)$ 1) Såfremt der kun anvendes foderblandinger deklareret med FEso, sættes FE lig FEso. Såfremt der anvendes foderblandinger deklareret med både FEsv og FEso anvendes følgende: FE pr. årsso beregnes som summen af FEsv og FEso, og g råprotein pr. FE beregnes som et vægtet gennemsnit af de anvendte foderblandingers råproteinindhold $(\text{g råprotein pr. FEsv} \times \text{FEsv pr. årsso} + \text{g råprotein pr. FEso} \times \text{FEso pr. årsso}) / (\text{FEsv} + \text{FEso})$.
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af fosfor i foderet, antal fravænnede grise og fravænningsvægt skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{FE pr. årsso} \times \text{g fosfor pr. FE})/1000) - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}))/4,711)$ 1) Såfremt der kun anvendes foderblandinger deklareret med FEso, sættes FE lig FEso. Såfremt der anvendes foderblandinger deklareret med både FEsv og FEso anvendes følgende: FE pr. årsso beregnes som summen af FEsv og FEso, og g fosfor pr. FE beregnes som et vægtet gennemsnit af de anvendte foderblandingers fosforindhold $(\text{g fosfor pr. FEsv} \times \text{FEsv pr. årsso} + \text{g fosfor pr. FEso} \times \text{FEso pr. årsso}) / (\text{FEsv} + \text{FEso})$.
Økologiske søer	

Type 2	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, antal fravænnede og fravænningsvægt skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes: $((\text{FEso pr. årssø} \times \text{råprotein, g pr. FEso}/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr årssø} \times \text{frav.vægt} \times 0,028 \text{ kg N pr. kg gris}))/28,53$. Ved opgørelse af fodermængde, indhold af fosfor i foderet, antal fravænnede og fravænningsvægt skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes: $((\text{FE pr. årssø} \times \text{fosfor, g pr. FEso}/1000) - 0,58 - (\text{antal fravænnede pr årssø} \times \text{frav.vægt} \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg gris}))/6,70$.
Smågrise:	
Type 1	Ved afvigende indgangs- og afgangsvægt korrigeres kvælstof med følgende faktor: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (13,43 + 0,1558 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) / 469.$ Ved afvigende indgangs- og afgangsvægt korrigeres fosfor med følgende faktor: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (4,08 + 0,0185 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) / 116.$
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, indgangsvægt og afgangsvægt skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{FEsv pr. produceret gris} \times \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0304 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))/0,469$. Ved opgørelse af fodermængde, indhold af fosfor i foderet, indgangsvægt og afgangsvægt skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{FEsv pr. produceret gris} \times \text{g fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0049 \text{ kg P pr. kg tilvækst}))/0,116$.
Økologiske smågrise	
Type 1	Ved afvigende indgangs- og afgangsvægt korrigeres kvælstof med følgende faktor: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (24,12 + 0,1676 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) / 509$. Ved afvigende indgangs- og afgangsvægt korrigeres fosfor med følgende faktor: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (4,967 + 0,0335 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) / 104$.
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, indgangs- og afgangsvægt skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{FEsv pr. produceret gris} \times \text{råprotein, g pr. FEsv}/6.250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))/0,509$. Ved opgørelse af fodermængde, indhold af fosfor i foderet, indgangs- og afgangsvægt skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes ved hjælp af formlen: $((\text{FEsv pr. produceret gris} \times \text{fosfor, g pr. FEsv}/1.000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}))/0,104$.
Slagtesvin:	
Type 1*)	Ved afvigende indgangs- og afgangsvægt korrigeres kvælstof med følgende faktor: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (13,43 + 0,1558 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) / 2.941.$ Ved afvigende indgangs- og afgangsvægt korrigeres fosfor med følgende faktor: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (4,08 + 0,0185 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) / 553$. *) Afgangsvægt skal beregnes som slagtevægt x 1,31.

Type 2*)	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, indgangsvægt og slagtevægt skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes: $((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))/2,941$.		
	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af fosfor i foderet, indgangsvægt og slagtevægt skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes ved: $((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}))/0,553$.		
	*) Afgangsvægt skal beregnes som slagtevægt x 1,31.		
Økologiske slagtesvin og FRATS			
Type 1*)	Ved afvigende indgangs- og afgangsvægt korrigeres kvælstof med følgende faktor: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (24,12 + 0,1676 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))))/3,957$.		
	Ved afvigende indgangs- og afgangsvægt korrigeres fosfor med følgende faktor: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (4,967 + 0,03358 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))))/803$.		
	*) Afgangsvægt skal beregnes som slagtevægt x 1,31.		
Type 2*)	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, indgangs- og slagtevægt skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes: $((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))/3,957$.		
	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af fosfor i foderet, indgangs- og slagtevægt skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes ved: $((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}))/0,803$.		
	*) Afgangsvægt skal beregnes som slagtevægt x 1,31.		
Slagtefjerkræ:			
Type 1	Ved afvigende produktionstid (slagtealderny, dage, mellem 30 og 45 dage) eller afvigende produktionsvægt (slagtevægt, kg, mellem 1,74 og 3,17 kg) beregnes korrektionsfaktoren for kvælstof eller fosformængde med nedenstående formler (den fremkomne faktor multipliceres med kvælstof eller fosforproduktionen i den givne kategori).		
	Slagtekyllinger		
	Produktionstid	Over 30 dage (N-prod. ved 30 dg. ganges med):	$(1 + (\text{slagtealderny} - 30 \text{ dage}) \times 0,083)$
	Kvælstof	Over 32 dage (N-prod. ved 32 dg. ganges med):	$(1 + (\text{slagtealderny} - 32 \text{ dage}) \times 0,106)$
		Over 35 dage (N-prod. ved 35 dg. ganges med):	$(1 + (\text{slagtealderny} - 35 \text{ dage}) \times 0,065)$
		Over 40 dage (N-prod. ved 40 dg. ganges med):	$(1 + (\text{slagtealderny} - 40 \text{ dage}) \times 0,065)$
		Over 45 dage (N-prod. ved 45 dg. ganges med):	$(1 + (\text{slagtealderny} - 45 \text{ dage}) \times 0,065)$

Produktionsvægt Kvælstof	Levende vægt ved slagtning over 1,74 kg (N- prod. ved 1,74 kg ganges med):	$1 + (\text{slagtevægt} - 1,67 \text{ kg}) \times 0,877$
	Levende vægt ved slagtning over 1,93 kg (N- prod. ved 1,93 kg ganges med):	$(1 + (\text{slagtevægt} - 1,85 \text{ kg}) \times 1,134)$
	Levende vægt ved slagtning over 2,21 kg (N- prod. ved 2,21 kg ganges med):	$(1 + (\text{slagtevægt} - 2,13 \text{ kg}) \times 0,681)$
	Levende vægt ved slagtning over 2,69 kg (N- prod. ved 2,69 kg ganges med):	$(1 + (\text{slagtevægt} - 2,60 \text{ kg}) \times 0,682)$
	Levende vægt ved slagtning over 3,17 kg (N- prod. ved 3,17 kg ganges med):	$(1 + (\text{slagtevægt} - 3,07 \text{ kg}) \times 0,682)$
Produktionstid Fosfor	Over 30 dage (N-prod. ved 30 dg. ganges med):	$(1 + (\text{slagtealderny} - 30 \text{ dage}) \times 0,08)$
	Over 32 dage (P-prod. ved 32 dg. ganges med):	$(1 + (\text{slagtealderny} - 32) \times 0,057)$
	Over 35 dage (P-prod. ved 35 dg. ganges med):	$(1 + (\text{slagtealderny} - 35) \times 0,091)$
	Over 40 dage (P-prod. ved 40 dg. ganges med):	$(1 + (\text{slagtealderny} - 40) \times 0,059)$
	Over 45 dage (P-prod. ved 45 dg. ganges med):	$(1 + (\text{slagtealderny} - 45) \times 0,059)$
Produktionsvægt Fosfor	Levende vægt ved slagtning over 1,74 kg (P- prod. ved 1,74 kg ganges med):	$1 + (\text{slagtevægt} - 1,67 \text{ kg}) \times 0,846$

		Levende vægt ved slagtning over 1,93 kg (P-prod. ved 1,93 kg ganges med):	$(1 + (\text{slagtevægt} - 1,85 \text{ kg}) \times 0,606)$
		Levende vægt ved slagtning over 2,21 kg (P-prod. ved 2,21 kg ganges med):	$(1 + (\text{slagtevægt} - 2,13 \text{ kg}) \times 0,948)$
		Levende vægt ved slagtning over 2,69 kg (P-prod. ved 2,69 kg ganges med):	$(1 + (\text{slagtevægt} - 2,60 \text{ kg}) \times 0,617)$
		Levende vægt ved slagtning over 3,17 kg (P-prod. ved 3,17 kg ganges med):	$(1 + (\text{slagtevægt} - 3,07 \text{ kg}) \times 0,617)$
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet og tilvækst skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes vha. :		
	Slagtekyllinger, 30 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{protein pct. i foder} \times 1,6) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 29,0))/30,81.$	
	Slagtekyllinger, 32 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{protein pct. i foder} \times 1,6) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 29,0))/35,95.$	
	Slagtekyllinger, 35 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{protein pct. i foder} \times 1,6) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 28,0))/47,36.$	
	Slagtekyllinger, 40 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{protein pct. i foder} \times 1,6) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 29,0))/62,85.$	
	Slagtekyllinger, 45 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{protein pct. i foder} \times 1,6) - (\text{kg$	

	tilvækst pr. produceret kylling x 29,0))/83,43.
Skrabekyllinger, 44 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{protein pct. i foder} \times 1,6) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 29,0))/49,37.$
Slagtekyllinger, øko., 63 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{protein pct. i foder} \times 1,6) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 29,0))/108,0.$
Kalkuner, hunner:	$((\text{kg foder pr. produceret kalkun} \times \text{protein pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kalkun} \times 2,88))/48,11.$
Kalkuner, hanner:	$((\text{kg foder pr. produceret kalkun} \times \text{protein pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kalkun} \times 2,88))/87,82.$
Ænder:	$((\text{kg foder pr. produceret and} \times \text{protein pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg tilvækst pr. produceret and} \times 2,4))/17,26.$
Gæs:	$((\text{kg foder pr. produceret gås} \times \text{protein pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg tilvækst pr. produceret gås} \times 2,4))/56,08.$
Ved opgørelse af fodermængde, fosfor i foderet og tilvækst skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes ved hjælp af formlerne:	
Slagtekyllinger, 30 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 3,7))/7,26.$
Slagtekyllinger, 32 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 3,7))/8,42.$

Slagtekyllinger, 35 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 3,8))/9,85.$
Slagtekyllinger, 40 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 3,3))/14,34.$
Slagtekyllinger, 45 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 3,3))/18,58.$
Skrabekyllinger, 44 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 3,3))/10,44.$
Slagtekyllinger, øko., 63 dage:	$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 3,3))/27,85.$
Kalkuner, hunner:	$((\text{kg foder pr. produceret kalkun} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kalkun} \times 0,67))/12,66.$
Kalkuner, hanner:	$((\text{kg foder pr. produceret kalkun} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kalkun} \times 0,67))/23,21.$
Ænder:	$((\text{kg foder pr. produceret and} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg tilvækst pr. produceret and} \times 0,55))/4,29.$
Gæs:	$((\text{kg foder pr. produceret gås} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg tilvækst pr. produceret gås} \times 0,55))/16,03.$
Høns og hønniker:	
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, produktion af æg og tilvækst skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes

Fritgående høns:	$\frac{((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{prot. pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 2,88))}{80,11}.$
Økologiske høns:	$\frac{((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{prot. pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 2,88))}{90,26}.$
Skrabehøns:	$\frac{((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{prot. pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 2,88))}{77,69}.$
Burhøns:	$\frac{((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{prot. pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 2,88))}{67,94}.$
HPR-høner:	$\frac{((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{prot. pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 2,88))}{88,85}.$
Hønniker, kons. :	$\frac{((\text{kg foder pr. produceret hønnike} \times \text{protein pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg tilvækst pr. produceret hønnike} \times 2,88))}{10,75}.$
Hønniker, HPR:	$\frac{((\text{kg foder pr. produceret hønnike} \times \text{protein pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg tilvækst pr. produceret hønnike} \times 2,88))}{8,72}.$
Ved opgørelse af fodermængde, fosfor i foderet, produktion af æg og tilvækst skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes vha. formlerne:	
Fritgående høns:	$\frac{((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 0,67))}{17,55}.$
Økologiske høns:	$\frac{((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{fosfor pct. i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2))}{17,55}.$

		- (kg tilvækst pr. årshøne x 0,67))/ 22,90.
	Skrabehøns:	((kg foder pr. årshøne x fosfor pct. i foder) - (kg æg pr. årshøne x 0,2) - (kg tilvækst pr. årshøne x 0,67))/ 17,18.
	Burhøns:	((kg foder pr. årshøne x fosfor pct. i foder) - (kg æg pr. årshøne x 0,2) - (kg tilvækst pr. årshøne x 0,67))/ 15,52.
	HPR-høner:	((kg foder pr. årshøne x fosfor pct. i foder) - (kg æg pr. årshøne x 0,2) - (kg tilvækst pr. årshøne x 0,67))/ 23,17.
	Hønniker, kons. :	((kg foder pr. produceret hønnike x fosfor pct. i foder) - (kg tilvækst pr. produceret hønnike x 0,67))/2,59.
	Hønniker, HPR:	((kg foder pr. produceret hønnike x fosfor pct. i foder) - (kg tilvækst pr. produceret hønnike x 0,67))/2,81.
Kødædende pelsdyr:		
Type 2	Ved opgørelse af fodermængde og indhold af råprotein i foderet skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formlen:	
	$((\text{kg foder pr. årstæve} \times \text{g råprotein pr. kg foder}/6250) - 0,471)/5,966.$	
	Ved opgørelse af fodermængde og indhold af fosfor i foderet skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formlen:	
	$((\text{kg foder pr. årstæve} \times \text{g fosfor pr. kg foder}/1000) - 0,070)/0,944.$	

Bilag 2, tabel 4: Gram råprotein og fosfor pr. kg tørstof i afgrøder til kvæg

Afgrøder	Råpro- tein (g/kg TS)	Fosfor (g/kg TS)	Afgrøder	Råpro- tein (g/kg TS)	Fosfor (g/kg TS)
KORN			Sojabønner, toasted	410	5.8
Byg, crimpet (65% TS)	101	3.3	Hørfrø	238	5.7
Vårbyg	101	3.3	Solsikkefrø	174	5.8
Vinterbyg	100	3.3	Vegetabilsk fedt (fedtmix)	0	0.0
Havre	106	3.4	Rapsskråfoder, 4% fedt	385	12.9
			Rapskagefoder, 10,5% fedt,		
Rug	86	3.3	DK alm	344	11.1
Hvede	104	3.1	Rapskage, 10% fedt, besk	343	11.1
Majs, fint formalet	96	3.2	Rapskage, 13% fedt	330	10.9
Triticale	105	3.5	Rapskage, 13% fedt, besk	330	10.9
Milo	98	3.3	Rapskagefoder, 13% fedt	331	10.9
			Rapskagefoder, 20% fedt,		
Majs, knækket	96	2.8	koldpresset	301	10.1
Kornblanding, byg/hvede 50/50	106	3.3	Palmekage	172	6.4
Hvede-/kornbærme, tørret	347	8.1	Sojaskråfoder	487	7.6
Hvede-/kornbærme, tørret	347	8.1	Sojaskråfoder, afskallet	528	7.1
Majsbærme, lys "golden"	294	8.4	Sojakage	468	7.0
Majsbærme mørk	291	8.4	Sojaskaller	124	1.4
			Solsikkeskråfoder delv. afskal-		
Havreskalmel (klid)	47	1.7	let 17% træ	408	12.5
			Solsikkeskråfoder delv. afskal-		
Hvedestrømel	195	11.9	let 14% træ	417	12.5
			Solsikkekagefoder delv. af-		
Hvedeklid	180	11.9	skallet 15% træ	392	9.3
			Solsikkekagefoder delv. af-		
Hvedeglutenfoder	172	9.9	skallet 21% træ	325	9.3
Majskim	161	17.4	Hørfrøkagefoder	353	8.6
Majsglutenfoder	260	10.4	Hampefrø	256	11.5
Majsgluten 60%	682	5.5	Palmeskrå	180	6.4
Majsstivelse	5	1.6	Hampefrøkage	351	-
Majsfodermel	106	5.6	Rapsolie	0	0.0
Mask, frisk	215	7.2	Sojamelasse (sojaskråekstrakt)	100	0.8
Kornbærme, frisk	320	8.1	Solsikkekagefoder, uafskallet	265	9.3
Maltspirer	318	8.0	Sojaolie	0	0.0
Mask, ensileret	215	7.2	BÆLGPLANTEFRØ		
Rug, NaOH ludet, 75% TS	83	3.2	Lupin, gul	419	4.7
Hvede, NaOH ludet, 75% TS	100	3.0	Lupin, smalbladet	349	5.8
Hvede, NaOH ludet, 65% TS	100	3.0	Ærter	239	4.6
Byg, NaOH ludet, 75% TS	95	3.1	Hestebønner	309	6.0
Majs, crimpet	86	3.2	Hestebønner, toasted	309	6.0
OLIEFRØ			Lupin, smalbladet toasted	349	6.0

Bomuldsfrø	234	9.8	Hestebønner, lidt varmebe- handling	309	6.0
Rapsfrø, 00	211	7.6			
Sojabønner	410	5.8			

Bilag 2, tabel 5: Protein- og fosforkoncentration i fodermidler til svin og fjerkræ

Indhold angivet i gram pr. kg foder kan bruges ved korrektion hos svin og fjerkræ.				
Fodermidler	Gram råpro- tein pr. kg	Gram fosfor pr. kg	FE _{sv} pr. kg	FE _{so} pr. kg
Vårbyg 2017	92	2,9	1,05	1,05
Vårbyg 2018	108	2,6	1,10	1,10
Vårbyg 2019	93	2,9	1,05	1,05
Vinterbyg 2017	94	2,7	1,01	1,01
Vinterbyg 2018	106	2,6	1,06	1,06
Vinterbyg 2019	97	2,8	1,01	1,02
Hvede 2017	93	2,7	1,15	1,14
Hvede 2018	108	2,4	1,18	1,16
Hvede 2019	95	2,6	1,15	1,13
Rug 2017	74	2,5	1,10	1,09
Rug 2018	90	2,4	1,14	1,13
Rug 2019	79	2,4	1,09	1,08
Havre 2017	92	3,0	0,84	0,88
Havre 2018	114	2,7	0,88	0,91
Havre 2019	97	2,9	0,85	0,88
Triticale 2017	101	3,3	1,13	1,12
Triticale 2018	119	2,9	1,16	1,14
Triticale 2019	103	3,0	1,12	1,11
Majs 2016-18 (Bruges også i 2019)	78	2,8	1,24	1,21
Majs vådkonserveret	52	1,9	0,82	0,81
Rapsfrø DL	179	7,0	2,07	2,05
Rapsskråfoder	344	10,6	0,74	0,80
Rapskagefoder	294	10,5	0,92	0,98
Sojaskråfoder, toastet	427	6,7	0,88	0,91
Sojaskråfoder, afskallet, toastet	458	6,3	0,94	0,96
Sojaprotein HP 300	559	7,7	0,98	1,00
Sojaprotein, Vilosoy	520	7,1	0,98	1,00
Solsikkeskråfoder afskallet, ca. 18% træstof	350	11,2	0,65	0,72
Solsikkeskage, 19 % træstof	327	8,5	0,94	0,99
Ærter	204	3,9	1,01	1,02

Valle 1. Højt proteinindhold i TS (3,4% TS)	5,5	0,24	0,04	0,04
Valle 2. Middel proteinindhold i TS, (4,0% TS)	4,4	0,28	0,05	0,04
Valle 3. Lavt proteinindhold i TS, (5,6% TS)	1,8	0,39	0,06	0,06
Valle 4, Perlac 14, Hoco, 2017 (14,8% TS)	6,1	0,52	0,16	0,16
Fiskemel, standard	695	21,0	1,15	1,11
Fiskemel, LT	717	22,2	1,19	1,15
Svinefedt	0	0	3,82	3,66
Sojaolie og rapsolie	0	0	4,04	3,88
Palmeolie	0	0	3,81	3,66
PFAD	0	0	3,77	3,62
Gærfløde, sprit	109	1,3	0,22	0,24
Gærfløde, øl	43	1,3	0,11	0,12
Hestebønner, gennemsnit af 4 år (2012,14,15 og 16)	245	4,5	0,85	0,88
FEsv og FEso er bestemt på baggrund af beregningsmetode for energiværdi til svin gældende fra 1. september 2006 (PD meddelelse FO 08/06).				

Bilag 2, tabel 6: Standardforudsætninger for produktionen af husdyrgødning

Normerne for indhold af kvælstof og fosfor i husdyrgødning angivet i Bilag 2, tabel 2 er fastsat på grundlag af nedenstående forudsætninger om de enkelte husdyrarters ydelsesniveau og foderforbrug.

Kvæg		Tørstof kg	Råprotein g pr. kg tørstof	Fosfor g pr. kg tørstof	Mælke- ydelse*	Mælke- protein pct.	Tilvækst kg
1 årsko uden opdræt, malkekvæg	Tung race	8.180	170	4,12	10.900 kg produceret (11.178 kg EKM)	3,53	
	Jersey	6.695	170	4,33	7.545 kg produceret (9.901 kg EKM)	4,27	
		FE	Råprotein g pr. FE	Fosfor g pr. FE			
1 årsopdræt (kalv 0 - 6 mdr.)**	Tung race	1047 (1138 kg tørstof)	199 (183 g pr. kg tørstof)	4,90 (4,51 g pr. kg tørstof)			

	Jersey	785 (854 kg tørstof)	199 (183 g pr. kg tørstof)	4,90 (4,51 g pr. kg tørstof)			
1 årsopdræt (6 mdr. - kælving (27/25 mdr.), køer og stude)**	Tung race	2094 (2610 kg tørstof)	172 (138 g pr. kg tørstof)	4,04 (3,24 g pr. kg tørstof)			
	Jersey	1571 (1957 kg tørstof)	172 (138 g pr. kg tørstof)	4,04 (3,24 g pr. kg tørstof)			
					Vægt, kg		
					Ind	Slut	
Slagtekalve (0 - 6 mdr.)	Tung race	665 (665 kg tørstof)	169 (169 g pr. kg tørstof)	4,40 (4,40 g pr. kg tørstof)	40	230	
	Jersey	470 (470 kg tørstof)	169 (169 g pr. kg tørstof)	4,40 (4,40 g pr. kg tørstof)	25	152	
Slagtekalve 230 - 440 kg	Tung race	1234 (1234 kg tørstof)	145 (145 g pr. kg tørstof)	4,20 (4,20 g pr. kg tørstof)			210
152 - 328 kg	Jersey	979 (979 kg tørstof)	145 (145 g pr. kg tørstof)	4,20 (4,20 g pr. kg tørstof)			176
1 årsammeko (uden opdræt), <400 kg		1525	207	3,60			
1 årsammeko (uden opdræt), 400-600 kg		2207	207	3,60			
1 årsammeko (uden opdræt), >600 kg		2502	207	3,60			
*EKM = energikorrigeret mælk.							
** Mængderne er angivet pr. årsopdræt (svarer til 365 foderdage).							

Svin	Tilvækst Kg	FE* pr. kg tilvækst	FE* pr. årssø	Råprotein g pr. FE	Fosfor g pr. FE	Afgangsvægt kg
1 årssø på stald inkl. 33,2 grise til 6,7 kg			1492	133,5	4,44	
1 årssø på friland inkl. 33,2 grise til 6,7 kg			1650	133,5	4,44	
1 økologisk årssø, inkl. 23,4 grise til 15 kg**			1843	136,8	5,0	
1 smågris, 6,7 – 31 kg	24,3	1,87		166,1	5,18	31
1 økologisk smågris 15 – 31 kg	16	2,11		182,0	5,7	31
1 Slagtesvin, 31-113 kg	82	2,77		147,7	4,42	113
1 økologisk slagtesvin, 31-113 kg	82	2,94		165,5	5,2	113
* Ved smågrise og slagtesvin opgøres foderforbrug i FEsv, og ved søer opgives foderforbrug som summen af FEsv og FEso.						
** Inkl. foder til smågrisene inden fravænning. Indhold af råprotein og fosfor er vægtet gennemsnit for sofoder (løbe-/drægtighed samt i faremark) og smågrisefoder (inden fravænning).						

Slagtefjerkræ	Foder pr. prod. dyr	Protein i foder pct.	Fosfor i foder pct.	Tilvækst pr. dyr Kg
Slagtekyllinger, 30 dage	2,49	20,4	0,55	1,74
Slagtekyllinger, 32 dage	2,83	20,3	0,55	1,93
Slagtekyllinger, 35 dage	3,38	20,2	0,54	2,21
Slagtekyllinger, 40 dage	4,38	20,1	0,53	2,69
Slagtekyllinger, 45 dage	5,48	20,0	0,53	3,17
Skrabekyllinger, 44 dage	3,39	19,1	0,49	1,87
Slagtekyllinger, øko., 63 dage	5,46	19,5	0,64	2,15
Kalkuner, tunge hunner 112 dage	24,3	19,6	0,79	9,7
Kalkuner, tunge hanner 147 dage	50,7	17,6	0,71	19,1
Ænder, 52 dage	9,75	16,8	0,65	3,7
Gæs, 91 dage	28,0	16,0	0,70	6,5

Høns og hønniker	Foder *	Protein i foder	Fosfor i foder	Æg prod. *	Tilvækst*
	kg	pct.	pct.	kg	Kg
Fritgående	43,5	16,7	0,50	19,0	0,60
Økologiske	44,5	17,8	0,61	19,2	0,60
Skrabehøns	43,0	16,7	0,50	19,6	0,60
Burhøns	40,7	16,3	0,49	20,2	0,57
Rugeæg (HPR-høner)**	58,4	12,9	0,47	14,0	2,21
Hønniker, konsum	5,76	15,7	0,60		1,29
Hønniker, HPR (rugeæg)	6,06	14,8	0,68		1,95
* Mængderne er angivet pr. årshøne (svarer til 365 foderdage), henholdsvis pr. produceret hønnike.					
**Inkl. 0,09 hane pr. årshøne.					

Bilag 2, tabel 7: Hø og wrapensilage, standardforudsætninger til beregning af produktion af FE

		Størrelse m ³ pr balle	Størrelse kg pr balle	Tørstof kg pr balle	FE pr balle
Hø 200 kg tørstof pr m ³ 85 pct. tørstof 1,5 kg tørstof/FE					
	Minibig-baller	1,2	282	240	160
	Bigballer	2,1	495	420	280
	Rundballer	1,3	300	255	170
Wrapensilage-våd 160 kg tørstof pr m ³ 40 pct. tørstof 1,2 kg tørstof/FE					
	Minibig-baller	1,2	480	192	160
	Bigballer	1,7	680	272	227
	Rundballer	1,3	520	208	173
Wrapensilage-tør 210 kg tørstof pr m ³ 60 pct. tørstof 1,2 kg tørstof/FE					
	Minibig-baller	1,2	420	252	210
	Bigballer	1,7	595	357	298
	Rundballer	1,3	455	273	228

Bilag 3: Krav til prøvetagning i forbindelse med analyse af kvælstof og fosfor i afgasset biomasse

- 1) Prøver af afgasset biomasse skal analyseres minimum 12 gange i planperioden. Minimum 1 repræsentativ prøve skal analyseres hver måned i den planperiode, hvor den afgassede biomasse afsættes.
- 2) Inden prøvetagning skal den afgassede biomasse være fuldstændig omrørt, således at prøven udtages fra en masse med et homogent indhold. Prøven skal udtages umiddelbart efter omrøring.
- 3) Før udtagning af hver delprøve tappes mindst 10 l afgasset biomasse for at sikre, at prøven ikke består af gammel afgasset biomasse.
- 4) Der skal månedligt analyseres en prøve på 2 l, der består af 4 delprøver på hver 0,5 l, som udtages med mindst 5 dages mellemrum indenfor den pågældende måned.
- 5) Den repræsentative prøve skal udtages manuelt på én af følgende måder fra:
 - a. rør, der leder afgasset biomasse fra biogasreaktor til efterlager på biogasanlægget, eller
 - b. rør fra reaktor eller efterlager til gyllevogn/gylletrailer/lastbil/ slamsuger, eller
 - c. direkte i gyllevogn/gylletrailer/lastbil/ slamsuger.
- 6) Delprøverne skal umiddelbart efter prøvetagning opbevares i fryser, indtil der er samlet 2 l. Herefter skal der som minimum sendes én homogen prøve på 1 l til analyse.
- 7) Der skal udarbejdes egenkontrol af prøvetagningen, der indebærer en beskrivelse af procedure og dato for prøvetagningen, opbevaring samt dato for forsendelse til laboratorie.

Bilag 4: Betingelser for udbringning af op til 230 kg N pr. ha harmoniareal fra husdyrgødning og anden organisk gødning

Betingelser for udbringning af op til 230 kg N pr. ha harmoniareal fra husdyrgødning og anden organisk gødning*	
På en bedrift, som producerer husdyrgødning med mindst 300 kg kvælstof pr. planperiode, hvoraf mindst 2/3 er fra kvæg, kan du benytte kvægundtagelsen (du kan ved anvendelse af kvægundtagelsen udbringe husdyrgødning og anden organisk gødning svarende til 230 kg N pr. ha harmoniareal), hvis du kan dokumentere, at betingelserne er opfyldt. Alle betingelserne refererer til hele bedriften, og alle skal være opfyldt.	
1	På bedriften skal der senest ved starten af den efterfølgende planperiode den 1. august være etableret plantedække på 80 pct. eller mere af harmoniarealet med en afgrøde med et højt kvælstofoptag og en lang vækstsæson.
2	I den efterfølgende planperiode må bedriften ikke både udbringe husdyrgødning i perioden den 31. august til den 1. marts på et areal med græs og pløje arealet. Der skal foreligge en dateret erklæring underskrevet af den ansvarlige for driften til dokumentation heraf.
3	Arealer med græs i omdrift må kun pløjes om i perioden 1. marts til 1. juni, hvorefter arealet skal tilsås umiddelbart og ikke senere end tre uger efter pløjning, og dyrkes med en afgrøde med højt kvælstofoptag og en lang vækstsæson.
4	Græs- eller cikorieudlæg skal være udlagt i silomajs eller i byg/ært eller korn til modenhed, helsæd eller grønkorn.
5	Græs- eller cikorieudlæg og græsefterafgrøder må tidligst nedpløjes eller nedvisnes den 1. marts i den efterfølgende planperiode.
6	Kvælstoffikserende afgrøder må ikke dyrkes på de arealer, som bedriften har til rådighed. Dette gælder dog ikke: a) Byg/ært blandinger med udlæg, jf. litra c. b) Kløver/lucerne i græsmarker med under 50 pct. kløver/lucerne.

	c) Græs- eller cikorieudlæg med under 50 pct. kløver/lucerne.
7	Der skal foretages N- og P-analyser af jordprøver fra de øverste 30 cm af jorden mindst hvert 4. år pr. 5 ha på hele arealet i omdrift, som bedriften har til rådighed i den planperiode, hvor prøverne udtages. Der skal foreligge dateret dokumentation herfor f.eks. i form af N-min-beregning og jordanalysekort. En bedrift, som har anvendt muligheden for at udbringe husdyrgødning og anden organisk gødning i mængder svarende til op til 230 kg kvælstof pr. ha harmoniareal i mere end 4 sammenhængende planperioder, skal for hver planperiode efter den 4. planperiode kunne fremvise jordprøver, der er udtaget i en af de 4 forudgående planperioder.
8	Bedriften skal for hver planperiode, hvor der ønskes udbragt op til 230 kg N pr. ha harmoniareal pr. planperiode, senest den dato, der er anført som ansøgningsfrist i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om markblok, elektronisk fællesskema og elektroniske tilsagnsskemaer, ansøge om at udbringe op til 230 kg N pr. ha harmoniareal pr. planperiode samt foretage en gødningsplanlægning, jf. lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag, i Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service, som kan tilgås via Landbrugsstyrelsens hjemmeside.
9	Bedriftens gødningsplan for dyrkede og udyrkede arealer skal udover de forhold, der følger af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag og de i medfør heraf udstedte bekendtgørelser, indeholde følgende: a) en skitse, der viser de enkelte markers beliggenhed, b) oplysning om antallet af husdyr, en beskrivelse af opstaldnings- og opbevaringssystemer, herunder opbevaringskapaciteten for gødning, c) en beregning af det fosfor, der produceres på bedriften, d) en beskrivelse af eventuel gødningsbehandling og forventede egenskaber for den behandlede gødning, e) oplysning om mængde og type af husdyrgødning, som leveres udenfor eller modtages på bedriften, f) oplysning om afgrødens forventede fosforbehov for hver mark, g) en beregning af fosfor, der tilføres med husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse og kunstgødning for hver mark og h) angivelse af tidspunkt for tilførsel af husdyrgødning og kunstgødning.
10	Bedriftens gødningsplan skal revideres senest 7 dage efter enhver ændring.
11	Ved de nævnte afgrøder i ovenstående oversigt over betingelserne udbringning af op til 230 kg N pr. ha harmoniareal fra husdyrgødning og anden organisk gødning forstås: Afgrøder med et højt kvælstofoptag og en lang vækstsæson: Græs, græsefterafgrøder, foderroer, rodcikorie, græs- eller cikorieudlæg. Græsefterafgrøder: Rent græs.

Græs- eller cikorieudlæg: Græs eller cikorie eller blandinger af græs og cikorie.

* Du skal med en dateret underskrift vise, at du for planperioden 2020/2021 er indforstået med betingelse 2. Det gør du ved at sætte kryds i felt 407 i gødningsregnskabet. Når gødningsregnskabet dateres og underskrives og indsendes via Landbrugsindberetning.dk, vil dette kryds svare til en erklæring.

Note: Betingelser, jf. §4, nr. 47-50 og bilag 2 i Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 1176 af 23. juli, 2020 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning.

Kapitel 14 : Forkortelser

Nedenfor er en oversigt over de forkortelser, der anvendes i denne vejledning.

ab lager fra lager

bl.a. blandt andet

dvs. det vil sige

FE foderenheder

f.eks. for eksempel

GHI Gødnings- og Husdyrindberetning

ha hektar

hkg hektokilo

IMK Internet Markkort

inkl. inklusiv

JB-nr. jordbundstypenummer

jf. jævnfør

K kalium

kg kilo

kr. kroner

maks. maksimum

mdr. måneder

MFO Miljøfokusområder

mm millimeter

mv. med videre

MVJ Miljøvenlige Jordbrugsforanstaltninger

m² kvadratmeter

m³ kubikmeter

N kvælstof

o.l. og lignende

P fosfor

pct. procent

pga. på grund af

pr. per

vha. ved hjælp af

VVM vurdering af virkning på miljøet

GE græsningsenheder

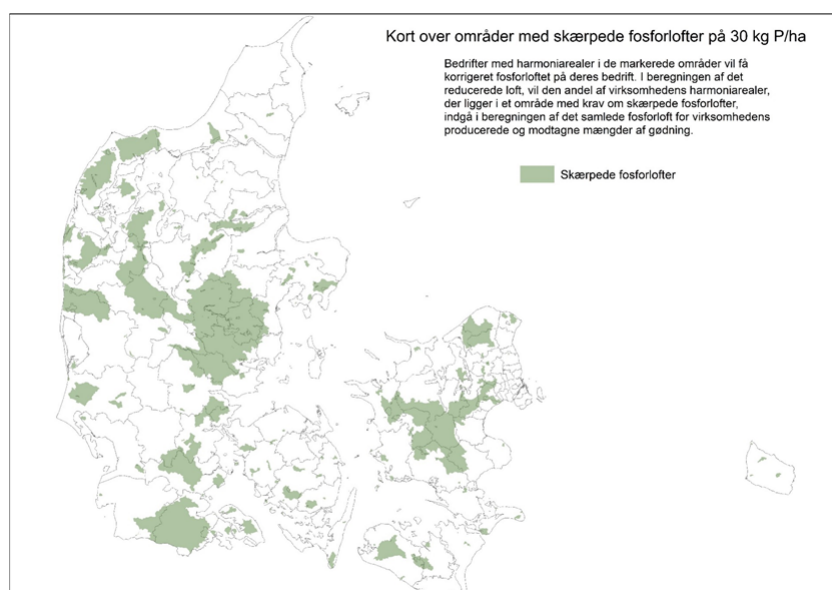
TS tørstof

Pt fosfortal

Kapitel 15 : Kort

Kort over områder med skærpede fosforlofter i planperioden 2020/2021

15.1 Områder med skærpede fosforlofter i planperioden 2020/2021

Landbrugsstyrelsen, den 1. maj 2021

JAKOB MØGELVANG

/ Michelle Sunding

- 1) Herved forstås organiske gødninger, der skal anmeldes i henhold til lov om gødning og jordforbedringsmidler m.v.
- 2) Herved forstås organiske gødninger, der skal anmeldes i henhold til lov om gødning og jordforbedringsmidler m.v.
- 3) Undtaget fra begrænsningen på 170 kg N er væksthuse, som er tilmeldt Miljøstyrelsens forsøg ved Aarhus Universitet.
- 4) Kravet gælder for hele bedriften, også hvis din bedrift har tilladelse til samtidig drift af økologiske og ikke-økologiske arealer samt i de tilfælde, hvor dele af bedriften ikke er omlagt til økologisk jordbrugsproduktion.
- 5) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (2016/679) af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.